

Udskriftsdato: 9. januar 2026

2013/1 LSF 158 (Gældende)

Forslag til Lov om ændring af forskellige lovbestemmelser om ansøgninger, anmeldelser, meddelelser, anmodninger og erklæringer til offentlige myndigheder

(Overgang til obligatorisk digital selvbetjening for så vidt angår ansøgning om byggetilladelse, ansøgning om forældremyndighed, barnets bopæl, samvær mv., anmodning om separation og skilsmisse, ansøgning om børne- og ægtefællebidrag, ansøgning om lån til beboerindskud, ansøgning om parkeringslicens samt anmodning om attestationer efter CPR-loven mv.)

Ministerium: Finansministeriet

Journalnummer: Finansmin.

Forslag

til

Lov om ændring af forskellige lovbestemmelser om ansøgninger, anmeldelser, meddelelser, anmodninger og erklæringer til offentlige myndigheder

(Overgang til obligatorisk digital selvbetjening for så vidt angår ansøgning om byggetilladelse, ansøgning om forældremyndighed, barnets bopæl, samvær mv., anmodning om separation og skilsmisse, ansøgning om børne- og ægtefællebidrag, ansøgning om lån til beboerindskud, ansøgning om parkeringslicens samt anmodning om attestationer efter CPR-loven mv.)

Justitsministeriet

§ 1

I lov om våben og eksplosivstoffer, jf. lovekendtgørelse nr. 1005 af 22. oktober 2012, som ændret ved § 1 i lov nr. 431 af 1. maj 2013 og § 1 i lov nr. 1623 af 26. december 2013, foretages følgende ændring:

1. Efter § 2 f indsættes:

»§ 2 g. Justitsministeren kan fastsætte regler om, at anmeldelser og ansøgninger, som efter denne lov eller bestemmelser udfærdiget i medfør heraf indgives til politiet, skal indgives ved anvendelse af den digitale løsning, som politiet anviser (digital selvbetjening).«

Klima-, Energi- og Bygningsministeriet

§ 2

I byggeloven, jf. lovekendtgørelse nr. 1185 af 14. oktober 2010, som ændret ved § 3 i lov nr. 389 af 2. maj 2012, § 3 i lov nr. 577 af 18. juni 2012 og § 1 i lov nr. 640 af 12. juni 2013, foretages følgende ændring:

1. I § 16 indsættes efter stk. 2 som nye stykker:

»Stk. 3. Ansøgning om byggetilladelse, dispensation fra denne lov og regler fastsat i medfør heraf samt anmeldelse af et byggearbejde skal indgives til kommunalbestyrelsen ved anvendelse af den digitale løsning, som kommunen stiller til rådighed (digital selvbetjening). Ansøgninger, der ikke indgives ved digital selvbetjening, afvises af kommunalbestyrelsen, jf. dog stk. 4 og 5.

Stk. 4. Hvis kommunalbestyrelsen finder, at der foreligger særlige forhold, der gør, at ansøgeren eller anmelderen ikke må forventes at kunne anvende digital selvbetjening, skal kommunalbestyrelsen tilbyde, at ansøgningen eller anmeldelsen kan indgives på anden måde end ved digital selvbetjening efter stk. 3. Kommunalbestyrelsen bestemmer, hvordan en ansøgning eller anmeldelse omfattet af 1. pkt. skal indgives, herunder om den skal indgives mundtligt eller skriftligt.

Stk. 5. Kommunalbestyrelsen kan helt ekstraordinært ud over de i stk. 4 nævnte tilfælde undlade at afvise en ansøgning eller anmeldelse, der ikke er indgivet ved digital selvbetjening, hvis der ud fra en samlet økonomisk vurdering er klare fordele for kommunen ved at modtage ansøgningen eller anmeldelsen på anden måde end digitalt.

Stk. 6. En digital ansøgning eller anmeldelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for kommunalbestyrelsen.«

Stk. 3-10 bliver herefter stk. 7-14.

Kulturministeriet

§ 3

I folkeoplysningsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 854 af 11. juli 2011, som ændret ved § 2 i lov nr. 444 af 23. maj 2012, foretages følgende ændring:

1. Efter § 33 indsættes:

»§ 33 a. Ansøgning om anvisning af lokaler og udendørsanlæg efter bestemmelserne i kapitel 6 og 7 skal indgives ved anvendelse af den digitale løsning, som kommunen stiller til rådighed (digital selvbetjening). Ansøgninger, der ikke indgives ved digital selvbetjening, afvises af kommunalbestyrelsen, jf. dog stk. 2 og 3.

Stk. 2. Hvis kommunalbestyrelsen finder, at der foreligger særlige forhold, der gør, at ansøgeren ikke må forventes at kunne anvende digital selvbetjening, skal kommunalbestyrelsen tilbyde, at ansøgningen kan indgives på anden måde end ved digital selvbetjening efter stk. 1. Kommunalbestyrelsen bestemmer, hvordan en ansøgning omfattet af 1. pkt. skal indgives, herunder om den skal indgives mundtligt eller skriftligt.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan helt ekstraordinært ud over de i stk. 2 nævnte tilfælde undlade at afvise en ansøgning, der ikke er indgivet ved digital selvbetjening, hvis der ud fra en samlet økonomisk vurdering er klare fordele for kommunen ved at modtage ansøgningen på anden måde end digitalt.

Stk. 4. En digital ansøgning anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for kommunalbestyrelsen.«

Miljøministeriet

§ 4

I lov om miljøbeskyttelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 879 af 26. juni 2010, som ændret senest ved lov nr. 87 af 28. januar 2014, foretages følgende ændring:

1. I § 45, stk. 4, indsættes som 2. pkt.:

»Kommunalbestyrelsen fastsætter desuden i regulativet forskrifter om,

- 1) at meddelelser til kommunalbestyrelsen i relation til affaldsordninger omfattet af regulativet skal indgives ved anvendelse af den digitale løsning, som kommunen stiller til rådighed (digital selvbetjening),
- 2) at meddelelser, som ikke indgives ved digital selvbetjening, afvises af kommunalbestyrelsen,
- 3) at meddelelser kan indgives på en anden måde end ved digital selvbetjening, hvis der foreligger særlige forhold, der gør, at meddelelsen ikke må forventes at kunne indgives ved digital selvbetjening,
- 4) at kommunalbestyrelsen bestemmer, hvordan en meddelelse skal indgives, hvis der foreligger særlige forhold som nævnt i nr. 3, herunder om den skal indgives mundtligt eller skriftligt,
- 5) at kommunalbestyrelsen helt ekstraordinært udover de tilfælde, der er nævnt i nr. 3, kan undlade at afvise en meddelelse, der ikke er indgivet ved digital selvbetjening, hvis der ud fra en samlet økonomisk vurdering er klare fordele for kommunen ved at modtage meddelelsen på anden måde end digitalt, og
- 6) at en digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for kommunalbestyrelsen.«

§ 5

I forældreansvarsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1073 af 20. november 2012, som ændret ved § 3 i lov nr. 652 af 12. juni 2013, foretages følgende ændringer:

1. § 31, stk. 2 og 3, ophæves, og i stedet indsættes:

»Stk. 2. Anmeldelse af en aftale efter §§ 9, 10 og 13 og anmodning om en afgørelse efter §§ 11, 14 og 17, § 19, stk. 1-3, §§ 20, 20 a, 21, 22 og 25 skal indgives til statsforvaltningen ved anvendelse af den digitale løsning, som statsforvaltningen stiller til rådighed (digital selvbetjening). Anmeldelser og anmodninger, der ikke indgives ved digital selvbetjening, afvises af statsforvaltningen, jf. dog stk. 3 og 4.

Stk. 3. Hvis statsforvaltningen finder, at der foreligger særlige forhold, der gør, at borgeren ikke må forventes at kunne anvende digital selvbetjening, skal statsforvaltningen tilbyde, at anmeldelsen eller anmodningen kan indgives på anden måde end ved digital selvbetjening efter stk. 2. Statsforvaltningen bestemmer, hvordan en anmeldelse eller anmodning omfattet af 1. pkt. skal indgives, herunder om den skal indgives mundtligt eller skriftligt.

Stk. 4. Statsforvaltningen kan ud over de i stk. 3 nævnte tilfælde undlade at afvise en anmeldelse eller anmodning, der ikke er indgivet ved digital selvbetjening, hvis der ud fra en samlet økonomisk vurdering er klare fordele for statsforvaltningen ved at modtage anmeldelsen eller anmodningen på anden måde end digitalt, eller hvis det må antages at være bedst for barnet, at anmeldelsen eller anmodningen ikke afvises.

Stk. 5. En digital anmeldelse eller anmodning anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for statsforvaltningen.«

2. Efter § 31 indsættes før overskriften til § 32:

»§ 31 a. Ved anmodning om en afgørelse, som nævnt i § 31, stk. 1, indkalder statsforvaltningen parterne til et møde, medmindre anmodningen alene vedrører en afgørelse om anden kontakt, som nævnt i § 22. Statsforvaltningen kan undlade at indkalde parterne til et møde, hvis det er unødvendigt eller uhensigtsmæssigt at afholde et møde.«

§ 6

I lov om ægteskabs indgåelse og opløsning, jf. lovbekendtgørelse nr. 1052 af 12. november 2012, som ændret ved § 9 i lov nr. 622 af 12. juni 2013 og § 20 i lov nr. 647 af 12. juni 2013, foretages følgende ændringer:

1. I § 58 d, stk. 1, 2. pkt., ændres »stk. 2 og 3« til: »stk. 3 og 4«.

2. I § 58 d indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»Stk. 2. Anmodning om separation og skilsmisse efter § 37, stk. 2, og ansøgning om fastsættelse eller ændring af størrelsen af bidrag efter § 50, stk. 1, og § 53, stk. 2, skal indgives til statsforvaltningen ved anvendelse af den digitale løsning, som statsforvaltningen stiller til rådighed (digital selvbetjening). Anmodninger og ansøgninger, der ikke indgives ved digital selvbetjening, afvises af statsforvaltningen, jf. dog stk. 3 og 4.«

Stk. 2-4 bliver herefter stk. 3-5.

3. I § 58 d, stk. 2, 1. pkt., der bliver stk. 3, 1. pkt., indsættes efter »myndigheden«: », jf. stk. 1 og 2,«, og »stk. 1.« ændres til: »stk. 1 og 2.«.

4. I § 58 d, stk. 3, der bliver stk. 4, indsættes efter »Myndigheden«: », jf. stk. 1 og 2,«, og »stk. 2« ændres til: »stk. 3«.

§ 7

I børneloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 18 af 10. januar 2014, foretages følgende ændringer:

1. I § 33 a, stk. 1, 2. pkt., ændres »stk. 2 og 3« til: »stk. 3 og 4«.
2. I § 33 a indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:
»Stk. 2. Erklæring efter § 3 b, anmodning om rejsning eller genoptagelse af sag om faderskab eller medmoderskab efter §§ 4, 5, 6, 6 a og 21-24 og anmodning om anerkendelse af faderskab eller medmoderskab efter § 14 skal indgives til statsforvaltningen ved anvendelse af den digitale løsning, som statsforvaltningen stiller til rådighed (digital selvbetjening). Erklæringer og anmodninger, der ikke indgives ved digital selvbetjening, afvises af statsforvaltningen, jf. dog stk. 3 og 4.«
Stk. 2-4 bliver herefter stk. 3-5.
3. I § 33 a, stk. 2, 1. pkt., der bliver stk. 3, 1. pkt., ændres »personregisterføreren« til: »myndigheden, jf. stk. 1 og 2«, og »stk. 1.« til: »stk. 1 og 2.«.
4. I § 33 a, stk. 2, 2. pkt., der bliver stk. 3, 2. pkt., ændres »Personregisterføreren« til: »Myndigheden, jf. stk. 1 og 2«.
5. I § 33 a, stk. 3, der bliver stk. 4, ændres »Personregisterføreren« til: »Myndigheden«, og »stk. 2« til: »stk. 3«.
6. I § 33 a, stk. 4, der bliver stk. 5, ændres »personregisterføreren« til: »myndigheden«.

§ 8

I adoptionsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 392 af 22. april 2013, som ændret ved § 24 i lov nr. 647 af 12. juni 2013 og § 2 i lov nr. 652 af 12. juni 2013, foretages følgende ændring:

1. Efter § 29 b indsættes i *kapitel 4*:
»§ 29 c. Ansøgning om bevilling til adoption og om godkendelse som adoptant skal indgives til statsforvaltningen ved anvendelse af den digitale løsning, som statsforvaltningen stiller til rådighed (digital selvbetjening). Ansøgninger, der ikke indgives ved digital selvbetjening, afvises af statsforvaltningen, jf. dog stk. 2 og 3.
Stk. 2. Hvis statsforvaltningen finder, at der foreligger særlige forhold, der gør, at borgeren ikke må forventes at kunne anvende digital selvbetjening, skal statsforvaltningen tilbyde, at ansøgningen kan indgives på anden måde end ved digital selvbetjening efter stk. 1. Statsforvaltningen bestemmer, hvordan en ansøgning omfattet af 1. pkt. skal indgives, herunder om den skal indgives mundtligt eller skriftligt.
Stk. 3. Statsforvaltningen kan helt ekstraordinært ud over de i stk. 2 nævnte tilfælde undlade at afvise en ansøgning, der ikke er indgivet ved digital selvbetjening, hvis der ud fra en samlet økonomisk vurdering er klare fordele for statsforvaltningen ved at modtage ansøgningen på anden måde end digitalt.
Stk. 4. En digital ansøgning anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for statsforvaltningen.«

§ 9

I lov om børns forsørgelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 1044 af 29. oktober 2009, som ændret ved § 18 i lov nr. 647 af 12. juni 2013, § 4 i lov nr. 652 af 12. juni 2013 og § 4 i lov nr. 1313 af 27. november 2013, foretages følgende ændring:

1. Efter § 19 indsættes i *kapitel 4*:

»§ 19 a. Ansøgning om fastsættelse eller ændring af bidrag efter denne lov skal indgives til statsforvaltningen ved anvendelse af den digitale løsning, som statsforvaltningen stiller til rådighed (digital selvbetjening). Ansøgninger, der ikke indgives ved digital selvbetjening, afvises af statsforvaltningen, jf. dog stk. 2 og 3.

Stk. 2. Hvis statsforvaltningen finder, at der foreligger særlige forhold, der gør, at borgeren ikke må forventes at kunne anvende digital selvbetjening, skal statsforvaltningen tilbyde, at ansøgningen kan indgives på anden måde end ved digital selvbetjening efter stk. 1. Statsforvaltningen bestemmer, hvordan en ansøgning omfattet af 1. pkt. skal indgives, herunder om den skal indgives mundtligt eller skriftligt.

Stk. 3. Statsforvaltningen kan helt ekstraordinært ud over de i stk. 2 nævnte tilfælde undlade at afvise en ansøgning, der ikke er indgivet ved digital selvbetjening, hvis der ud fra en samlet økonomisk vurdering er klare fordele for statsforvaltningen ved at modtage ansøgningen på anden måde end digitalt.

Stk. 4. En digital ansøgning anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for statsforvaltningen.«

§ 10

I lov om ægteskabets retsvirkninger, jf. lovbekendtgørelse nr. 1053 af 12. november 2012, som ændret ved § 19 i lov nr. 647 af 12. juni 2013, foretages følgende ændring:

1. Efter § 49 indsættes i *kapitel 7*:

»§ 52. Ansøgning om fastsættelse eller ændring af bidrag efter denne lov skal indgives til statsforvaltningen ved anvendelse af den digitale løsning, som statsforvaltningen stiller til rådighed (digital selvbetjening). Ansøgninger, der ikke indgives ved digital selvbetjening, afvises af statsforvaltningen, jf. dog stk. 2 og 3.

Stk. 2. Hvis statsforvaltningen finder, at der foreligger særlige forhold, der gør, at borgeren ikke må forventes at kunne anvende digital selvbetjening, skal statsforvaltningen tilbyde, at ansøgningen kan indgives på anden måde end ved digital selvbetjening efter stk. 1. Statsforvaltningen bestemmer, hvordan en ansøgning omfattet af 1. pkt. skal indgives, herunder om den skal indgives mundtligt eller skriftligt.

Stk. 3. Statsforvaltningen kan helt ekstraordinært ud over de i stk. 2 nævnte tilfælde undlade at afvise en ansøgning, der ikke er indgivet ved digital selvbetjening, hvis der ud fra en samlet økonomisk vurdering er klare fordele for statsforvaltningen ved at modtage ansøgningen på anden måde end digitalt.

Stk. 4. En digital ansøgning anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for statsforvaltningen.«

§ 11

I lov om individuel boligstøtte, jf. lovbekendtgørelse nr. 1231 af 29. oktober 2013, foretages følgende ændringer:

1. I § 40, *stk. 1, 3. pkt.*, indsættes efter »jf.«: »§ 40 a og«.

2. Efter § 40 indsættes:

»§ 40 a. Ansøgning om lån til beboerindskud efter §§ 55-57 skal indgives til kommunalbestyrelsen ved anvendelse af den digitale løsning, som kommunen stiller til rådighed (digital selvbetjening). Ansøgninger, der ikke indgives ved digital selvbetjening, afvises af kommunalbestyrelsen, jf. dog stk. 2 og 3.

Stk. 2. Hvis kommunalbestyrelsen finder, at der foreligger særlige forhold, der gør, at borgeren ikke må forventes at kunne anvende digital selvbetjening, skal kommunalbestyrelsen tilbyde, at ansøgningen kan indgives på anden måde end ved digital selvbetjening efter stk. 1. Kommunalbestyrelsen bestemmer,

hvordan en ansøgning omfattes af 1. pkt. skal indgives, herunder om den skal indgives mundtligt eller skriftligt.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan helt ekstraordinært ud over de i stk. 2 nævnte tilfælde undlade at afvise en ansøgning, der ikke er indgivet ved digital selvbetjening, hvis der ud fra en samlet økonomisk vurdering er klare fordele for kommunen ved at modtage ansøgningen på anden måde end digitalt.

Stk. 4. En digital ansøgning anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for kommunalbestyrelsen.

Stk. 5. Ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold kan fastsætte nærmere regler om, at kommunalbestyrelsens afgørelser om digital selvbetjening efter stk. 2 også skal gælde for ansøgninger og meddelelser mv. på andre nærmere angivne sagsområder, samt regler om, at kommunen skal give Udbetaling Danmark besked, hvis kommunalbestyrelsen har truffet afgørelse om digital selvbetjening efter stk. 2, og afgørelsen har betydning for andre ansøgninger og meddelelser mv. på sagsområder, der hører under Udbetaling Danmark.«

3. I § 73 indsættes efter »efter«: »§ 40 a, stk. 2, og«.

4. I § 73 indsættes som *stk. 2* og *3*:

»*Stk. 2.* Hvis en borger klager over en afgørelse efter § 40 a, stk. 2, skal kommunalbestyrelsen behandle ansøgningen, selvom den ikke er indgivet digitalt.

Stk. 3. Ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold kan fastsætte nærmere regler om, at Ankestyrelsens afgørelser vedrørende klager over kommunalbestyrelsens afgørelser efter § 40 a, stk. 2, også skal gælde ansøgninger eller meddelelser mv. på andre nærmere angivne sagsområder.«

§ 12

I lov om Udbetaling Danmark, jf. lov nr. 324 af 11. april 2012, som ændret ved § 1 i lov nr. 494 af 21. maj 2013, foretages følgende ændring:

1. I § 13 indsættes efter stk. 2 som nye stykker:

»*Stk. 3.* Afgørelser om, hvorvidt borgeren skal undtages fra obligatorisk digital selvbetjening efter regler fastsat i medfør af stk. 2, træffes af kommunalbestyrelsen. Kommunen skal give Udbetaling Danmark besked, hvis kommunalbestyrelsen træffer afgørelse efter 1. pkt.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsens afgørelser efter stk. 3, 1. pkt., kan påklages til Ankestyrelsen efter reglerne i kapitel 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Hvis en borger klager over en afgørelse efter stk. 3, 1. pkt., skal Udbetaling Danmark behandle ansøgningen eller meddelelsen mv., selvom den ikke er indgivet digitalt. Kommunen skal give Udbetaling Danmark besked, hvis en borger klager over kommunalbestyrelsens afgørelser efter stk. 3, 1. pkt.

Stk. 5. Ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold kan fastsætte nærmere regler om, at Ankestyrelsens afgørelser vedrørende klager efter stk. 4 også skal gælde efterfølgende meddelelser fra borgeren vedrørende den ydelse, klagen vedrører, samt ansøgninger eller meddelelser mv. på andre nærmere angivne sagsområder.

Stk. 6. Udbetaling Danmark kan undlade at afvise en ansøgning eller meddelelse mv., der ikke er indgivet ved digital selvbetjening og som ikke er undtaget herfra efter stk. 2-5, hvis der ud fra en samlet økonomisk vurdering er klare fordele ved at modtage ansøgningen eller meddelelsen mv. på anden måde end digitalt. Udbetaling Danmark kan endvidere undlade at afvise en meddelelse, der ikke er indgivet ved digital selvbetjening, hvis det efter sagens karakter er hensigtsmæssigt at modtage meddelelsen på anden måde end digitalt.«

Stk. 3 og 4 bliver herefter stk. 7 og 8.

§ 13

I lov om private fællesveje, jf. lov nr. 1537 af 21. december 2010, som ændret ved § 3 i lov nr. 379 af 2. maj 2011, foretages følgende ændring:

1. Efter § 70 indsættes i *kapitel 10*:

»§ 70 a. Ansøgning efter § 66, stk. 1, og §§ 67-69 skal indgives til kommunalbestyrelsen ved anvendelse af den digitale løsning, som kommunen stiller til rådighed (digital selvbetjening). Ansøgninger, der ikke indgives ved digital selvbetjening, afvises af kommunalbestyrelsen, jf. dog stk. 2 og 3.

Stk. 2. Hvis kommunalbestyrelsen finder, at der foreligger særlige forhold, der gør, at ansøgeren ikke må forventes at kunne anvende digital selvbetjening, skal kommunalbestyrelsen tilbyde, at ansøgningen kan indgives på anden måde end ved digital selvbetjening efter stk. 1. Kommunalbestyrelsen bestemmer, hvordan en ansøgning omfattet af 1. pkt. skal indgives, herunder om den skal indgives mundtligt eller skriftligt.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan helt ekstraordinært ud over de i stk. 2 nævnte tilfælde undlade at afvise en ansøgning, der ikke er indgivet ved digital selvbetjening, hvis der ud fra en samlet økonomisk vurdering er klare fordele for kommunen ved at modtage ansøgningen på anden måde end digitalt.

Stk. 4. En digital ansøgning anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for kommunalbestyrelsen.«

§ 14

I lov om offentlige veje, jf. lovbekendtgørelse nr. 1048 af 3. november 2011, som ændret ved § 2 i lov nr. 613 af 18. juni 2012 og § 2 i lov nr. 169 af 26. februar 2014, foretages følgende ændringer:

1. Efter § 102 indsættes:

»§ 102 a. Ansøgning efter § 101, stk. 1 og 2, og § 102, stk. 1 og 4, skal indgives til vejbestyrelsen ved anvendelse af den digitale løsning, som vejbestyrelsen stiller til rådighed (digital selvbetjening). Ansøgninger, der ikke indgives ved digital selvbetjening, afvises af vejbestyrelsen, jf. dog stk. 2 og 3.

Stk. 2. Hvis vejbestyrelsen finder, at der foreligger særlige forhold, der gør, at ansøgeren ikke må forventes at kunne anvende digital selvbetjening, skal vejbestyrelsen tilbyde, at ansøgningen kan indgives på anden måde end ved digital selvbetjening efter stk. 1. Vejbestyrelsen bestemmer, hvordan en ansøgning omfattet af 1. pkt. skal indgives, herunder om den skal indgives mundtligt eller skriftligt.

Stk. 3. Vejbestyrelsen kan helt ekstraordinært ud over de i stk. 2 nævnte tilfælde undlade at afvise en ansøgning, der ikke er indgivet ved digital selvbetjening, hvis der ud fra en samlet økonomisk vurdering er klare fordele for vejbestyrelsen ved at modtage ansøgningen på anden måde end digitalt.

Stk. 4. En digital ansøgning anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for vejbestyrelsen.«

2. Efter § 107 indsættes i *kapitel 11*:

»§ 107 a. Ansøgning om særlige parkeringstilladelser, hvor adgangen til parkering er begrænset med hjemmel i § 107, stk. 2, skal indgives til vejbestyrelsen ved anvendelse af den digitale løsning, som vejbestyrelsen stiller til rådighed (digital selvbetjening). Ansøgninger, der ikke indgives ved digital selvbetjening, afvises af vejbestyrelsen, jf. dog stk. 2 og 3.

Stk. 2. Hvis vejbestyrelsen finder, at der foreligger særlige forhold, der gør, at ansøgeren ikke må forventes at kunne anvende digital selvbetjening, skal vejbestyrelsen tilbyde, at ansøgningen kan indgives på anden måde end ved digital selvbetjening efter stk. 1. Vejbestyrelsen bestemmer, hvordan en ansøgning omfattet af 1. pkt. skal indgives, herunder om den skal indgives mundtligt eller skriftligt.

Stk. 3. Vejbestyrelsen kan helt ekstraordinært ud over de i stk. 2 nævnte tilfælde undlade at afvise en ansøgning, der ikke er indgivet ved digital selvbetjening, hvis der ud fra en samlet økonomisk vurdering er klare fordele for vejbestyrelsen ved at modtage ansøgningen på anden måde end digitalt.

Stk. 4. En digital ansøgning anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for vejbestyrelsen.«

Økonomi- og Indenrigsministeriet

§ 15

I lov om Det Centrale Personregister, jf. lovbekendtgørelse nr. 5 af 9. januar 2013, som ændret ved § 10 i lov nr. 494 af 21. maj 2013 og § 1 i lov nr. 622 af 12. juni 2013, foretages følgende ændringer:

1. I § 10 indsættes som *stk. 4*:

»*Stk. 4.* Erklæringer efter stk. 2, nr. 2, skal indgives ved anvendelse af den digitale løsning, som kommunen stiller til rådighed (digital selvbetjening). Erklæringer, der ikke indgives ved digital selvbetjening, afvises af kommunalbestyrelsen, jf. dog 3. og 5. pkt. Hvis kommunalbestyrelsen finder, at der foreligger særlige forhold, der gør, at husejeren eller lejereren ikke må forventes at kunne anvende digital selvbetjening, skal kommunalbestyrelsen tilbyde, at erklæringen kan indgives på anden måde end ved digital selvbetjening. Kommunalbestyrelsen kan bestemme, at erklæringer, der kan indgives på anden måde end ved digital selvbetjening, skal være skriftlige og afgives på en særlig blanket. Kommunalbestyrelsen kan ud over de i 3. pkt. nævnte tilfælde undlade at afvise en erklæring, der ikke er indgivet ved digital selvbetjening, hvis der ud fra en samlet økonomisk vurdering er klare fordele for kommunen ved at modtage erklæringen på anden måde end digitalt, eller hvis det efter sagens karakter er hensigtsmæssigt at modtage erklæringen på anden måde end digitalt. En digital erklæring anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for kommunalbestyrelsen.«

2. I § 29 indsættes som *stk. 4*:

»*Stk. 4.* § 28, stk. 2 og 4, finder tillige anvendelse ved anmodning om lokalvejviserbeskyttelse efter stk. 1 og markedsføringsbeskyttelse efter stk. 3 samt anmodning om ophævelse af lokalvejviserbeskyttelse og markedsføringsbeskyttelse.«

3. I § 42 indsættes som *stk. 7*:

»*Stk. 7.* Anmodning om oplysninger efter stk. 1 skal indgives ved anvendelse af den digitale løsning, som kommunen stiller til rådighed (digital selvbetjening). Anmodninger, der ikke indgives ved digital selvbetjening, afvises af kommunalbestyrelsen, jf. dog 3. og 4. pkt. Hvis kommunalbestyrelsen finder, at der foreligger særlige forhold, der gør, at borgeren ikke må forventes at kunne anvende digital selvbetjening, skal kommunalbestyrelsen tilbyde, at anmodningen kan indgives på anden måde end ved digital selvbetjening. Kommunalbestyrelsen kan helt ekstraordinært ud over de i 3. pkt. nævnte tilfælde undlade at afvise en anmodning, der ikke er indgivet ved digital selvbetjening, hvis der ud fra en samlet økonomisk vurdering er klare fordele for kommunen ved at modtage anmodningen på anden måde end digitalt. En digital anmodning om oplysninger efter stk. 1 anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for kommunalbestyrelsen.«

4. I § 46 indsættes som *stk. 2 og 3*:

»*Stk. 2.* Anmodning om attestation efter stk. 1 skal indgives ved anvendelse af den digitale løsning, som kommunen stiller til rådighed (digital selvbetjening). Anmodninger, der ikke indgives ved digital selvbetjening, afvises af kommunalbestyrelsen, jf. dog 3. og 5. pkt. Hvis kommunalbestyrelsen finder, at der foreligger særlige forhold, der gør, at borgeren ikke må forventes at kunne anvende digital selvbetjening, skal kommunalbestyrelsen tilbyde, at anmodningen kan indgives på anden måde end ved digital selvbetjening. Kommunalbestyrelsen kan helt ekstraordinært ud over de i 3. pkt. nævnte tilfælde

undlade at afvise en anmodning, der ikke er indgivet ved digital selvbetjening, hvis der ud fra en samlet økonomisk vurdering er klare fordele for kommunen ved at modtage anmodningen på anden måde end digitalt.

Stk. 3. En digital anmodning om attestation efter stk. 1 anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for kommunalbestyrelsen.«

§ 16

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. december 2014.

Stk. 2. Loven finder alene anvendelse for ansøgninger, anmeldelser, meddelelser, anmodninger og erklæringer, der indgives efter lovens ikrafttræden.

§ 17

Stk. 1. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, jf. dog stk. 2 og 3.

Stk. 2. §§ 5-10 kan ved kongelig anordning helt eller delvist sættes i kraft for Færøerne med de ændringer, som de færøske forhold tilsiger.

Stk. 3. §§ 5-9 og § 15 kan ved kongelig anordning helt eller delvist sættes i kraft for Grønland med de ændringer, som de grønlandske forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning

2. Lovforslagets formål og baggrund

- 2.1 Målsætningen om digital kommunikation mellem borgere, virksomheder og det offentlige
- 2.2 Gradvis indførelse af obligatorisk digital selvbetjening - Den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi
- 2.3 Danskernes it-parathed
- 2.4 Implementeringen af målsætningen 2012-2015

3. Forholdet til anden relevant lovgivning

- 3.1 Grundlæggende forvaltningsretlige principper
- 3.2 Persondatabeskyttelse

4. Lovforslagets hovedindhold

- 4.1 Lovforslagets udformning
- 4.2 Generelt for obligatorisk digital selvbetjening
 - 4.2.1 Information
 - 4.2.2 Hjælp og vejledning
 - 4.2.3 Særlige forhold
 - 4.2.4 Ekstraordinære situationer
 - 4.2.5 Identifikation af borgeren
 - 4.2.6 Infrastruktur og tekniske løsninger
 - 4.2.7 Obligatorisk digital selvbetjening for virksomheder
- 4.3 Hvornår en digital meddelelse anses for at være kommet frem
- 4.4 De konkrete områder omfattet af lovforslaget
 - 4.4.1 Justitsministeriet
 - 4.4.1.1 Anmeldelse og ansøgning vedrørende våben og eksplosivstoffer mv.
 - 4.4.2 Klima-, Energi- og Bygningsministeriet
 - 4.4.2.1 Ansøgning om byggetilladelse mv. og anmeldelse af byggearbejde
 - 4.4.3 Kulturministeriet
 - 4.4.3.1 Anvisning af lokaler og udendørsanlæg
 - 4.4.4 Miljøministeriet
 - 4.4.4.1 Meddelelser vedrørende affaldsordninger
 - 4.4.5 Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold
 - 4.4.5.1 Anmeldelse af og anmodning om forældremyndighed, barnets bopæl, samvær mv. (forældreansvar)
 - 4.4.5.2 Anmodning om separation og skilsmisse
 - 4.4.5.3 Indgivelse af erklæringer mv. om fader- og medmoderskab
 - 4.4.5.4 Ansøgning om adoption
 - 4.4.5.5 Ansøgning om børne- og ægtefællebidrag

- 4.4.5.6 Ansøgning om lån til beboerindskud
- 4.4.5.7 Ændringer i lov om Udbetaling Danmark
- 4.4.6 Transportministeriet
 - 4.4.6.1 Særlig råden over offentlige veje og private fællesveje i byer og bymæssige områder
 - 4.4.6.2 Ansøgning om parkering på offentlige veje
- 4.4.7 Økonomi- og Indenrigsministeriet
 - 4.4.7.1 Indgivelse af logiværtserklæring
 - 4.4.7.2 Anmodning om til- og afmelding til lokalvejviser- og markedsføringsbeskyttelse
 - 4.4.7.3 Anmodning om enkeltstående ubeskyttede standardoplysninger fra CPR
 - 4.4.7.4 Anmodning om attestation af oplysninger i CPR eller andet folkeregistermateriale

5. *Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige*

6. *Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet*

7. *Administrative konsekvenser for borgerne*

8. *Miljømæssige konsekvenser*

9. *Forholdet til EU-retten*

10. *Sammenfattende skema*

11. *Hørte myndigheder og organisationer mv.*

1. Indledning

Formålet med lovforslaget er at indføre hjemmel til at stille krav om, at borgerne fra slutningen af 2014 skal anvende digitale selvbetjeningsløsninger på udvalgte områder ved henvendelse til det offentlige. De udvalgte områder hører lovgivningsmæssigt under Justitsministeriet, Klima-, Energi- og Bygningsministeriet, Kulturministeriet, Miljøministeriet, Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold, Transportministeriet samt Økonomi- og Indenrigsministeriet.

På visse områder er der tale om, at de gældende regler ikke sonderer mellem, om det er en borger eller en virksomhed, der skal ansøge, anmelde, indberette mv., hvorfor det digitale krav på disse områder vil rette sig mod såvel borgere som virksomheder. Udtrykket virksomhed er i dette lovforslag anvendt bredt om juridiske enheder (erhvervsvirksomheder, foreninger, organisationer) i modsætning til borgere.

Lovforslaget er et led i realiseringen af regeringens målsætning om, at al kommunikation mellem borgere, virksomheder og det offentlige skal foregå digitalt inden udgangen af 2015, hvilket fremgår af regeringsgrundlaget »Et Danmark, der står sammen« (oktober 2011).

Dette indebærer, at papirblanketter og brevpost udfases frem mod 2015.

Det er målet, at offentlige myndigheder i 2015 modtager mindst 80 pct. af alle ansøgninger, anmeldelser og meddelelser mv. fra borgerne digitalt. Det vurderes, at det ikke vil være praktisk gennemførligt med 100 pct. Der skal tages hensyn til borgere, der for eksempel ikke har mulighed for at tilegne sig it-kompetencer samt borgere med særlige behov, herunder hensynet til ældre, handicappede, demente,

socialt udsatte, udenlandske borgere i Danmark og personer med bopæl i udlandet. Der skal endvidere tages hensyn til de borgere, der ikke kan anvende de digitale selvbetjeningsløsninger, eksempelvis fordi de ikke kan få en digital signatur. Der vil endvidere være områder eller dele af områder, hvor det ikke giver mening at digitalisere.

Det er hensigten, at det for borgerne frem mod 2015 bliver obligatorisk at bruge digitale selvbetjeningsløsninger i den skriftlige kommunikation med de offentlige myndigheder i forbindelse med ansøgninger, anmeldelser, meddelelser mv. Digital selvbetjening bliver således den primære kommunikationskanal.

Målet er at udfase papirblanketter og formularer, sådan at alle borgere betjener sig selv ved hjælp af de digitale løsninger, som den offentlige myndighed stiller til rådighed. Der vil blive tale om en gradvis overgang, efterhånden som der er brugervenlige digitale løsninger tilgængelige på stadig flere områder.

Målet er at effektivisere den offentlige sektor ved at sikre en bedre ressourceudnyttelse samtidig med, at borgerne oplever en bedre service.

Det er afgørende, at der er god hjælp at hente for de borgere, der ikke kan bruge de digitale løsninger eller på anden vis har brug for støtte.

Det skal være muligt i særlige tilfælde at tage højde for visse personer eller situationer og sikre, at disse betjenes på anden vis end ved digital selvbetjening. Herved sikres det, at alle borgere, også de der ikke må forventes at kunne benytte digitale selvbetjeningsløsninger, fortsat kan komme i kontakt med de offentlige myndigheder. Det er den offentlige myndighed, der, under hensynstagen til den enkelte borgers behov, anviser, hvilken kommunikationskanal borgere, der ikke ansøger digitalt, vil skulle anvende. Disse borgere får dermed samme muligheder for at blive betjent som de borgere, der selv eller ved hjælp er i stand til at anvende de digitale løsninger.

For virksomhederne er det målet, at al relevant kommunikation mellem virksomheder og det offentlige skal foregå digitalt. Virksomhederne skal blandt andet foretage alle indberetninger mv. digitalt til offentlige myndigheder fra 2012 eller snarest derefter, når den nødvendige lovgivning og de effektive løsninger er på plads. For så vidt angår virksomheder, er der ikke i samme udstrækning hensyn at tage til individuelle behov. For virksomheder er udgangspunktet, at virksomheder er digitale og i stand til at anvende digital kommunikation. Virksomheder kan dog også have brug for hjælp og vejledning til digital selvbetjening.

Realiseringen af målsætningen om, at ansøgninger, anmeldelser og meddelelser mv. fra borgere til det offentlige skal foregå digitalt inden udgangen af 2015, forudsættes at ske i årlige bølger, hvor flere og flere områder gøres obligatorisk digitale. På den måde sikres det blandt andet, at de områder, hvor borgerne er mest it-parate, og hvor der findes den største modenhed af it-løsninger og modenhed hos myndighederne, først overgår til obligatorisk selvbetjening.

Med lov nr. 558 af 18. juni 2012 om ændring af lov om Det Centrale Personregister, lov om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge, lov om folkeskolen og sundhedsloven (Overgang til obligatorisk digital selvbetjening for borgere, for så vidt angår anmeldelse af flytning, ansøgning om plads i dagtilbud, indskrivning i folkeskole og skolefritidsordning samt ansøgning om sundhedskort og EU-sygesikringskort) (herefter benævnt lov om overgang til obligatorisk digital selvbetjening for borgere (første bølge)) blev grundlaget for indførelse af første bølge af obligatorisk digital selvbetjening for borgere fastlagt.

Første bølge blev fulgt op af lov nr. 622 af 12. juni 2013 om ændring af forskellige lovbestemmelser om ansøgninger, anmeldelser, anmodninger, meddelelser og erklæringer til offentlige myndigheder. (Overgang til obligatorisk digital selvbetjening for borgere, for så vidt angår ansøgning om økonomisk fripladstilskud, meddelelse om valg af læge, ansøgning om navngivning og navneændring, indgivelse af erklæring om faderskab, anmeldelse af cykeltyveri m.v.) (herefter benævnt lov om overgang til obligatorisk digital selvbetjening for borgere (anden bølge)). Loven er med til at sikre indførelse af kravet om

digital selvbetjening for anden bølge af områder, der pr. 1. december 2013 blev obligatorisk digitale. Der er tale om 29 yderligere områder, hvorpå der indføres krav om digital selvbetjening for borgere.

Regeringen, KL og Danske Regioner udarbejdede i 2012 en samlet analyse, der har dannet grundlag for igangsættelse af hvilke kommunale områder, der overgår til obligatorisk digital selvbetjening i bølge 1-4. Analysen danner grundlag for den videre kvalificering af de områder, som overgår til obligatorisk digital kommunikation i bølge 3 og 4.

Regeringen og KL blev ved økonomiaftalen for 2014 enige om, hvilke 10 overordnede områder der pr. 1. december 2014 skal overgå til obligatorisk digital selvbetjening i bølge 3.

Herudover har regeringen besluttet, hvilke statslige områder, der skal være omfattet af bølge 3 og som dermed skal overgå til obligatorisk digital selvbetjening i 2014.

I bølge 3 indgår tillige områder, der skal administreres af Udbetaling Danmark, og som er omfattet af lov nr. 324 af 11. april 2012 om Udbetaling Danmark.

På de fleste områder i tredje bølge er det i dag muligt at betjene sig selv digitalt. Der er dog identificeret et generelt behov for, at myndighederne gennemgår egne løsninger med henblik på at sikre høj brugervenlighed, tilgængelighed og kvalitet. Endvidere skal løsningerne kunne tilgås via én samlet indgang til de offentlige selvbetjeningsløsninger for borgere på borger.dk og for virksomhederne på Virk.dk, ligesom myndighederne skal informere borgerne og sikre hjælp og støtte til mindre it-parate borgere. Det vurderes, at det er muligt at indføre obligatorisk digital selvbetjening på disse områder.

Det foreslås, at dette lovforslag følger konceptet og formuleringerne, som kendes fra de to første love om overgang til obligatorisk digital selvbetjening for borgere (første og anden bølge) i den udstrækning, det er muligt.

Loven skal - som de to første love om overgang til obligatorisk digital selvbetjening for borgere (første og anden bølge) - sikre en hjemmel på de enkelte ministerområder til, at den offentlige myndighed kan kræve, at borgerne og, hvor det er relevant, virksomhederne anvender de digitale selvbetjeningsløsninger, som den offentlige myndighed stiller til rådighed. Det foreslås samtidigt, at det fremgår direkte af loven, at hvor særlige forhold gør sig gældende, skal borgeren i det enkelte tilfælde kunne ansøge, anmelde eller indberette mv. på anden vis end digitalt. Endvidere foreslås det, at der gives mulighed for, at de offentlige myndigheder helt ekstraordinært kan acceptere en ikke-digital ansøgning, anmeldelse, meddelelse mv., hvis myndigheden har klare økonomiske fordele herved. På enkelte områder foreslås det tillige, at hvis det efter sagens karakter på disse områder er hensigtsmæssigt, kan en anmeldelse modtages på anden måde end digitalt. Loven skal være med til at sikre, at der ikke er forhold og formkrav i lovgivningen, der hindrer, at kommunikationen kan foregå digitalt.

På Justitsministeriets område foreslås det af tekniske herunder lovtekniske årsager, at fastsætte hjemmel til, at ministeren kan indfører tilsvarende regler på bekendtgørelsesniveau. Der er tale om anmeldelse og ansøgning vedrørende våben og eksplosivstoffer mv., som indgives til politiet.

På Miljøministeriets område foreslås det blandt andet af administrative, herunder lovtekniske årsager, at fastsætte hjemmel til, at kommunerne i affaldsregulativer skal stille krav om, at borgere og virksomheder benytter digital selvbetjening.

Det er hensigten, at de regler, justitsministeren henholdsvis kommunalbestyrelsen efterfølgende fastsætter på deres område, i videst muligt omfang følger formuleringen af lovbestemmelser og bemærkninger i dette lovforslag.

Følgende områder er omfattet af lovforslaget:

På Justitsministeriets ressort er der tale om at digitalisere anmeldelse og ansøgning vedrørende våben og eksplosivstoffer mv., som indgives til politiet.

For Klima-, Energi- og Bygningsministeriet er der tale om at ansøgning om byggetilladelse, dispensa-

tion fra byggeloven og de regler, der er fastsat i medfør heraf og anmeldelse af byggearbejder skal indgives til kommunen ved digitalt selvbetjening.

Kulturministeriet indfører krav om digital ansøgning om anvisning af lokaler og udendørsanlæg for folkeoplysende foreninger.

Miljøministeriet fastsætter hjemmel til, at kommunerne i affaldsregulativerne skal stille krav om, at borgerne og virksomhederne skal anvende digital selvbetjening ved henvendelse til kommunerne.

På Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forholds område drejer det sig om anmodninger mv. til statsforvaltningen efter den familieretlige lovgivning. Dette omfatter sager om forældreansvar (forældremyndighed, barnets bopæl, samvær mv.), separation og skilsmisse, fader- og medmoderskab, adoption samt børne- og ægtefællebidrag. Endvidere indføres der med lovforslaget obligatorisk digital selvbetjening ved ansøgning om lån til beboerindskud.

Det er hensigten at foretage enkelte ændringer i lov om Udbetaling Danmark, jf. lovbekendtgørelse nr. 324 af 11. april 2012. Dette er hovedsageligt for så vidt muligt at tilpasse den eksisterende hjemmel til at fastsætte regler om digital kommunikation i lov om Udbetaling Danmark til konceptet, som kendes fra de to første love om overgang til obligatorisk digital selvbetjening for borgere (første og anden bølge). Samtidig tages der med ændringerne højde for den særlige arbejdsdeling mellem kommunerne og Udbetaling Danmark om blandt andet hjælp og vejledning til borgere, der digitalt søger om ydelser på Udbetaling Danmarks myndighedsområde.

På Transportministeriets område indføres obligatorisk digital selvbetjening for ansøgning om opgravning, ledningsarbejde og anden brug af privat vej, for ansøgning om opgravning m.m. og anden råden på offentlig vej samt for ansøgning om parkeringslicens efter vejloven.

Økonomi- og Indenrigsministeriet indfører krav om digital selvbetjening ved anmodning om lokalvejviserbeskyttelse og markedsføringsbeskyttelse, anmodning om enkeltstående ubeskyttede standardoplysninger fra CPR samt ved anmodning om attestation af oplysninger i CPR og andet folkeregistermateriale. Endvidere indføres krav om digital selvbetjening ved indgivelse af logiværtserklæring.

Lovforslaget er udformet som en ændringslov, der samler de lovændringer, der er nødvendige på de enkelte ministerområder for at indføre obligatorisk digital selvbetjening pr. 1. december 2014.

2. Lovforslagets formål og baggrund

2.1 Målsætningen om digital kommunikation mellem borgere, virksomheder og det offentlige

For at sikre en effektiv ressourceudnyttelse, og at Danmark fortsat kan være førende som informations- og kommunikationssamfund, skal digital kommunikation mellem borgerne, virksomheder og det offentlige udbredes til alle relevante områder, således at al relevant skriftlig kommunikation mellem borgerne, virksomheder og de offentlige myndigheder foregår digitalt senest ved udgangen af 2015. Den enkelte borger og virksomhed vil derfor som altovervejende hovedregel ikke længere kunne vælge at anvende papirblanketter, personligt fremmøde, telefonisk henvendelse mv. ved ansøgning, anmeldelse, meddelelse og lignende til det offentlige. Det er visionen i langt videre omfang end hidtil at anvende digitalisering til at forny den offentlige sektor og gøre den mere effektiv samtidig med, at borgere og virksomheder oplever en serviceforbedring.

Den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi 2011-2015 fra august 2011, »Den digitale vej til fremtidens velfærd«, indeholder 12 fokusområder. Det fremgår blandt andet heraf, at det skal være slut med papirblanketter og brevpost. Fokusområde 1, »Effektiv digital kommunikation med borgerne«, har som mål, at alle borgere betjener sig selv på nettet, at alle borgere får en digital postkasse i 2014, samt at der skal være hjælp at hente for borgerne. Det fremgår endvidere af digitaliseringsstrategien, at der skal udfærdiges lovgivning om obligatorisk digital selvbetjening, digitale breve samt principper for digitaliseringsklar lovgivning.

Fokusområde 2, »Lettere vej til vækst for virksomhederne«, har blandt andet som mål, at virksomhederne skal foretage alle indberetninger mv. digitalt til offentlige myndigheder og ved udgangen af 2013 skal kunne finde alle offentlige selvbetjeningsløsninger på Virk.dk, der er virksomhedernes indgang til alle offentlige erhvervsrettede selvbetjeningsløsninger.

Digitaliseringsstrategien er udarbejdet i samarbejde mellem den daværende VK-regering, KL og Danske Regioner. Regeringen har tilsluttet sig den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi som grundlag for det videre arbejde med digitalisering. Lovforslaget er udarbejdet i nært samarbejde mellem de ministerier, der er ansvarlig for de enkelte områder, der er omfattet af loven.

Det er hensigten at sikre hurtigere og mere brugervenlig kommunikation mellem borgerne, virksomhederne og myndighederne, hurtig, fleksibel og effektiv service fra myndighederne og en optimering af arbejdsgange og processer hos myndighederne. Ved at gøre kommunikationen obligatorisk digital kan manuelle rutiner og papirhåndtering fjernes, så der frigives tid og ressourcer hos det offentlige, hvorved kommunikationen mellem parterne smidiggøres. Borgere og virksomheder opnår samtidig en serviceforbedring ved anvendelse af brugervenlige digitale løsninger.

Overgangen til obligatorisk digital kommunikation forventes at få den positive effekt, at borgere og virksomheder i videre omfang benytter andre digitale løsninger og derved bliver bedre til at anvende it og digitale løsninger generelt. Det forventes, at det opleves som en mere fleksibel service, når det er muligt at anvende de digitale selvbetjeningsløsninger, når det passer bedst, det vil sige hele døgnet rundt alle ugens syv dage. Dette forventes tillige at medføre, at de øvrige digitale løsninger, der blandt andet stilles til rådighed for borgerne på den fællesoffentlige borgerportal borger.dk, og for virksomhederne på Virk.dk, i stigende grad vil blive benyttet.

Det er som nævnt ovenfor hensigten, at mindst 80 pct. af borgernes ansøgninger, anmeldelser, indberetninger mv. til de offentlige myndigheder foregår ved digital selvbetjening i 2015. Det er ligeledes hensigten, at mindst 80 pct. af alle breve fra det offentlige sendes digitalt fra udgangen af 2014, hvor alle borgere ifølge forudsætningerne i digitaliseringsstrategien skal have en digital postkasse. For virksomhederne er det hensigten, at al relevant skriftlig kommunikation mellem virksomhederne og det offentlige skal foregå digitalt fra 2012 - eller snarest derefter, når den nødvendige lovgivning og de effektive løsninger er på plads. For virksomheder med et CVR-nummer blev det fra den 1. november 2013 obligatorisk at have en digital postkasse i det fællesoffentlige postsystem Offentlig Digital Post. Der er allerede på en lang række områder indført hjemmel til at fastsætte, at virksomhederne skal foretage ansøgninger, anmeldelse og indberetninger digitalt, jf. afsnit 2.2 *Gradvis indførelse af obligatorisk digital selvbetjening*.

Dette lovforslag er et af elementerne i udmøntningen af digitaliseringsstrategien, der igangsætter tredje bølge af overgangen til obligatorisk digital selvbetjening.

Folketinget har vedtaget lov nr. 528 af 11. juni 2012 om Offentlig Digital Post, der indfører pligt til, at borgere og virksomheder med CVR-nummer skal have en digital postkasse i Digital Post til brug for offentlige myndigheders fremsendelse af digital post til henholdsvis borgere og virksomheder. Virksomheder med CVR-nummer skal pr. 1. november 2013 have en digital postkasse i Digital Post, mens borgerne skal have en digital postkasse pr. 1. november 2014, jf. bekendtgørelse nr. 1535 af 18. december 2013.

Digitaliseringsstyrelsen har igangsat arbejdet med principper for digitaliseringsklar lovgivning for at sikre, at ny lovgivning fremadrettet fuldt ud udnytter muligheder ved digitalisering, herunder for eksempel data-genbrug, straks-afgørelser, digital selvbetjening mv. Tre mulige løsningsmodeller er blevet pilottestet i perioden oktober 2013 til januar 2014, og resultaterne af pilottestene vil indgå i det videre arbejde med implementering af digitaliseringsstrategien.

2.2 Gradvis indførelse af obligatorisk digital selvbetjening

Overgangen til digital kommunikation indebærer en række aktiviteter, som strækker sig over perioden 2012-2015. For at smidiggøre overgangen til digital kommunikation er det regeringens hensigt at indføre obligatorisk digital kommunikation gradvist i årene 2012-2015 på udvalgte områder i takt med, at de juridiske forudsætninger og tekniske løsninger kommer på plads. Implementeringen af den trinvis overgang til obligatorisk selvbetjening tilrettelægges i fire bølger.

Dette lovforslag vedrører som nævnt ovenfor tredje bølge og omfatter de områder, hvor der i 2014 indføres pligt for borgerne og på visse områder også virksomhederne til at ansøge, anmelde, meddele mv. digitalt, og hvor der ikke i forvejen er lovhjemmel til at kræve, at borgerne og virksomhederne skal anvende digitale selvbetjeningsløsninger.

Det drejer sig om anmeldelse og ansøgning vedrørende våben og eksplosivstoffer mv., ansøgning om byggetilladelse, dispensation fra byggeloven og de regler, der er fastsat i medfør heraf, anmeldelse af byggearbejde, ansøgning om anvisning af lokaler og udendørsanlæg for folkeoplysende foreninger, meddelelse om affald fra husholdninger, indsamlingsordninger mv., meddelelse om affald fra virksomheder, offentlige og private institutioner, anmeldelse af aftaler om forældremyndighed, ansøgning om forældremyndighed, barnets bopæl, samvær mv., anmodning om separation og skilsmisse, ansøgning om ægtefællebidrag efter separation og skilsmisse, indgivelse af erklæringer mv. om fader- og medmoderskab, ansøgning om adoption, ansøgning om børnebidrag og ægtefællebidrag under ægteskabet, ansøgning om lån til beboerindskud, ansøgning om opgravning, ledningsarbejde og anden brug af privat vej, ansøgning om opgravning mm. og anden råden over offentlig vej, ansøgning om parkeringslicens efter vejloven, anmodning om lokalvejviserbeskyttelse og markedsføringsbeskyttelse, anmodning om enkeltstående ubeskyttede standardoplysninger fra CPR, anmodning om attestation af oplysninger i CPR samt indgivelse af logiværtserklæring.

Der er en række områder, der er omfattet af tredje bølge, hvorpå der allerede er hjemmel til at fastsætte regler om indførelse af obligatorisk digital selvbetjening. Disse områder indgår derfor ikke i lovforslaget.

På Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forholds område er der hjemmel i lov om Udbetaling Danmark til at fastsætte regler om obligatorisk digital kommunikation mellem borgeren og Udbetaling Danmark på Udbetaling Danmarks sagsområde. Det omfatter blandt andet boligstøtte, folkepension, opsat pension, varmetillæg, førtidspension (beregning og udbetaling), opkrævning af underholdsbidrag samt diverse former for børnetilskud.

Herudover kan der fastsættes regler om obligatorisk digital selvbetjening vedrørende barselsdagpenge under Beskæftigelsesministeriets ressortområde samt børne- og ungedydelse på Skatteministeriets område, der også administreres Udbetaling Danmark.

Der vil med hjemmel i den eksisterende bestemmelse i § 13 i lov om Udbetaling Danmark administrativt blive fastsat regler om obligatorisk selvbetjening på disse områder gældende fra 1. december 2014. Det fremgår af lovbemærkningerne til lov om Udbetaling Danmark, at bestemmelsen om digital kommunikation vil blive udmøntet i overensstemmelse med den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi.

De områder, der er nævnt ovenfor, som er omfattet af lov om Udbetaling Danmark, er derfor ikke omfattet af dette lovforslag. Lovforslaget indeholder dog supplerende bestemmelser til § 13 i lov om Udbetaling Danmark.

Vurderingen af den tidsmæssige indfasning af de områder, der er omfattet i 2014, er som for bølge 1 og 2 blandt andet foretaget på baggrund af målgruppernes generelle it-parathed, om der eksisterer en velfungerende selvbetjeningsløsning, graden af standardisering og den samlede henvendelsesvolumen på området. På de fleste af de områder, der er omfattet af tredje bølge, findes der således allerede i dag i stort omfang digitale løsninger, som borgerne kan anvende frivilligt.

På virksomhedsområdet er der allerede på en lang række områder indført regler om obligatorisk digital

kommunikation, blandt andet ved lov nr. 1272 af 16. december 2009 om ændring af lov om Danmarks Statistik og forskellige andre love, lov nr. 341 af 27. april 2011 om ændring af årsregnskabsloven og forskellige andre love og lov nr. 1231 af 18. december 2012 om ændring af forskellige lovbestemmelser om obligatorisk digital kommunikation, der hovedsagelig omhandler obligatorisk digital kommunikation mellem virksomheder og det offentlige. Sidstnævnte lov indeholder blandt andet bemyndigelser til at fastsætte regler om obligatorisk digital kommunikation i 67 love på Erhvervs- og Vækstministeriets område.

Hjemmel til at indføre obligatorisk digital kommunikation er tillige indført på skatteområdet ved lov nr. 545 af 26. maj 2010. Skatteforvaltningsloven giver skatteministeren hjemmel til at indføre obligatorisk digital kommunikation område for område, efterhånden som dette findes hensigtsmæssigt. Skatteministeriet har udstedt en bekendtgørelse, der giver hjemmel til at kræve obligatorisk digitalisering af borgere med den særlige type af indkomstforhold, som gøres obligatorisk digital på indberetning og selvangivelse.

På SU-området er det allerede efter SU-loven obligatorisk at indgive ansøgninger digitalt.

Ligeledes er det på Beskæftigelsesministeriets område obligatorisk at anvende jobnet.dk til løbende at registrere, at den ledige står til rådighed for arbejdsmarkedet.

På Miljøministeriets område er der med lov nr. 1273 af 21. december 2011 om ændring af lov om miljøbeskyttelse, lov om planlægning og forskellige andre love (Digital annoncering, obligatorisk digital kommunikation, afskæring af klageadgang mv.) og ved lov nr. 622 af 12. juni 2013 (bølge 2) taget skridt til at indføre obligatorisk digital kommunikation på dele af Miljøministeriets område. Miljøministeriet har endvidere med lov nr. 86 af 28. januar 2014 indført digital indgivelse og kommunikation for så vidt angår klager til Natur- og Miljøklagenævnet.

Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser har på uddannelsesområdet ved optagelse.dk indført obligatorisk digital selvbetjening pr. 1. december 2012.

På Justitsministeriets område er der med lov nr. 1618 af 26. december 2013 indført hjemmel i udlændingeloven til, at justitsministeren blandt andet kan fastsætte regler om, at ansøgninger indgivet til Udlændingestyrelsen vedrørende udlændinges adgang til landet skal indgives ved digital selvbetjening.

2.3 Danskernes it-parathed

Der gennemføres løbende undersøgelser af danskernes it-anvendelse. Danmarks Statistik måler således årligt befolkningens brug af it. Tallene viser, at stadig flere bruger nettet. Hele 86 pct. af danskerne mellem 16 og 89 år er på nettet hver dag eller ugentlig. Fra 2012 til 2013 er andelen af dem, der aldrig har været på nettet faldet fra 10 pct. i 2012 til 7 pct. i 2013. Dette svarer til et fald på ca. 112.000 personer.

Siden 2008 har der været en støt stigning i brugen af det offentlige hjemmesider og muligheden for at indsende oplysninger til det offentlige digitalt, ligesom der også er stadig flere, der benytter netbank.

4,05 mio. danskere havde ultimo 2013 NemID med offentlig digital signatur.

Denne udvikling vidner om, at en stor del af danskerne i vidt omfang er parate til digital kommunikation med det offentlige.

Overgangen til obligatorisk digitalisering kan være forbundet med særlige udfordringer for visse borgere. Det gælder den ældre del af befolkningen, hvor der er forholdsvis flest, der ikke har digitale kompetencer, men også andre grupper er udfordrede. For at lette overgangen til brug af obligatorisk digitale løsninger er der behov for målrettet information og adgang til hjælp, hvilket er nærmere beskrevet nedenfor under afsnit 4.2.2 *Hjælp og vejledning*. Endvidere vil der være behov for i særlige situationer at give borgerne mulighed for at ansøge på en anden måde end ved anvendelse af de digitale løsninger. Hvilke tilfælde, der kan betragtes som særlige, er nærmere beskrevet nedenfor under afsnit 4.2.3 *Særlige forhold*.

For virksomheder er udgangspunktet, at virksomhederne er digitale og i stand til at anvende digital kommunikation.

2.4 Implementeringen af målsætningen i 2012-2015

Indfasningen af andre opgaveområder til fuld digital kommunikation fastlægges i samråd med de relevante fagministerier, KL og Danske Regioner.

Erfaringerne fra tidligere bølger vil blive nyttiggjort i forbindelse med udvikling og implementering af kommende løsninger i de efterfølgende bølger.

Den årlige indfasning af obligatorisk digitalisering drøftes i de årlige økonomiforhandlinger mellem regeringen, KL og Danske Regioner samt i forbindelse med fremsættelse af finanslovsforslag.

3. Forholdet til anden relevant lovgivning

3.1 Grundlæggende forvaltningsretlige principper

Der er ikke ved de foreslåede formkrav om anvendelse af de digitale selvbetjeningsløsninger lagt op til at ændre grundlæggende forvaltningsretlige regler eller principper om eksempelvis notatpligten, myndighedernes vejledningspligt, pligten til at oplyse en sag tilstrækkeligt mv., udover indførelse af formkravet om anvendelse af de digitale løsninger.

Nedenstående bemærkninger, som relaterer sig til borgere, gælder tilsvarende for virksomheder.

Det foreslåede krav om, at ansøgninger, anmeldelser, meddelelser mv. skal ske digitalt til den offentlige myndighed, er en fravigelse af det almindelige forvaltningsretlige udgangspunkt om, at der er formfrihed for borgeren til at henvende sig til offentlige myndigheder, som borgeren vil. Dette følger blandt andet af lovbemærkningerne til Forvaltningslovens § 32 a, jf. L 72 2001/2, hvoraf det fremgår, at borgerne som udgangspunkt, det vil sige, hvor der ikke i lovgivningen er fastsat særlige formkrav, har ret til at henvende sig til forvaltningen i den form, de selv ønsker, forudsat at forvaltningen teknisk er i stand til at modtage henvendelser i denne form.

Forvaltningslovens § 32 a giver mulighed for, at vedkommende minister kan fastsætte regler om ret til at anvende digital kommunikation ved henvendelser til den offentlige forvaltning og om de nærmere vilkår herfor, herunder fravige formkrav i lovgivningen, der hindrer anvendelsen af digital kommunikation. Forvaltningslovens § 32 a åbner imidlertid alene op for, at der kan fastsættes regler, der giver borgeren en ret til at kommunikere digitalt med det offentlige, men ikke mulighed for at fastsætte en pligt for borgeren til at kommunikere digitalt. Derfor foreslås det med dette lovforslag at etablere hjemmel til at kræve, at det bliver obligatorisk for borgerne at anvende de digitale selvbetjeningsløsninger, som de offentlige myndigheder, herunder kommunerne, stiller til rådighed på de pågældende områder.

Hvis en ansøgning, anmeldelse, meddelelsesform mv. er mangelfuld (på grund af manglende anvendelse af den obligatoriske digitale selvbetjeningsløsning) har myndigheden pligt til at vejlede borgeren om, hvorledes manglerne kan afhjælpes, jf. forvaltningslovens § 7, stk. 1. Kun hvis borgeren, for eksempel inden for en fastsat frist, ikke har rettet op på de mangler, den pågældende ved vejledning er gjort opmærksom på, kan ansøgningen mv. afvises eller oplysningerne anses for ikke at være modtaget. Det er lagt til grund, at en afvisning af at tage en sag under realitetsbehandling på grund af manglende anvendelse af den obligatoriske digitale selvbetjeningsløsning er en afgørelse og indebærer en sagsbehandling, der følger de almindelige forvaltningsretlige regler og principper om eksempelvis partshøring og begrundelse. En sådan afgørelse om afvisning vil normalt ikke hindre, at sagen senere genoptages, når en fyldestgørende ansøgning er indsendt. Det er ikke hensigten med indførelse af krav om digital anmeldelse, ansøgning, indberetning mv. at ændre på, hvordan den offentlige myndighed håndterer situationer, hvor borgeren overskrider en eventuel frist. Der vil således i samme omfang som hidtil kunne tages hensyn til årsagen til, at en frist ikke er overholdt.

Det lægges til grund, at en afgørelse om at afvise en ikke-digital ansøgning eller om, at der foreligger særlige forhold, der gør, at borgeren ikke kan anvende digital selvbetjening, som udgangspunkt vil kunne træffes ved myndighedens umiddelbare kontakt med borgeren. En afgørelse herom vil således som udgangspunkt kunne træffes uden yderligere undersøgelser.

Eventuelle oplysninger skal tilvejebringes på den hurtigste og mest hensigtsmæssige måde, og myndigheden er kun forpligtet til at foretage de undersøgelser, som er nødvendige for at træffe en forsvarlig afgørelse.

På det statslige område vil der, som følge af den almindelig administrative rekurs, som udgangspunkt kunne klages til en anden (overordnet) forvaltningsmyndighed over en afgørelse truffet af den underordnede myndighed, medmindre adgangen til at indbringe afgørelsen for en anden forvaltningsmyndighed er afskåret. Hvor det er en overordnet myndighed, der træffer afgørelsen, eller der i øvrigt ikke er en overordnet myndighed, kan borgeren som udgangspunkt ikke klage til en anden administrativ myndighed. Sagen vil kunne indbringes for Folketingets Ombudsmand, ligesom der vil kunne anlægges sag ved de almindelige domstole.

Statsforvaltningens afgørelser om forældreansvar mv. kan med visse undtagelser påklages til ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold (Ankestyrelsen, Familieretsafdeling), jf. lovens § 41. Dette indebærer, at en afgørelse om at afvise en anmeldelse eller anmodning efter forældreansvarsloven til statsforvaltningen, fordi den ikke er indgivet digitalt, ligeledes kan påklages.

Statsforvaltningens afgørelser efter ægteskabsloven kan med visse undtagelser påklages til ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold (Ankestyrelsen, Familieretsafdeling), jf. lovens § 58 a, stk. 1. Dette indebærer, at en afgørelse om at afvise en anmodning om separation eller skilsmisse, fordi den ikke er indgivet digitalt, ligeledes kan påklages.

Efter adoptionslovens § 29 b kan statsforvaltningens afgørelser efter loven påklages til ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold (Ankestyrelsen, Familieretsafdeling). Dette indebærer, at en afgørelse om at afvise en ansøgning om adoption eller om godkendelse som adoptant, fordi den ikke er indgivet digitalt, ligeledes kan påklages.

Adoptionssamrådenes afgørelser om godkendelse som adoptant efter adoptionslovens § 25 b, stk. 3, kan indbringes for Adoptionsnævnet. Denne klageadgang vil ikke omfatte afvisning af en ansøgning om godkendelse af adoptant, da denne afgørelse træffes af statsforvaltningen som et led i undersøgelsen af sagen.

Afgørelser om børne- og ægtefællebidrag kan påklages til ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold (Ankestyrelsen, Familieretsafdeling), jf. § 21 i lov børns forsørgelse, § 58 a i lov om ægteskabs indgåelse og opløsning og § 52 a i lov om ægteskabets retsvirkninger. Dette indebærer, at en afgørelse om at afvise en ansøgning om børne- og ægtefællebidrag, fordi den ikke er indgivet digitalt, ligeledes kan påklages.

På det kommunale område vil der som udgangspunkt ikke kunne klages til en anden administrativ myndighed over en afgørelse truffet af kommunalbestyrelsen, medmindre der er særskilt hjemmel hertil, som tilfældet eksempelvis er i forhold til ydelser efter den sociale lovgivning. Endvidere gælder de almindelige regler om det kommunale tilsyn. Sagen vil kunne indbringes for Folketingets ombudsmand, ligesom der vil kunne anlægges sag ved de almindelige domstole.

På byggeområdet, vil kommunalbestyrelsens afgørelse om, at en ansøgning eller en anmeldelse afvises på grund af manglende anvendelse af den obligatoriske digitale selvbetjeningsløsning, kunne påklages til statsforvaltningen efter byggelovens § 23, stk. 1.

Da der på det sociale område er klageadgang over afgørelser efter den sociale lovgivning, foreslås det præciseret med dette lovforslag, at en afgørelse om ikke at undtage en borger fra kravet om obligatorisk digital selvbetjening på grund af særlige forhold ved ansøgning om lån til beboerindskud til kommunen

ligeledes skal kunne påklages til Ankestyrelsen. Det foreslås ligeledes præciseret med lovforslaget, at afgørelser om ikke at undtage en borger på grund af særlige forhold i forbindelse med indgivelse af ansøgninger eller meddelelser mv. til Udbetaling Danmark skal kunne påklages. Der henvises til afsnit 4.4.5.6 *Ansøgning om lån til beboerindsud* samt afsnit 4.4.5.7 *Ændringer i lov om Udbetaling Danmark*.

Som nævnt indeholder forvaltningslovens § 7 regler om offentlige myndigheders vejledningspligt. Lovforslaget ændrer ikke på denne pligt. Det er således de enkelte offentlige myndigheders pligt at informere om anvendelsen af de konkrete selvbetjeningsløsninger og i øvrigt i fornødent omfang som hidtil at yde vejledning og bistand til personer, der retter henvendelse om spørgsmål inden for myndighedens sagsområde. Herunder vil de offentlige myndigheder skulle hjælpe borgere, der ikke har mulighed for at ansøge, anmelde og indgive meddelelse på den måde, som myndigheden generelt anviser, på samme måde som myndigheden har pligt til det i dag.

I forhold til sager på Udbetaling Danmarks sagsområde er der eksplicit fastsat regler om vejledningsforpligtelsen i lov om Udbetaling Danmark, hvor det er slået fast, at det er kommunen, som i fornødent omfang har pligt til at hjælpe borgeren. Der henvises til afsnit 4.2.3 *Særlige forhold*.

Ifølge forvaltningslovens § 8 om partsrepræsentation har parter i afgørelsessager ret til at lade sig repræsentere eller bistå af andre. Borgerne vil kunne lade sig repræsentere i samme omfang som hidtil.

Folketingets Ombudsmand har i en udtalelse af 12. august 2011 (FOB 2011 12-1) om retten til partsrepræsentation i forhold til universiteters pligtmæssige digitale kommunikation med studerende udtalt, at der er to muligheder for at overholde forvaltningslovens § 8. Enten skal it-systemet udformes, så det er muligt for andre at bruge det på vegne af den studerende, eller også skal universitetet indføre mulighed for at blive undtaget for den pligtmæssige elektroniske kommunikation.

Det er hensigten, at de offentlige myndigheder tilrettelægger deres håndtering af de konkrete digitale selvbetjeningsløsninger, så der gives mulighed for partsrepræsentation i overensstemmelse med Folketingets Ombudsmands udtalelse.

For generelt at forenkle partsrepræsentation, således at eksempelvis borgere, der ikke selv kan kommunikere digitalt med det offentlige, fortsat kan ansøge, anmelde, indberette mv., er der udviklet en fællesoffentlig digital partsrepræsentationskomponent. Fuldmagtløsningen vil give mulighed for, at borgere kan overdrage partsrepræsentationskompetence til familie, venner, en advokat, revisor og andre. Fuldmagtsløsningen indeholder mulighed for såvel at give en mere generel fuldmagt, som at give fuldmagt til, at en anden kan handle på vegne af borgeren i en konkret selvbetjeningsløsning. Et af elementerne er endvidere, at det er muligt at se, hvem der kan handle, og hvem der har handlet på vegne af borgeren. Den fællesoffentlige komponent har kunnet tages i brug af myndighederne siden august 2013, som herefter vil skulle implementere den decentralt i relevante selvbetjeningsløsninger. Det vil herefter være muligt at give andre fuldmagt til at forestå en digital selvbetjening.

Indtil der på de relevante løsningsområder er etableret digitale løsninger til håndtering af partsrepræsentation, håndteres partsrepræsentation som hidtil i overensstemmelse med forvaltningslovens § 8. Der kan således være tilfælde, hvor det ikke er muligt at afgive en fuldmagt digitalt, ligesom der kan være tilfælde, hvor den digitale selvbetjeningsløsning ikke giver mulighed for, at andre kan handle på en borgers vegne. I disse tilfælde må afgivelse af fuldmagt og eventuelt også selve ansøgningen ske ikke-digitalt, jf. afsnit 4.2.4 *Ekstraordinære situationer*. Det er den enkelte myndigheds ansvar at oplyse tilstrækkeligt om dette, jf. udtalelse fra Folketingets Ombudsmand af 15. februar 2012 (2012-5) om partsrepræsentation ved de elektroniske selvbetjeningsystemer minSU og mitUddannelseskort.

3.2 Persondatabeskyttelse

Lov nr. 429 af 31. maj 2000 om behandling af personoplysninger (persondataloven) gælder blandt andet for behandling af personoplysninger, som helt eller delvist foretages ved hjælp af elektronisk databehandling. Persondataloven omfatter enhver form for information om en identificeret eller identifi-

cerbar fysisk person. De offentlige myndigheder vil, som det også er tilfældet i dag, skulle iagttage persondataloven ved deres virke og håndtering af oplysninger samt ved udvikling og implementering af digitale selvbetjeningsløsninger.

Persondataloven og regler udstedt i medfør heraf skal tillige iagttages af de offentlige myndigheder, når myndighederne eksempelvis stiller en computer eller anden digital platform til rådighed for borgerne.

Efter persondatalovens § 41, stk. 3, skal den dataansvarlige og databehandleren træffe de fornødne tekniske og organisatoriske sikkerhedsforanstaltninger mod, at personoplysninger hændeligt eller ulovligt tilintetgøres, fortabes eller forringes, samt mod, at personoplysninger kommer til uvedkommendes kendskab, misbruges eller i øvrigt behandles i strid med loven.

I medfør af persondatalovens § 41, stk. 5, har Justitsministeriet udstedt bekendtgørelse nr. 528 af 15. juni 2000, som ændret ved bekendtgørelse nr. 201 af 22. marts 2001, om sikkerhedsforanstaltninger til beskyttelse af personoplysninger, som behandles af den offentlige forvaltning. Persondatalovens sikkerhedskrav er uddybet i bekendtgørelsen. Efter bekendtgørelsens § 14 må eksterne kommunikationsforbindelser kun etableres, hvis der træffes særlige foranstaltninger for at sikre, at uvedkommende ikke gennem disse forbindelser kan få adgang til personoplysninger.

Ifølge Datatilsynets vejledning nr. 37 af 2. april 2001 til ovennævnte bekendtgørelse gælder bekendtgørelsens § 14 enhver form for telekommunikation i forbindelse med behandling af personoplysninger, for eksempel forsendelse af oplysninger med telefax eller ekstern e-post, etablering af terminaladgang ved opkaldsmodem, adgang til oplysninger via myndighedens hjemmeside og etablering af internetadgang fra arbejdspladser på myndighedens interne net.

De særlige sikkerhedsforanstaltninger skal træffes efter myndighedens vurdering af sikkerhedsrisici i det konkrete tilfælde, herunder med hensyntagen til karakteren af de omhandlede oplysninger. Ved digital kommunikation til og fra de myndigheder, som er omfattet af dette lovforslag, vil reglerne i persondataloven kunne indebære, at der skal ske kryptering eller lignende af meddelelser, der indeholder personoplysninger, så uvedkommende ikke kan læse indholdet af meddelelsen.

Endvidere skal der ved brug af eksempelvis NemID, digital signatur eller lignende gives sikkerhed for afsenders og modtagers identitet (autenticitet) og for, at meddelelsen ikke er blevet ændret undervejs (integritet).

Lovforslaget ændrer ikke herved.

4. Lovforslagets hovedindhold

4.1 Lovforslagets udformning

For at kunne pålægge borgerne og virksomhederne pligt til at anvende digitale selvbetjeningsløsninger ved ansøgninger, anmeldelser, indberetninger mv. til det offentlige, skal dette være hjemlet i lov.

Lovforslaget lægger sig op ad det koncept og den fremgangsmåde, der blev vedtaget med lov nr. 558 af 18. juni 2012 om overgang til obligatorisk digital selvbetjening for borgere (første bølge) og lov nr. 622 af 12. juni 2013 om overgang til obligatorisk digital selvbetjening for borgere (anden bølge).

Lovforslaget angiver de ændringer i særlovgivningen på ressortministeriernes områder, der er nødvendige for, at der på disse områder kan indføres krav om digital selvbetjening i 2014. Det foreslås, at det i hver enkelt af de love, der er omfattet, fastsættes, at det som altovervejende hovedregel bliver obligatorisk at benytte de digitale selvbetjeningsløsninger på de udvalgte områder. Konsekvensen af, at en ansøgning, anmeldelse eller indberetning mv. ikke indgives digitalt, er, at den offentlige myndighed vil afvise ansøgningen, anmeldelsen, indberetningen mv. efter behørig vejledning, jf. ovenfor i afsnit 3.1 *Grundlæggende forvaltningsretlige principper*. Det foreslås, at det fastsættes direkte i lovene, at hvor særlige forhold gør sig gældende, vil borgeren dog kunne ansøge, anmelde, indberette mv. på anden vis, jf. nedenfor i afsnit 4.2.3 *Særlige forhold*. Samtidig foreslås det, at det er den offentlige myndighed, herunder kommunen, der

beslutter, hvilken alternativ kommunikationskanal, der kan anvendes for ansøgninger mv., der ikke kan indgives digitalt.

Det foreslås tillige, som det kendes fra lov nr. 558 af 18. juni 2012 om overgang til obligatorisk digital selvbetjening for borgere (første bølge) og lov nr. 622 af 12. juni 2013 om overgang til obligatorisk digital selvbetjening for borgere (anden bølge), at det tydeliggøres i loven, at den offentlige myndighed helt ekstraordinært kan vælge at acceptere en ikke-digital ansøgning, hvis der ud fra en samlet økonomisk vurdering er klare fordele ved at modtage ansøgningen på anden måde end digitalt. Det foreslås tillige, som tilfældet også var på tre konkrete områder i lov nr. 622 af 12. juni 2013 om overgang til obligatorisk digital selvbetjening for borgere (anden bølge), at give mulighed for ved afgivelse af logiværtserklæring, også at acceptere en ikke-digital ansøgning, hvis det efter sagens karakter er hensigtsmæssigt at modtage ansøgningen på anden måde end digitalt. En tilsvarende bestemmelse foreslås indsat i lov om Udbetaling Danmark, hvorved Udbetaling Danmark kan acceptere en ikke-digital meddelelse fra borgeren under henvisning til sagens karakter.

Det foreslås endvidere, at statsforvaltningen skal acceptere en ikke-digital ansøgning efter forældreansvarsloven, hvis det må antages at være bedst for barnet, at ansøgningen ikke afvises. Der henvises til afsnit 4.2.4 *Ekstraordinære situationer* nedenfor.

Lovforslaget ændrer ikke på ansøgernes rettigheder eller pligter efter anden lovgivning eller efter de love, der er omfattet af lovforslaget, eksempelvis borgeres ret til ydelser efter ydelseslovgivningen eller borgerens oplysningspligt efter lovgivningen. Det er alene måden, hvorpå der skal anmeldes, ansøges, meddeles mv., der slås fast.

Som udgangspunkt vil de digitale selvbetjeningsløsninger skulle anvendes ved den indledende ansøgning, anmeldelse, meddelelse mv., hvorimod efterfølgende korrespondance, der ikke som sådan er en del af selve ansøgningen mv., mellem ansøgeren og den offentlige myndighed, ikke er omfattet af forslaget. Dog indføres der i medfør af lov om Udbetaling Danmark krav om digital indgivelse af ændringsmeddelelser på det sociale område, jf. afsnit 4.4.5 nedenfor.

Det vil fremgå af de enkelte løsninger, i hvilket omfang øvrige oplysninger og nye faktuelle forhold af betydning for ansøgningen, herunder dokumentation og øvrige bilag, i tilknytning til ansøgningen, anmeldelsen, indberetningen mv. kan eller skal indgives ved anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning.

Kravet om, at en ansøgning skal indgives digitalt, medfører ikke, at alle bilag til ansøgningen også kan eller skal indgives digitalt. Det afhænger af lovgivningen på de enkelte sagsområder og indretningen af de enkelte digitale selvbetjeningsløsninger, om bilag til brug for en ansøgning kan eller skal indsendes digitalt, herunder om de skal fremlægges i original. Mange ansøgninger mv. forudsætter, at ansøgeren også indsender bilag som dokumentation for sin retsstilling mv. Oftest vil disse bilag kunne indsendes digitalt sammen med ansøgningen. Det er forventningen, at selvbetjeningsløsningerne indrettes, så bilag i videst mulige omfang kan indgives ved digital selvbetjening. På nogle områder stilles der imidlertid krav om, at bilag indsendes i original. Loven ændrer ikke sådanne krav.

Personer, der ikke kan få den fællesoffentlige digitale signatur NemID, skal tilbydes at ansøge på en anden måde end digitalt i de tilfælde, hvor selvbetjeningsløsningen kræver anvendelse af en digital signatur. Virksomheder uden CVR-nummer, der ikke kan få NemID medarbejdersignatur, skal ligeledes tilbydes at ansøge på anden måde i de tilfælde, hvor selvbetjeningsløsningen kræver anvendelse af en NemID medarbejdersignatur.

På et enkelt område indføres hjemmel til, at ministeren fastsætter regler om obligatorisk digital selvbetjening i bekendtgørelsesform. Der er tale om anmeldelse og ansøgning vedrørende våben og eksplosivstoffer mv., som indgives til politiet, der hører under Justitsministeriets ressort.

Det er forventningen, at de regler, som justitsministeren fastsætter, i vidt omfang vil indeholde tilsvarende bestemmelser, som på de øvrige områder omfattet af dette lovforslag.

Justitsministeren vil således kunne fastsætte regler om, at ansøgninger, anmeldelser og meddelelser, skal indgives ved anvendelse af den digitale løsning som myndigheden stiller til rådighed, at ansøgninger, anmeldelser og meddelelser, der ikke indgives ved digital selvbetjening, afvises, at hvis der foreligger særlige forhold, der gør, at ansøgeren mv. ikke må forventes at kunne anvende den digitale selvbetjeningsløsning, skal det tilbydes, at anmeldelsen, ansøgningen eller meddelelsen kan indgives på anden måde end ved digital selvbetjening, at den offentlige myndighed bestemmer, hvordan en ansøgning, anmeldelse eller en meddelelse i givet fald skal indgives, at myndigheden helt ekstraordinært kan undlade at afvise en ansøgning, anmeldelse eller meddelelse, der ikke er indgivet ved digital selvbetjening, hvis der ud fra en samlet økonomisk vurdering er klare fordele ved at modtage anmeldelsen, ansøgningen eller meddelelsen på anden måde end digitalt, og at en digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for den offentlige myndighed. Det forventes, at reglerne fastsættes, så der pr. 1. december 2014 kan indføres obligatorisk digital selvbetjening på Justitsministeriets område på samme tidspunkt som for de øvrige områder omfattet af dette lovforslag.

Endvidere foreslås en bestemmelse under Miljøministeriets ressort, hvorefter kommunalbestyrelserne fastsætter tilsvarende forskrifter i deres affaldsregulativer vedrørende meddelelser om affald, således at der også på dette område pr. 1. december 2014 indføres obligatorisk digital selvbetjening.

Det slås efter det foreslåede fast, at en digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for myndigheden, som er adressat for meddelelsen, jf. nedenfor i afsnit 4.3 *Hvornår en digital meddelelse anses for at være kommet frem*.

Lovforslaget indeholder tillige forslag til ændring af lov om Udbetaling Danmark henhørende under Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold. De ændringer, der foreslås, er altovervejende ændringer, der skal være med til at sikre, at de regler, der er fastsat i og i medfør af lov om Udbetaling Danmark, følger det koncept, der gælder for de øvrige serviceområder, hvor der indføres obligatorisk digital selvbetjening med bølgelovene. Med de foreslåede ændringer tages der tillige hensyn til den eksisterende særlige opgavefordeling mellem kommunen og Udbetaling Danmark vedrørende kommunens pligt til at yde vejledning og bistand til borgere, der ikke er it-parate, og borgere med særlige behov, der skal søge om ydelser eller give besked om ændringer til Udbetaling Danmark. Der henvises til afsnit 4.4.5.7 *Ændringer i lov om Udbetaling Danmark*.

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. december 2014. Kravet om anvendelse af de digitale løsninger, som myndighederne stiller til rådighed, indføres således pr. den 1. december 2014. Ligeledes skal de digitale løsninger være klar til at blive taget i brug på dette tidspunkt.

4.2 Generelt for obligatorisk digital selvbetjening

Det foreslås, at ansøgninger, anmeldelser, meddelelser mv. som udgangspunkt ikke længere kan indgives eller sendes til myndigheden på papir, telefonisk eller ved personligt fremmøde, men alene kan foregå digitalt ved brug af de selvbetjeningsløsninger, som de pågældende offentlige myndigheder stiller til rådighed. Den primære kommunikationskanal bliver efter det foreslåede de digitale selvbetjeningsløsninger, som den offentlige myndighed, herunder kommunen, stiller til rådighed.

4.2.1 Information

Borgerne skal kende de digitale muligheder og være trygge ved, at det er en god og sikker måde at kommunikere med det offentlige på. Det forudsættes, at de relevante myndigheder kommunikerer dette til borgerne

Et af hovedbudskaberne kan blandt andet være, at det er trygt og sikkert at kommunikere digitalt med det offentlige. Der vil også kunne orienteres om, hvilke områder der efterhånden overgår til at være obligatorisk digitale, efterhånden som dette sker. Det er væsentligt at formidle, at borger.dk tilbyder borgerne adgang til selvbetjeningsløsninger, det offentliges oplysninger om borgerne og til borgerens

digitale postkasse. Samtidig vil der kunne oplyses om, at der er mulighed for at få hjælp til at anvende de digitale løsninger ved telefonisk henvendelse eller personligt fremmøde i borgerservicecentre og på bibliotekerne.

Den enkelte offentlige myndighed vil skulle forestå kommunikationen på sit eget område, således at informationen målrettes den berørte gruppe af borgere og på den måde, som efter den enkelte myndigheds vurdering er mest hensigtsmæssig. Den offentlige myndighed vil eksempelvis kunne informere borgeren ved at lægge information herom ud på sin hjemmeside eller informere relevante grupper i borgerservicecentret eller i anden relevant sammenhæng. Der vil også foregå koordinering af kommunikationen på tværs hos myndighederne og blive genbrugt kampagnematerialer og lignende for at opnå større effekt med færre ressourcer.

I fællesoffentligt regi igangsættes fælles kommunikationsindsatser i henhold til den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi.

Der blev i forbindelse med indførelse af første og anden bølge af obligatorisk digital selvbetjening gennemført en række konkrete tiltag for at skabe opmærksomhed omkring overgangen til digital kommunikation hos den brede befolkning, i medierne og hos myndigheder m.fl. En tilsvarende række af tiltag vil blive gennemført med indførelse af tredje bølge af obligatorisk digital selvbetjening.

For så vidt angår information til virksomheder henvises til afsnit 4.2.7 *Obligatorisk digital selvbetjening for virksomheder*.

4.2.2 Hjælp og vejledning

Det skal sikres, at der er den tilstrækkelige hjælp til de borgere, som ikke kan eller har svært ved at bruge de digitale kanaler. Borgere, som er forhindrede i at kommunikere digitalt med det offentlige, skal fortsat have mulighed for at foretage ansøgninger, anmeldelser, meddelelser mv. på anden vis, jf. nedenfor under afsnit 4.2.3 *Særlige forhold*.

Det forudsættes, at de relevante myndigheder sikrer, at de digitale selvbetjeningsløsninger er brugervenlige og tilgængelige, så stadigt flere borgere kan anvende og bliver fortrolige med anvendelsen af de digitale løsninger. Digitaliseringsstyrelsen følger op på i hvilket omfang, myndighedernes løsninger lever op til kravene for obligatorisk digital selvbetjening.

Nogle borgere har behov for hjælp til at komme i gang med for eksempel at anvende NemID, borger.dk eller en bestemt selvbetjeningsløsning.

Det foreslås, at borgerne ligesom i dag kan henvende sig og få hjælp og vejledning hos de relevante offentlige myndigheder, i borgerservicecentre mv., hvor borgerne som hidtil vil kunne ringe eller møde op i åbningstiden for at få hjælp og vejledning til korrekt udfyldelse og anvendelse af den selvbetjeningsløsning, som myndigheden stiller til rådighed. Allerede i dag er der således borgere, der får hjælp til at ansøge, anmelde, indberette mv., uanset om dette er ved udfyldelse af en blanket eller en mere digitalt baseret løsning. På tilsvarende vis er det forventningen, at der vil være borgere, som vil have behov for hjælp til at bruge digital selvbetjening.

Andre institutioner som for eksempel bibliotekerne tilbyder også borgerne hjælp til digital selvbetjening. De kommunale borgerservicecentre og eksempelvis bibliotekerne tilbyder adgang til computere eller lignende digitale platforme samt medarbejdere, der kan hjælpe borgerne med de digitale løsninger. På den måde bliver også de mindre it-kyndige borgere efterhånden mere digitalt selvhjulpne. På det statslige område kan borgeren, alt efter hvilken ansøgning, anmeldelse, meddelelse mv., der er tale om, tillige henvende sig eksempelvis på den lokale politistation eller statsforvaltningen, der, som tilfældet er i dag, giver den fornødne hjælp og vejledning til borgerne vedrørende ansøgning, anmeldelse, meddelelse mv. på myndighedens fagområde. Borger.dk tilbyder i dag telefonisk vejledning på 1881.

Hjælp til digital selvbetjening ligger i forlængelse af den almindelige vejledningsopgave overfor borger-

ne, som såvel de statslige myndigheder som de kommunale borgerservicecentre varetager. De offentlige myndigheder har pligt til at hjælpe og vejlede borgerne inden for de opgaveområder, som den pågældende myndighed har ansvaret for. De offentlige myndigheder er således fortsat underlagt den sædvanlige vejledningspligt samt pligt til i givet fald at henvise en borger til rette myndighed, jf. forvaltningsloven § 7.

I kommuner, frivillige organisationer og oplysningsforbund foregår der en række aktiviteter i såvel offentligt som privat regi, som støtter op om borgernes behov for hjælp og kompetencer. Heriblandt kan nævnes kommunernes omkring 7.000 Digitale Ambassadører, Ældre Sagens telefonservice med hjælp til brug af it og datastuer med it-undervisning af ældre samt bibliotekernes åbne it-caféer, én-til-én vejledning og holdundervisning, oplysningsforbundenes it-undervisning og it-hjælp til beboerne i almene boligforeninger baseret på boligsociale medarbejdere og frivillige kræfter.

Digitaliseringsstyrelsen koordinerer en central indsats, der understøtter de relevante organisationers indsats (Lær mere om it-netværket). Via netværket stilles relevant undervisningsmateriale til rådighed, herunder om NemID og borger.dk. Derudover koordinerer Digitaliseringsstyrelsen bibliotekers, datastuers og andre it-undervisningssteders deltagelse i landsdækkende kampagner med det formål at gøre flere ikke-digitale borgere digitale.

I forbindelse med første bølge af digital selvbetjening er der udarbejdet videoguides og trin-for-trin vejledninger til selvbetjeningsløsningerne, som præsenteres på borger.dk, når borgeren tilgår den relevante selvbetjeningsløsning. Desuden ligger der på borger.dk en kort introduktionsfilm om overgangen til obligatorisk digital kommunikation, som primært henvender sig til dårlige læsere, eksempelvis læsesvage, ordblinde, kognitivt handicappede mv. Yderligere bliver der løbende udarbejdet videoguides, ligesom der er udviklet og fortsat bliver udviklet flere trin-for-trin vejledninger for de relevante selvbetjeningsløsninger i anden bølge. Tilsvarende tiltag forventes, hvor det er relevant for tredje bølge.

Derudover har regeringen sammen med forligspartierne bag satspuljen afsat 28 mio. kroner til at styrke de digitale færdigheder blandt ældre med begrænsede eller ingen it-forudsætninger samt blandt socialt udsatte borgere i perioden 2012 til 2015. Midlerne er blevet tildelt projekter til fremme af udsatte og ældre borgers it-kompetencer og evner til at kommunikere digitalt med det offentlige i kommuner såvel som i deres sociale netværk og er dermed blandt andet med til at bryde social isolation.

Det er hensigten, at borgerne fortsat skal tilbydes hjælp således, at det eksempelvis vil kunne være muligt for en borger, der ikke selv har en PC eller lignende digital platform, at møde op på borgerservice eller det lokale bibliotek og her udfylde en ansøgning om skilsmisse eller separation digitalt på den offentlige myndigheds PC eller lignende digitale platform.

Det vil eksempelvis også være muligt for en borger, der ikke er it-kyndig, at møde op og få en medarbejder til at hjælpe med at udfylde en anmeldelse af et byggearbejde ved en PC eller lignende digital platform hos den offentlige myndighed.

Endnu et eksempel på, hvilken hjælp, der vil kunne tilbydes, er, hvor en borger hjemmefra er i færd med at anmode om lån til beboerindskud, men bliver i tvivl om, hvordan et punkt i udfyldelsen skal forstås. Hvis der ikke er tilstrækkelig elektronisk hjælp at hente på kommunens hjemmeside, vil borgeren kunne ringe til kommunen og få telefonisk hjælp til selv at færdigudfylde den digitale anmodning.

For så vidt angår hjælp og vejledning til virksomheder henvises til afsnit 4.2.7 *Obligatorisk digital selvbetjening for virksomheder*.

4.2.3 Særlige forhold

Anvendelse af digitale selvbetjeningsløsninger er emnemæssigt afgrænset og ofte også tidsmæssigt afgrænset. Det er derfor, som det fremgår ovenfor, forventningen, at den enkelte borger, som det er i dag, vil kunne kontakte den relevante offentlige myndighed for at få hjælp til at gennemføre en ansøgning,

anmeldelse, meddelelse mv. Eksempelvis vil det for de fleste borgere dreje sig om enkelte gange, at de står i den situation, at de skal adoptere og dermed indgive ansøgning om adoption.

På de sociale ydelsesområder, der henhører under Udbetaling Danmarks administration, er der dog ofte tale om omfattende eller længerevarende ansøgnings- og sagsforløb. Der henvises nærmere til beskrivelsen af disse områder nedenfor under afsnit 4.4.5.6 og 4.4.5.7.

For dem, som ikke kan bruge de digitale løsninger, vil det også i fremtiden være muligt at få betjening på anden vis og om nødvendigt få mulighed for at ansøge, anmelde, indberette mv. på en anden måde end digitalt.

Det foreslås, at når der konkret foreligger særlige forhold, der indebærer, at borgeren ikke kan eller ikke må forventes at kunne ansøge digitalt, skal den relevante offentlige myndighed anvise borgeren en anden måde at ansøge, anmelde eller indberette på end digitalt. Dette indebærer, at den offentlige myndighed skal fravige kravet om digital selvbetjening for borgere, der enten ikke kan eller må forventes ikke at kunne kommunikere digitalt med det offentlige, herunder personer som ikke forventes at kunne benytte en digital selvbetjeningsløsning.

Det vil bero på en konkret vurdering fra henvendelse til henvendelse, hvilken hjælp den enkelte borger vurderes at have brug for. Det forudsættes, at myndighederne, som nævnt, fortsat lever op til de forvaltningsretlige og øvrige lovgivningsmæssige krav, der stilles til offentlig forvaltning, herunder vejledningsforpligtelsen og kravet om at oplyse sagen. Den offentlige myndighed vil tillige skulle informere borgeren om borgerens muligheder for at søge på anden vis, når der foreligger særlige forhold, eller om muligheden for at lade andre ansøge via fuldmagt.

På det statslige område, som på det kommunale, vil det, som tilfældet er i dag, være den offentlige myndighed, der har ansvaret for det pågældende opgaveområde, og som skal modtage og behandle en ansøgning, anmeldelse, meddelelse mv., der træffer afgørelse om at afvise ikke-digitale ansøgninger. Den offentlige myndighed vurderer tillige, om der foreligger særlige forhold, der gør, at borgerne ikke må forventes at kunne anvende den digitale selvbetjeningsløsning og tilbyder i givet fald borgeren en anden måde at ansøge, anmelde eller indberette på.

Hvis den offentlige myndighed afviser en borger, der ikke ansøger digitalt, kan myndigheden henvise til, at ansøgninger skal indgives digitalt. Hvis borgeren fortsat mener, at borgeren ikke skal eller kan ansøge digitalt, må myndigheden afklare, om der kan foreligge særlige forhold, der gør, at borgeren må forventes ikke at kunne anvende den digitale selvbetjeningsløsning, så borgeren kan søge på anden vis. Det er den offentlige myndighed, der ud fra et konkret skøn vurderer, om der foreligger særlige forhold. Der skal i den forbindelse lægges vægt på borgerens beskrivelse af egne evner og muligheder for at anvende it-værktøjer og eventuelle problemer med at søge om hjælp, ligesom medarbejderen hos myndigheden, på borgerservicecenteret eller på biblioteket ud fra en helhedsvurdering af borgeren må bedømme, om borgeren vil kunne ansøge digitalt efter modtagelse af hjælp hertil. Det lægges til grund, at en vurdering af, om der foreligger særlige forhold, der gør, at borgeren skal tilbydes at ansøge på anden måde end digitalt, vil kunne foretages ved myndighedens umiddelbare kontakt med borgeren. Dette vil således som udgangspunkt kunne ske uden yderligere undersøgelser.

Muligheden for at ansøge, anmelde, indberette mv. på en anden måde end ved digital selvbetjening skal imødekomme borgere med særlige behov. Der kan for eksempel være tale om borgere med særlige handikap, såvel kognitiv som fysisk funktionsnedsættelse og demens.

Borgere med særlige behov kan for eksempel også være borgere, der mangler digitale kompetencer, visse socialt udsatte borgere, borgere med psykiske lidelser, hjemløse, borgere med sprogvanskeligheder mv. Der foreligger særlige forhold for disse borgere, hvis hjælp eller medbetjening fra den offentlige myndigheds side konkret vurderes ikke at være en egnet løsning til at muliggøre digital ansøgning, anmeldelse eller indberetning mv. I visse tilfælde vil den offentlige myndighed umiddelbart kunne vurdere,

at borgerne ikke vil kunne ansøge digitalt, uden at myndigheden først har forsøgt medbetjening. Der vil således kunne være tale om, at der foreligger særlige forhold for nogle af de borgere, der har særlige behov, der gør, at borgeren ikke kan ansøge digitalt. Tilsvarende vil der også være borgere fra de nævnte grupper, der kan ansøge digitalt, eventuelt efter medhjælp, og derfor skal ansøge digitalt.

Et eksempel på, hvor der kan foreligge særlige forhold, der gør, at borgeren ikke kan ansøge digitalt, er, hvor en gangbesværet uden PC eller uden digitale kundskaber henvender sig telefonisk til personregisterføreren for at blive undtaget fra at anmelde en aftale om forældremyndighed digitalt. Et andet eksempel kunne være en 80-årig borger, der skal give en meddelelse til kommunen om afhentning af affald, men som aldrig har stiftet bekendtskab med it, og som ikke ser sig i stand til at erhverve sig NemID.

Særlige forhold vil eksempelvis foreligge, hvor en socialt udsat borger ikke selv kan ansøge digitalt, og det ikke giver mening at forlange, at borgeren henvender sig eksempelvis på borgerservice eller biblioteket for at få hjælp til digital ansøgning. Særlige forhold kan tillige foreligge, hvor en borger er indsat i fængsel eller institutionsanbragt og af den grund ikke har adgang til en computer eller lignende digital platform, hvorfor borgeren ikke kan ansøge digitalt. Der vil være situationer, hvor det er de sociale myndigheder, sagsbehandlere eller andre, der, som tilfældet er i dag, sørger for, at borgeren alligevel får søgt på anden vis eksempelvis telefonisk, ved personligt fremmøde eller skriftligt i et fysisk dokument.

Også hvor der er tale om borgere med store sprogvanskeligheder, herunder borgere, der ikke behersker dansk eller andet sprog, der anvendes i selvbetjeningsløsningen, eller svær ordblindhed, kan den offentlige myndighed i det enkelte tilfælde vurdere, at der foreligger særlige forhold, der gør, at en anden kommunikationskanal end den digitale er bedst egnet.

Endnu et eksempel på, hvor særlige forhold gør sig gældende, er, hvor der ved selvbetjeningsløsningen forudsættes anvendelse af personnummer eller NemID, og borgeren ikke har et personnummer eller ikke kan få udstedt NemID.

Forudsætningerne for at få offentlig digital signatur (eksempelvis NemID) er, at borgeren er over 15 år, at borgeren har et dansk personnummer, og at borgeren kan legitimere sig fyldestgørende.

Personer uden et personnummer kan ikke få NemID. I disse tilfælde kan borgeren ikke anvende de digitale selvbetjeningsløsninger, hvor denne identifikation kræves. Dette gør sig eksempelvis gældende, når en udenlandsk mand ønsker at anmode statsforvaltningen om en afgørelse om forældremyndighed over et barn, der bor i Danmark, og han ikke har et personnummer.

For så vidt angår en borger, der ikke er registret i CPR med bopæl eller fast opholdssted i Danmark, herunder en hjemløs eller en borger bosat i udlandet, stilles der særlige identifikationskrav, der kan vanskeliggøre erhvervelse af NemID. En sådan borger vil derfor som udgangspunkt ikke kunne anvende den digitale selvbetjeningsløsning og skal, hvor det er relevant, betjenes på anden vis. Hvis borgeren alligevel har fået anskaffet sig NemID, eksempelvis ved personligt fremmøde i borgerservice eller via en dansk ambassade i udlandet, vil borgeren skulle ansøge digitalt.

Hvis en borger ikke har, men kan få udstedt NemID, og dette er en forudsætning for anvendelse af den konkrete digitale selvbetjeningsløsning, foreslås det, at den offentlige myndighed skal anmode borgeren om at anskaffe sig NemID. Hvis den offentlige myndighed vurderer, at der foreligger særlige forhold, kan myndigheden vælge ikke at kræve anskaffelse af NemID, men lade borgeren ansøge på anden vis. Der henvises til bemærkningerne nedenfor i afsnit 4.2.5 *Identifikation af borgeren*.

Der kan på de enkelte sagsområder foreligge særlige forhold, der er specielle for det enkelte sagsområde. Der henvises til beskrivelserne af de enkelte forslag nedenfor for under afsnit 4.4 *De konkrete områder omfattet af lovforslaget*.

Det er den offentlige myndighed, der i de konkrete tilfælde foretager en vurdering af, om der foreligger særlige forhold. Hvis den offentlige myndighed finder, at der foreligger særlige forhold, skal den offentlige myndighed tilbyde borgeren en anden måde at ansøge, anmelde eller indberette på. Finder

den offentlige myndighed, at der ikke foreligger særlige forhold, vil borgeren være henvist til at ansøge, anmelde eller indberette digitalt. Indgives ansøgningen alligevel ikke digitalt, vil myndigheden skulle afvise ansøgningen eller meddelelsen.

Der kan være forskel fra område til område på, hvor omfattende en ansøgning, anmeldelse eller indberetning er, hvorfor der også vil være forskel på, hvornår en henvendelse kan håndteres ved hjælp eller medbetjening fra en medarbejder, og hvornår en borger henvises til at ansøge på anden vis. Den offentlige myndighed vil i en lang række tilfælde kunne udfylde en ansøgning, anmeldelse eller indberetning digitalt sammen med borgere, der ikke selv kan. Det er således hensigten, at den offentlige myndighed i den konkrete situation ved henvendelse fra en borger gør et forsøg på at guide borgeren til digital selvbetjening.

Hvor der foreligger særlige forhold, er det den offentlige myndighed, der beslutter på hvilken måde, ansøgningen, anmeldelse, indberetningen mv. i givet fald skal indgives. Ansøgning på en anden måde kan for eksempel indebære telefonisk eller personlig betjening, anvendelse af blanketter eller anden skriftlig eller digital kommunikation. Personlig eller telefonisk betjening forudsættes som i dag at foregå i den almindelige åbningstid hos den offentlige myndighed, herunder på borgerservice og bibliotekerne. Den offentlige myndighed vil ved anvisning af alternativ kommunikationskanal skulle tage hensyn til den enkelte borgers vanskeligheder, herunder årsagen til at borgeren ikke kan ansøge digitalt. FN's Handicapkonvention indebærer blandt andet, at hvor kravet om digital selvbetjening fraviges, skal den offentlige myndighed træffe passende foranstaltninger til at sikre, at borgere med handicap kan kommunikere med det offentlige. Ifølge FN's Handicapkonvention er en person med handicap defineret som personer med langvarig fysisk, psykisk, intellektuel eller sensorisk funktionsnedsættelse. Loven vil skulle administreres, så konventionen såvel som øvrig lovgivning overholdes.

I forhold til sager på Udbetaling Danmarks sagsområde er der fastsat en opgavefordeling, hvorefter kommunen skal yde hjælp og vejledning til borgerne, selvom om ansøgninger og meddelelser skal indgives til Udbetaling Danmark. Som konsekvens heraf foreslås det, at det er kommunen, der træffer afgørelse om, hvorvidt der foreligger særlige forhold, som gør, at borgeren kan indgive ansøgninger og meddelelser mv. til Udbetaling Danmark på anden vis end ved digital selvbetjening. Der henvises til beskrivelsen nedenfor i afsnit 4.4.5.7 om *Ændringer i lov om Udbetaling Danmark*.

Borgerne vil som i dag have mulighed for at give fuldmagt til en anden person til at anvende en konkret digital løsning eller til at henvende sig digitalt til myndigheden på vegne af borgeren. I de tilfælde, hvor den digitale selvbetjeningsløsning endnu ikke muliggør at afgive eller anvende en fuldmagt digitalt, må afgivelsen af fuldmagten og eventuelt selve ansøgningen, anmeldelsen eller indberetningen mv. ske på anden måde, jf. ovenfor under afsnit 3.1 *Grundlæggende forvaltningsretlige principper* om den digitale partsrepræsentationsløsning. De sædvanlige muligheder for anvendelse af fuldmagt finder således fortsat anvendelse.

For så vidt angår virksomheders mulighed for at blive undtaget fra obligatorisk digital selvbetjening henvises til afsnit 4.2.7 *Obligatorisk digital selvbetjening for virksomheder*.

4.2.4 Ekstraordinære situationer

Udover særlige forhold hos borgeren kan der også forekomme helt ekstraordinære situationer, hvor omstændighederne ved ansøgningen eller den offentlige myndigheds forhold gør, at der ikke skal ansøges digitalt, fordi den offentlige myndighed vurderer, at det samlet set vil være mest effektivt at fravige kravet om digital selvbetjening. Muligheden for at undlade at afvise ansøgninger, anmeldelser, meddelelser mv., der ikke er indgivet ved digital selvbetjening, skal imødekomme, at der helt ekstraordinært kan være situationer, hvor det ud fra en samlet økonomisk vurdering kan være mere hensigtsmæssigt for den offentlige myndighed at behandle en ansøgning, selvom den ikke indgives ved digital selvbetjening.

Der kan eksempelvis være tale om, at kommunens digitale selvbetjeningssystem ikke er indrettet til at

håndtere en bestemt situation. For eksempel kan der være tale om, at der ved en særlig ansøgningssituation stilles krav om to underskrifter, eller der kan være tale om, at borgeren, som nævnt ovenfor, ønsker at give fuldmagt til en anden, og selvbetjeningsløsningen ikke er indrettet til at håndtere dette. Tilsvarende vil den offentlige myndighed eksempelvis kunne anvisе borgeren en anden måde at ansøge på, hvis deres selvbetjeningsystem er ude af drift. Der kan også være tale om, tilfælde, hvor krav om digital selvbetjening indebærer en uforholdsmæssigt omkostningskrævende omlægning af den offentlige myndigheds selvbetjeningsystemer for at imødegå særlige situationer.

På området for afgivelse af logiværtserklæring, jf. lovforslagets § 15, nr. 1, er der tale om, at det ikke er borgeren, der ønsker at ansøge om noget eller afgive oplysninger, men myndigheden eller samfundet mere overordnet, der har hovedinteressen i, at en oplysning bliver indgivet. Det er således afgørende for vedligeholdelse af et korrekt udvisende CPR, at oplysningerne fra logiværten registreres.

På det sociale område er der en væsentlig offentlig interesse i, at ydelser udbetales på et korrekt retligt og faktisk grundlag til de borgere, der efter loven har ret til ydelsen, jf. lovforslagets § 12. Når borgeren er tilkendt en ydelse, har borgeren pligt til at oplyse myndigheden om ændringer, der har betydning for den modtagne hjælp. Myndigheden har således en interesse i, at oplysninger fra borgeren bliver indgivet, idet det er afgørende for korrekt udbetaling af ydelsen.

Det foreslås derfor, som tilfældet også var i lov nr. 622 af 12. juni 2013 om overgang til obligatorisk digital selvbetjening for borgere (anden bølge), at indføre en yderligere mulighed for, at myndigheden kan acceptere en ikke-digital erklæring fra logiværten, hvis myndigheden vurderer, at oplysningen ikke vil blive indgivet digitalt. Det foreslås ligeledes, at Udbetaling Danmark kan acceptere en ikke-digital meddelelse fra borgeren, hvis Udbetaling Danmark vurderer, at det kan blive afgørende for en korrekt udbetaling til borgeren. På disse områder foreslås det derfor, at myndigheden kan komme frem til, at det efter sagens karakter er hensigtsmæssigt at modtage oplysningerne på anden måde end digitalt.

På området for sager om anmeldelse af og ansøgning om forældremyndighed, barnets bopæl, samvær mv., jf. lovforslagets § 5, er der særlige hensyn at tage til andre end ansøgeren selv. Det foreslås, derfor på dette område at indføre, at myndigheden skal tage hensyn til barnets bedste i sager om anmeldelse af og ansøgning om forældremyndighed, barnets bopæl, samvær mv.

Der henvises til beskrivelsen af disse områder nedenfor under afsnit 4.4 *De konkrete områder omfattet af lovforslaget*.

Muligheden for at undlade at afvise ikke-digitale ansøgninger forudsættes ikke brugt til generelt at udskyde implementeringen af selvbetjeningsløsninger omfattet af bølge 3. Eksempelvis vil den offentlige myndighed på de områder, hvor der for hovedparten af ansøgningerne kræves flere underskrifter eller identifikation af flere ansøgere ved en ansøgning, skulle sikre, at selvbetjeningsløsningen indrettes, så dette er muligt. Bestemmelsen forudsættes endvidere ikke brugt til at fravige borgernes mulighed for at få hjælp til digital selvbetjening.

For så vidt angår ekstraordinære situationer i relation til virksomheder henvises til afsnit 4.2.7 *Obligatorisk digital selvbetjening for virksomheder*.

4.2.5 Identifikation af borgeren

Det forudsættes, at de digitale systemer, som de offentlige myndigheder stiller til rådighed for ansøgning, anmeldelse, meddelelse mv. indrettes på en sådan måde, at den offentlige myndighed kan identificere, hvem der har indgivet ansøgningen, anmeldelsen eller indberetningen.

På langt hovedparten af områderne må det forventes, at der stilles krav om anvendelse af en sikker identifikation af borgeren i form af den nødvendige digitale signatur som eksempelvis NemID eller en digitale signaturer med et sikkerhedsniveau svarende til OCES-standarden eller højere, og som er teknisk kompatibel med OCES.

Ved anvendelse af digital signatur skal der være tale om en digital signatur baseret på den til enhver tid gældende OCES-standard, som er fastlagt i certifikatpolitik for OCES-personcertifikater og certifikatpolitik for OCES-medarbejdercertifikater, såsom NemID.

Det blev tilbage i 2002 besluttet at etablere en offentlig standard for digital signatur med et højt sikkerhedsniveau til anvendelse i den offentlige sektor. OCES-standard – Offentlige Certifikater til Elektronisk Service er udarbejdet af det tidligere IT- og Telestyrelsen, nu Digitaliseringsstyrelsen, og fremgår af en såkaldt OCES-certifikatpolitik. OCES-standard er siden blevet udpeget til at være en af de syv standarder, der blev gjort obligatoriske ved folketingsbeslutning B103.

Forudsætningen for at kunne udstede digitale signaturer efter OCES-standard er, at udsteder har indgået aftale med Digitaliseringsstyrelsen blandt andet om at overholde OCES-certifikatpolitikken og underlægge sig Digitaliseringsstyrelsens tilsyn.

Erhvervelse af den offentlige digitale signatur NemID forudsætter, at borgeren er over 15 år, har et personnummer, og at dette kan verificeres i CPR.

Herudover kræver det, at borgeren kan opfylde legitimeringsreglerne for at få NemID. Borgeren skal således kunne legitimere sig ved brug af billedlegitimation i forbindelse med fysisk fremmøde, ved anvendelse af pas eller kørekortnummer kombineret med fremsendelse af nøglekort til folkeregisteradressen i forbindelse med online bestilling eller ved fysisk fremmøde uden billedlegitimation, hvor der i stedet skal fremvises to sekundære legitimationsdokumenter (for eksempel dåbsattest, sygesikringsbevis, forskudsopgørelse, selvangivelse eller dokumentation for udbetaling af offentlig ydelse). I alle tilfælde, hvor der ikke fremvises billedlegitimation, skal det fysiske fremmøde kombineres med fremsendelse af nøglekort til folkeregisteradressen.

Der er lavet særlige bestillingsflow for danskere uden fast bopæl i Danmark (udenlandsdanskere) og borgere med navne- og adressebeskyttelse. Disse skal altid møde fysisk frem enten på en dansk repræsentation i udlandet eller et borgerservicekontor for at afhente deres midlertidige adgangskode, idet denne ikke kan sendes til folkeregisteradressen. Dette fordrer dog pas henholdsvis billedlegitimation eventuelt i kombination med andet bevis for personnummer.

Lov om Det Centrale Personregister er delvist sat i kraft for Grønland, jf. bemærkningerne til § 19. En borger, der bor i Grønland, er derfor i besiddelse af et dansk personnummer og kan få NemID både online og ved personligt fremmøde i en grønlandsk kommune. Derimod er loven ikke sat i kraft for Færøerne, og en borger, der bor på Færøerne, har således som udgangspunkt ikke et dansk personnummer. For færinger gælder, som for alle andre, at NemID kun kan udstedes, hvis borgeren har et dansk personnummer.

Der kan være enkelte borgere, der ikke kan få NemID, eksempelvis fordi de ikke kan leve op til legitimeringsreglerne - det kunne være hjemløse uden billedlegitimation - eller fordi de ikke er i stand til at betjene en computer på grund af særlige forhold som eksempelvis handicap eller lignende.

Det vil typisk være indretningen af den digitale selvbetjeningsløsning, som stilles til rådighed på det enkelte område, der afgør, om det forudsættes, at der anvendes NemID eller ej ved anvendelse af selvbetjeningsløsningen.

Personer, der ikke har et personnummer, herunder visse udlændinge, vil ikke kunne få NemID.

Det kan give visse udfordringer i administrationen af selvbetjeningsløsninger i tilfælde af, at en borger ikke har eller ikke anvender NemID, herunder hvis borgeren ikke kan få udstedt NemID, jf. ovenfor under afsnit 4.2.3 *Særlige forhold*.

For så vidt angår identifikation af virksomheder henvises til afsnit 4.2.7 *Obligatorisk digital selvbetjening for virksomheder*

4.2.6 *Infrastruktur og tekniske løsninger*

Den digitale løsning, som offentlige myndigheder stiller til rådighed for borgere, vil typisk være

en selvbetjeningsløsning på myndighedens hjemmeside, som tillige kan tilgås via den fællesoffentlige borgerportal borger.dk.

Borger.dk skal fortsat være den overordnede indgang til digital selvbetjening for borgere. Der vil derfor skulle ske en løbende videreudvikling af funktionalitet og brugervenlighed.

Samtidig skal den centrale infrastruktur (NemID, NemLog-in, NemSMS, Borger.dk, digital post og fjernprint) være sikker for borgerne at anvende, hvilket forudsætter drift og vedligeholdelse af den centrale infrastruktur.

Det forudsættes, at de relevante myndigheder sikrer, at de digitale selvbetjeningsløsninger er brugervenlige og tilgængelige, så stadig flere borgere kan anvende og blive fortrolige med anvendelsen af de digitale løsninger. Løsningerne skal leve op til fællesoffentlige standarder for it-løsninger, hvor disse er fastsat, herunder de fællesoffentlige tilgængelighedsstandarder, som eksempelvis WCAG. Det vil endvidere blive nødvendigt med lokal implementering, herunder udvikling og tilretning af systemer og lokale arbejdsgange.

Som led i udmøntningen af den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi (2011-2015) er der i regi af Digitaliseringsstyrelsen i april 2013 udarbejdet en udviklingsvejledning for velfungerende selvbetjeningsløsninger. Vejledningen indeholder 24 minimumskrav til brugervenlighed og tilgængelighed i offentlige selvbetjeningsløsninger.

Formålet med vejledning er at understøtte implementeringen af brugervenlige og tilgængelige offentlige selvbetjeningsløsninger. Vejledningen samler en række krav og anbefalinger til udviklingen af digital selvbetjening i det offentlige. På en række af de områder, som vejledningen berører, er der tidligere truffet politiske aftaler om at overholde en række fællesoffentlige krav i udviklingen af selvbetjeningsløsninger, herunder eksempelvis i aftalen om kommunernes og regionernes økonomi 2013. Det betyder blandt andet, at alle selvbetjeningsløsninger, der gøres obligatoriske i den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi 2011-2015 skal leve op til alle krav i udviklingsvejledningen vedr. brugervenlighed og tilgængelighed. Det er hensigten løbende at revidere vejledningen.

For så vidt angår virksomheder henvises til afsnit 4.2.7 *Obligatorisk digital selvbetjening for virksomheder*.

4.2.7 Obligatorisk digital selvbetjening for virksomheder

På nogle af de lovområder, som er omfattet af lovforslaget, kan ansøgninger, anmeldelser, anmodninger mv. indgives af såvel borgere som virksomheder. De gældende regler sonderer ikke mellem, om det er en borger eller en virksomhed, der indgiver ansøgning mv. til den offentlige myndighed. Eksempelvis kan ansøgning om byggetilladelse, anmeldelse af byggearbejde, meddelelser om affald, ansøgning om råden over vej, herunder opgravning, ledningsarbejde mv. indgives af såvel borgere som virksomheder. På området vedrørende ansøgninger om anvisning af lokaler og udendørsanlæg på folkeoplysningsområdet kommer ansøgningerne fra folkeoplysende foreninger.

Det er hensigten med lovforslaget at indføre obligatorisk digital selvbetjening for såvel borgere som for virksomheder, hvor dette er relevant. De regler, der foreslås indført, forudsættes at gælde, uanset om det er en borger eller en virksomhed, der indgiver ansøgningen, anmeldelsen, anmodningen mv. med de tilpasninger, som virksomhedernes forhold tilsiger.

Udtrykket virksomhed er i dette lovforslag anvendt bredt om juridiske enheder (erhvervsvirksomheder, foreninger, organisationer) i modsætning til borgere.

Den centrale infrastruktur for virksomheder (NemID, NemLog-in, NemSMS, Virk.dk og Digital Post) skal være sikker for virksomhederne at anvende, hvilket forudsætter drift og vedligeholdelse af den centrale infrastruktur. Virksomhederne skal kende de digitale muligheder og være trygge ved, at det er en

god og sikker måde at kommunikere med det offentlige på. Det forudsættes, at de relevante myndigheder kommunikerer dette til virksomhederne, hvor dette er relevant, herunder på Virk.dk.

Det forudsættes, at de digitale systemer, som de offentlige myndigheder stiller til rådighed for ansøgning, anmeldelse, meddelelse mv. indrettes på en sådan måde, at den offentlige myndighed kan identificere, hvem der har indgivet ansøgningen, anmeldelsen eller indberetningen. På langt hovedparten af områderne må det forventes, at der stilles krav om anvendelse af en sikker identifikation af virksomheden i form af den nødvendige digitale signatur som eksempelvis NemID medarbejdersignatur.

For virksomheder er udgangspunktet, at virksomheder er digitale og i stand til at anvende digital selvbetjening. Virksomhederne skal således anvende de digitale selvbetjeningsløsninger, som er omfattet af dette lovforslag. Offentlige selvbetjeningsløsninger til brug for virksomheder er tilgængelige på Virk.dk ved anvendelse af NemID medarbejdersignatur.

Virksomheder, der har et CVR-nummer, kan få en NemID medarbejdersignatur. Et CVR-nummer er virksomhedens nummer i Det Centrale Virksomhedsregister. CVR-nummeret er en entydig nøgle til identifikation af virksomheden - i lighed med et CPR-nummer, der er en entydig identifikation af en borger.

En virksomhed skal være registreret i Det Centrale Virksomhedsregister, hvis der i lovgivningen er fastsat krav herom. Ifølge lovgivningen skal visse virksomhedsformer være registreret i CVR uanset virksomhedens størrelse - det gælder eksempelvis for aktie- og anpartsselskaber og erhvervsdrivende foreninger med begrænset ansvar. Desuden skal eksempelvis enkeltmandsvirksomheder, foreninger og organisationer være registreret i CVR, hvis de er omfattet af skatte- og afgiftslovgivningen (hvis de er momspligtige mv.), eller hvis krav om CVR-registrering følger af anden lovgivning. Foreninger, som ikke er omfattet af et lovbestemt krav om registrering i CVR, kan dog selv lade sig registrere på frivillig basis i CVR og derved få et CVR-nummer. For enkeltmandsvirksomheder, som ikke er omfattet af et lovbestemt krav om registrering i CVR, vil der ligeledes blive indført mulighed for frivillig registrering i CVR i løbet af 2014. En virksomhed, som har hjemsted i udlandet, kan være registreret i CVR i henhold til dansk lovgivning, hvis den eksempelvis har en registreret repræsentant i Danmark. En virksomhed, som har hjemsted på Færøerne eller i Grønland, har ikke CVR-nummer, da loven om Det Centrale Virksomhedsregister ikke er sat i kraft for Færøerne og Grønland.

En virksomhed, der ikke har et CVR-nummer, kan ikke få en NemID medarbejdersignatur. En virksomhed, der ikke kan få en NemID medarbejdersignatur, skal tilbydes en anden måde at ansøge, anmelde, anmode mv. på end digitalt, hvis selvbetjeningsløsningen forudsætter anvendelse af NemID medarbejdersignatur.

Endvidere vil der ikke blive stillet krav om digital selvbetjening til udenlandske virksomheder mv., hvis det vil være i strid med EU-retten eller andre internationale forpligtelser at stille krav om anvendelse af digitale selvbetjeningsløsninger. For udenlandske virksomheder, som har hjemsted i et EU/EØS-land, henvises til afsnit 9 om forholdet til EU-retten.

Det forhold, at en virksomhed ikke er i besiddelse af computer og internetforbindelse, vil ikke berettige virksomheden til at indgive ansøgninger, indberetninger mv. på anden vis end digitalt. I så fald må virksomheden eksempelvis anvende en computer på et folkebibliotek sammen med en NemID medarbejdersignatur tilknyttet den pågældende virksomhed, eller virksomheden må anmode en rådgiver, eksempelvis en advokat eller revisor, om at varetage opgaven på virksomhedens vegne. Det vil således i samme omfang som hidtil være muligt for en virksomhed at give fuldmagt til en repræsentant for virksomheden, eksempelvis en advokat eller anden rådgiver, til at foretage ansøgninger mv. på virksomhedens vegne i overensstemmelse med forvaltningslovens regler om partsrepræsentation som omtalt ovenfor i afsnit 3.1 *Grundlæggende forvaltningsretlige principper*. Det er desuden uden betydning, at den pågældende oplever, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, at den pågældende har mistet koden til sin NemID medarbejdersignatur eller oplever lignende hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde. I så

fald må den pågældende eksempelvis anvende en computer på et folkebibliotek eller anmode en rådgiver om at varetage kommunikationen på den pågældendes vegne. Samme principper er lagt til grund i andre lovforslag, der indfører obligatorisk digital kommunikation på erhvervsområdet, eksempelvis lov nr. 1231 af 18. december 2012 om ændring af forskellige lovbestemmelser om obligatorisk digital kommunikation m.v., jf. afsnit 5.2. og 5.4.2. i de almindelige bemærkninger i lovforslag nr. L 16 af 3. oktober 2012 om ændring af forskellige lovbestemmelser om obligatorisk digital kommunikation mv.

Endvidere vil det ikke berettige en virksomhed til at ansøge på anden vis end digitalt, at virksomheden er fritaget for tilslutning til Digital Post.

Det vil kun helt undtagelsesvist være muligt for virksomheder at blive tilbudt at indgive en ansøgning eller foretage en indberetning på anden måde end digitalt på grund af særlige forhold. En virksomhed kan således helt undtagelsesvist få tilbudt at indgive en ansøgning, indberetning mv. på anden måde end ved digital selvbetjening, hvis virksomhedens ejer eller ledelsesmedlem har et handicap, der gør, at vedkommende ikke kan anvende den digitale selvbetjeningsløsning, og der ikke er andre, der kan indgive ansøgningen eller foretage indberetningen digitalt for virksomheden. Det samme gælder, hvis en virksomheds ejer eller ledelsesmedlem er indsat i en af kriminalforsorgens institutioner uden adgang til computer med internetforbindelse, og der ikke er andre, der kan indgive ansøgningen eller foretage indberetningen digitalt for virksomheden. I begge tilfælde må formodningen dog være, at der er andre, der kan varetage virksomhedens opgaver.

For at hjælpe virksomhederne med digital indberetning udvikles løbende hjælpeværktøjer til brugen af Virk.dk, mere personaliseret indhold til virksomheden samt tættere kobling mellem løsninger og vejledning. Herudover tilbydes teknisk telefonsupport til brugen af portalen, mens virksomhederne hjælpes af de enkelte myndigheder i forhold til det konkrete indhold i selve selvbetjeningsløsningerne.

En mindre gruppe virksomheder har behov for personlig hjælp ved en computer, hvorfor det er muligt at få personlig hjælp for mindre it-parate virksomheder på folkebiblioteker i 86 kommuner. Det gælder for eksempel hjælp til at oprette en NemID medarbejdersignatur, tilslutning til Digital Post og til at foretage de mest almindelige indberetninger til det offentlige digitalt på Virk.dk. På biblioteket vil det også være muligt at få generel vejledning i brugen af de selvbetjeningsløsninger, der er omfattet af lovforslaget. Blandt dem, der i dag søger hjælp på biblioteket, er der mange foreninger, bogligt svage og ældre selvstændige samt mindre virksomheder, hvor ejeren har en anden kulturel baggrund.

De bestemmelser, hvoraf det fremgår, at myndigheden helt ekstraordinært kan undlade at afvise en ansøgning mv., hvis der ud fra en samlet økonomisk vurdering er klare fordele for myndigheden ved at modtage ansøgningen mv. på anden måde end digitalt, gælder tillige for ansøgninger mv., der indgives af virksomheder.

4.3 Hvornår en digital meddelelse anses for at være kommet frem

I de foreslåede enslydende bestemmelser fastsættes det, hvornår en digital meddelelse anses for at være kommet frem til adressaten, det vil sige til modtageren af meddelelsen. For meddelelser, som sendes til en offentlig myndighed (eksempelvis kommunen), er myndigheden adressat for meddelelsen.

Efter forslaget anses en meddelelse for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen, det vil sige fra det tidspunkt, hvor kommunen har mulighed for at gøre sig bekendt med indholdet af meddelelsen. Det er således uden betydning, om eller hvornår adressaten gør sig bekendt med indholdet af meddelelsen.

En meddelelse vil normalt være tilgængelig for en myndighed på det tidspunkt, hvor myndigheden kan behandle eller læse meddelelsen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk i modtagelsessystemet eller i et datasystem. En meddelelse, der først er tilgængelig efter kl. 24:00, anses normalt først for modtaget den dag, meddelelsen er tilgængelig.

En ansøgning, anmeldelse, meddelelse mv., der er tilgængelig i myndighedens system eksempelvis klokken 23:59 den 30. november, er således kommet frem den 30. november, uanset at der ikke fysisk sidder en medarbejder på kommunen og gør sig bekendt med meddelelsen på dette tidspunkt, der ligger uden for normal arbejdstid/åbningstid. Det kan med digital selvbetjening præcist registreres, hvornår en ansøgning, anmeldelse, meddelelse mv. er kommet frem. Hvorvidt, fremkomsten er rettidig, må bedømmes efter de gældende forvaltningsretlige regler og eventuelle tidsfrister fastsat i eller i medfør af særlovgivningen. I de tilfælde, hvor myndigheden har behov for at gøre sig bekendt med en meddelelse inden et bestemt tidspunkt, må der fastsættes en tidsfrist, der indeholder såvel en dato som et præcist klokkeslæt for, hvornår anmeldelsen skal være indgivet for at være kommet frem rettidigt.

Kan modtagelsestidspunktet for en digital meddelelse ikke fastlægges som følge af problemer med myndighedens it-system eller andre lignende problemer, må meddelelsen anses for at være kommet frem på det tidspunkt, hvor meddelelsen blev afsendt, hvis der kan fremskaffes pålidelige oplysninger om afsendelsestidspunktet. Det vil således ikke komme afsenderen til skade, at en ansøgning eller indberetningen mv. modtages efter fristens udløb, hvis dette skyldes systemnedbrud hos myndigheden.

En lignende bestemmelse om, hvornår en digital meddelelse anses for at være kommet frem, er blandt andet fastsat i skatteforvaltningslovens § 35, stk. 5, der blev indført ved lov nr. 545 af 26. maj 2010 om ændring af skatteforvaltningsloven, lov om registrering af køretøjer og registreringsafgiftsloven, samt i lov nr. 341 af 27. april 2011, der omhandler obligatorisk digital kommunikation mellem virksomheder og det offentlige mv.

En sådan bestemmelse er blandt andet relevant i forhold til ansøgningsfrister og forældelse mv. Der bør fra myndighedernes side udvises fleksibilitet i forhold til at udsætte frister en rimelig tid, hvis it-problemerne opstår tæt på fristen for indgivelse af en meddelelse.

Den offentlige myndighed vil, som tilfældet er i dag, skulle sikre, at en ansøgning, anmeldelse, meddelelse eller lignende, der indgives til en forkert offentlig myndighed, henvises til den rette myndighed.

4.4 De konkrete områder omfattet af lovforslaget

Lovforslaget er udformet som forslag til en ændringslov, der samler de ændringer, der foretages i hver enkelt af de pågældende love for at indføre obligatorisk digital selvbetjening.

4.4.1 Justitsministeriet

På Justitsministeriets område er anmeldelse og ansøgning vedrørende våben og eksplosivstoffer mv., som indgives til politiet, omfattet af lovforslaget

4.4.1.1 Anmeldelse og ansøgning vedrørende våben og eksplosivstoffer mv.

Gældende ret

Ifølge våbenloven, jf. lovebekendtgørelse nr. 1005 af 22. oktober 2012 med senere ændringer, er det som udgangspunkt justitsministeren, der meddeler tilladelse og samtykke vedrørende våben og eksplosivstoffer mv., jf. §§ 1, 2, 2 b, 6, 7 b og 7 c. Denne afgørelseskompetence er dog i vidt omfang delegeret til politiet.

På våbenområdet er det således politidirektøren, der meddeler tilladelse til blandt andet at indføre, udføre, erhverve, besidde, bære og anvende nærmere angivne våben mv. og meddeler samtykke til blandt andet udstedelse af jagttegn og våbenpåtegning, jf. blandt andet våbenbekendtgørelsens §§ 3, 4, 6, 8, 16, 28 og 29. Politidirektøren modtager også anmeldelse fra indehavere af jagttegn og våbenpåtegning om erhvervelse af skydevåben, hvortil der ikke kræves tilladelse, jf. våbenbekendtgørelsens § 50. Det er endvidere politidirektøren, der udsteder europæisk våbenpas til personer, der er bosiddende her i

landet, jf. våbenpasbekendtgørelsens § 9. Derudover er det politidirektøren, der godkender skydebaners indretning og anlæggelse, jf. skydebanebekendtgørelsens § 3.

På eksplosivstofområdet meddeler politidirektøren blandt andet tilladelse til at forhandle, markedsføre, opbevare, overføre, erhverve og anvende eksplosivstoffer, jf. eksplosivstofbekendtgørelsens §§ 4-9. Politidirektøren meddeler endvidere dispensation til at indføre, erhverve, besidde og anvende nærmere angivne udgangsstoffer til eksplosivstoffer, jf. udgangsstofbekendtgørelsens § 2.

Anmeldelse og ansøgning til politiet vedrørende våben og eksplosivstoffer mv. foregår i praksis således, at der udfyldes en blanket, som er tilgængelig på politiets hjemmeside (www.politi.dk). Blankettens nærmere udformning afhænger af det konkrete formål, men vil typisk være udformet således, at der skal afgives oplysninger om anmelderens eller ansøgerens identitet, om det våben eller eksplosivstof mv., som anmeldelsen eller ansøgningen vedrører, om sælgeren af det pågældende våben eller eksplosivstof mv., om hvortil eller -fra det skal ind- eller udføres samt om, hvad det skal anvendes til. Der anvendes ikke blanketter ved indgivelse af ansøgning efter skydebanebekendtgørelsen og udgangsstofbekendtgørelsen.

Ansøgninger om udstedelse af jagttegn og våbenpåtegning indgives til henholdsvis Naturstyrelsen og den relevante skytteforening, som herefter indhenter politiets samtykke.

Der stilles ikke generelt krav om personligt fremmøde ved indgivelse af anmeldelse og ansøgning vedrørende våben og eksplosivstoffer mv., og den udfyldte blanket kan således - i underskrevet stand og med dokumentation for lovlig adkomst til det anmeldte eller ansøgte - scannes ind og sendes digitalt til den relevante politikreds. I visse tilfælde kan der dog stilles krav om fremvisning af det pågældende våben, for eksempel ved tvivl om våbnets model, serienummer mv., ligesom der ved ansøgning om europæisk våbenpas stilles krav om fremsendelse af egnet foto.

Når blanketten modtages i politikredsen, kontrolleres den for fejl og mangler. For så vidt angår ansøgninger, som der i medfør af våbenloven skal betales afgift for at indgive, jf. våbenlovens § 6 b, tager politiet kontakt til ansøger med henblik på betaling heraf.

I visse tilfælde kræves der yderligere sagsbehandling i form af særlige godkendelser, inden der tages stilling til, om der kan meddeles tilladelse eller samtykke.

Ved afslag på ansøgning om tilladelse eller samtykke har ansøgeren mulighed for at påklage afgørelsen til Rigspolitiet.

Lovforslagets udformning

Det er Justitsministeriets opfattelse, at det er hensigtsmæssigt at fastsætte bestemmelser om obligatorisk digital selvbetjening i forhold til anmeldelse og ansøgning vedrørende våben og eksplosivstoffer mv., som indgives til politiet.

Det bemærkes, at ansøgninger om udstedelse af jagttegn og våbenpåtegning, hvortil politiet meddeler samtykke, ikke vil være omfattet af denne ordning, idet ansøgningen i sådanne sager indgives til henholdsvis Naturstyrelsen og den relevante skytteforening, som herefter indhenter politiets samtykke.

For så vidt angår ansøgninger, hvor afgørelseskompetencen ikke er delegeret til politiet, og som derfor indgives til justitsministeren, findes det endvidere ikke hensigtsmæssigt at fastsætte bestemmelser om obligatorisk digital selvbetjening. Det skyldes navnlig, at der er tale om et begrænset antal ansøgninger, og at der for en stor del af disse ansøgningers vedkommende stilles forskellige dokumentationskrav, som vil kunne udgøre en praktisk hindring for indgivelsen af en digital ansøgning.

Spørgsmålet om anmeldelse og ansøgning vedrørende våben og eksplosivstoffer mv. er alene overordnet reguleret i våbenloven, mens de detaljerede regler herom er fastsat administrativt. Af blandt andet lovtekniske grunde foreslås det derfor, at de nærmere regler om overgang til obligatorisk digital selvbetjening fastsættes administrativt. Hertil kommer, at ikke alle typer anmeldelser og ansøgninger vil være hensigtsmæssige at indgive digitalt, da der i nogle tilfælde kan være tale om, at antallet af sager er utilstrækkeligt

i forhold til de udgifter, der er forbundet med etableringen af et digitalt selvbetjeningssystem, og at der i andre tilfælde vil være praktiske hindringer for at indgive en digital ansøgning i form af forskellige dokumentations- eller procedurekrav.

Der foreslås på den baggrund indsat en bemyndigelsesbestemmelse i våbenloven (§ 2 g), der giver justitsministeren hjemmel til administrativt at fastsætte bestemmelser om, at anmeldelse og ansøgning vedrørende våben og eksplosivstoffer mv., som indgives til politiet, skal indgives ved anvendelse af den digitale løsning, som politiet anviser.

Hvis lovforslaget vedtages, agter Justitsministeriet med hjemmel i den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse at fastsætte nærmere regler herom, således at der pr. 1. december 2014 ved indgivelse af anmeldelse eller ansøgning vedrørende våben og eksplosivstoffer mv. til politiet skal anvendes den digitale løsning, som politiet anviser.

Der bliver således navnlig tale om, at de blanketter, som i dag anvendes ved anmeldelse og ansøgning vedrørende våben og eksplosivstoffer mv., som indgives til politiet, vil være tilgængelige som en digital selvbetjeningsløsning på politiets hjemmeside (www.politi.dk) henholdsvis borger.dk, hvorfra man vil skulle udfylde og indsende dem digitalt. Det fremtidige digitale selvbetjeningssystem til anmeldelser og ansøgninger vil blive en integreret del af blanketmodulet på politiets hjemmeside, som vil indeholde et brugervenligt design med hjælpetekster til udfyldelse af blanketterne. Desuden vil alle feltdata blive valideret, idet der foretages kontrol af adresse og personnummer, og der vil være tale om obligatoriske felter, som skal udfyldes.

For indgivelse af visse ansøgninger skal der som nævnt ovenfor i medfør af våbenloven betales en afgift til den relevante politikreds. Afgiften knytter sig til sagsbehandlingen og ikke til udstedelsen af tilladelsen, og beløbet vil derfor skulle indbetales digitalt allerede ved ansøgningens indgivelse.

Ansøgeren vil efter at have indsendt ansøgningen elektronisk få en kvittering med de angivne oplysninger, hvorefter ansøgningen vil blive behandlet i politikredsen efter sædvanlig praksis. Ansøgningsmodulet vil ikke være forbundet med politiets sagsbehandlings- og datahåndteringssystem, og den fremtidige digitale selvbetjeningsløsning vil derfor i første omgang alene have virkning for ansøgeren og ikke for politiets behandling af ansøgningen.

De regler, der udstedes i medfør af den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse, forudsættes udstedt og administreret i overensstemmelse med de principper, som er anført i afsnit 4.1-4.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

I forbindelse med den administrative gennemførelse af den digitale løsning vil der i øvrigt skulle tages nærmere stilling til en række spørgsmål, herunder navnlig hvilke typer af anmeldelser og ansøgninger, som ikke vil være hensigtsmæssige at indgive digitalt som følge af, at antallet af ansøgninger er utilstrækkeligt i forhold til de udgifter, der er forbundet med etableringen af et digitalt selvbetjeningssystem, eller som følge af praktiske hindringer i form af forskellige dokumentations- eller procedurekrav.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger ovenfor i afsnit 4.2.3 *Særlige forhold* og afsnit 4.2.4 *Ekstraordinære situationer*.

Politiet vil efter persondataloven være forpligtet til at stille en sikker digital ansøgningsprocedure til rådighed for borgerne. Der henvises til de almindelige bemærkninger ovenfor i afsnit 3.2 *Persondatas beskyttelse* og afsnit 4.2.6 *Infrastruktur og tekniske løsninger*.

Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 1.

4.4.2 Klima-, Energi- og Bygningsministeriet

På Klima-, Energi- og Bygningsministeriets ressort er ansøgning om byggetilladelse, dispensation fra byggeloven og de regler, der er fastsat i medfør heraf, og anmeldelse af et byggearbejde efter byggeloven omfattet af lovforslaget.

4.4.2.1 Ansøgning om byggetilladelse mv. og anmeldelse af byggearbejde

Gældende ret

I henhold til § 16, stk. 1, i byggeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1185 af 14. oktober 2010 med senere ændringer, må de byggearbejder, der som følge af byggelovens § 2 er omfattet af byggelovens anvendelsesområde, ikke påbegyndes uden byggetilladelse. Ansøgeren skal til kommunalbestyrelsen fremsende relevante tekniske oplysninger om bygningens data til brug for opbevaring, hvilket fremgår af byggelovens § 16, stk. 2.

Den gældende byggelov indeholder ikke nærmere bestemmelser om, hvordan en ansøgning om byggetilladelse skal indgives til kommunalbestyrelsen, og byggeloven indeholder heller ikke nærmere regler om, hvilke oplysninger, hvilket materiale mv., der skal indsendes sammen med byggeansøgningen.

Det er kommunalbestyrelsen, der i henhold til byggeloven er forvaltningsmyndighed, og kommunalbestyrelsen påser således i sagsbehandlingen, at byggeloven og de regler, der er fastsat i medfør heraf, overholdes, jf. byggelovens § 16 C, stk. 1.

Der kan meddeles dispensation fra bestemmelser i loven og de i medfør af loven fastsatte bestemmelser, når det skønnes foreneligt med de hensyn, som ligger til grund for de pågældende bestemmelser, hvilket fremgår af byggelovens § 22, stk. 1, 1. pkt.

Byggelovens § 21 indeholder hjemmel til, at der i bygningsreglementet kan fastsættes nærmere regler om kommunalbestyrelsens administration af byggeloven og de i medfør af byggeloven udfærdigede bestemmelser. Sådanne nærmere regler er fastsat i bygningsreglementets kapitel 1.

Bygningsreglementets kapitel 1.3, stk. 1, bestemmer i overensstemmelse med byggelovens § 16, stk. 1, at et byggearbejde ikke må påbegyndes uden tilladelse fra kommunalbestyrelsen, medmindre andet er bestemt i kapitel 1.5, hvorefter byggearbejder kan udføres efter, der er sket anmeldelse til kommunalbestyrelsen, eller kapitel 1.6, hvorefter byggearbejder kan udføres uden hverken byggetilladelse eller anmeldelse.

En ansøgning om byggetilladelse skal være skriftlig og skal indsendes til kommunalbestyrelsen. Ansøgningen og supplerende ansøgningsmateriale kan efter de nugældende regler indgives i digital form, såfremt kommunalbestyrelsen har mulighed for at modtage og læse sådanne elektroniske dokumenter og tegningsmateriale. Kommunalbestyrelsen kan fastsætte de tekniske krav til brugen af digital kommunikation på kommunens hjemmeside, herunder om anvendelige typer af digitale signaturer. Dette fremgår af bygningsreglementets kapitel 1.3, stk. 2.

Efter kapitel 1.3, stk. 3, skal en ansøgning om byggetilladelse dateres og underskrives af ejeren. Hvis ejeren indgiver ansøgning i digital form, skal den være forsynet med en digital signatur med en sikkerhed, der mindst er på niveau med OCES-signaturen. Hvis ansøgningen ikke er underskrevet af ejeren eller forsynet med ejerens digitale signatur, skal ansøgeren på anden måde dokumentere sin ret til at udføre arbejdet.

Bestemmelserne i bygningsreglementets kapitel 1.3.1, kapitel 1.3.2 og kapitel 1.3.3 indeholder nærmere bestemmelser om, hvilke typer af oplysninger og materiale der skal vedlægges en byggeansøgning, samt hvilke typer af oplysninger og materiale, som kommunalbestyrelsen kan kræve at få tilvejebragt i forbindelse med sagsbehandlingen af byggesagen. Ligesom bygningsreglementets kapitel 1.5 indeholder regler om, hvilke oplysninger der skal indgives til kommunalbestyrelsen i forbindelse med anmeldelse af et byggearbejde. Disse bestemmelser er dog ikke udtømmende.

Kommunalbestyrelsen skal i sagsbehandlingen overholde de almindelige forvaltningsretlige regler og grundsætninger. Kommunalbestyrelsen er underlagt officialprincippet og skal på denne baggrund som udgangspunkt forstå oplysningen af sagen ved behandlingen af en ansøgning om byggetilladelse, ansøgning om dispensation mv. Kommunalbestyrelsen kan derfor, såfremt dette er sagligt begrundet inden for

rammerne af forvaltningsretten, kræve de oplysninger, det materiale mv. tilvejebragt, som kommunalbestyrelsen har brug for med henblik at kunne vurdere en konkret sag.

Lovforslagets udformning

Den foreslåede ændring medfører, at ansøgning om byggetilladelse, dispensation fra byggeloven og de regler, der er fastsat i medfør heraf, og anmeldelse af et byggearbejde skal indgives til kommunalbestyrelsen digitalt og via den digitale adgang, som den enkelte kommune stiller til rådighed for borgerne.

Den foreslåede ændring medfører, at det bliver et lovgivningsmæssigt krav, at ansøgningen og anmeldelsen indsendes digitalt. Kravet om, at ansøgningen eller anmeldelsen skal indgives digitalt, medfører ikke, at andet materiale samt andre oplysninger, der typisk vedlægges ansøgningen og anmeldelsen som bilag, også skal indgives digitalt, hvis dette i den konkrete byggesag ikke er muligt set i forhold til materialets art og udformning. Det vil dog være udgangspunktet, at andet materiale, som skal indgives sammen med ansøgningen, vil skulle indgives digitalt og via kommunens digitale adgang, hvis dette er muligt, uden at materialet ændrer karakter eller gøres ubrugbart i forhold til byggeprojektet. Det vil fremgå af den digitale selvbetjeningsløsning, hvilke dokumenter der kan eller skal indgives digitalt, herunder hvilke dokumenter der kan indgives på anden måde. Der kan eksempelvis være tale om tegninger og andet projekteringsmateriale, hvor der kan være risiko for, at målestoksforholdet eller andre væsentlige nuancer af betydning for behandling af sagen forsvinder, hvis materialet indsendes digitalt, eller der kan være tale om et format, der ikke egner sig til digitalisering.

Den foreslåede ændring betyder, at anmodninger og anmeldelser, der ikke er indgivet ved anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning, som kommunen stiller til rådighed, afvises af kommunen, medmindre særlige forhold gør sig gældende. Foreligger der særlige forhold, er borgeren fritaget for kravet om anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning ved anmodningen eller anmeldelsen. Kommunalbestyrelsen kan endvidere i helt ekstraordinære tilfælde undlade at afvise en anmodning eller anmeldelse, der ikke er indgivet ved digital selvbetjening, hvis der ud fra en samlet økonomisk vurdering er klare fordele for kommunen ved at behandle anmeldelsen eller anmodningen på anden vis end digitalt.

Der henvises til de almindelige bemærkninger ovenfor i afsnit 4.2.3 *Særlige forhold* og afsnit 4.2.4 *Ekstraordinære situationer*.

Kommunalbestyrelsen vil efter den foreslåede ændring frit kunne tilrettelægge proceduren i forbindelse med indgivelse af ansøgning om byggetilladelse, dispensation fra byggeloven og de regler, der er fastsat i medfør heraf, og anmeldelse af et byggearbejde i de tilfælde, hvor kommunalbestyrelsen finder, at der foreligger særlige forhold, der gør, at den digitale selvbetjening ikke kan anvendes, jf. den foreslåede ændring af byggelovens § 16, stk. 3 og 4.

Kommunen har fortsat en forpligtelse til at yde generel vejledning i forbindelse med udførelse af byggearbejder, ansøgning om byggetilladelse, dispensation fra byggeloven og de regler, der er fastsat i medfør heraf, og anmeldelse af et byggearbejde mv. i det omfang, borgeren har behov for hjælp. Der henvises endvidere til de generelle bemærkninger ovenfor i afsnit 4.2.2 *Hjælp og vejledning*.

For så vidt angår de forhold, der gælder for virksomheder henvises til beskrivelsen ovenfor i afsnit 4.2.7 *Obligatorisk digital selvbetjening for virksomheder*.

Der henvises til bemærkninger til lovforslagets § 2.

4.4.3 Kulturministeriet

På Kulturministeriets område er ansøgning om anvisning af lokaler og udendørsanlæg hos kommuner omfattet af lovforslaget.

4.4.3.1 Anvisning af lokaler og udendørsanlæg

Gældende ret

De gældende regler om anvisning af lokaler og udendørsanlæg findes i loven om støtte til folkeoplysende voksenundervisning, frivilligt folkeoplysende foreningsarbejde og daghøjskoler samt om Folkeuniversitetet (folkeoplysningsloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 854 af 11. juli 2011 med senere ændringer. Målgruppen er lokale folkeoplysende foreninger, som sender ansøgning om lokaleudlån til den ansvarlige kommune.

Efter folkeoplysningslovens § 33, stk. 1, træffer kommunalbestyrelsen beslutning om alle forhold vedrørende virksomhed efter loven, der ikke er henlagt til anden myndighed. Dette gælder tilsvarende folkeoplysningslovens § 33, stk. 4, hvorefter kommunalbestyrelsen fastsætter nærmere regler om anvisning af lokaler og udendørsanlæg.

En række kommuner håndterer allerede i dag lokaleanvisninger digitalt.

Lovforslagets udformning

Den foreslåede hjemmel til at stille krav om obligatorisk digital selvbetjening indebærer en til dels kodificering af den nuværende procedure i en række kommuner med hensyn til ansøgninger om anvisning af lokaler og udendørsanlæg. En række kommuner håndterer som nævnt allerede i dag lokaleanvisningen digitalt, hvorefter konsekvensen for de folkeoplysende foreninger vil være forholdsvis begrænset. Samtidig medfører kravet om digitalisering, at kommunernes mulighed for at modtage ansøgninger om anvisning af lokaler og udendørsanlæg på anden måde end digitalt begrænses.

Den foreslåede ændring betyder, at en ansøgning om anvisning af lokaler og udendørsanlæg, der ikke er indgivet ved anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning, som kommunen stiller til rådighed, afvises af denne. Hvis der helt undtagelsesvist skønnes at foreligge særlige forhold, kan kommunalbestyrelsen acceptere, at en ansøgning indgives på en anden måde end digitalt. Kommunalbestyrelsen kan endvidere i helt ekstraordinære tilfælde undlade at afvise en ansøgning, der ikke er indgivet ved digital selvbetjening, hvis der ud fra en samlet økonomisk vurdering er klare fordele for kommunen ved at modtage ansøgningen på anden måde end digitalt. Der henvises til de almindelige bemærkninger ovenfor i afsnit 4.2.4 *Ekstraordinære situationer* og afsnit 4.2.7 *Obligatorisk digital selvbetjening for virksomheder*.

Der henvises til bemærkninger til lovforslagets § 3.

4.4.4 Miljøministeriet

På Miljøministeriets område er virksomheders og borgeres meddelelser til kommunen vedrørende affaldsordninger fastsat i de kommunale affaldsregulativer omfattet af lovforslaget.

4.4.4.1 Meddelelser vedrørende affaldsordninger

Gældende ret

Reglerne om kommunernes håndtering af affald fra husholdninger og virksomheder (herunder offentlige og private institutioner) er fastsat i miljøbeskyttelsesloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 879 af 26. juni 2010 med senere ændringer. Det fremgår således af miljøbeskyttelseslovens § 45, stk. 1, at kommunalbestyrelsen forestår håndteringen af affald, medmindre andet er fastsat i loven eller i regler udstedt i medfør af loven. Det fremgår videre af bestemmelsen i miljøbeskyttelseslovens § 45, stk. 2, at miljøministeren fastsætter regler om kommunale affaldsordninger. Endelig følger det af miljøbeskyttelseslovens § 45, stk. 4, at kommunalbestyrelsen i et regulativ skal fastsætte forskrifter om de kommunale affaldsordningers omfang og tilrettelæggelse mv.

Den nærmere udmøntning af kommunernes ret og pligter efter loven er således fastsat i bekendtgørelse

nr. 1309 af 20. december 2012 om affald (affaldsbekendtgørelsen), som blandt andet i §§ 19-24 indeholder krav til kommunernes affaldsregulativers forskrifter om indsamlings- og anvisningsordningers indhold og omfang. Ordningerne er målrettet henholdsvis husholdninger og virksomheder i kommunen. Det fremgår af affaldsbekendtgørelsens § 19, stk. 3, at kommunalbestyrelserne, når de udarbejder affaldsregulativerne, skal anvende de paradigmer, som fremgår af affaldsbekendtgørelsens bilag 6 (standardregulativ for husholdningsaffald) og 7 (standardregulativ for erhvervsaffald). Regulativerne består af en obligatorisk tekst og en tekst, der udfyldes af de enkelte kommunalbestyrelser. Der er således en ikke uvæsentlig valgfrihed for den enkelte kommune i relation til håndteringen af erhvervs- og husholdningsaffaldet i kommunen. Det medfører, at der er stor forskel på, hvordan de enkelte kommuner har tilrettelagt affaldshåndteringen.

Der gælder på nuværende tidspunkt ikke i miljøbeskyttelsesloven eller tilhørende bekendtgørelser, herunder affaldsbekendtgørelsen, nogen formkrav for borgeres eller virksomheders kommunikation med kommunerne om affaldsordningerne, og kommunerne kan i dag frit tilrettelægge proceduren. I praksis foregår kommunikationen fra borgerne og virksomhederne til kommunen på en række forskellige måder, herunder ved personligt fremmøde, telefonisk, pr. brev, pr. e-mail eller via digital selvbetjening på kommunens hjemmeside.

De tekniske procedurer for håndteringen af henvendelser på affaldsområdet varierer således fra kommune til kommune. Ligesom der er stor forskel på, hvilke indsamlings- og anvisningsordninger der er etableret i de enkelte kommuner og dermed er omfattet af kommunernes affaldsregulativer.

Lovforslagets udformning

Derfor foreslås det – også af lovtekniske grunde - at der i miljøbeskyttelsesloven indsættes hjemmel til, at kommunerne i affaldsregulativerne (både for husholdningsaffald og for erhvervsaffald) fastsætter regler om obligatorisk digital selvbetjening.

Det foreslås, at der i miljøbeskyttelseslovens § 45, stk. 4, indsættes en bestemmelse om, at kommunalbestyrelsen i regulativet fastsætter regler om, at meddelelser og alle øvrige henvendelser til kommunalbestyrelsen i relation til affaldsordninger omfattet af regulativet skal indgives ved anvendelse af den digitale løsning, som kommunen stiller til rådighed (digital selvbetjening). Meddelelser til kommunen kan for eksempel være borgeres og virksomheders tilmelding og afmelding af ordninger, meddelelser om ændring af behov, bestilling af ekstra tømning eller afhentning, ansøgninger om fritagelse for gebyr, meddelelser om fejl/afvigelser og alle øvrige henvendelser omfattet af affaldsregulativerne.

Det foreslås endvidere, at kommunalbestyrelsen i regulativerne skal fastsætte regler om, at kommunalbestyrelsen skal afvise meddelelser, der ikke indgives via digital selvbetjening, medmindre der for borgeren foreligger særlige forhold, der gør at borgeren ikke må forventes at kunne anvende den digitale selvbetjeningsløsning. Der henvises i øvrigt til afsnit 4.2.3 *Særlige forhold*, der kan føre til, at kommunalbestyrelsen kan undtage borgeren fra kravet om brug af den digitale selvbetjeningsløsning.

For så vidt angår de forhold, der gælder for virksomheder henvises til beskrivelsen ovenfor i afsnit 4.2.7 *Obligatorisk digital selvbetjening for virksomheder*.

I regulativerne skal kommunalbestyrelsen endvidere fastsætte forskrifter om, at kommunalbestyrelsen helt ekstraordinært kan undlade at afvise en meddelelse, der ikke er indgivet ved digital selvbetjening, hvis der ud fra en samlet økonomisk vurdering er klare fordele for kommunen ved at modtage meddelelsen på anden måde end digitalt, jf. afsnit 4.2.4 *Ekstraordinære situationer*. Ligeledes skal der i regulativerne fastsættes forskrifter om, at en digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for kommunalbestyrelsen, jf. afsnit 4.3 *Hvornår en digital meddelelse anses for at være kommet frem*.

Som en konsekvens af den foreslåede bestemmelse, hvorefter kommunalbestyrelsen skal fastsætte regler om obligatorisk digital selvbetjening i affaldsregulativerne, vil Miljøministeriet ændre affaldsbekendtgø-

relsens bilag 6 og 7, således at det af standardregulativerne for affald fremgår, at meddelelser skal indgives ved digital selvbetjening mv.

Det bemærkes, at en række kommuner har delegeret affaldshåndteringen til et kommunalt affaldsselskab i medfør af kommunestyrelseslovens § 60. Det forudsættes, at denne hjemmel også vil være tilstrækkelig til at delegere de relevante dele af nærværende lovforslag til affaldsselskaberne.

Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 4.

4.4.5 Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold

På Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forholds område er en række anmodninger mv. efter den familieretlige lovgivning omfattet af lovforslaget. Det omfatter sager om forældreansvar (forældremyndighed, barnets bopæl, samvær mv.), separation og skilsmisse, fader- og medmoderskab, adoption samt børne- og ægtefællebidrag.

På det familieretlige område indgives ansøgninger mv. ikke alene af borgere, men i visse situationer også af en offentlig myndighed, såvel danske offentlige myndigheder (typisk kommunerne) og udenlandske centralmyndigheder under henvisning til internationale instrumenter. De bestemmelser, der fastsætter digital selvbetjening for borgeren, finder ikke anvendelse, når den, der indgiver en ansøgning mv., er en offentlig myndighed.

Herudover er lån til beboerindskud, der ansøges om hos kommunen, omfattet af lovforslaget.

Lovforslaget indeholder ikke regler om indførelse af obligatorisk selvbetjening i forhold til Udbetaling Danmarks myndighedsområde, idet der allerede er hjemmel til at fastsætte krav om digital selvbetjening i medfør af den eksisterende bemyndigelsesbestemmelse i lov om Udbetaling Danmark. Der foreslås dog en række supplerende bestemmelser i lov om Udbetaling Danmark. Der henvises til afsnit 4.4.5.7 *Ændringer i lov om Udbetaling Danmark*.

4.4.5.1 Anmeldelse af og anmodning om forældremyndighed, barnets bopæl, samvær mv. (forældreansvar)

Gældende ret

Reglerne om forældreansvar (forældremyndighed, barnets bopæl, samvær mv.) findes i forældreansvarsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1073 af 20. november 2012 med senere ændringer. Reglerne om forældreansvar omfatter aftaler om forældremyndighed efter §§ 9, 10 og 13 samt afgørelser om forældremyndighed efter §§ 11, 14 og 15, om barnets bopæl efter § 17, om samvær efter § 19, stk. 1-3, jf. § 21, (samvær med forældre) og §§ 20 og 20 a, jf. § 21, (samvær med andre end forældre), om anden kontakt end samvær efter § 22 og om tilladelse til udlandsrejse efter § 25. Når der er anmodet om forældremyndighed, barnets bopæl og samvær, kan der efter §§ 26 og 29 træffes en midlertidig afgørelse om forældremyndighed, barnets bopæl og samvær.

Reglerne om forældreansvar omfatter også udpegning af en midlertidig forældremyndighedsindehaver efter § 28 i situationer, hvor forældremyndighedsindehaveren er forhindret i at træffe bestemmelse om barnets personlige forhold. Endvidere giver lovens § 19, stk. 4, den forælder, som barnet har bopæl hos, mulighed for at anmode statsforvaltningen om at indkalde den anden forælder til et møde om samværet, hvis der ikke er samvær, eller der kun i yderst begrænset omfang er samvær. Endelig kan statsforvaltningen efter anmodninger fra forældremyndighedsindehaveren eller den pågældende myndighed eller institution efter § 23, stk. 3, fratage den anden forælder retten til orientering om barnets forhold fra myndigheden eller institutionen.

Det er ikke i dag reguleret i forældreansvarsloven, i hvilken form statsforvaltningen kan modtage en anmodning om forældreansvar eller en anmeldelse af en aftale om forældremyndighed. I praksis modtager statsforvaltningen anmodninger og anmeldelser efter forældreansvarsloven på en række forskellige

måder, herunder ved personligt fremmøde, pr. telefon, pr. brev, digitalt pr. e-mail eller via en digital løsning på www.statsforvaltningen.dk.

Den, der indgiver anmelderen eller anmodningen, har ikke pligt til at anvende den digitale løsning. Blanket til anmeldelse af en aftale om forældremyndighed kan således i dag sendes til statsforvaltningen i papirform eller digitalt.

Lovforslagets udformning

Det foreslås, at det fremover gøres obligatorisk at anmelde en aftale om forældremyndighed efter forældreansvarslovens §§ 9, 10 og 13 og at anmode om en afgørelse om forældremyndighed, barnets bopæl og samvær mv. efter lovens §§ 11, 14, 17, § 19, stk. 1-3, §§ 20, 20 a, 21, 22 og 25, jf. ovenfor, ved anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning, som statsforvaltningen stiller til rådighed. Det bemærkes, at dette ikke omfatter anmodninger om midlertidig afgørelse om forældremyndighed, barnets bopæl eller samvær efter §§ 26 og 29, da sådanne anmodninger indgives under behandlingen af en sag om forældremyndighed, barnets bopæl eller samvær.

Når forældremyndighedsindehaveren er forhindret i at træffe bestemmelse om barnets personlige forhold, kan der opstå behov for at udpege en midlertidig forældremyndighedsindehaver for barnet, jf. lovens § 28. Det er ofte en offentlig myndighed, der skal finde en person, der kan varetage opgaven som forældremyndighedsindehaver for barnet. I sådanne situationer er det normalt myndigheden, der kontakter statsforvaltningen med henblik på udpegning af en midlertidig forældremyndighedsindehaver, og der ses derfor ikke behov for at lade disse sager være omfattet af den foreslåede ordning. Det samme gør sig gældende i relation til udpegning af en ny forældremyndighedsindehaver efter forældremyndighedsindehaverens død efter § 15. Der ses endvidere ikke behov for at lade ordningen omfatte anmodninger efter § 19, stk. 4, fra bopælsforælderen om indkaldelse af den anden forælder til et møde om samværet samt anmodninger efter § 23, stk. 3, om fratagelse af en forælders ret til orientering om barnets forhold.

Efter det foreslåede vil borgeren være undtaget fra kravet om digital anmeldelse via den digitale selvbetjeningsløsning i tilfælde, hvor særlige forhold gør sig gældende.

Den foreslåede ændring betyder, at en anmodning om forældremyndighed, barnets bopæl og samvær og en anmeldelse af aftale om forældremyndighed, der ikke er indgivet ved anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning, som statsforvaltningen stiller til rådighed, afvises af statsforvaltningen, medmindre særlige forhold gør sig gældende. Foreligger der særlige forhold, er borgeren fritaget for kravet om anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning ved anmodningen eller anmeldelsen. Statsforvaltningen kan endvidere i helt ekstraordinære tilfælde undlade at afvise en anmodning eller anmeldelse, der ikke er indgivet ved digital selvbetjening, hvis der ud fra en samlet økonomisk vurdering er klare fordele for statsforvaltningen ved at behandle anmeldelsen eller anmodningen på anden vis end digitalt. Der henvises til de almindelige bemærkninger ovenfor i afsnit 4.2.3 *Særlige forhold* og afsnit 4.2.4 *Ekstraordinære situationer*.

Bestemmelsen om ekstraordinære tilfælde foreslås suppleret med en bestemmelse, hvorefter statsforvaltningen heller ikke må afvise en anmeldelse eller anmodning, der ikke er indgivet ved digital selvbetjening, hvis det må anses for bedst for barnet, at anmeldelsen eller anmodningen ikke afvises. Dette kan eksempelvis være tilfældet, hvis der af hensyn til barnet er behov for, at der hurtigt træffes afgørelse om afbrydelse af et samvær, der er skadeligt for barnet, fordi samværsforælderen ikke kan tage sig af barnet under samværet. Baggrunden for dette er, at efter forældreansvarslovens § 4 skal alle afgørelser efter loven træffes ud fra, hvad der er bedst for barnet.

Statsforvaltningen vil fortsat frit kunne tilrettelægge proceduren i forbindelse med indgivelse af anmeldelse og anmodning efter forældreansvarsloven, når anmeldelsen eller anmodningen ikke er omfattet af kravet om digital selvbetjening. Statsforvaltningen vil således kunne kræve, at en anmeldelse af en aftale om forældremyndighed skal være skriftlig og afgives på en godkendt blanket, jf. ovenfor. Selvom stats-

forvaltningen undlader at afvise en anmeldelse af en aftale om forældremyndighed, der ikke er indgivet digitalt, medfører dette således ikke, at borgeren kan undlade at anvende de godkendte blanketter.

Statsforvaltningens afgørelser om forældreansvar mv. kan med visse undtagelser påklages til ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold (Ankestyrelsen, Familieretsafdeling), jf. forældreansvarslovens § 41. Dette indebærer, at en afgørelse om at afvise en anmeldelse eller anmodning efter forældreansvarsloven til statsforvaltningen, fordi den ikke er indgivet digitalt, ligeledes kan påklages.

Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 5.

4.4.5.2 Anmodning om separation og skilsmisse

Gældende ret

Reglerne om separation og skilsmisse findes i lov om ægteskabs indgåelse og opløsning (ægteskabsloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 1052 af 12. november 2012 med senere ændringer.

Anmodninger om separation og skilsmisse indgives efter ægteskabslovens § 37, stk. 2, til statsforvaltningen. Det er ikke i dag reguleret i ægteskabsloven, i hvilken form statsforvaltningen kan modtage en anmodning om separation eller skilsmisse. I praksis modtager statsforvaltningen anmodning om separation eller skilsmisse på en række forskellige måder, herunder ved personligt fremmøde, pr. telefon, pr. brev, digitalt pr. e-mail eller via en digital løsning på www.statsforvaltningen.dk. Den, der anmoder om separation eller skilsmisse, har ikke pligt til at anvende den digitale løsning.

Lovforslagets udformning

Det foreslås, at det fremover gøres obligatorisk at anmode om separation og skilsmisse ved anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning, som statsforvaltningen stiller til rådighed.

Efter det foreslåede vil borgeren være undtaget fra kravet om digital anmeldelse via den digitale selvbetjeningsløsning i tilfælde, hvor særlige forhold gør sig gældende.

Den foreslåede ændring betyder, at en anmodning om separation eller skilsmisse, der ikke er indgivet ved anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning, som statsforvaltningen stiller til rådighed, afvises af statsforvaltningen, medmindre særlige forhold gør sig gældende. Foreligger der særlige forhold, er borgeren fritaget for kravet om anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning ved anmodning om separation eller skilsmisse. Statsforvaltningen kan endvidere i helt ekstraordinære tilfælde undlade at afvise en anmodning, der ikke er indgivet ved digital selvbetjening, hvis der ud fra en samlet økonomisk vurdering er klare fordele for statsforvaltningen ved at behandle anmodningen på anden vis end digitalt.

Der henvises til de almindelige bemærkninger ovenfor i afsnit 4.2.3 *Særlige forhold* og afsnit 4.2.4 *Ekstraordinære situationer*.

Statsforvaltningen vil fortsat frit kunne tilrettelægge proceduren i forbindelse med indgivelse af anmodning om separation og skilsmisse, når anmodningen ikke er omfattet af kravet om digital selvbetjening, og herunder kræve at anmodningen skal være skriftlig.

Statsforvaltningens afgørelser efter ægteskabsloven kan med visse undtagelser påklages til ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold (Ankestyrelsen, Familieretsafdeling), jf. lovens § 58 a, stk. 1. Dette indebærer, at en afgørelse om at afvise en anmodning om separation eller skilsmisse, fordi den ikke er indgivet digitalt, ligeledes kan påklages.

Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 6.

4.4.5.3 Indgivelse af erklæring om fader- og medmoderskab

Gældende ret

Reglerne om fader- og medmoderskab findes i børneloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 18 af 10. januar

2014. Reglerne om medmoderskab blev indsat i loven ved lov nr. 652 af 12. juni 2013 om ændring af børneloven, lov om adoption, retsplejeloven og forskellige andre love (Medmoderskab m.v.), der trådte i kraft den 1. december 2013.

Myndighedernes kompetence i sager om fader- og medmoderskab følger et tostrengt system. Personregisterføreren registrerer faderskabet, når forældre af forskelligt køn er gift med hinanden, og når forældre af forskelligt køn, der ikke er gift med hinanden, sammen erklærer at ville varetage omsorgen og ansvaret for deres barn. Når personregisterføreren ikke kan registrere en mand som far til barnet, behandles sagen af statsforvaltningen som en sag om anerkendelse af fader- og medmoderskab eller om registrering af medmoderskab. Statsforvaltningen behandler også sager om genoptagelse af sager om fader- og medmoderskab.

Domstolene behandler de sager om fader- og medmoderskab, som statsforvaltningen ikke kan afslutte ved anerkendelse af fader- eller medmoderskab, registrering af medmoderskab eller henlæggelse som uoplyste mv.

Langt de fleste sager om fader- eller medmoderskab modtager statsforvaltningerne fra personregisterførerne. Personregisterførernes fremsendelse af sager til statsforvaltningen er ikke omfattet af lovforslaget.

I nogle situationer modtager statsforvaltningen dog sager om fader- og medmoderskab fra borgerne. Det drejer sig om anmodning om rejsning af sag om fader- eller medmoderskab (§§ 4-6 a) og anmodning om genoptagelse af en sag om fader- eller medmoderskab (§§ 21-24). Disse situationer foreslås omfattet af lovforslaget.

Herudover indgiver borgerne i nogle situationer erklæringer mv. om fader- og medmoderskab til statsforvaltningen. Det drejer sig om erklæring fra barnets ugifte mor og en anden kvinde om, at de sammen vil varetage omsorgen og ansvaret for barnet med henblik på registrering af medmoderskab (§ 3 b) og anerkendelse af fader- eller medmoderskab (§ 14). Disse erklæringer mv. skal indgives på blanketter, der er godkendt af Ankestyrelsen, Familieretsafdelingen, jf. bekendtgørelse nr. 1323 af 27. november 2013 om registrering af faderskab og medmoderskab i forbindelse med anmeldelse af barnets fødsel. Blanketterne vil blive lagt på www.statsforvaltningen.dk.

Det er ikke i dag reguleret i børneloven, i hvilken form statsforvaltningen kan modtage en erklæring eller anmodning om fader- eller medmoderskab. I praksis modtager statsforvaltningen sådanne erklæringer og anmodninger på en række forskellige måder, herunder ved personligt fremmøde, pr. telefon, pr. brev, digitalt pr. e-mail eller via en digital løsning på www.statsforvaltningen.dk. Den, der indgiver erklæringen eller anmodningen, har ikke pligt til at anvende den digitale løsning. Blanketterne kan således i dag sendes til statsforvaltningen i papirform eller digitalt.

Lovforslagets udformning

Det foreslås, at det fremover gøres obligatorisk at indgive erklæring efter § 3 b, anmodning om anerkendelse af faderskab eller medmoderskab efter § 14 samt anmodning om rejsning eller genoptagelse af sag om fader- eller medmoderskab (§§ 4-6 a og 21-24) ved anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning, som statsforvaltningen stiller til rådighed.

Det bemærkes, at det ved lov nr. 622 af 12. juni 2013 om overgang til obligatorisk digital selvbetjening for borgere (anden bølge) blev gjort obligatorisk at anvende den digitale løsning, som Kirkeministeriet stiller til rådighed, ved indgivelse af erklæring efter børnelovens § 2, stk. 1, om varetagelse af omsorgen og ansvaret for et barn til personregisterføreren med henblik på registrering af faderskab. Lovforslaget ændrer ikke på dette.

Efter det foreslåede vil borgeren være undtaget fra kravet om digital anmodning mv. via den digitale selvbetjeningsløsning i tilfælde, hvor særlige forhold gør sig gældende.

Den foreslåede ændring betyder, at en indgivelse af erklæring eller anmodning om fader- eller medmo-

derskab, der ikke er indgivet ved anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning, som statsforvaltningen stiller til rådighed, afvises af statsforvaltningen, medmindre særlige forhold gør sig gældende. Foreligger der særlige forhold, er borgeren fritaget for kravet om anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning ved indgivelse af erklæring eller anmodning om fader- eller medmoderskab. Statsforvaltningen kan endvidere i helt ekstraordinære tilfælde undlade at afvise en erklæring eller anmodning, der ikke er indgivet ved digital selvbetjening, hvis der ud fra en samlet økonomisk vurdering er klare økonomiske fordele for statsforvaltningen ved at behandle anmeldelsen på anden vis end digitalt.

Der henvises til de almindelige bemærkninger ovenfor i afsnit 4.2.3 *Særlige forhold* og afsnit 4.2.4 *Ekstraordinære situationer*.

Statsforvaltningen vil fortsat frit kunne tilrettelægge proceduren i forbindelse med indgivelse af erklæring eller anmodning om fader- eller medmoderskab, når erklæringen eller anmodningen ikke er omfattet af kravet om digital selvbetjening, og herunder kræve at erklæringen eller anmodningen skal være skriftlig og afgives på en godkendt blanket, jf. ovenfor. Selvom statsforvaltningen undlader at afvise en erklæring eller anmodning, der ikke er indgivet digitalt, medfører dette således ikke, at borgeren kan undlade at anvende de godkendte blanketter.

Ved administrationen af ordningen kan statsforvaltningen informere borgeren om, hvordan borgeren indgiver erklæringen eller anmodningen, herunder eventuelt at borgeren risikerer, at sagen indbringes for retten, hvis indgivelse af erklæringen eller anmodningen er blevet afvist under henvisning til, at den ikke er indgivet digitalt. Statsforvaltningen skal naturligvis tillige iagttage muligheden for, at der foreligger særlige forhold efter det foreslåede stk. 2, der gør, at erklæringen eller anmodningen kan indgives på anden måde end digitalt.

Efter børnelovens § 35 kan statsforvaltningens afgørelser ikke indbringes for anden administrativ myndighed. Uanset dette antages det, at ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold (Ankestyrelsen, Familieretsafdeling) på ulovbestemt grundlag i kraft af over-/underordningsforholdet mellem statsforvaltningen og ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold kan behandle klager over statsforvaltningens behandling af sager om fader- og medmoderskab, spørgsmål om inhabilitet og passivitet samt klager over afgørelser om aktindsigt. Dette indebærer efter ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forholds opfattelse, at en afgørelse om at afvise en erklæring eller anmodning om fader- eller medmoderskab, fordi den ikke er indgivet digitalt, ligeledes kan påklages til ministeren.

Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 7.

4.4.5.4 Ansøgning om adoption

Gældende ret

Reglerne om adoption findes i adoptionsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 392 af 22. april 2013 med senere ændringer.

Ansøgninger om bevilling af adoption indgives til statsforvaltningen. Dette omfatter ansøgning om fremmedadoption (adoption af et barn, som adoptanten ikke har en tæt familiemæssig tilknytning til (adoptionslovens § 4 a, stk. 1)), stedbarnsadoption (den ene ægtefælles adoption af den anden ægtefælles barn (adoptionslovens § 5 a)) og familieadoption (adoption af et barn, som adoptanten har en tæt tilknytning til (adoptionslovens § 4 a, stk. 2)). Sager om adoption behandles af statsforvaltningen.

Ved fremmedadoption skal adoptanten efter adoptionslovens § 4 a være godkendt som adoptant. Afgørelse om godkendelse som adoptant træffes efter § 25 a af et adoptionssamråd efter undersøgelse foretaget af statsforvaltningen, der er sekretariat for adoptionssamrådene. Ansøgning om godkendelse som adoptant indgives til statsforvaltningen.

Ansøgning om adoption og om godkendelse som adoptant skal indgives på blanketter, der er god-

kendt af Ankestyrelsen, Familieretsafdelingen, jf. § 2 i bekendtgørelse nr. 807 af 21. juni 2013 om adoption. Blanketterne findes på www.statsforvaltningen.dk.

Det er ikke i dag reguleret i adoptionsloven, i hvilken form statsforvaltningen kan modtage en ansøgning om adoption eller om godkendelse som adoptant. I praksis modtager statsforvaltningen ansøgning om adoption og om godkendelse som adoptant på en række forskellige måder, herunder ved personligt fremmøde, pr. telefon, pr. brev, digitalt pr. e-mail eller via en digital løsning på www.statsforvaltningen.dk. Ansøgeren har ikke pligt til at anvende den digitale løsning. Blanketterne kan således i dag sendes til statsforvaltningen i papirform eller digitalt.

Lovforslagets udformning

Det foreslås, at det fremover gøres obligatorisk at ansøge om bevilling til adoption og om godkendelse som adoptant ved anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning, som statsforvaltningen stiller til rådighed.

Efter det foreslåede vil borgeren være undtaget fra kravet om digital anmeldelse via den digitale selvbetjeningsløsning i tilfælde, hvor særlige forhold gør sig gældende.

Den foreslåede ændring betyder, at en ansøgning om adoption eller om godkendelse som adoptant, der ikke er indgivet ved anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning, som statsforvaltningen stiller til rådighed, afvises af statsforvaltningen, medmindre særlige forhold gør sig gældende. Foreligger der særlige forhold, er borgeren fritaget for kravet om anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning ved ansøgning om adoption eller om godkendelse som adoptant. Statsforvaltningen kan endvidere i helt ekstraordinære tilfælde undlade at afvise en ansøgning, der ikke er indgivet ved digital selvbetjening, hvis der ud fra en samlet økonomisk vurdering er klare økonomiske fordele for statsforvaltningen ved at behandle ansøgningen på anden vis end digitalt.

Der henvises til de almindelige bemærkninger ovenfor i afsnit 4.2.3 *Særlige forhold* og afsnit 4.2.4 *Ekstraordinære situationer*.

Statsforvaltningen vil fortsat frit kunne tilrettelægge proceduren i forbindelse med indgivelse af ansøgning om adoption eller om godkendelse som adoptant, når ansøgningen ikke er omfattet af kravet om digital selvbetjening, og herunder kræve at ansøgningen skal være skriftlig og afgives på en godkendt blanket, jf. ovenfor. Selvom statsforvaltningen undlader at afvise en ansøgning, der ikke er indgivet digitalt, medfører dette således ikke, at borgeren kan undlade at anvende de godkendte blanketter.

Efter adoptionslovens § 29 b kan statsforvaltningens afgørelser efter loven påklages til ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold (Ankestyrelsen, Familieretsafdeling). Dette indebærer, at en afgørelse om at afvise en ansøgning om adoption eller om godkendelse som adoptant, fordi den ikke er indgivet digitalt, ligeledes kan påklages. Det bemærkes, at adoptionssamrådenes afgørelser om godkendelse som adoptant efter adoptionslovens § 25 b, stk. 3, kan indbringes for Adoptionsnævnet. Denne klageadgang vil ikke omfatte afvisning af en ansøgning om godkendelse af adoptant, da denne afgørelse træffes af statsforvaltningen som et led i undersøgelsen af sagen.

Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 8.

4.4.5.5 Ansøgninger om børne- og ægtefællebidrag

Gældende ret

Reglerne om børne- og ægtefællebidrag findes i lov om børns forsørgelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 1044 af 29. oktober 2009 med senere ændringer, i lov om ægteskabs indgåelse og opløsning (ægteskabsloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 1052 af 12. november 2012 med senere ændringer, og i lov om ægteskabets retsvirkninger (retsvirkningsloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 1053 af 12. november 2012 med senere ændringer.

Lov om børns forsørgelse indeholder regler om bidrag til børn indtil det fyldte 18. år (§ 13, jf. § 14, stk. 1), uddannelsesbidrag indtil barnets fyldte 24. år (§ 14, stk. 3.), særlige bidrag i anledning af barnets dåb, konfirmation, sygdom, begravelse eller anden særlig anledning (§ 15) samt bidrag til udgifterne ved fødslen og til moderens underhold omkring fødslen (§ 19). Sager om disse bidrag (børnebidrag) behandles af statsforvaltningen, der efter § 16 kan ændre bidragene, dog ikke bidrag efter § 19. Efter § 17 er aftaler om børnebidrag ikke til hinder for, at statsforvaltningen træffer anden afgørelse.

Ægteskabsloven indeholder regler om ægtefællebidrag efter separation eller skilsmisse. Hvis ægtefællerne ikke i forbindelse med separation eller skilsmisse indgår aftale om bidragspligt efter separationen eller skilsmissen, træffer retten afgørelse herom (§ 50). Når der er aftalt eller fastslået bidragspligt, fastsætter statsforvaltningen efter ansøgning bidragets størrelse, som statsforvaltningen senere kan ændre (§§ 50 og 53, stk. 2).

Retsvirkningsloven indeholder regler om ægtefællebidrag under ægteskabet. Sager om ægtefællebidrag under ægteskabet behandles af statsforvaltningen, jf. § 8. Det drejer sig om bidrag inden samlivsophævelse (§ 5) og efter samlivsophævelse (§ 6). Statsforvaltningen kan efter § 8 ændre en afgørelse om sådanne bidrag, og efter § 9 kan statsforvaltningen ved afgørelser om bidrag efter §§ 5 og 6 ændre en aftale om bidraget.

Det er ikke i dag reguleret i de tre nævnte love, i hvilken form statsforvaltningen kan modtage en ansøgning om fastsættelse eller ændring af børne- eller ægtefællebidrag. I praksis modtager statsforvaltningen ansøgninger om bidrag på en række forskellige måder, herunder ved personligt fremmøde, pr. telefon, pr. brev, digitalt pr. e-mail eller via en digital løsning på www.statsforvaltningen.dk. Ansøgeren har ikke pligt til at anvende den digitale løsning.

Lovforslagets udformning

Det foreslås, at det fremover gøres obligatorisk at ansøge om fastsættelse og ændring af børne- og ægtefællebidrag efter lov om børns forsørgelse, ægteskabsloven og retsvirkningsloven ved anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning, som statsforvaltningen stiller til rådighed.

Efter det foreslåede vil borgeren være undtaget fra kravet om digital ansøgning via den digitale selvbetjeningsløsning i tilfælde, hvor særlige forhold gør sig gældende.

Den foreslåede ændring betyder, at en ansøgning om fastsættelse og ændring af børne- og ægtefællebidrag, der ikke er indgivet ved anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning, som statsforvaltningen stiller til rådighed, afvises af statsforvaltningen, medmindre særlige forhold gør sig gældende. Foreligger der særlige forhold, er borgeren fritaget for kravet om anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning ved ansøgning om fastsættelse og ændring af børne- og ægtefællebidrag. Statsforvaltningen kan endvidere i helt ekstraordinære tilfælde undlade at afvise en ansøgning, der ikke er indgivet ved digital selvbetjening, hvis der ud fra en samlet økonomisk vurdering er klare økonomiske fordele for statsforvaltningen ved at behandle ansøgningen på anden vis end digitalt.

Der henvises til de almindelige bemærkninger ovenfor i afsnit 4.2.3 *Særlige forhold* og afsnit 4.2.4 *Ekstraordinære situationer*.

Statsforvaltningen vil fortsat frit kunne tilrettelægge proceduren i forbindelse med indgivelse af ansøgning om fastsættelse og ændring af børne- og ægtefællebidrag, når ansøgningen ikke er omfattet af kravet om digital selvbetjening.

Afgørelser om børne- og ægtefællebidrag kan påklages til ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold (Ankestyrelsen, Familieretsafdeling), jf. § 21 i lov om børns forsørgelse, § 58 a i ægteskabsloven og § 52 a i retsvirkningsloven. Dette indebærer, at en afgørelse om at afvise en ansøgning om børne- og ægtefællebidrag, fordi den ikke er indgivet digitalt, ligeledes kan påklages.

Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets §§ 6, 9 og 10.

4.4.5.6 Ansøgning om lån til beboerindskud

Gældende ret

Efter de gældende regler om lån til betaling af beboerindskud i lov om individuel, jf. lovbekendtgørelse nr. 1231 af 29. oktober 2013, boligstøtte har kommunalbestyrelsen pligt til at yde støtte til betaling af beboerindskud efter lovens §§ 55-57, hvis ansøgeren i øvrigt opfylder betingelserne for at modtage ydelsen.

Lån til betaling af beboerindskud ydes efter ansøgning til økonomisk dårligt stillede boligsøgende, således at de kan opnå bolig i alment byggeri, selv om de ikke er i stand til at fremskaffe de nødvendige midler til betaling af beboerindskud.

Det er ikke i dag nærmere reguleret i boligstøtteloven på hvilken måde, en ansøgning om lån til betaling af beboerindskud skal indgives til kommunen. Det fremgår dog af lovens § 41, at kommunen kan stille krav om, at en ansøgning skal indgives på en særlig blanket. Der er ikke fra centralt hold fastsat formkrav i forbindelse med indgivelse af ansøgning om beboerindskudslån.

En boligsøgende, der har ret til lån til beboerindskud, får ofte tilbudt en bolig med en kort svarfrist. Det er således afgørende med en hurtig og smidig ansøgnings- og afgørelsesprocedure i kommunen, som i visse tilfælde kan være få dage eller timer, for at undgå, at den boligsøgende mister retten til den tilbudte almene bolig.

Kommunalbestyrelsens afgørelser om lån til beboerindskud efter §§ 55-57 i boligstøtteloven kan påklages til Ankestyrelsen.

Lovforslagets udformning

Det foreslås, at det fremover gøres obligatorisk at ansøge om lån til betaling af beboerindskud efter lovens §§ 55-57 (de såkaldte pligtlån) ved anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning, som kommunen stiller til rådighed.

Efter forslaget vil ansøgninger, der ikke indgives ved brug af den digitale selvbetjeningsløsning, som kommunen stiller til rådighed, som udgangspunkt skulle afvises.

I en række tilfælde vil der dog være situationer, der bevirker, at borgeren ikke må forventes at kunne anvende den digitale selvbetjeningsløsning. Det foreslås på den baggrund, at hvis kommunalbestyrelsen finder, at der foreligger særlige forhold, der gør, at borgeren ikke må forventes at kunne anvende digital selvbetjening, skal kommunalbestyrelsen tilbyde, at ansøgningen kan indgives på anden måde end ved digital selvbetjening.

Særlige forhold hos borgeren er eksempelvis særlige handikap, manglende digitale kompetencer, sprogsvækeligheder mv., hvor hjælp eller medbetjening fra kommunalbestyrelsens side konkret vurderes ikke at være en egnet løsning til at indgive en ansøgning digitalt.

Det foreslås, at det er kommunalbestyrelsen, der ud fra et konkret skøn vurderer, om der foreligger særlige forhold. Borgerens beskrivelse af egne evner og muligheder for at anvende it-værktøjer og eventuelle problemer med at søge om hjælp skal indgå i vurderingen.

Med henblik på en hurtig sagsbehandling, der kan sikre, at borgeren ikke mister muligheden for en tilbudt bolig, foreslås det endvidere, at der tillige kan foreligge særlige forhold, i den situation, hvor borgeren - eventuelt med hjælp og bistand i kommunen til medbetjening - har evnen til at anvende den digitale selvbetjeningsløsning, men hvor sagens hastende karakter betyder, at borgeren ikke i praksis kan nå at indgive ansøgningen digitalt. Sagens hastende karakter kan derfor i denne situation betragtes som et særligt forhold, der gør, at ansøgningen ikke vil kunne indgives rettidigt digitalt.

Det foreslås herudover at give kommunen mulighed for i helt ekstraordinære tilfælde at undlade at

afvise en ansøgning, der ikke er indgivet digitalt, hvis der ud fra en samlet økonomisk vurdering er klare fordele for kommunen ved at modtage ansøgningen på anden vis end digitalt.

Borgere, der ansøger om beboerindskudslån, vil ofte i forlængelse af denne ansøgning skulle søge om boligstøtte til den nye bolig hos Udbetaling Danmark. Det foreslås derfor, at ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold kan fastsætte regler om, at en borger, der bliver tilbudt at ansøge om lån til beboerindskud på anden vis - som ikke alene er begrundet i sagens hastende karakter - også vil kunne ansøge på anden måde end digitalt ved indgivelse af andre ansøgninger eller meddelelser på andre nærmere angivne sagsområder. Det forudsættes, at disse andre sagsområder skal have en tæt sammenhæng med ansøgningen om beboerindskud, for eksempel andre ansøgninger og meddelelser efter lov om individuel boligstøtte, hvor der er krav om anvendelse af obligatorisk digital selvbetjening. Der foreslås endvidere, at der kan fastsættes regler om, at kommunalbestyrelsen skal give meddelelse til Udbetaling Danmark om afgørelser om undtagelse fra digital selvbetjening, hvis afgørelsen har betydning for andre ansøgninger og meddelelser på Udbetaling Danmarks sagsområde.

Der henvises herudover til afsnit 4.4.5.7 *Ændringer i lov om Udbetaling Danmark*.

Kommunens beslutning om, at der foreligger særlige forhold, der gør, at borgeren må forventes ikke at kunne anvende digital selvbetjening, er en afgørelse i forvaltningslovens forstand, jf. de almindelige bemærkninger ovenfor i afsnit 3.1 *Grundlæggende forvaltningsretlige principper*. Det foreslås derfor, at der skal kunne klages over kommunalbestyrelsens afgørelse om, at der ikke foreligger særlige forhold, der gør, at borgeren ikke må forventes at kunne ansøge digitalt om lån til beboerindskud. For at sikre, at borgerens mulighed for at ansøge om lån til beboerindskud ikke går tabt, foreslås det herudover, at kommunen skal behandle ansøgningen om beboerindskudslån, hvis kommunens afgørelse om afslag på at søge på anden vis er påklaget til Ankestyrelsen, selv om ansøgningen ikke er indgivet digitalt. Ligeledes foreslås det, at ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold kan fastsætte nærmere regler om, at Ankestyrelsens afgørelse vedrørende klager over kommunalbestyrelsens afgørelser efter § 40 a, stk. 2, også skal gælde for andre ansøgninger eller meddelelser mv. på andre nærmere angivne sagsområder. Det forudsættes, at disse andre sagsområder skal have en tæt sammenhæng med ansøgningen om beboerindskud, for eksempel andre ansøgninger og meddelelser efter lov om individuel boligstøtte, hvor der er krav om anvendelse af obligatorisk digital selvbetjening.

Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 11.

4.4.5.7 *Ændringer i lov om Udbetaling Danmark*

Gældende ret

Udbetaling Danmark varetager efter den gældende § 1 i lov om Udbetaling Danmark, jf. lov nr. 324 af 11. april 2012 med senere ændringer, en række opgaver på sagsområder, der hovedsageligt afgøres på objektivt grundlag i henhold til:

- 1) Lov om social pension.
- 2) Lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v.
- 3) Lov om individuel boligstøtte.
- 4) Lov om friplejeboliger.
- 5) Lov om ret til orlov og dagpenge ved barsel.
- 6) Lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag.
- 7) Lov om opkrævning af underholdsbidrag.
- 8) Lov om en børne- og ungeydelse.

Efter den gældende § 13, stk. 1, i lov om Udbetaling Danmark, kan ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold på Udbetaling Danmarks sagsområde efter § 1 i lov om Udbetaling Danmark blandt andet fastsætte regler om, at kommunikation mellem Udbetaling Danmark og borgerne skal ske i elektronisk form. Bestemmelsen giver således hjemmel til at fastsætte regler om obligatorisk

digital selvbetjening på Udbetaling Danmarks sagsområde, herunder regler om, at ansøgninger og øvrige meddelelser mv., der ikke indgives ved digital selvbetjening, skal afvises. Det er hensigten, at der pr. 1. december 2014 i medfør af den allerede gældende § 13, stk. 1, i lov om Udbetaling Danmark administrativt vil blive fastsat regler om hvilke ansøgninger, anmodninger, meddelelser mv., der vil være omfattet af obligatorisk digital selvbetjening på Udbetaling Danmarks sagsområde, jf. § 1 i lov om Udbetaling Danmark. Hovedparten af alle ansøgninger, anmodninger, meddelelser mv. fra borgeren til Udbetaling Danmark forventes således at blive omfattet af obligatorisk digital selvbetjening. I forhold til de ansøgninger, der er omfattet af krav om digital selvbetjening, vil meddelelser fra borgeren, som følge af borgerens oplysningspligt til Udbetaling Danmark, ligeledes skulle indgives digitalt.

Det drejer sig om ansøgninger og meddelelser mv. om blandt andet boligstøtte, folkepension, opsat pension, varmetillæg, førtidspension (beregning og udbetaling), opkrævning af underholdsbidrag, diverse former for børnetilskud, dagpenge ved barsel samt børne- og ungeydelse. Børne- og ungeydelsen hører under Skatteministeriets ressort. Dagpenge ved barsel hører under Beskæftigelsesministeriets ressort.

Der forventes herudover administrativt at blive fastsat regler om, at hvis borgeren af kommunen får afslag på at blive undtaget fra obligatorisk digital selvbetjening, vil ansøgningen eller meddelelsen mv. skulle indgives digitalt til Udbetaling Danmark. Udbetaling Danmark vil som følge heraf skulle afvise ansøgninger og meddelelser mv., der ikke opfylder det digitale formkrav. Det vil som udgangspunkt medføre, at der ikke vil blive truffet afgørelse om tilkendelse af den ydelse, som der er indgivet en ikke-digital ansøgning om, eller - hvis det drejer sig om digitale meddelelser vedrørende en allerede tilkendt ydelse - at borgeren får udbetalt mindre, end borgeren kan være berettiget til. De gældende regler i den sociale lovgivning om eventuelle frister for indgivelse af ansøgninger mv. ændres ikke i forbindelse med indførelse af det digitale formkrav. Det betyder, at en borger, der som følge af det digitale formkrav ikke overholder en fastsat frist, som udgangspunkt først vil kunne modtage ydelsen fra et senere tidspunkt med udgangspunkt i det tidspunkt, hvor ansøgningen anses for at være rettidigt indgivet i digital form.

Ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold kan endvidere efter den gældende § 13, stk. 2, fastsætte regler om, at visse borgere helt eller delvist skal være undtaget fra kravet om digital kommunikation. Ifølge lovforarbejderne til lov om Udbetaling Danmark forudsættes § 13 udmøntet i overensstemmelse med fællesoffentlige digitaliseringsinitiativer, herunder gennemførelse af bølgelovgivning vedrørende obligatorisk digital selvbetjening. Det er hensigten, at der pr. 1. december 2014 i medfør af den allerede gældende § 13, stk. 2, i lov om Udbetaling Danmark administrativt vil blive fastsat regler om, at visse borgere kan undtages fra kravet om digital selvbetjening ud fra de samme kriterier, som er nævnt i de almindelige bemærkninger ovenfor i afsnit 4.2.3 *Særlige forhold*. Der kan således fastsættes regler om, at hvis der foreligger særlige forhold, der gør, at borgeren ikke kan anvende digital selvbetjening, skal borgeren tilbydes, at ansøgningen indgives på en anden måde end ved digital selvbetjening.

Det følger af lovforarbejderne til lov om Udbetaling Danmark, at der således for eksempel skal tages hensyn til borgere, der ikke har de fornødne it-mæssige forudsætninger, for eksempel borgere med særlige behov eller ældre borgere, der ikke har fornødent kendskab til digitale værktøjer. Der henvises i den forbindelse til de almindelige bemærkninger ovenfor i afsnit 4.2.3 *Særlige forhold*.

Borgere, der søger om sociale ydelser, vil i højere grad end på andre områder, hvor der indføres obligatorisk digital selvbetjening, være omfattet af den gruppe af borgere, som skal undtages fra obligatorisk digital selvbetjening, fordi der foreligger særlige forhold. Desuden vil disse borgere ofte søge om flere sociale ydelser samtidigt eller i umiddelbar forlængelse af hinanden efter den samme ydelseslov. Borgeren har herudover pligt til at give Udbetaling Danmark besked om ændringer, der kan have betydning for hjælpen (oplysningspligt), således at myndigheden kan leve op til kravet om at sikre, at ydelsen til enhver tid udbetales på et korrekt grundlag.

Efter den gældende § 4 i lov om Udbetaling Danmark skal borgere, der modtager kontante ydelser og

økonomiske tilskud på sagsområder, der varetages af Udbetaling Danmark, oplyse om ændringer, der kan have betydning for udbetalingen af ydelserne og tilskuddene (oplysningspligt). Tilsvarende fremgår oplysningspligten af de enkelte ydelseslove. Hvis borgeren ikke opfylder sin oplysningspligt på de enkelte ydelsesområder, herunder på områder, hvor der er fastsat regler om, at meddelelsen skal indgives digitalt, kan borgeren blive mødt med et krav om tilbagebetaling af kontante ydelser og økonomiske tilskud, som borgeren har modtaget med urette og mod bedre vidende. Herudover kan borgeren af domstolene blive idømt straf for groft uagtsomt bedrageri efter § 14 i lov om Udbetaling Danmark og for bedrageri efter straffeloven.

For at sikre en smidig håndtering af undtagelser i forhold til borgere, der søger om sociale ydelser, kan den gældende hjemmel i § 13, stk. 2, i lov om Udbetaling Danmark derfor også anvendes til at fastsætte administrative regler om, at en afgørelse, der undtager en borger fra krav om digital selvbetjening i forhold til en indgivet ansøgning, også kan omfatte krav om digital selvbetjening i forhold til andre meddelelser, henvendelser, anmodninger mv. fra borgeren til myndighed vedrørende den konkrete ydelse. Der kan således eksempelvis fastsættes regler om, at hvis borgeren for eksempel er blevet undtaget fra at ansøge digitalt om opkrævning af underholdsbidrag, skal eventuelle efterfølgende meddelelser fra borgeren til Udbetaling Danmark vedrørende opkrævning af underholdsbidrag heller ikke indgives digitalt.

Herudover kan der fastsættes regler om, at en undtagelse af borgeren fra kravet om digital selvbetjening vedrørende én ydelse, automatisk også undtager borgeren fra at indgive andre ansøgninger, meddelelser mv. digitalt i forhold til beslægtede ydelser på det sociale område, der kan ydes til samme målgruppe, eksempelvis efter samme lov. På nogle områder søger borgeren ofte om flere ydelser på samme tid, og der gives mulighed herfor i selvbetjeningsløsningen. For eksempel søger mange borgere om flere ydelser efter lov om social pension, eksempelvis folkepensionens grundbeløb, pensionstillæg samt varmetillæg på samme tid via én selvbetjeningsløsning. Ydelserne kan dog også søges tidsmæssigt forskudt, eksempelvis hvis borgeren først senere søger om varmetillæg. Der vil således kunne fastsættes regler om, at hvis borgeren indledningsvist er blevet undtaget fra krav om digitalt at søge folkepensionens grundbeløb og pensionstillæg efter lov om social pension, er borgeren også automatisk undtaget fra eksempelvis at indgive digital ansøgning om varmetillæg efter lov om social pension digitalt. Det vil også gælde i de tilfælde, hvor borgeren først søger om folkepensionens grundbeløb og pensionstillæg samtidigt og herefter søger om varmetillæg på et senere tidspunkt.

Herunder vil afgørelsen om at undtage en borger på de ydelsesområder, der vurderes at være sammenhængende, også have betydning for eventuelle krav om digital indgivelse af meddelelser fra borgeren til myndigheden i forhold til de ansøgte ydelser. I eksemplet vedrørende pensionsområdet vil borgeren således også være undtaget fra digitalt at give meddelelser til Udbetaling Danmark om ændringer, der har betydning for samtlige ydelser efter pensionsloven, som følge af sin oplysningspligt.

Muligheden for at kunne undtage for flere ansøgninger eller meddelelser mv. på én gang på sammenhængende ydelsesområder forudsættes at få et snævert anvendelsesområde inden for det sociale område.

Endelig kan der fastsættes regler om, at afgørelser om at undtage borgeren fra krav om obligatorisk digital selvbetjening skal træffes hurtigst muligt, det vil sige, som udgangspunkt i forlængelse af den direkte kontakt med borgeren.

Bemyndigelsesbestemmelsen i § 13 i lov om Udbetaling Danmark indeholder ikke hjemmel til, at en anden myndighed end den, som er ansvarlig for myndighedsområdet, eksempelvis kommunen, kan træffe afgørelse om at undtage en borger for obligatorisk digital selvbetjening på Udbetaling Danmarks myndighedsområde.

Bemyndigelsesbestemmelsen i § 13, stk. 2, i lov om Udbetaling Danmark, indeholder heller ikke hjemmel til at fastsætte regler om, at myndigheden kan beslutte at se bort fra kravet om obligatorisk digital

selvbetjening, hvis der er klare økonomiske fordele for myndigheden. Der henvises i den forbindelse til de almindelige bemærkninger i afsnit 4.2.4 *Ekstraordinære situationer*.

Kommunen skal efter gældende regler i § 3 i lov om Udbetaling Danmark i fornødent omfang yde bistand til fremmødte borgere, der vurderes ikke at kunne benytte sig af digitale vejledninger og selvbetjeningsløsninger til kontante ydelser og økonomiske tilskud indenfor Udbetaling Danmarks sagsområde. Herudover skal kommunen i fornødent omfang yde bistand til borgere, som vurderes at have særlige behov, og som ønsker at søge om, eller som modtager kontante ydelser og økonomiske tilskud på Udbetaling Danmarks sagsområde. Kommunens forpligtelse til at hjælpe omfatter også de tilfælde, hvor borgeren kontakter kommunen direkte med anmodning om hjælp til digital selvbetjening uden indledningsvist at have søgt om bistand telefonisk eller skriftligt hos Udbetaling Danmark. Kommunen har i den forbindelse adgang til en særlig KVIK-linje til Udbetaling Danmark med henblik på at yde borgere med særlige behov hurtig hjælp i forbindelse med sagsbehandlingen, herunder til digital indgivelse af ansøgninger mv.

Det fremgår af de enkelte ydelseslove, at afgørelser truffet i henhold til de enkelte love kan påklages til Ankestyrelsen. Der træffes efter gældende regler ikke konkrete afgørelser efter lov om Udbetaling Danmark, og der er derfor ikke fastsat regler om klageadgang i lov om Udbetaling Danmark.

Lovforslagets udformning

Som det fremgår ovenfor, er der allerede hjemmel i lov om Udbetaling Danmark til at fastsætte regler om obligatorisk digital kommunikation for de områder, hvor der pr. 1. december 2014 skal indføres obligatorisk digital selvbetjening, som led i bølge 3. Derfor foreslås alene ændringer i lov om Udbetaling Danmark, der ikke er omfattet af den eksisterende lovhjemmel, herunder den eksisterende bemyndigelse til ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold til at fastsætte administrative regler i en bekendtgørelse om digitalisering mv.

For at sikre en smidig sagsgang i forhold til ansøgninger om kontante ydelser og økonomiske tilskud på Udbetaling Danmarks myndighedsområde foreslås det som noget nyt fastsat i lov om Udbetaling Danmark, at vurderingen af, om en borger kan undtages fra obligatorisk digital selvbetjening på grund af særlige forhold i forhold til en ansøgning om en ydelse og efterfølgende meddelelser, der administreres af Udbetaling Danmark, foretages af kommunen. Dette vurderes at være det mest hensigtsmæssige, da det i forhold til ydelser på Udbetaling Danmarks myndighedsområde i forvejen er kommunen, der har den generelle vejledningsforpligtelse og pligt til at yde bistand til digital selvbetjening, og derfor bedst kender borgerens forudsætninger for at ansøge om en ydelse eller indgive en meddelelse digitalt.

De nærmere arbejdsgange om samarbejdet og meddelelse af kommunens afgørelser om undtagelser til Udbetaling Danmark vil blive aftalt mellem Udbetaling Danmark og kommunerne, herunder hvilken kommunikationskanal borgere, der bliver undtaget, herefter skal anvende. Det kan eksempelvis aftales, at borgere, der bliver undtaget fra obligatorisk digital selvbetjening i kommunen, som udgangspunkt skal have udleveret en blanket af kommunen.

Som følge af forslaget om, at afgørelse om at undtage borgere med særlige behov på Udbetaling Danmarks område træffes af kommunen, foreslås det tillige, at Udbetaling Danmark får besked fra kommunen, når en borger er blevet undtaget fra obligatorisk digital selvbetjening. Udbetaling Danmark vil på denne måde kunne se, at borgeren ikke er omfattet af kravet om digital selvbetjening i forhold til en ansøgning eller meddelelse mv. eller eventuelt flere grupperede ansøgninger eller meddelelse mv., der har tæt sammenhæng.

Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 12.

Kommunens beslutning om at undtage borgeren fra krav om digital selvbetjening i forhold til en ansøgning eller meddelelse mv. på Udbetaling Danmarks myndighedsområde er en afgørelse i forvaltningslo-

vens forstand, jf. de almindelige bemærkninger ovenfor i afsnit 3.1 *Grundlæggende forvaltningsretlige principper*.

Da der er klageadgang for afgørelser i henhold til de enkelte ydelseslove, men ikke fastsat regler om klageadgang i forhold til eventuelle afgørelser truffet i henhold til lov om Udbetaling Danmark, foreslås der endvidere fastsat en bestemmelse i lov om Udbetaling Danmark om, at kommunens afgørelser om afslag på at undtage borgeren fra obligatorisk digital selvbetjening i henhold til lov om Udbetaling Danmark kan påklages til Ankestyrelsen. Det foreslås herudover, at Udbetaling Danmark skal realitetsbehandle en ansøgning i de tilfælde, hvor borgeren klager over afslag på at blive undtaget fra kravet om digital selvbetjening, selv om ansøgningen ikke er indgivet digitalt. Som konsekvens heraf foreslås det, at kommunen skal give Udbetaling Danmark besked om en sådan klage.

Det foreslås endvidere, at ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold kan fastsætte nærmere regler om, at Ankestyrelsens afgørelser også skal gælde efterfølgende meddelelser fra borgeren vedrørende den ydelse, klagen vedrører samt ansøgninger eller meddelelser mv. på andre nærmere angivne sagsområder.

Der vil i den forbindelse blive fastsat regler om, at Ankestyrelsens afgørelse kan få betydning for fremtidige meddelelser vedrørende den ansøgning, som afgørelsen vedrører samt eventuelle efterfølgende meddelelser eller eventuelt fremtidige ansøgninger og meddelelser på ydelsesområder, der anses for at være tæt sammenhængende, for eksempel på pensionsområdet.

Da den gældende bemyndigelsesbestemmelse i lov om Udbetaling Danmark ikke giver hjemmel til at fastsætte regler om, at Udbetaling Danmark kan se bort fra obligatorisk digital selvbetjening i ekstraordinære situationer, jf. nærmere de almindelige bemærkninger i afsnit 4.2.4 *Ekstraordinære situationer*, foreslås en lovændring, der harmoniserer § 13 i lov om Udbetaling Danmark med den øvrige bølgelovgivning.

Det foreslås således, at Udbetaling Danmark i ekstraordinære tilfælde kan undlade at afvise en ansøgning eller meddelelse, der ikke er indgivet ved digital selvbetjening, hvis der ud fra en samlet økonomisk vurdering er klare fordele ved at modtage anmeldelsen på anden måde end digitalt. Bestemmelsen giver således Udbetaling Danmark, som administrerende myndighed, en mulighed for – ud over de tilfælde, hvor kommunen har truffet afgørelse om, at der foreligger særlige forhold, der gør, at borgeren ikke må forventes at kunne anvende digital selvbetjening – i det konkrete tilfælde og ud fra økonomiske overvejelser at se bort fra, at ansøgningen eller meddelelsen ikke er indgivet ved digital selvbetjening. Der foreslås ikke selvstændig klageadgang over Udbetaling Danmarks beslutning om at se bort fra obligatorisk digital selvbetjening.

I forhold til udbetaling af ydelser på det sociale område, herunder ydelser, der udbetales af Udbetaling Danmark, gør sig det særlige forhold gældende, at borgeren til enhver tid, efter at ydelsen er blevet tilkendt, har pligt til at give oplysninger til Udbetaling Danmark om forhold, der har betydning for hjælpen.

Denne oplysningspligt sikrer, at Udbetaling Danmark aktuelt udbetaler hjælp ud fra de korrekte faktuelle forhold i sagen. Det er således i Udbetaling Danmarks interesse at modtage oplysningen fra borgeren med henblik på eventuelt at kunne stoppe ydelsen eller justere størrelsen af den udbetalte hjælp. Da oplysninger fra borgeren, der kan have betydning for hjælpen, er med til at sikre korrekte udbetalinger på et korrekt grundlag, er der således en samfundsmæssig interesse i, at Udbetaling Danmark modtager oplysningerne.

På denne baggrund foreslås det, at hvis Udbetaling Danmark vurderer, at det kan blive afgørende for en korrekt udbetaling til borgeren, kan Udbetaling Danmark acceptere ikke-digitale meddelelser fra borgeren. Det indebærer, at en ikke-digital meddelelse fra borgeren, som har betydning for hjælpen, vil kunne tages i betragtning, uanset at oplysningerne ikke er indkommet via den digitale selvbetjenings-

løsning, men eksempelvis telefonisk, hvis det efter sagens karakter findes hensigtsmæssigt at modtage meddelelsen på anden måde end digitalt.

Bestemmelsen anvendes i de ekstraordinære situationer, som beskrevet i afsnit 4.2.4 *Ekstraordinære situationer*.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.1 *Grundlæggende forvaltningsretlige principper*.

4.4.6 Transportministeriet

På Transportministeriets område er særlig råden over offentlige veje (vejloven) og private fællesveje (privatvejsloven) samt ansøgning om parkeringstilladelse på offentlige veje omfattet af lovforslaget.

4.4.6.1 Særlig råden over offentlige veje og private fællesveje i byer og bymæssige områder

Gældende ret

Den gældende lov om offentlige veje (vejloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 1048 af 3. november 2011 med senere ændringer, indeholder ikke bindende regler om, hvordan vejens naboer eller andre skal søge om tilladelse efter vejlovens § 102, stk. 1, til at råde over en offentlig vejs areal.

Der findes heller ikke bindende regler for, hvordan grundejere, ledningsejere eller deres repræsentanter skal søge om tilladelse efter vejlovens § 101, stk. 1 eller 2, til at grave i eller foretage opfyldninger på den offentlige vejs areal.

For private fællesveje gælder det tilsvarende, at den gældende lov om private fællesveje (privatvejsloven), jf. lov nr. 1537 af 21. december 2010 med senere ændringer, ikke indeholder bindende regler om, hvordan grundejere eller andre skal søge om tilladelse efter privatvejslovens § 66, stk. 1, til at råde over den del af en privat fællesvej i by og bymæssigt område, som er taget i brug som privat fællesvej til et ikke-trafikalt formål.

Ligeledes findes der heller ikke bindende regler for, hvordan grundejere, ledningsejere eller deres repræsentanter skal søge om tilladelse efter privatvejslovens §§ 67-69 til at grave i den ibrugtagne del af en privat fællesvejs areal, for eksempel i forbindelse med placering af ledninger, hvilket er nærmere reguleret i privatvejslovens §§ 68-69.

I de nævnte tilfælde gælder de almindelige forvaltningsretlige regler om, at vejbestyrelsen i ansøgningssager kan kræve, at ansøger bidrager til sagens oplysning med oplysninger, som ansøger er nærmest til at kunne levere.

Områderne er allerede delvist digitaliserede. Således kan man i dag søge digitalt om en gravetilladelse gennem systemet Web-GT, som bruges af 84 kommuner og Vejdirektoratet. I 2012 blev der behandlet over 80.000 ansøgninger om råden over vejareal i systemet.

Lovforslagets udformning

Det er Transportministeriets opfattelse, at det er hensigtsmæssigt at fastsætte bestemmelser om obligatorisk digital selvbetjening for ansøgere i forhold til ansøgninger om særlig råden over vejarealet, eksempelvis gravetilladelser, opstilling af vareudstillinger, som indsendes til vejbestyrelsen for den offentlige vej eller for den private fællesvej i byer og bymæssige områder.

De foreslåede ændringer betyder, at de nævnte ansøgninger om særlig råden over vejareal skal indgives digitalt til den pågældende vejbestyrelse ved brug af den digitale selvbetjeningsløsning som kommunen henholdsvis vejbestyrelsen stiller til rådighed. Ansøgninger, der ikke indgives digitalt, vil som udgangspunkt blive afvist.

Foreligger der særlige forhold, er borgeren fritaget for kravet om anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning ved ansøgningen. Kommunalbestyrelsen henholdsvis vejbestyrelsen kan endvidere i helt ekstraordinære tilfælde undlade at afvise en ansøgning, der ikke er indgivet ved digital selvbetjening, hvis

der ud fra en samlet økonomisk vurdering er klare fordele ved at behandle ansøgningen på anden vis end digitalt.

For så vidt angår de forhold, der gælder for virksomheder henvises til beskrivelsen ovenfor i afsnit 4.2.7 *Obligatorisk digital selvbetjening for virksomheder.*

Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 13 og § 14, nr. 1.

4.4.6.2 Betaling for parkering på offentlige veje

Gældende ret

Parkeringsrestriktioner på offentlige veje er reguleret i færdselsloven, navnlig § 92, stk. 1, hvorefter vejmyndigheden for en offentlig vej med politiets samtykke kan træffe nærmere bestemmelser om parkering, herunder en tidsmæssig begrænsning af parkeringen.

Færdselsloven indeholder dog ikke bestemmelser om betaling for parkering på offentlige veje, herunder betaling for at parkere i længere tid end den tilladte tidsbegrænsning. Disse bestemmelser findes i vejlovens § 107.

Vejmyndigheden kan efter vejlovens § 107, stk. 2, – med politiets samtykke – bestemme, at der skal opkræves en betaling med henblik på at begrænse parkering på bestemte steder. Betalingen kan sættes i forhold til det tidsrum, hvor motorkøretøjerne holder parkeret.

Lovforslagets udformning

Det er Transportministeriets opfattelse, at det er hensigtsmæssigt at fastsætte bestemmelser om obligatorisk digital selvbetjening for borgere og virksomheder mv. i forhold til ansøgninger om parkeringstilladelser.

De foreslåede ændringer betyder, at de nævnte ansøgninger om parkeringstilladelser skal indgives digitalt til den pågældende vejbestyrelse. Ansøgninger, der ikke indgives digitalt, vil som udgangspunkt blive afvist.

Det bemærkes dog, at beboer- og erhvervslicenser kun kan søges, hvis kommunerne har truffet beslutning om parkeringsrestriktioner. Hvis der i en kommune ikke er indført nogen restriktioner, skal der ikke indgives ansøgning, ligesom der ikke er brug for en digital selvbetjeningsløsning til ansøgning om parkeringslicenser. Tilsvarende gør sig gældende, hvis en kommune alene har ganske få parkeringsrestriktioner, og kommunen af den årsag ikke stiller en digital selvbetjeningsløsning til rådighed.

For så vidt angår de forhold, der gælder for virksomheder henvises til beskrivelsen ovenfor i afsnit 4.2.7 *Obligatorisk digital selvbetjening for virksomheder.*

Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 14, nr. 2.

4.4.7 Økonomi- og Indenrigsministeriet

4.4.7.1 Logiværtserklæring

Gældende ret

Kommunerne har efter § 10, stk. 1, 1. pkt., i lov om Det Centrale Personregister (CPR-loven), jf. lovbekendtgørelse nr. 5 af 9. januar 2013 med senere ændringer, en generel pligt til at sikre, at CPR er korrekt udvisende.

Efter CPR-lovens § 6, stk. 3, afgør kommunalbestyrelsen om en anmeldt flytning opfylder betingelserne for at blive registreret i CPR. Kommunalbestyrelsen må ikke registrere en person på en adresse, hvis der er tvivl om, hvorvidt vedkommende bor eller opholder sig der, men skal først undersøge sagen herunder ved anvendelse af reglerne i § 10, stk. 2 og 3.

Endvidere skal en kommunalbestyrelse, der får en formodning om, at en person ikke er korrekt bopælsregistreret i CPR, undersøge sagen for at rette eventuelle fejl, jf. CPR-lovens § 10, stk. 1, 1. pkt.

De gældende regler vedrørende de oplysninger kommunerne efter CPR-loven kan afkræve til brug for undersøgelsen af en persons bopælsforhold fremgår af CPR-lovens § 10, stk. 2.

Efter § 10, stk. 2, nr. 2, kan kommunalbestyrelsen afkræve en husejer eller en lejer en erklæring om, hvem der flytter til eller fra dennes ejendom eller lejlighed, samt om, hvem der bor eller opholder sig i ejendommen eller lejligheden (logiværtserklæringer).

Kommunens indhentelse af en logiværtserklæring er således et sagsbehandlingsskridt til brug for oplysningen af en sag om en anden persons bopælsregistrering i CPR, og logiværten er efter CPR-loven forpligtet til at besvare kommunens henvendelse til logiværten om denne persons ophold på logiværtens ejendom eller lejlighed. Logiværten vil som udgangspunkt ikke være part i den sag, der behandles.

Det er ikke reguleret i CPR-loven, i hvilken form kommunerne kan modtage erklæringer fra logiværter. I praksis modtager kommunerne erklæringer fra logiværter på en række forskellige måder, herunder især med post og pr. e-mail. Kommunerne modtager endvidere oplysninger fra logiværter ved personligt fremmøde eller pr. telefon. Et antal kommuner giver allerede i dag tillige mulighed for at indgive erklæringen digitalt.

Lovforslagets udformning

Det foreslås, at det fremover gøres obligatorisk for en logivært at indgive erklæring til kommunen efter § 10, stk. 2, nr. 2, ved anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning, som kommunen stiller til rådighed.

Kommunerne har allerede tilvejebragt digitale selvbetjeningsløsninger til brug for anmeldelse af indendansk flytning, udrejse og anmodning om navne- og adressebeskyttelse i CPR, idet disse områder i dag er underlagt obligatorisk digital selvbetjening. Endvidere har en del kommuner også på andre områder tilvejebragt digitale selvbetjeningsløsninger. Med afsæt i de eksisterende selvbetjeningsløsninger vil der blive udviklet en digital selvbetjeningsløsning til brug for indgivelse af logiværtserklæringer.

Den foreslåede ændring betyder, at en logiværtserklæring, der ikke er indgivet ved brug af den digitale selvbetjeningsløsning, som kommunen stiller til rådighed, afvises af kommunen, medmindre særlige forhold gør sig gældende, jf. § 10, stk. 4, 2. og 3. pkt. Foreligger der særlige forhold, er logiværten fritaget for kravet om anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning ved indgivelse af logiværtserklæringen. Kommunen kan endvidere efter den foreslåede bestemmelse i § 10, stk. 4, 5. pkt., i helt ekstraordinære tilfælde ud over de i 3. pkt. nævnte tilfælde undlade at afvise en logiværtserklæring, der ikke er indgivet ved digital selvbetjening, hvis der ud fra en samlet økonomisk vurdering er klare økonomiske fordele for kommunen ved at modtage logiværtserklæringen på anden vis end digitalt.

For indgivelse af logiværtserklæringer gør sig det særlige forhold gældende, at logiværtens pligt til at indgive en logiværtserklæring følger af kommunens forudgående anmodning herom til logiværten i forbindelse med kommunens oplysning af en sag om en anden borgers registrering i CPR. Det er således kommunen, der har et behov for at modtage oplysningerne med henblik på at kunne foretage korrekt registrering i CPR eller rette en registrering i CPR vedrørende en anden borger og herved sikre, at CPR er korrekt udvisende.

Det indebærer, at en logiværtserklæring, som ikke modtages via den digitale selvbetjeningsløsning, og hvor kommunen i forbindelse med indgivelsen må formode, at logiværten ikke efterfølgende vil indgive erklæringen via den digitale selvbetjeningsløsning i overensstemmelse med kommunens anvisninger, medfører en pligt for kommunen til at tage oplysningerne fra logiværten i betragtning, uanset at oplysningerne ikke er indkommet via den digitale selvbetjeningsløsning. Oftest vil der i sådanne situationer foreligge særlige forhold, der bevirker, at logiværten ikke må forventes at kunne anvende den digitale

selvbetjeningsløsning. Det kan imidlertid forekomme, at logiværten kan anvende den digitale selvbetjeningsløsning, men blot ikke ønsker dette. I sådanne situationer vil kommunen – såfremt det ved den ikke-digitale anmeldelse må formodes, at logiværten ikke vil indgive logiværtserklæringen ved brug af den digitale selvbetjeningsløsning – være forpligtet til at tage oplysningerne fra logiværten i betragtning, uanset at oplysningerne ikke er indkommet til kommunen via den digitale selvbetjeningsløsning.

Oplysninger fra logiværter om, hvem der flytter til eller fra dennes ejendom eller lejlighed, samt om, hvem der bor eller opholder sig i ejendommen eller lejligheden, er med til at sikre, at CPR er korrekt udvisende, og det er dermed af samfundsmæssig interesse, at kommunerne modtager logiværtserklæringer. På denne baggrund foreslås det, at kommunerne kan acceptere ikke-digitale logiværtserklæringer, hvis det efter sagens karakter findes hensigtsmæssigt at modtage logiværtserklæringen på anden måde end digitalt. Kommunen skal have vurderet, at oplysningerne ikke vil blive indgivet digitalt, og at det ikke vil bidrage til at sikre et korrekt udvisende CPR at forfølge kravet om digital anmeldelse.

Der henvises til de almindelige bemærkninger ovenfor i afsnit 4.2.3 *Særlige forhold* og afsnit 4.2.4 *Ekstraordinære situationer*.

Kommunerne vil fortsat frit kunne tilrettelægge proceduren i forbindelse med indgivelse af logiværtserklæringer i de tilfælde, hvor indgivelsen ikke er omfattet af kravet om digital selvbetjening, og herunder kræve, at logiværtserklæringen skal være skriftlig og afgives på en særlig blanket, jf. CPR-lovens § 10, stk. 4, 4. pkt.

Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 15, nr. 1.

4.4.7.2 Anmodning om lokalvejviser- og markedsføringsbeskyttelse

Gældende ret

De gældende regler om henholdsvis lokalvejviserbeskyttelse og markedsføringsbeskyttelse i CPR fremgår af CPR-lovens § 29, stk. 1 og 3.

Efter CPR-lovens § 29, stk. 1, har enhver ret til ved henvendelse til sin bopælskommune at få registreret lokalvejviserbeskyttelse i CPR, således at vedkommendes navn og adresse ikke videregives fra CPR til brug for optagelse i lokale vejvisere, jf. § 47.

Efter CPR-lovens § 29, stk. 3, har enhver ret til ved henvendelse til sin bopælskommune at få indsat en markering i CPR om, at vedkommende frabeder sig henvendelser, der sker i markedsføringsøjemed (markedsføringsbeskyttelse). En sådan markering giver dels den beskyttelse mod markedsføring, der er fastsat i markedsføringslovens § 6 sammenholdt med markedsføringslovens § 40, stk. 4 og 5, dels den beskyttelse mod videregivelse mv. til brug ved anden virksomheds markedsføring, der er fastsat i § 36 i lov om behandling af personoplysninger.

Det er ikke i dag reguleret i CPR-loven, i hvilken form kommunerne kan modtage anmodninger om registrering af eller ophævelse af lokalvejviserbeskyttelse eller markedsføringsbeskyttelse i CPR, og i praksis modtager kommunerne anmodninger herom på en række forskellige måder, herunder ved personligt fremmøde, pr. telefon, pr. brev og digitalt pr. e-mail.

Lovforslagets udformning

Det foreslås, at det fremover gøres obligatorisk at anmode om registrering af henholdsvis lokalvejviserbeskyttelse og markedsføringsbeskyttelse i CPR ved anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning, som kommunen stiller til rådighed. Tilsvarende gælder ophævelse af allerede registreret lokalvejviserbeskyttelse og markedsføringsbeskyttelse i CPR.

Ved lov nr. 558 af 18. juni 2012 blev det med virkning fra den 1. december 2012 gjort obligatorisk for borgerne at anmelde indenlandske flytninger digitalt ved anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning, som kommunen stiller til rådighed. Ved lov nr. 622 af 12. juni 2013 blev det med virkning fra den 1.

december 2013 gjort obligatorisk for borgerne at anmelde udrejse samt anmode om registrering i CPR af navne- og adressebeskyttelse digitalt. Kommunerne har derfor allerede tilvejebragt digitale selvbetjeningsløsninger til brug for anmeldelse af indenlandsk flytning, udrejse og anmodning om registrering af navne- og adressebeskyttelse i CPR. Kommunerne vil tilsvarende udvikle digitale selvbetjeningsløsninger til brug for anmodning om registrering i CPR af henholdsvis lokalvejviserbeskyttelse og markedsføringsbeskyttelse samt ophævelse heraf.

Den foreslåede ændring indebærer, at en anmodning om registrering eller ophævelse i CPR af henholdsvis lokalvejviserbeskyttelse og markedsføringsbeskyttelse, der ikke er indgivet ved brug af den digitale selvbetjeningsløsning, som kommunen stiller til rådighed, afvises af kommunen, medmindre særlige forhold gør sig gældende, jf. den foreslåede § 29, stk. 4, der indeholder en henvisning til de nærmere regler herom i § 28 stk. 2, 2. og 3. pkt. Foreligger der særlige forhold, er borgeren fritaget for kravet om anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning ved anmodning om registrering eller ophævelse i CPR af henholdsvis lokalvejviserbeskyttelse og markedsføringsbeskyttelse.

Kommunen kan endvidere efter den foreslåede bestemmelse i § 29, stk. 4, der indeholder en henvisning til § 28, stk. 2, 5. pkt., i helt ekstraordinære tilfælde ud over de i § 28, stk. 2, 3. pkt., nævnte tilfælde undlade at afvise en anmodning, der ikke er indgivet ved digital selvbetjening, hvis der ud fra en samlet økonomisk vurdering er klare økonomiske fordele for kommunen ved at behandle anmeldelsen på anden vis end digitalt.

Der henvises til de almindelige bemærkninger ovenfor under afsnit 4.2.3 *Særlige forhold* og afsnit 4.2.4 *Ekstraordinære situationer*.

Kommunerne vil fortsat frit kunne tilrettelægge proceduren i forbindelse med indgivelse af anmodning om registrering eller ophævelse i CPR af henholdsvis lokalvejviserbeskyttelse og markedsføringsbeskyttelse i de tilfælde, hvor anmodningen ikke er omfattet af kravet om digital selvbetjening og herunder kræve at anmodningen skal være skriftlig og afgives på en særlig blanket, jf. den foreslåede bestemmelse i CPR-lovens § 29, stk. 4, der indeholder en henvisning til de nærmere regler herom i § 28, stk. 2, 4. pkt.

Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 15, nr. 2.

4.4.7.3 Anmodning om enkeltstående ubeskyttede standardoplysninger fra CPR

Gældende ret

Bestemmelserne i CPR-lovens § 42, stk. 1 og 2, regulerer privates enkeltforespørgsler til kommunerne vedrørende en række ubeskyttede standardoplysninger i CPR om konkrete personer, som den private på forhånd har identificeret efter CPR-lovens § 42, stk. 6.

De gældende regler om kommunernes videregivelse af standardoplysninger i CPR fremgår af CPR-lovens § 42, stk. 1, hvorefter enhver har ret til ved henvendelse til en kommune at få udleveret de i CPR-lovens § 42, stk. 2, nævnte oplysninger om en bestemt person, som den pågældende forud har identificeret.

De oplysninger, der efter CPR-lovens § 42, stk. 2, kan videregives, er udtømmende opregnet i bestemmelsen og omfatter nuværende navn og adresse samt datoen for tilflytningen til adressen, medmindre disse oplysninger efter CPR-lovens § 28 er beskyttet. Herudover kan der videregives oplysning om eventuel stilling, eventuel markedsføringsbeskyttelse, eventuel død og datoen herfor samt ubeskyttet adresse på dødstidspunktet, eventuel forsvinden og datoen herfor, eventuel udrejse og datoen herfor samt eventuel ubeskyttet adresse i udlandet, eventuel kontaktadresse og eventuel oplysning om værgemål efter værgemålslovens § 6 og datoen herfor samt værgens navn og adresse.

Efter de gældende regler i CPR-lovens § 42, stk. 6, skal spørgeren overfor kommunen identificere den person, der ønskes udleveret oplysninger om, ved enten navn (nuværende eller tidligere) og fødselsdato,

navn (nuværende eller tidligere) og adresse (nuværende eller tidligere) eller navn (nuværende eller tidligere) og personnummer.

Enhver kan således få udleveret de nævnte oplysninger i CPR ved henvendelse til en kommune, såfremt der sker den fornødne identifikation. Henvendelse kan rettes til enhver kommune.

Kommunerne kan efter CPR-lovens § 51, stk. 2, til dækning for kommunens omkostninger opkræve indtil 75 kr. for hver forespørgsel efter CPR-lovens § 42, stk. 1. Det er op til den enkelte kommune, hvorvidt kommunen kræver betaling til dækning for kommunens omkostninger ved udleveringen af oplysningerne.

Efter CPR-lovens § 51, stk. 1, kan kommunen bestemme, at forespørgsler efter § 42, stk. 1, skal være skriftlige. Det er ikke i øvrigt i CPR-loven reguleret, i hvilken form kommunerne kan modtage en anmodning om oplysninger efter CPR-lovens § 42, stk. 1. I praksis modtager kommunerne i dag anmodninger om oplysninger efter § 42, stk. 1, på en række forskellige måder, herunder ved personligt fremmøde, pr. telefon, pr. brev og digitalt pr. e-mail.

Derudover giver en række kommuner allerede i dag mulighed for at anmode om en del af oplysningerne efter § 42, stk. 1, via digitale selvbetjeningsløsninger.

Lovforslagets udformning

Det foreslås, at det fremover gøres obligatorisk at anmode om oplysninger efter CPR-lovens § 42, stk. 1, ved anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning, som kommunen stiller til rådighed.

Kommunerne har allerede tilvejebragt digitale selvbetjeningsløsninger til brug for anmeldelse af indenlandsk flytning, udrejse og anmodning om navne- og adressebeskyttelse i CPR, idet disse områder i dag er underlagt obligatorisk digital selvbetjening. Endvidere har en del kommuner på andre områder, herunder området for anmodning om oplysninger efter § 42, stk. 1, tillige tilvejebragt digitale selvbetjeningsløsninger. Kommunerne vil tilsvarende udvikle selvbetjeningsløsninger til brug for anmodning om oplysninger efter CPR-lovens § 42, stk. 1.

Ved lovens ikrafttræden vil der i Økonomi- og Indenrigsministeriets standardvilkår for offentlige myndigheders adgang til CPR blive stillet krav om, at offentlige myndigheder ved anvendelse af adgangen til CPR i forbindelse med elektronisk selvbetjening skal sikre, at borgeren er logget ind med digital signatur, og at den digitale selvbetjeningsløsning indrettes således, at den ikke overfor spørgeren afslører resultatet af en søgning i CPR på navn (nuværende og tidligere) og personnummer.

Kommunerne kan kræve betaling til dækning for kommunens omkostninger ved udleveringen af oplysningerne efter CPR-lovens § 42, stk. 1. Lovforslaget om digital anmodning om oplysninger efter CPR-lovens § 42, stk. 1, indebærer ikke en indskrænkning af de betalingsmåder, som kommunerne i øvrigt stiller til rådighed for borgerne.

Den foreslåede ændring betyder, at en anmodning om oplysninger efter § 42, stk. 1, der ikke er indgivet ved brug af den digitale selvbetjeningsløsning, som kommunen stiller til rådighed, afvises af kommunen, medmindre særlige forhold gør sig gældende, jf. § 42 stk. 7, 2. og 3. pkt. Foreligger der særlige forhold, er borgeren fritaget for kravet om anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning ved anmodning om oplysninger efter § 42, stk. 1. Kommunen kan endvidere efter den foreslåede bestemmelse i § 42, stk. 7, 4. pkt., i helt ekstraordinære tilfælde ud over de i 3. pkt. nævnte tilfælde undlade at afvise en anmodning, der ikke er indgivet ved digital selvbetjening, hvis der ud fra en samlet økonomisk vurdering er klare økonomiske fordele for kommunen ved at behandle anmeldelsen på anden vis end digitalt.

Der henvises til de almindelige bemærkninger ovenfor i afsnit 4.2.3 *Særlige forhold* og afsnit 4.2.4 *Ekstraordinære situationer*.

Kommunerne vil fortsat frit kunne tilrettelægge proceduren i forbindelse med indgivelse af anmodning

om oplysninger efter § 42, stk. 1, i de tilfælde, hvor anmodningen ikke er omfattet af kravet om digital selvbetjening, jf. CPR-lovens § 51, stk. 1.

Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 15, nr. 3.

4.4.7.4 Anmodning om attestation af oplysninger i CPR eller andet folkeregistermateriale

Gældende ret

De gældende regler om attestation af oplysninger, der er registreret i CPR, fremgår af CPR-lovens § 46, hvorefter enhver har ret til ved henvendelse til en kommune at få en attestation på dansk af aktuelle og tidligere oplysninger, som er registreret i CPR eller andet folkeregistermateriale i denne kommune om vedkommende selv, herunder egne børns, ægtefælles samt forældres personnumre.

Attestation efter CPR-lovens § 46 indebærer, at kommunen ved kommunens underskrift på et dokument med de relevante oplysninger indestår for, at det er disse oplysninger, der fremgår af CPR (eller andet folkeregistermateriale). Kommunen indestår derimod ikke for korrektheden af oplysningerne. Attestation er et krav, for at der kan ske legalisering af oplysningerne. Legalisering af dokumenter kræves ofte af udenlandske myndigheder og foretages af det danske Udenrigsministerium.

En borger kan således som udgangspunkt få udstedt en attestation af oplysninger, som er registreret i CPR, ved henvendelse til enhver kommune. Dog skal anmodning om attestation af oplysninger, der ikke fremgår af CPR men af andet folkeregistermateriale, samt oplysninger om adresser forud for den 1. januar 1971, altid rettes til den kommune, der har foretaget registreringen.

Eksempler på attestationer af oplysninger, som er registreret i CPR eller andet folkeregistermateriale, er bopælsattester og attestation af civilstand.

Kommunerne kan efter CPR-lovens § 51, stk. 2, til dækning for kommunens omkostninger opkræve indtil 75 kr. for hver forespørgsel efter CPR-lovens § 46. Det er op til den enkelte kommune, hvorvidt kommunen kræver betaling til dækning for kommunens omkostninger ved attestation.

Det er ikke i dag reguleret i CPR-loven, i hvilken form kommunerne kan modtage en anmodning om attestation af oplysninger, som er registreret i CPR eller andet folkeregistermateriale, og i praksis modtager kommunerne anmodninger herom på en række forskellige måder, herunder ved personligt fremmøde, pr. telefon, pr. brev og digitalt pr. e-mail.

Lovforslagets udformning

Det foreslås, at det fremover gøres obligatorisk at anmode om attestation af oplysninger, der er registreret i CPR eller andet folkeregistermateriale ved anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning, som kommunen stiller til rådighed.

Ved lov nr. 558 af 18. juni 2012 blev det med virkning fra den 1. december 2012 gjort obligatorisk for borgerne at anmelde indenlandske flytninger digitalt ved anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning, som kommunen stiller til rådighed. Ved lov nr. 622 af 12. juni 2013 blev det med virkning fra den 1. december 2013 gjort obligatorisk for borgerne at anmelde udrejse samt anmode om navne- og adressebeskyttelse digitalt. Kommunerne har derfor allerede tilvejebragt digitale selvbetjeningsløsninger til brug for anmeldelse af indenlandsk flytning, udrejse og anmodning om navne- og adressebeskyttelse i CPR. Kommunerne vil tilsvarende udvikle selvbetjeningsløsninger til brug for anmodning om attestation af oplysninger, som er registreret i CPR eller andet folkeregistermateriale.

Kommunerne kan kræve betaling for attestation af oplysninger i CPR. Lovforslaget om digital anmodning om attestation af oplysninger i CPR indebærer ikke en indskrænkning af de betalingsmåder, som kommunerne i øvrigt stiller til rådighed for borgerne.

Den foreslåede ændring betyder, at en anmodning om attestation af oplysninger, som er registreret i CPR eller andet folkeregistermateriale, der ikke er indgivet ved brug af den digitale selvbetjeningsløs-

ning, som kommunen stiller til rådighed, afvises af kommunen, medmindre særlige forhold gør sig gældende, jf. § 46 stk. 2, 2. og 3. pkt. Foreligger der særlige forhold, er borgeren fritaget for kravet om anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning ved anmodning om attestation af oplysninger fra CPR eller andet folkeregistermateriale. Kommunen kan endvidere efter den foreslåede bestemmelse i § 46, stk. 2, 4. pkt., i helt ekstraordinære tilfælde ud over de i 3. pkt. nævnte tilfælde undlade at afvise en anmodning, der ikke er indgivet ved digital selvbetjening, hvis der ud fra en samlet økonomisk vurdering er klare økonomiske fordele for kommunen ved at behandle anmeldelsen på anden vis end digitalt.

Der henvises til de almindelige bemærkninger ovenfor i afsnit 4.2.3 *Særlige forhold* og afsnit 4.2.4 *Ekstraordinære situationer*.

Kommunerne vil fortsat frit kunne tilrettelægge proceduren i forbindelse med indgivelse af anmodning om attestation af oplysninger, som er registreret i CPR eller andet folkeregistermateriale i de tilfælde, hvor anmodningen ikke er omfattet af kravet om digital selvbetjening, jf. CPR-lovens § 51, stk. 1.

Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 15, nr. 4.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Lovforslaget forventes at give økonomiske besparelser ved effektivisering af administrative processer på de pågældende områder. Ved at udfase papirblanketter og formularer, så borgere som udgangspunkt betjener sig selv ved hjælp af den digitale løsning, som den offentlige myndighed stiller til rådighed, kan myndighedernes administration tilrettelægges mere effektivt, og tidskrævende indtastninger, tilbageløb til borgerne, print, opfølgende spørgsmål og afklaring, mv. kan undgås.

De økonomiske konsekvenser af lovforslaget for de berørte områder vurderes at udgøre et positivt økonomisk potentiale på ca. 105 mio. kr. pr. år ved fuld indfasning.

Hertil kommer det økonomiske potentiale for de områder, der gøres obligatorisk digitale efter lov om Udbetaling Danmark, og som derfor ikke er en konsekvens af dette lovforslag.

Potentialevurderingen medfører, at der årligt kan identificeres 105 mio. kr. i mindreforbrug på administrationen i kommunerne og i de statslige myndigheder, når borgerne altovervejende anvender digitale selvbetjeningsløsninger på de serviceområder, hvor det gøres obligatorisk. I vurderingen af det økonomiske potentiale er der indberegnet en stigning fra det nuværende niveau af anvendelsen af de pågældende selvbetjeningsløsninger og op til en anvendelsesprocent på gennemsnitligt 80 pct. på tværs af de offentlige serviceområder, der er inkluderet i overgangen til digital kommunikation. På enkelte serviceområder kan digitaliseringsgraden dog variere alt efter målgruppens it-parathed, teknisk kompleksitet, praktiske og juridiske forhold mv.

Herudover er der i potentialevurderingen indregnet lokale engangsinvesteringer på ca. 38 mio. kr. til tilpasning af it-løsninger samt en årlig øget it-driftsomkostning på ca. 6 mio. kr. som følge af øgede driftsomkostninger. De enkelte ansvarlige myndigheder afholder omkostningerne til at sikre de nødvendige lokale it-systemer og øgede omkostninger til driften.

De identificerede, afledte økonomiske konsekvenser i kommunerne er aftalt ved økonomiaftalen for 2014, mens de statslige afledte økonomiske konsekvenser er drøftet i forbindelse med regeringens forslag til finanslov for 2014.

Der vil ikke være behov for at fremlægge særskilt aktstykke for Folketingets finansudvalg med henblik på at fravige § 14, stk. 2, i lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner, da ændringer til statens tilskud til kommunerne indgår i de generelle forhandlinger om fastlæggelse af det samlede bloktilskud, hvorved der fremsættes aktstykke om kommunernes økonomi under ét.

Lovforslaget vil medføre administrative lettelser hos de offentlige myndigheder, der har ansvaret for de berørte serviceområder, hvorpå der indføres obligatorisk digital selvbetjening. Overgangen til digital kommunikation er direkte medvirkende til, at sagsgange og processer i de offentlige myndigheder forenk-

les og nedsætter den anvendte tid til sagsbehandling ved øget datagenbrug, automatisering, integration af fagsystemer mv.

Overgangen til digital kommunikation vil endvidere indebære omlægning af arbejdsgange, ændret kommunikation overfor borgerne og investeringer i digital selvbetjening. Borgerne anvender dog allerede i dag i vid udstrækning de digitale løsninger på de serviceområder, der reguleres ved loven. Det må derfor forventes, at investeringer i it primært vil have karakter af tilpasninger og forbedringer af eksisterende løsninger. På enkelte områder eller dele af områder forudsættes det dog, at der etableres nye løsninger enten ved nyudvikling eller ved overtagelse af eksisterende, velfungerende selvbetjeningsløsninger i andre kommuner.

6. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

Lovforslaget har været forelagt Erhvervs- og Vækstministeriet, Team Effektiv Regulering (TER). TER vurderer, at forslaget ikke vil medføre væsentlige administrative konsekvenser for erhvervslivet. Lovforslaget indebærer en begrænsning i virksomhedernes mulighed for at vælge, hvordan de henvender sig til de offentlige myndigheder på de områder, der er omfattet af lovforslaget. En stor del af virksomhederne anvender allerede i dag digital selvbetjening på Virk.dk. Der må i en overgangsfase forventes at være visse omstillingsomkostninger for de virksomheder, der ikke allerede indberetter digitalt. TER ser dog generelt positivt på digital indberetning, og det er grundlæggende vurderingen, at øget digitalisering og hermed mulighed for datagenbrug reducerer virksomhedernes administrative byrder på sigt i både tid og penge.

På denne baggrund er det vurderingen, at lovforslaget ikke har væsentlige økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

7. Administrative konsekvenser for borgere

Lovforslaget får begrænsede administrative konsekvenser for borgerne.

Lovforslaget indebærer en begrænsning i borgernes mulighed for at vælge, hvordan de henvender sig til de offentlige myndigheder på de områder, der er omfattet af lovforslaget. En stor del af borgerne anvender allerede i dag digital selvbetjening. Digital selvbetjening indebærer lettelser og mere fleksibel borgerbetjening for de borgere, der allerede har digitale kompetencer, herunder mulighed for at ansøge, anmelde, indberette mv. på det tidspunkt, som passer borgeren. De borgere, der ikke jævnligt anvender it, vil få hjælp eller i særlige tilfælde blive henvist til at ansøge på anden vis, og vil således som hidtil få den fornødne vejledning og service fra det offentlige. Det må dog forventes, at visse borgere i en overgangsperiode skal bruge tid på at indrette sig på de nye sagsgange.

8. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget vurderes at have en vis positiv indflydelse på miljøet i form af reduktioner i det offentliges anvendelse af papir.

9. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke direkte EU-retlige aspekter. Det vurderes, at lovforslaget er i overensstemmelse med EU-Kommissionens handlingsplan for e-forvaltning fra december 2010. Handlingsplanen har blandt andet fokus på borgernes og virksomhedernes styrkede muligheder for at anvende elektroniske forvaltningstjenester, ligesom handlingsplanen blandt andet søger at øge effektiviteten i offentlige forvaltninger.

Det bemærkes, at det EU-retlige effektivitetsprincip betyder, at nationale regler ikke i praksis må gøre det umuligt eller uforholdsmæssigt vanskeligt at udøve rettigheder, der følger af EU-retten. Det betyder,

at EU/EØS borgere og virksomheder ikke kan pålægges obligatorisk selvbetjening, før den teknologiske udvikling muliggør dette.

Der vil således ikke kunne stilles krav om anvendelse af digital signatur som eksempelvis NemID, hvis en EU-/EØS-borger ikke kan få NemID eller anden relevant digital signatur. Der vil ligeledes ikke kunne stilles krav om anvendelse af de digitale løsninger, hvis det forhold, at borgeren eller virksomheden kommer fra et EU-/EØS-land i øvrigt medfører, at borgeren eller virksomheden ikke kan pålægges at ansøge eller indberette via de digitale løsninger, som er omfattet af dette lovforslag.

Efter Europa-Parlamentet og Rådets direktiv 95/46/EF af 24. oktober 1995 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (EU's persondatadirektiv), artikel 7, kan der ske databehandling, hvis behandlingen er nødvendig af hensyn til offentlig myndighedsudøvelse. Det forudsættes, at kommunens videregivelse af oplysningerne og Udbetaling Danmarks efterfølgende brug af oplysningen, der foreslås indført med lovforslagets § 12, sker inden for rammerne af EU's persondatadirektiv.

Lovforslaget indeholder ikke herudover EU-retlige aspekter.

10. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/ mindreudgifter	Negative konsekvenser/ merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Lovforslaget forventes at give økonomiske besparelser ved effektivisering af administrative processer på de pågældende områder. De økonomiske konsekvenser af lovforslaget for de berørte områder vurderes at udgøre et positivt økonomisk potentiale på ca. 105 mio. kr. ved fuld indfasning.	Der er i potentialevurderingen indregnet lokale engangsinvesteringer på ca. 38 mio. kr. til tilpasning af it-løsninger samt en årlig øget it-driftsomkostning på ca. 6 mio. kr. som følge af øgede driftsomkostninger.
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Lovforslaget vil medføre administrative lettelser i de offentlige myndigheder, der har ansvaret for de berørte serviceområder, hvorpå der indføres obligatorisk digital selvbetjening. Overgangen til digital kommunikation vil endvidere indebære omlægning af arbejdsgange, ændret kommunikation overfor borgerne og investeringer i digital selvbetjening.	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Lovforslaget medfører ikke væsentlige erhvervsøkonomiske konsekvenser for virksomheder.	Der må i en overgangsfase forventes at være visse omstillingsomkostninger for de virksomheder, der ikke allerede indberetter digitalt.

Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Lovforslaget medfører ikke væsentlige administrative konsekvenser for erhvervslivet mv. Det vurderes, at øget digitalisering og hermed mulighed for datagenbrug reducerer virksomhedernes administrative byrder på sigt i både tid og penge.	Lovforslaget indebærer en begrænsning i virksomhedernes mulighed for at vælge, hvordan de henvender sig til de offentlige myndigheder på de områder, der er omfattet af lovforslaget.
Administrative konsekvenser for borgerne	Lovforslaget får begrænsede administrative konsekvenser for borgerne. En stor del af borgerne anvender allerede i dag digital selvbetjening.	Lovforslaget indebærer en begrænsning i borgernes mulighed for at vælge, hvordan de henvender sig til de offentlige myndigheder på de områder, der er omfattet af lovforslaget. Det må forventes, at visse borgere i en overgangsperiode skal bruge tid på at indrette sig på de nye sagsgange.
Miljømæssige konsekvenser	Lovforslaget vurderes at have en vis positiv indflydelse på miljøet i form af reduktioner i det offentlige anvendelse af papir.	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke direkte EU-retlige aspekter. Det vurderes dog, at lovforslaget er i overensstemmelse med EU-Kommissionens handlingsplan for e-forvaltning fra december 2010. Det bemærkes, at det EU-retlige effektivitetsprincip betyder, at nationale regler ikke i praksis må gøre det umuligt eller uforholdsmæssigt vanskeligt at udøve rettigheder, der følger af EU-retten. Det betyder, at EU/EØS borgere og virksomheder ikke kan pålægges obligatorisk selvbetjening, før den teknologiske udvikling muliggør dette. Det forudsættes at kommunens videregivelse af oplysningerne og Udbetaling Danmarks efterfølgende brug af oplysningen, der foreslås indført med lovforslagets § 12 sker inden for rammerne af EU's persondatadirektiv.	

11. Hørte myndigheder og organisationer mv.

Et udkast til lovforslaget har i perioden fra den 19. november 2013 til den 17. december 2013 været sendt i hørings hos følgende myndigheder og organisationer mv.: 92-gruppen for bæredygtig udvikling, Aalborg Universitet, AC Børnehjælp, Adoption & Samfund, Adoptionsnævnet, Advokatrådet (Advokatsamfundet), Affald Danmark, Akademiet for de tekniske videnskaber, Akademisk Arkitektforening, Andelsboligforeningernes Fællesrepræsentation (ABF), Anvendt kommunalforskning, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Arkitektforbundet, Asfaltindustrien, ATP, Barnets Tarv, Barnets Tarv Nu, Batteriforeningen, BDO Kommunernes Revision, Benzinforhandlernes Fælles Repræsentation, Bilfærgernes Rederiforening, Biologforbundet, Boligselskabernes Landsforening, BO-SAM - Boligforeningernes Sammenslutning i Danmark, Branchearbejdsmiljørådet Jord til Bord, Branche-

foreningen for Decentral Kraftvarme, Brancheforeningen for Genanvendelse af Organiske Restprodukter til Jordbrugsformål, Brancheforeningen SPT, Bryggeriforeningen, Byfo, Byggefagenes Kooperative Landssammenslutning, Byggesocietet, Byggeherreforeningen, Børnerådet, Børnesagens Fællesråd, Børns Vilkår, Campingrådet, Center for Familieudvikling, Centralforeningen af autoreparatører i Danmark, Centralorganisationen af industriansatte i Danmark (CO-industri), Centralorganisationernes Fællesudvalg (CFU), CFL Cargo Danmark ApS, Concito, Copenhagen Researche Institut, Coop Danmark, COWI, DAKOFA (Dansk Komité for Affald), DanAdopt, DANAK, Danmarks Cykle Union, Danmarks Fiskeindustri- og Eksportforening, Danmarks Fiskeriforening, Danmarks Fiskeriundersøgelser, Danmarks Idrætsforbund, Danmarks Jordbrugsforskning, Danmarks Journalisthøjskole - Oluf Jørgensen, Danmarks Jægerforbund, Danmarks Landboudom, Danmarks Meteorologiske Institut, Danmarks Motor Union, Danmarks Naturfredningsforening, Danmarks Rederiforening, Danmarks Sportsfiskerforbund, Danmarks Statistik, Danmarks Vindmølleforening, Dansk Affaldsforening, Dansk Akvakultur, Dansk Amatørfiskerforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Autogenbrug, Dansk Automobil Sports Union (DASU), Dansk Botanisk Forening, Dansk Byggeri, Dansk Bygningsinspektørforening, Dansk Bøsssemager- og Våbenhandlerforening, Dansk Cyklistforbund, Dansk Ejendomsæglerforening, Dansk Energi, Dansk Energi Brancheforening, Dansk Erhverv, Dansk ErhvervsFremme, Dansk Firmaidrætsforbund, Dansk Flygtningehjælp, Dansk Folkeoplysnings Samråd, Dansk Fritidsfiskerforbund, Dansk Galvanisør Union, Dansk Gartneri, Dansk Industri (DI), Dansk Journalistforbund, Dansk Kano og Kajak Forbund, Dansk Knivforening, Dansk Land- og Strandjagt, Dansk Landbrugsrådgivning, Dansk Ledningsejerforum, Dansk Metal, Dansk Ornitologisk Forening, Dansk Pelsdyravlerforening, Dansk Producentansvar, Dansk Sejlunion, Dansk Skovforening, Dansk Skytte Union, Dansk Socialrådgiverforening, Dansk Solvarme Forening, Dansk Sportsdykkerforbund, Dansk Sprængteknisk Forening, Dansk Standard, Dansk Svineproduktion, Dansk Textil og Beklædning, Dansk Told og Skatteforbund, Dansk Transport og Logistik – DTL, Dansk Ungdoms Fællesråd, Dansk Vand- og Spildevandsforening (DANVA), Dansk Vandrelaug, Dansk Vejforening, Danske Advokater, Danske Arkitektvirksomheder, Danske Boligadvokater, Danske familieadvokater, Danske Fjernvarmeverkers forening, Danske Handicaporganisationer, Danske Havne, Danske Maritime, Danske Mediers Forum, Danske Mejeriers Fællesorganisation, Danske Regioner, Danske Revisorer (FSR), Danske Råstoffer, Danske Sortkrudtsskytter, Danske Speditører, Danske Svineproducenter, Danske Udlejere, DASPCAN – Dansk Selskab til Forebyggelse af Børnemishandling og Omsorgssvigt, Datatilsynet, De Ledende Landinspektører, De Danske Skytteforeninger, DELTA, De Samvirkende Købmænd, Den Danske Dommerforening, Den Danske Dyrlegeforening, Den Danske Landinspektørforening, Det Centrale Handicapråd, Det Danske Fjerkræraad, Det Natur- og Biovidenskabelige Fakultet – Københavns Universitet, Det Økologiske Råd, DGI – Danske Gymnastik og Idrætsforeninger, DHI – Institut for Vand og Miljø, DIF – Dansk Idræts Forbund, DONG Energy, DS Håndværk og Industri, DTC, Dyrenes Beskyttelse, Ejendomsforeningen Danmark, Ellen Margrethe Basse (Professor, dr. jur.), Elretur, Elsam, Emballageindustrien, Embedslægeforeningen, Energi E2, Energinet.dk, EnviNa, Erhvervslejernes Landsorganisation, Et barn to forældre, Familiens Forening, Farvandsvæsenet, FDIH – Foreningen for Dansk Internet Handel, FDM, Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Finansrådet, Finanstilsynet, FMK-sekretariatet, FOA, Folketingets Ombudsmand, Forbrugerrådet, Foreningen af Advokater og Advokatfuldmægtige, Foreningen af Biotechnologiske Industrier i Danmark, Foreningen af Byplanlæggere (FAB), Foreningen af danske biologer, Foreningen af Danske Brøndborere, Foreningen af Danske Kraftvarmeverker, Foreningen af Danske Privathavne, Foreningen af Forlystelsesparker i Danmark, Foreningen af kommunale beredskabschefer, Foreningen af Kommunale Tekniske Chefer, Foreningen af Lystbådehavne i Danmark, Foreningen af miljømedarbejdere i kommunerne, Foreningen af Naturfredningsformænd i Danmark, Foreningen af Offentlige Chefer i Statsforvaltningen, Foreningen af Registrerede Revisorer, Foreningen af Rådgivende Ingeniører, Foreningen af Socialchefer i Danmark, Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, Foreningen af Statsforvaltningsjurister, Foreningen af Vandværker i Danmark, Foreningen Bæredygtige Byer og Bygninger, Foreningen Dansk Skaldyropdræt, Foreningen

Far til Støtte for Børn og Forældre, Foreningen for Danmarks Fiskemel og Fiskeolieindustri, Foreningen Nydansker, Forsikring og Pension, Forskningscenter Risø, Friluftsrådet, Fritid og Samfund, Fritidshusejernes Landsforening, FTF, Fyrværkeriforeningen, Fælles Fagligt Forbund (3F), Genvindingsindustrien, Godkendt Teknologisk Service, Grafisk arbejdsgiverforening, Green Network, Greenpeace Danmark, Grundejeren.dk, GrænseRegion Syd, GTS (Godkendt Teknologisk Service), Hedeselskabet, HK Kommunal Miljøudvalg, Helle Tegner Anker (Professor, dr. jur.), HK Trafik & Jernbane, HMN Naturgas I/S, Horesta, HTS-A Arbejdsgiver- og Erhvervsorganisationen, HTSI Erhvervsorganisationen, Huslejenævns- og Beboerklagenævnsforeningen, Håndværksrådet, Informationscenter for Miljø og Sundhed, Ingeniørforeningen Danmark, Institut for Geovidenskab & Naturforvaltning – Københavns Universitet, Institut for Menneskerettigheder, International Transport Danmark, Jordbrugets Bedriftssundhedstjeneste, Kalk- og Teglværksforeningen, Kommissarius ved Statens Ekspropriationer i Jylland, Kommissarius ved Statens Ekspropriationer på Øerne, Kommunalteknisk Chefforening, Kommunal Vejteknisk Forening, Kommunekemi, Kommunernes Landsforening (KL), Kommunernes Revision, Konstruktørforeningen, Kristelig Arbejdsgiverforening, Kristelig Fagforening, Kvinderådet, Kyst, Land & Fjord, Kystdirektoratet, Københavns Havn, Københavns Kommune Miljø og Teknik forvaltningen, Landbrug & Fødevarer, Landbrugets Rådgivningscenter, Landbrugsrådet, Landdistrikternes Fællesråd, Landsforeningen af Danske Mælkeproducenter, Landsforeningen af Landsbysamfund, Landsforeningen Børn og Samvær, Landsforeningen Dansk Fåreavl, Landsforeningen for bygnings og landskabskultur, Landsforeningen for Gylleramt, Landsforeningen Levende Hav, Landsforeningen Praktisk Økologi, Landsforeningen Ældresagen, Landsskatteretten, Ledernes Hovedorganisation, Lejernes Landsorganisation i Danmark, LAP, LEV, LIF – Lægemiddelindustriforeningen, LO – Landsorganisationen i Danmark, LOKK – Landsorganisationen af Kvindekrisecentre, Mandecentret, Mejeriforeningen, Mærsk olie & Gas A/S, Mødrehjælpen, Nationalt Center for Miljø og Energi, Natur og Ungdom, NOAH-Trafik, Nordisk konservatorforbund, Nordisk Våbenforum, Novo Nordisk, Oliebranchens Fællesrepræsentation, Parcelhusejernes Landsforening, Patent- og Varemærkestyrelsen, PET – Politiets Efterretningstjeneste, Peter Pagh (Professor, dr. jur.), Plastindustrien i Danmark, Politidirektørforeningen, Post Danmark A/S, Praktiserende Landinspektørers Forening, Rambøll, Realdania, Realkreditforeningen, Realkreditforeningen, Red Barnet Danmark, Rederiforeningen af 1895, Rederiforeningen for mindre skibe, RenoSam, Returbat, Rigsombudsmanden i Grønland, Rigsombudsmanden på Færøerne, Rigspolitiet, Rigspolitichefen, Rigsrevisionen, Roskilde Universitetscenter Institut for miljø, samfund og rumlig forandring, Rådet for Bæredygtig Trafik, Rådet for Socialt Udsatte, Rådet for Sikker Trafik, Rådet for større badesikkerhed, SAND, SBS Byfornyelsesselskabet, SEAS-NVE, SIND, Skatteborgerforeningen, Skatterevisorforeningen, Skov & Landskab, Skovdyrkerne, SMOK (Sønderjyllands Modtageordning for Olie og Kemikalieaffald), Spildevandsteknisk Forening, Statens Byggeforskningsinstitut, Statsforvaltningen, Statsforvaltningsdirektørerne, Tekniq Installatørernes organisation, Teknologirådet, TI – Teknologisk Institut, Udbetaling Danmark, Ungdomsboligrådet, Uniscrap, Vaabenhistorisk Selskab, Verdensnaturfonden, Videncentret for Landbrug, Vindmølleindustrien, Vinduesindustrien, Ældreboligrådet, Ældremobiliseringen og Økologisk Landsforening.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

(Anmeldelse og ansøgning vedrørende våben og eksplosivstoffer mv.)

Med bestemmelsen gives justitsministeren hjemmel til at fastsætte nærmere regler om overgang til obligatorisk digital selvbetjening for så vidt angår anmeldelser og ansøgninger vedrørende våben og eksplosivstoffer mv., som indgives til politiet.

De regler, der udstedes i medfør af den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse, forudsættes udstedt og administreret i overensstemmelse med de principper, som er anført i afsnit 4.1-4.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Hvis lovforslaget vedtages, agter Justitsministeriet med hjemmel i den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse at fastsætte nærmere regler herom, således at ansøgere og anmeldere fra den 1. december 2014 ved indgivelse af anmeldelse eller ansøgning vedrørende våben og eksplosivstoffer mv. til politiet skal anvende den digitale løsning, som politiet anviser. Der henvises i den forbindelse til de almindelige bemærkninger i afsnit 4.4.1 ovenfor.

Anmeldelser og ansøgninger, som indgives i medfør af regler, som udstedes i medfør af bestemmelsen, vil skulle anses for at være kommet frem, når ansøgningen er tilgængelig for politiet. Der henvises i den forbindelse til de almindelige bemærkninger i afsnit 4.3 ovenfor.

Det forudsættes endvidere fastsat, at politiet afviser anmeldelser og ansøgninger, der ikke indgives ved digital selvbetjening. Hvis politiet finder, at der foreligger særlige forhold, der gør, at anmelderen eller ansøgeren ikke må forventes at kunne anvende den digitale selvbetjeningsløsning, skal politiet dog acceptere, at anmeldelsen eller ansøgningen indgives på en anden måde end ved digital selvbetjening. Politiet vil også helt ekstraordinært kunne undlade at afvise en anmeldelse eller ansøgning, der ikke er indgivet ved digital selvbetjening, hvis der ud fra en samlet økonomisk vurdering er klare fordele for politiet forbundet med, at ansøgningen behandles på anden vis end digitalt. Der henvises i den forbindelse til de almindelige bemærkninger ovenfor i afsnit 4.2.3 *Særlige forhold* og afsnit 4.2.4 *Ekstraordinære situationer*.

For så vidt angår de forhold, der gælder for virksomheder henvises til beskrivelsen ovenfor i afsnit 4.2.7 *Obligatorisk digital selvbetjening for virksomheder*.

Endelig forudsættes det, at politiet efter persondataloven vil være forpligtet til at stille en sikker digital løsning til rådighed. Der henvises til de almindelige bemærkninger ovenfor i afsnit 3.2 og 4.2.6.

Til § 2

(Ansøgning om byggetilladelse mv. og anmeldelse af byggearbejde)

Den foreslåede affattelse af § 16, stk. 3 medfører, at ansøgning om byggetilladelse, dispensation fra byggeloven og de regler, der er fastsat i medfør heraf, og anmeldelse af et byggearbejde skal indgives til kommunalbestyrelsen digitalt og via den digitale adgang, som den enkelte kommune stiller til rådighed.

Den foreslåede ændring medfører, at det alene bliver et lovgivningsmæssigt krav, at ansøgningen og anmeldelsen indgives digitalt. Det vil fremgå af den digitale selvbetjeningsløsning, hvilke dokumenter der kan eller skal indgives digitalt, herunder hvilke dokumenter der kan indgives på anden måde. Tegninger og andet projekteringsmateriale, hvor der eksempelvis kan være risiko for, at målestoksforholdet forsvinder, hvis materialet indsendes digitalt, vil således kunne indsendes fysisk.

Den foreslåede ændring ændrer således ikke på, hvilke oplysninger, materiale mv., der skal medsendes en ansøgning eller en anmeldelse, eller hvilke oplysninger, materiale mv., som kommunalbestyrelsen kan kræve tilvejebragt i forbindelse med behandlingen af en byggeansøgning.

En ansøgning om byggetilladelse, dispensation fra byggeloven og de regler, der er fastsat i medfør heraf, og anmeldelse af et byggearbejde, der ikke er indgivet til kommunalbestyrelsen ved anvendelse af den digitale løsning, som kommunalbestyrelsen stiller til rådighed efter den foreslåede ændring af byggelovens § 16, stk. 3, skal som udgangspunkt afvises af kommunalbestyrelsen.

Efter stk. 4 foreslås det, at foreligger der efter kommunalbestyrelsens vurdering særlige forhold, er ansøgeren eller anmelderen imidlertid fritaget for kravet om anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning.

Når der foreligger særlige forhold, der gør, at ansøgeren eller anmelderen ikke kan eller ikke må forventes at kunne anvende den digitale selvbetjeningsløsning, skal kommunen efter den foreslåede bestemmelse i byggelovens § 16, stk. 4 tilbyde, at ansøgningen eller anmeldelsen indgives på anden måde end ved brug af kommunens digitale selvbetjeningsløsning.

Det er kommunen, der ud fra et konkret skøn vurderer, om der foreligger særlige forhold. Der skal i den

forbindelse lægges vægt på borgerens beskrivelse af egne evner og muligheder for at anvende it-værktøjer og eventuelle problemer med at søge om hjælp, ligesom kommunen ud fra en helhedsvurdering af borgeren må bedømme, om borgeren vil kunne foretage anmodningen ved brug af selvbetjeningsløsningen efter modtagelse af hjælp hertil.

Særlige forhold kan for eksempel foreligge, hvor der er tale om borgere med særlige handicap, såvel kognitiv som fysisk funktionsnedsættelse samt demens, borgere, der mangler digitale kompetencer, visse socialt udsatte borgere, borgere med psykiske lidelser, hjemløse, borgere med sprogvanskeligheder mv., hvor hjælp eller medbetjening fra kommunens side konkret vurderes ikke at være en egnet løsning. Der vil således kunne være tale om, at der foreligger særlige forhold for nogle af de nævnte borgere, der gør, at borgeren ikke kan anvende den digitale selvbetjeningsløsning. Tilsvarende vil der også være borgere fra de nævnte grupper, der kan anvende den digitale selvbetjeningsløsning og derfor skal anvende den digitale selvbetjeningsløsning. Særlige forhold vil eksempelvis kunne foreligge, hvor en borger er indsat i fængsel eller institutionsanbragt og af den grund ikke har adgang til en computer eller lignende digital platform, hvorfor borgeren ikke kan anvende den digitale selvbetjeningsløsning.

Der henvises til de almindelige bemærkninger ovenfor under afsnit 4.2.3 *Særlige forhold*.

For så vidt angår de forhold, der gælder for virksomheder, henvises til beskrivelsen ovenfor i afsnit 4.2.7 *Obligatorisk digital selvbetjening for virksomheder*.

Det foreslås i *stk. 5*, at der udover særlige forhold hos borgeren også helt ekstraordinært kan forekomme situationer, hvor omstændighederne ved ansøgningen eller anmeldelsen eller kommunens forhold gør, at der ikke kan ansøges om byggetilladelse mv. ved anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning. Der kan eksempelvis være tale om, at kommunens digitale selvbetjeningsløsning ikke er indrettet til at håndtere en bestemt situation. Tilsvarende vil kommunen eksempelvis kunne anvise en anden måde at ansøge eller anmelde på, hvis kommunens selvbetjeningsløsning er ude af drift. Der vil i sådanne tilfælde være tale om, at der ud fra en samlet vurdering er klare økonomiske fordele ved at modtage anmeldelsen ikke-digitalt.

Der henvises til de almindelige bemærkninger ovenfor under afsnit 4.2.4 *Ekstraordinære situationer*.

Med den foreslåede affattelse af *stk. 6* foreslås det, at en ansøgning eller anmeldelse indgivet via den digitale selvbetjeningsløsning anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for kommunalbestyrelsen, der vil være adressat for ansøgningen eller anmeldelsen, det vil sige på det tidspunkt, hvor kommunalbestyrelsen har adgang til at behandle eller læse ansøgningen eller anmeldelsen. Der henvises til de generelle bemærkninger ovenfor i afsnit 4.3 *Hvornår en meddelelse anses for at være kommet frem*.

Meddeler en kommunalbestyrelse afslag på en anmodning om at indgive ansøgning om byggetilladelse, dispensation fra byggeloven og de regler, der er fastsat i medfør heraf, og anmeldelse af et byggearbejde på anden måde end ved den digitale selvbetjening vil der være tale om en afgørelse i forvaltningslovens forstand. Afgørelsen vil vedrøre et retligt forhold og vil dermed kunne påklages til statsforvaltningen efter byggelovens § 23, stk. 1.

Kommunerne vil efter persondataloven være forpligtet til at stille en sikker digital selvbetjeningsløsning til rådighed for borgerne. Der henvises til de almindelige bemærkninger ovenfor i afsnit 3.2 *Persondata-beskyttelse* og afsnit 4.2.6 *Infrastruktur og tekniske løsninger*.

Til § 3

(Anvisning af lokaler og udendørsanlæg)

Der gives ikke hjemmel til at fastsætte nærmere regler efter bestemmelsen, der fastsætter kravet om digital selvbetjening direkte i loven.

Den foreslåede bestemmelse i folkeoplysningslovens § 33 a, stk. 1, pålægger de folkeoplysende forenin-

ger en pligt til at ansøge kommunen om anvisning af lokaler og udendørsanlæg digitalt ved brug af den digitale selvbetjeningsløsning, som kommunen stiller til rådighed.

Digital ansøgning om anvisning af lokaler og udendørsanlæg gøres således obligatorisk for folkeoplysende foreninger, således at en ansøgning, som ikke er indgivet ved anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning, som kommunen stiller til rådighed, som udgangspunkt skal afvises af kommunen.

Efter den foreslåede § 33 a, stk. 2, kan en ansøgning indgives på anden vis, hvis der foreligger særlige forhold, der gør, at ansøgningen ikke må forventes at kunne indgives digitalt. En folkeoplysende forening, der ikke har et CVR-nummer, kan ikke få en NemID medarbejdersignatur. I de tilfælde, hvor selvbetjeningsløsningen forudsætter anvendelse af eksempelvis NemID medarbejdersignatur, vil kommunalbestyrelsen skulle anvise den folkeoplysende forening en anden måde at ansøge på.

Det vil kun helt undtagelsesvist være muligt for virksomheder, herunder folkeoplysende foreninger, at blive tilbudt at indgive en ansøgning eller foretage en indberetning på anden måde end digitalt på grund af særlige forhold. En virksomhed kan således helt undtagelsesvist få tilbudt at indgive en ansøgning, indberetning mv. på anden måde end ved digital selvbetjening, hvis eksempelvis virksomhedens ejer eller ledelsesmedlem har et handicap, der gør, at vedkommende ikke kan anvende den digitale selvbetjeningsløsning, og der ikke er andre, der kan indgive ansøgningen eller foretage indberetningen digitalt for virksomheden. Der henvises til de almindelige bemærkninger ovenfor i afsnit 4.2.7 *Obligatorisk digital selvbetjening for virksomheder*.

Med den foreslåede bestemmelse i folkeoplysningslovens § 33 a, stk. 3 kan der helt ekstraordinært forekomme situationer hvor omstændighederne ved anmodningen eller kommunens forhold gør, at der ikke kan ansøges om anvisning ved anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning. Der kan eksempelvis være tale om, at kommunens digitale selvbetjeningsløsning ikke er indrettet til at håndtere en bestemt situation. Tilsvarende vil kommunen eksempelvis kunne anvise foreningen en anden måde at anmode på, hvis kommunens selvbetjeningsløsning er ude af drift. Der vil i sådanne tilfælde være tale om, at der ud fra en samlet økonomisk vurdering er klare fordele ved at modtage ansøgningen ikke-digitalt. Det er kommunalbestyrelsen, der ud fra et konkret skøn vurderer, om sådanne undtagelser foreligger.

Det er kommunalbestyrelsen, der afgør, hvordan en ansøgning skal indgives i de tilfælde, hvor der ikke stilles krav om, at ansøgningen skal indgives digitalt.

Der henvises til de almindelige bemærkninger ovenfor i afsnit 4.2.4 *Ekstraordinære situationer*.

Med den foreslåede affattelse af § 33 a, stk. 4, foreslås det, at en ansøgning indgivet via den digitale selvbetjeningsløsning anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for kommunalbestyrelsen, der vil være adressat for ansøgningen, det vil sige på det tidspunkt, hvor kommunalbestyrelsen har adgang til at behandle eller læse ansøgningen. Der henvises til de generelle bemærkninger ovenfor i afsnit 4.3 *Hvornår en meddelelse anses for at være kommet frem*.

Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger ovenfor i afsnit 4.4 *De konkrete områder omfattet af lovforslaget*.

Til § 4

(Meddelelser om affaldsordninger)

Der gælder på nuværende tidspunkt ikke i miljøbeskyttelsesloven eller tilhørende bekendtgørelser, herunder affaldsbekendtgørelsen, nogen formkrav for borgeres eller virksomheders kommunikation med kommunerne om affaldsordningerne, og kommunerne kan i dag frit tilrettelægge proceduren.

I praksis foregår kommunikationen fra borgerne og virksomhederne til kommunen i dag på en række forskellige måder, herunder ved personligt fremmøde, telefonisk, pr. brev, pr. e-mail eller via digital selvbetjening på kommunens hjemmeside.

Det foreslås, at der i miljøbeskyttelseslovens § 45, stk. 4, 2. pkt., nr. 1, fastsættes hjemmel til, at

kommunerne i affaldsregulativerne (både for husholdningsaffald og for erhvervsaffald) fastsætter regler om, at meddelelser til kommunalbestyrelsen i relation til affaldsordninger omfattet af regulativerne som noget nyt skal indgives ved anvendelse af den digitale løsning, som kommunen stiller til rådighed (digital selvbetjening). Meddelelser til kommunen kan for eksempel være borgeres og virksomheders tilmelding og afmelding af ordninger, meddelelser om ændring af behov, bestilling af ekstra tømning eller afhentning, ansøgninger om fritagelse for gebyr, meddelelser om fejl/afvigelser og alle øvrige henvendelser omfattet af affaldsregulativerne.

Det foreslås endvidere i *stk. 4, 2. pkt., nr. 2*, at kommunalbestyrelsen i regulativerne skal fastsætte regler om, at kommunalbestyrelsen skal afvise meddelelser, der ikke indgives digitalt, jf. dog *stk. 4, 2. pkt., nr. 3*.

Når kommunerne har udnyttet hjemlen og har fastsat de nødvendige regler i affaldsregulativerne, vil det således blive obligatorisk for borgere og virksomheder at indgive alle meddelelser omfattet af et kommunalt affaldsregulativ ved digital selvbetjening. Foreligger der efter kommunalbestyrelsens vurdering særlige forhold, kan borgeren imidlertid fritages for kravet om anvendelse af digital selvbetjening, jf. den foreslåede bestemmelses § 45, *stk. 4, 2. pkt., nr. 3*. Når der foreligger særlige forhold, der gør, at borgeren ikke kan eller ikke må forventes at kunne anvende den digitale selvbetjeningsløsning, skal kommunen efter den foreslåede bestemmelse i *nr. 4* bestemme, hvordan anmodningen - på anden måde end ved brug af kommunens digitale selvbetjeningsløsning - skal indgives, jf. nedenfor.

Det er kommunen, der ud fra et konkret skøn vurderer, om der foreligger særlige forhold. Der skal i den forbindelse lægges vægt på borgerens beskrivelse af egne evner og muligheder for at anvende it-værktøjer og eventuelle problemer med at søge om hjælp, ligesom kommunen ud fra en helhedsvurdering af borgeren må bedømme, om borgeren vil kunne foretage anmodningen ved brug af selvbetjeningsløsningen efter modtagelse af hjælp hertil.

Særlige forhold kan for eksempel foreligge, hvor der er tale om borgere med særlige handicap, såvel kognitiv som fysisk funktionsnedsættelse samt demens, borgere, der mangler digitale kompetencer, visse socialt udsatte borgere, borgere med psykiske lidelser, borgere med sprogvanskeligheder mv., hvor hjælp eller medbetjening fra kommunens side konkret vurderes ikke at være en egnet løsning. Der vil således kunne være tale om, at der foreligger særlige forhold for nogle af de nævnte borgere, der gør, at borgeren ikke kan anvende den digitale selvbetjeningsløsning. Tilsvarende vil der også være borgere fra de nævnte grupper, der kan anvende den digitale selvbetjeningsløsning og derfor skal anvende den digitale selvbetjeningsløsning. Særlige forhold vil eksempelvis kunne foreligge, hvor en borger er indsat i fængsel eller institutionsanbragt og af den grund ikke har adgang til en computer eller lignende digital platform, hvorfor borgeren ikke kan anvende den digitale selvbetjeningsløsning.

Der henvises til de almindelige bemærkninger ovenfor under afsnit 4.2.3 *Særlige forhold*.

For så vidt angår de forhold, der gælder for virksomheder henvises til beskrivelsen ovenfor i afsnit 4.2.7 *Obligatorisk digital selvbetjening for virksomheder*.

Som foreslået i *stk. 4, 2. pkt., nr. 4*, vil kommunalbestyrelsen i regulativerne skulle fastsætte forskrifter om, at kommunalbestyrelsen bestemmer, hvilken kommunikationskanal der skal anvendes, hvis der foreligger særlige forhold, der gør, at kommunen har vurderet, at meddelelsen ikke kan indgives digitalt. Det kan eksempelvis være mundtligt eller på en særlige blanket.

Det foreslås endvidere i *stk. 4, 2. pkt., nr. 5*, at kommunalbestyrelsen i regulativerne fastsætter forskrifter om, at kommunalbestyrelsen helt ekstraordinært kan undlade at afvise en meddelelse, der ikke er indgivet ved digital selvbetjening, hvis der ud fra en samlet økonomisk vurdering er klare fordele for kommunen ved at modtage meddelelsen på anden måde end digitalt, jf. afsnit 4.2.4 *Ekstraordinære situationer*.

Der er tale om, at der ekstraordinært kan forekomme situationer, hvor omstændighederne ved anmod-

ningen eller kommunens forhold gør, at der ikke kan indgives meddelelser ved anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning. Der kan eksempelvis være tale om, at kommunens digitale selvbetjeningsløsning ikke er indrettet til at håndtere en bestemt situation. Tilsvarende vil kommunen eksempelvis kunne anviser borgeren eller virksomheden en anden måde at indgive en meddelelse på, hvis kommunens selvbetjeningsløsning er ude af drift. Der vil i sådanne tilfælde være tale om, at der ud fra en samlet vurdering er klare økonomiske fordele ved at modtage meddelelsen ikke-digitalt.

Ligeledes foreslås det i *stk. 4, 2. pkt., nr. 6*, at der i regulativerne fastsættes forskrifter om, at en digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for kommunalbestyrelsen. Det vil sige på et tidspunkt, hvor kommunalbestyrelsen har adgang til at læse meddelelsen. Der henvises til de generelle bemærkninger ovenfor i afsnit 4.3 *Hvornår en meddelelse er kommet frem*.

Kommunerne vil efter persondataloven være forpligtet til at stille en sikker digital selvbetjeningsløsning til rådighed for borgerne. Der henvises til de almindelige bemærkninger ovenfor i afsnit 3.2 Persondatabase-skyttelse og afsnit 4.2.6 *Infrastruktur og tekniske løsninger*.

Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger ovenfor i afsnit 4.4 *De konkrete områder omfattet af lovforslaget*.

Til § 5 *(Forældreansvar)*

Til nr. 1

Ved de foreslåede ændringer af forældreansvarslovens § 31, *stk. 2*, fastsættes, at anmeldelse af aftale om forældremyndighed efter §§ 9, 10 og 13 og anmodning om en afgørelse om forældremyndighed efter §§ 11 og 14, om barnets bopæl efter § 17 og om samvær mv. efter § 19, *stk. 1-3*, og §§ 20, 20 a, 21, 22 og 25 skal indgives digitalt ved anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning, som statsforvaltningen stiller til rådighed.

Indholdet af de gældende bestemmelser i § 31, *stk. 2 og 3*, om statsforvaltningens indkaldelse af parterne til et møde ved modtagelse af en anmodning om en afgørelse om forældremyndighed mv. foreslås videreført i den nye bestemmelse i § 31 a, jf. forslaget § 5, nr. 2.

Bestemmelserne om digital selvbetjening foreslås indsat i forældreansvarslovens § 31, hvis *stk. 1* fastlægger, at anmodninger om afgørelser om forældremyndighed, barnets bopæl og samvær mv. skal indgives til statsforvaltningen.

Efter den foreslåede *stk. 2* gøres digital anmeldelse af en aftale om forældremyndighed og digital anmodning om en afgørelse om forældreansvar obligatorisk for borgeren, således at en anmeldelse eller anmodning, som ikke er indgivet ved anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning, som statsforvaltningen stiller til rådighed, som udgangspunkt skal afvises af statsforvaltningen.

Kravet om, at anmeldelsen eller anmodningen skal indgives digitalt, medfører ikke, at alle bilag til anmodningen også kan indgives digitalt. Det vil fremgå af den digitale selvbetjeningsløsning, hvilke dokumenter der kan eller skal indgives digitalt, og hvilke dokumenter der skal fremlægges i original.

Foreligger der, jf. den foreslåede *stk. 3*, efter statsforvaltningens vurdering særlige forhold, er borgeren imidlertid fritaget for kravet om anmeldelse eller anmodning ved anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning.

Når der foreligger særlige forhold, der gør, at borgeren ikke kan eller ikke må forventes at kunne anvende den digitale selvbetjeningsløsning, skal statsforvaltningen efter den foreslåede bestemmelse tilbyde borgeren, at anmeldelsen eller anmodningen kan indgives på anden måde end ved anvendelse af statsforvaltningens digitale selvbetjeningsløsning.

Det er statsforvaltningen, der ud fra et konkret skøn vurderer, om der foreligger særlige forhold. Der

skal i den forbindelse lægges vægt på borgerens beskrivelse af egne evner og muligheder for at anvende it-værktøjer og eventuelle problemer med at søge om hjælp, ligesom statsforvaltningen ud fra en helhedsvurdering af borgeren må bedømme, om borgeren vil kunne indgive anmodningen mv. ved anvendelse af selvbetjeningsløsningen efter modtagelse af hjælp hertil.

Særlige forhold kan for eksempel foreligge, hvor der er tale om borgere med særlige handicap, såvel kognitiv som fysisk funktionsnedsættelse samt demens, borgere, der mangler digitale kompetencer, visse socialt udsatte borgere, borgere med psykiske lidelser, hjemløse, borgere med sprogveskigheder mv., hvor hjælp eller medbetjening fra statsforvaltningens side konkret vurderes ikke at være en egnet løsning. Der vil således kunne være tale om, at der foreligger særlige forhold for nogle af de nævnte borgere, der gør, at borgeren ikke kan anmelde en aftale om forældremyndighed eller indgive anmodning om forældreansvar ved anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning. Tilsvarende vil der også være borgere fra de nævnte grupper, der kan anvende den digitale selvbetjeningsløsning og derfor skal anvende den digitale selvbetjeningsløsning. Særlige forhold vil eksempelvis kunne foreligge, hvor en borger er indsat i fængsel eller institutionsanbragt og af den grund ikke har adgang til en computer eller lignende digital platform, hvorfor borgeren ikke kan anvende den digitale selvbetjeningsløsning.

En sag om forældreansvar kan behandles i Danmark, selvom den, der indgiver anmeldelsen eller anmodningen, er udenlandsk statsborger med bopæl i udlandet. Som det fremgår af de almindelige bemærkninger ovenfor i afsnit 4.2.3 *Særlige forhold* og afsnit 4.2.5 *Identifikation af borgeren*, kan blandt andet udenlandske statsborgere med bopæl i udlandet ikke få NemID. Det må derfor anses som et særligt forhold, at den pågældende part ikke kan få NemID og derfor ikke kan anvende den digitale løsning. Som det fremgår af de almindelige bemærkninger, er der også andre grupper, der ikke kan få NemID.

Udover særlige forhold hos borgeren kan der efter forslaget til *stk. 4* også helt ekstraordinært forekomme situationer, hvor omstændighederne ved anmeldelsen eller anmodningen eller statsforvaltningens forhold gør, at der ikke kan indgives anmeldelse af en forældremyndighedsaftale eller anmodning om forældreansvar ved anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning. Der kan eksempelvis være tale om, at statsforvaltningens digitale selvbetjeningsløsning ikke er indrettet til at håndtere en bestemt situation. Tilsvarende vil statsforvaltningen eksempelvis kunne anviser borgeren en anden måde at anmode på, hvis statsforvaltningens selvbetjeningsløsning er ude af drift. Der vil i sådanne tilfælde være tale om, at der ud fra en samlet vurdering er klare økonomiske fordele ved at modtage anmeldelsen eller anmodningen ikke-digitalt.

Der henvises til de almindelige bemærkninger ovenfor under afsnit 4.2.3 *Særlige forhold* og afsnit 4.2.4 *Ekstraordinære situationer*.

Bestemmelsen om ekstraordinære tilfælde foreslås i relation til forældreansvarsloven suppleret med en bestemmelse, hvorefter statsforvaltningen heller ikke må afvise en anmeldelse eller anmodning, der ikke er indgivet ved digital selvbetjening, hvis det må anses for bedst for barnet, at anmeldelsen eller anmodningen ikke afvises. Dette kan eksempelvis være tilfældet, hvis der af hensyn til barnet er behov for, at der hurtigt træffes afgørelse om afbrydelse af et samvær, der er skadeligt for barnet, fordi samværsforælderen ikke kan tage sig af barnet under samværet. Baggrunden for dette er, at efter forældreansvarslovens § 4 skal alle afgørelser efter loven træffes ud fra, hvad der er bedst for barnet.

Statsforvaltningen vil efter persondataloven være forpligtet til at stille en sikker digital selvbetjeningsløsning til rådighed for borgerne. Der henvises til de almindelige bemærkninger ovenfor i afsnit 3.2 *Persondatabeskyttelse* og afsnit 4.2.6 *Infrastruktur og tekniske løsninger*.

Statsforvaltningen vil fortsat frit kunne tilrettelægge proceduren i forbindelse med indgivelse af anmeldelse og ansøgning efter forældreansvarsloven, når anmeldelsen eller anmodningen ikke er omfattet af kravet om digital selvbetjening. Statsforvaltningen vil således for eksempel kunne kræve, at en anmeldelse af en aftale om forældremyndighed skal være skriftlig og afgives på en godkendt blanket.

Med *stk. 5* foreslås det, at en anmeldelse eller anmodning indgivet via den digitale selvbetjeningsløsning anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for statsforvaltningen, der vil være adressat for anmeldelsen eller anmodningen, det vil sige på et tidspunkt, hvor statsforvaltningen har adgang til at behandle eller læse anmeldelsen eller anmodningen. Der henvises til de generelle bemærkninger ovenfor i afsnit 4.3 *Hvornår en meddelelse anses for at være kommet frem*.

Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger ovenfor i afsnit 4.4 *De konkrete områder omfattet af lovforslaget*.

Til nr. 2

Ved modtagelsen af en anmodning om en afgørelse om forældremyndighed mv. indkalder statsforvaltningen efter de gældende bestemmelser i § 31, stk. 2 og 3, parterne til et møde, medmindre anmodningen alene vedrører en afgørelse om anden kontakt. Statsforvaltningen kan dog undlade at indkalde parterne til et møde, hvis det er unødvendigt eller uhensigtsmæssigt. Som nævnt oven for i bemærkningerne til ændringerne af lovens § 31 foreslås indholdet af bestemmelserne i § 31, stk. 2 og 3, ophævet og videreført i en ny bestemmelse i § 31 a. Efter denne bestemmelse skal statsforvaltningen ved modtagelsen af anmodning om en afgørelse efter § 31, stk. 1, jf. oven for, indkalde parterne til et møde, medmindre anmodningen alene vedrører en afgørelse om anden kontakt. Formålet hermed er at informere og vejlede forældrene samt at orientere dem om mulighederne for gennem rådgivning og konfliktmægling at nå frem til forligsmæssige løsninger.

Er der efter det første møde i statsforvaltningen udsigt til, at enighed vil kunne nås, kan statsforvaltningen tilbyde parterne flere møder eller børnesagkyndig rådgivning eller konfliktmægling. Bliver forældrene f.eks. enige om en prøveordning, eller vil statsforvaltningen indhente en børnesagkyndig erklæring, kan der være god mening i at aftale yderligere møder.

Efter den foreslåede bestemmelse kan statsforvaltningen dog undlade at indkalde parterne til et møde, hvis det er unødvendigt eller uhensigtsmæssigt at afholde mødet. Dette kan navnlig være tilfældet, hvis det af anmodningen fremgår, at forældrene er enige om samværet.

Til § 6

(Separation og skilsmisse samt ægtefællebidrag efter opløsning af ægteskabet)

Ved lov nr. 622 af 12. juni 2013 om overgang til obligatorisk digital selvbetjening for borgere (anden bølge) blev det ved indsættelse af en ny bestemmelse i ægteskabsloven (§ 58 d) gjort obligatorisk at anvende den digitale løsning, som kommunalbestyrelsen stiller til rådighed, ved ansøgning om prøvelse af ægteskabsbetingelserne inden indgåelse af ægteskab. Denne bestemmelse foreslås udvidet til også at omfatte anmodning til statsforvaltningen om separation og skilsmisse og ansøgning til statsforvaltningen om fastsættelse og ændring af størrelsen af ægtefællebidrag, jf. forslagets § 6, nr. 1-4.

Til nr. 1

Efter ægteskabslovens § 58 d, *stk. 1*, skal ansøgning om prøvelse af ægteskabsbetingelserne indgives til den myndighed, som efter § 13, stk. 1, skal prøve ægteskabsbetingelserne (dvs. kommunalbestyrelsen), ved anvendelse af den digitale løsning, som myndigheden stiller til rådighed (digital selvbetjening). Ansøgninger, der ikke indgives ved digital selvbetjening, afvises af myndigheden. Efter bestemmelsens stk. 2 og 3 gælder dette dog ikke, hvis der foreligger særlige forhold (se bemærkninger ovenfor i afsnit 4.2.3 *Særlige forhold*) eller ekstraordinære situationer (se bemærkningerne ovenfor i afsnit 4.2.4 *Ekstraordinære situationer*).

Som følge af forslaget om indsættelse af en ny bestemmelse i § 58 d, stk. 2, om obligatorisk at anvende den digitale løsning, som statsforvaltningen stiller til rådighed, ved anmodning om separation og skilsmisse og ansøgning om fastsættelse og ændring af størrelsen af ægtefællebidrag efter separation og

skilsmisse (forslagets § 6, nr. 2) flyttes bestemmelserne i stk. 2 og 3 til stk. 3 og 4. Som en konsekvens heraf foreslås henvisningen i § 58 d, stk. 1, til stk. 2 og 3 ændret, sådan at der i stedet henvises til stk. 3 og 4. Det bemærkes, at disse to bestemmelser foreslås ændret, jf. forslaget § 6, nr. 3 og 4.

Til nr. 2

Det foreslås, at ægteskabslovens § 58 d udvides til også at omfatte anmodning til statsforvaltningen om separation og skilsmisse (ægteskabslovens § 37, stk. 2) og ansøgning til statsforvaltningen om fastsættelse og ændring af ægtefællebidrag efter separation og skilsmisse (ægteskabslovens § 50 og § 53, stk. 2). Bestemmelser herom indsættes i § 58 d som nyt *stk. 2*. Anmodning om separation og skilsmisse og ansøgning om ægtefællebidrag skal herefter indgives digitalt ved anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning, som statsforvaltningen stiller til rådighed.

Digital anmodning om separation og skilsmisse og digital ansøgning om ægtefællebidrag gøres således obligatorisk for borgeren, således at en anmodning eller ansøgning, som ikke er indgivet ved anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning, som statsforvaltningen stiller til rådighed, som udgangspunkt skal afvises af statsforvaltningen.

Kravet om, at anmodningen eller ansøgningen skal indgives digitalt, medfører ikke, at alle bilag til anmodningen eller ansøgningen også kan indgives digitalt. Det vil fremgå af den digitale selvbetjeningsløsning, hvilke dokumenter der kan eller skal indgives digitalt, og hvilke dokumenter der skal fremlægges i original.

Efter bestemmelserne i § 58 d, stk. 3 og 4, (forslagets § 6, nr. 3 og 4, jf. nedenfor) gælder kravet om anvendelse af den digitale løsning ikke, hvis der foreligger særlige forhold eller ekstraordinære situationer.

Til nr. 3 og 4

Når der foreligger særlige forhold, der gør, at borgeren ikke kan eller ikke må forventes at kunne anvende den digitale selvbetjeningsløsning, skal myndigheden (kommunalbestyrelsen) ved ansøgning om prøvelsesbetingelserne efter stk. 1 efter bestemmelsen i § 58 d, *stk. 2*, der bliver *stk. 3*, tilbyde borgeren, at ansøgningen kan indgives på anden måde end ved anvendelse af kommunens digitale selvbetjeningsløsning.

Efter bestemmelsen i § 58 d, *stk. 3*, der bliver *stk. 4* kan myndigheden (kommunalbestyrelsen) helt ekstraordinært ud over de i *stk. 2* – der bliver *stk. 3* – nævnte tilfælde undlade at afvise en ansøgning, der ikke er indgivet ved digital selvbetjening, hvis der ud fra en samlet økonomisk vurdering er klare fordele for myndigheden ved at modtage ansøgningen på anden måde end digitalt.

Det foreslås, at myndigheden i disse to bestemmelser udvides til ud over kommunalbestyrelsen også at omfatte statsforvaltningen i relation til anmodning om separation og skilsmisse og ansøgning om fastsættelse og ændring af ægtefællebidrag efter separation og skilsmisse.

Det er herefter statsforvaltningen, der ud fra et konkret skøn vurderer, om der foreligger særlige forhold ved anmodning om separation og skilsmisse og ansøgning om fastsættelse og ændring af ægtefællebidrag. Der skal i den forbindelse lægges vægt på borgerens beskrivelse af egne evner og muligheder for at anvende it-værktøjer og eventuelle problemer med at søge om hjælp, ligesom statsforvaltningen ud fra en helhedsvurdering af borgeren må bedømme, om borgeren vil kunne indsende anmodningen eller ansøgningen ved anvendelse af selvbetjeningsløsningen efter modtagelse af hjælp hertil.

Særlige forhold kan for eksempel foreligge, hvor der er tale om borgere med særlige handicap, såvel kognitiv som fysisk funktionsnedsættelse samt demens, borgere, der mangler digitale kompetencer, visse socialt udsatte borgere, borgere med psykiske lidelser, hjemløse, borgere med sprogveskelsigheder mv., hvor hjælp eller medbetjening fra statsforvaltningens side konkret vurderes ikke at være en egnet løsning. Der vil således kunne være tale om, at der foreligger særlige forhold for nogle af de nævnte borgere,

der gør, at borgeren ikke kan anmode om separation eller skilsmisse eller ansøge om ægtefællebidrag ved anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning. Tilsvarende vil der også være borgere fra de nævnte grupper, der kan anvende den digitale selvbetjeningsløsning og derfor skal anvende den digitale selvbetjeningsløsning. Særlige forhold vil eksempelvis kunne foreligge, hvor en borger er indsat i fængsel eller institutionsanbragt og af den grund ikke har adgang til en computer eller lignende digital platform, hvorfor borgeren ikke kan anvende den digitale selvbetjeningsløsning.

En sag om separation, skilsmisse eller ægtefællebidrag kan behandles i Danmark, selvom den, der indgiver anmodningen eller ansøgningen, er udenlandsk statsborger med bopæl i udlandet. Som det fremgår af de almindelige bemærkninger ovenfor i afsnit 4.2.3 *Særlige forhold* og afsnit 4.2.5 *Identifikation af borgeren*, kan blandt andet udenlandske statsborgere med bopæl i udlandet ikke få NemID. Det må derfor anses som et særligt forhold, at den pågældende part ikke kan få NemID og derfor ikke kan anvende den digitale løsning. Som det fremgår af de almindelige bemærkninger, er der også andre grupper, der ikke kan få NemID.

Udover særlige forhold hos borgeren kan der også helt ekstraordinært forekomme situationer, hvor omstændighederne ved anmodningen eller ansøgningen eller statsforvaltningens forhold gør, at der ikke kan anmodes om separation eller skilsmisse eller ansøges om ægtefællebidrag ved anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning. Der kan eksempelvis være tale om, at statsforvaltningens digitale selvbetjeningsløsning ikke er indrettet til at håndtere en bestemt situation. Tilsvarende vil statsforvaltningen eksempelvis kunne anviser borgeren en anden måde at anmode eller ansøge på, hvis statsforvaltningens selvbetjeningsløsning er ude af drift. Der vil i sådanne tilfælde være tale om, at der ud fra en samlet økonomisk vurdering er klare fordele ved at modtage anmeldelsen eller ansøgningen ikke-digitalt.

Der henvises til de almindelige bemærkninger ovenfor under afsnit 4.2.3 *Særlige forhold* og afsnit 4.2.4 *Ekstraordinære situationer*.

Statsforvaltningen vil efter persondataloven være forpligtet til at stille en sikker digital selvbetjeningsløsning til rådighed for borgerne. Der henvises til de almindelige bemærkninger ovenfor i afsnit 3.2 *Persondatabeskyttelse* og afsnit 4.2.6 *Infrastruktur og tekniske løsninger*.

Statsforvaltningen vil fortsat frit kunne tilrettelægge proceduren i forbindelse med indgivelse af anmodning om separation eller skilsmisse eller ansøgning om ægtefællebidrag i de tilfælde, hvor anmodningen eller ansøgningen ikke er omfattet af kravet om digital selvbetjening

Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger ovenfor i afsnit 4.4 *De konkrete områder omfattet af lovforslaget*.

Til § 7

(Fader- og medmoderskab)

Ved lov nr. 622 af 12. juni 2013 om overgang til obligatorisk digital selvbetjening for borgere (anden bølge) blev det ved indsættelse af en ny bestemmelse i børneloven (§ 33 a) gjort obligatorisk at anvende den digitale løsning, som Kirkeministeriet stiller til rådighed, ved indgivelse af erklæring efter børnelovens § 2, stk. 1, om varetagelse af omsorgen og ansvaret for et barn til personregisterføreren med henblik på registrering af faderskab.

Denne bestemmelse foreslås udvidet til også at omfatte dele af statsforvaltningens behandling af sager om fader- og medmoderskab, jf. forslaget § 7, nr. 1-6.

Til nr. 1.

Efter børnelovens § 33 a, stk. 1, skal erklæring efter lovens § 2, stk. 1, indgives til personregisterføreren ved anvendelse af den digitale løsning, som Kirkeministeriet stiller til rådighed (digital selvbetjening). Erklæringer, der ikke indgives ved digital selvbetjening, afvises af personregisterføreren. Efter bestemmel-

sens stk. 2 og 3 gælder dette dog ikke, hvis der foreligger særlige forhold, jf. ovenfor i afsnit 4.2.3 *Særlige forhold*, eller hvis der foreligger ekstraordinære situationer, jf. ovenfor i afsnit 4.2.4 *Ekstraordinære situationer*.

Som følge af forslaget om indsættelse af en ny bestemmelse i § 33 a, stk. 2, om obligatorisk at anvende den digitale løsning, som statsforvaltningen stiller til rådighed ved indgivelse af visse erklæringer og anmodninger i sager om fader- eller medmoderskab (forslagets § 7, nr. 2), flyttes bestemmelserne i stk. 2 og 3 til stk. 3 og 4. Som en konsekvens heraf foreslås henvisningen i § 33 a, stk. 1, til stk. 2 og 3 ændret, sådan at der i stedet henvises til stk. 3 og 4. Det bemærkes, at disse to bestemmelser foreslås ændret, jf. forslagets § 6, nr. 3-5.

Til nr. 2

Det foreslås, at bestemmelsen i børnelovens § 33 a udvides til også at omfatte dele af statsforvaltningens behandling af sager om fader- og medmoderskab. Det drejer sig om erklæring fra barnets ugifte mor og en anden kvinde om, at de sammen vil varetage omsorgen og ansvaret for barnet med henblik på registrering af medmoderskab (§ 3 b), anmodning om rejsning af sag om fader- eller medmoderskab (§§ 4, 5, 6 og 6 a), anmodning om anerkendelse af fader- eller medmoderskab (§ 14) og anmodning om genoptagelse af en sag om fader- eller medmoderskab (§§ 21-24). Bestemmelser herom foreslås indsat i § 33 a som nyt *stk. 2*.

Indgivelse af erklæring efter børnelovens § 3 b, anerkendelse af fader- eller medmoderskab samt anmodning om rejsning eller genoptagelse af sag om faderskab eller medmoderskab skal herefter indgives digitalt ved anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning, som statsforvaltningen stiller til rådighed.

Digitale erklæringer og anmodninger om fader- og medmoderskab gøres således obligatorisk for borgeren, således at en erklæring eller anmodning, som ikke er indgivet ved anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning, som statsforvaltningen stiller til rådighed, som udgangspunkt skal afvises af statsforvaltningen.

Kravet om, at erklæringen eller anmodningen skal indgives digitalt, medfører ikke, at alle bilag til anmodningen også kan indgives digitalt. Det vil fremgå af den digitale selvbetjeningsløsning, hvilke dokumenter der kan eller skal indgives digitalt, og hvilke dokumenter der skal fremlægges i original.

Efter bestemmelserne i § 33 a, stk. 3 og 4, (forslagets § 6, nr. 3-5, jf. nedenfor) gælder kravet om anvendelse af den digitale løsning ikke, hvis der foreligger særlige forhold eller ekstraordinære situationer.

Nr. 3-5

Når der foreligger særlige forhold, der gør, at borgeren ikke kan eller ikke må forventes at kunne anvende den digitale selvbetjeningsløsning, skal personregisterføreren i sager om indgivelse af omsorgs- og ansvarserklæring efter stk. 1 efter bestemmelsen i § 33 a, *stk. 2*, der bliver *stk. 3*, tilbyde borgerne, at erklæringen kan indgives på anden måde end ved anvendelse af Kirkeministeriets digitale selvbetjeningsløsning.

Efter bestemmelsen i § 33 a, *stk. 3*, der bliver *stk. 4*, kan personregisterføreren helt ekstraordinært ud over de i *stk. 2*, der bliver *stk. 3*, nævnte tilfælde undlade at afvise en ansøgning, der ikke er indgivet ved digital selvbetjening, hvis der ud fra en samlet økonomisk vurdering er klare fordele for personregisterføreren ved at modtage ansøgningen på anden måde end digitalt.

Det foreslås, at anvendelsesområdet for disse to bestemmelser udvides til også at omfatte statsforvaltningen ved indgivelse af visse erklæringer og anmodninger i sager om fader- eller medmoderskab, jf. den foreslåede bestemmelse i § 33 a, *stk. 2*.

Det er herefter statsforvaltningen, der ud fra et konkret skøn vurderer, om der foreligger særlige forhold ved indgivelse af de omhandlede erklæringer og anmodninger i sager om fader- eller medmoderskab. Der

skal i den forbindelse lægges vægt på borgerens beskrivelse af egne evner og muligheder for at anvende it-værktøjer og eventuelle problemer med at søge om hjælp, ligesom statsforvaltningen ud fra en helhedsvurdering af borgeren må bedømme, om borgeren vil kunne indgive erklæringen eller anmodningen ved anvendelse af selvbetjeningsløsningen efter modtagelse af hjælp hertil.

Særlige forhold kan for eksempel foreligge, hvor der er tale om borgere med særlige handicap, såvel kognitiv som fysisk funktionsnedsættelse samt demens, borgere, der mangler digitale kompetencer, visse socialt udsatte borgere, borgere med psykiske lidelser, hjemløse, borgere med sprogveskigheder mv., hvor hjælp eller medbetjening fra statsforvaltningens side konkret vurderes ikke at være en egnet løsning. Der vil således kunne være tale om, at der foreligger særlige forhold for nogle af de nævnte borgere, der gør, at borgeren ikke kan indgive erklæring eller anmodning om fader- eller medmoderskab ved anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning. Tilsvarende vil der også være borgere fra de nævnte grupper, der kan anvende den digitale selvbetjeningsløsning og derfor skal anvende den digitale selvbetjeningsløsning. Særlige forhold vil eksempelvis kunne foreligge, hvor en borger er indsat i fængsel eller institutionsanbragt og af den grund ikke har adgang til en computer eller lignende digital platform, hvorfor borgeren ikke kan anvende den digitale selvbetjeningsløsning.

En sag om fader- eller medmoderskab kan behandles i Danmark, selvom den, der indgiver erklæringen eller anmodningen, er udenlandsk statsborger med bopæl i udlandet. Som det fremgår af de almindelige bemærkninger ovenfor i afsnit 4.2.3 *Særlige forhold* og afsnit 4.2.5 *Identifikation af borgeren*, kan blandt andet udenlandske statsborgere med bopæl i udlandet ikke få NemID. Det må derfor anses som et særligt forhold, at den pågældende part ikke kan få NemID og derfor ikke kan anvende den digitale løsning. Som det fremgår af de almindelige bemærkninger, er der også andre grupper, der ikke kan få NemID.

Udover særlige forhold hos borgeren kan der også helt ekstraordinært forekomme situationer, hvor omstændighederne ved erklæringen eller anmodningen eller statsforvaltningens forhold gør, at der ikke kan indgives erklæring eller anmodning om fader- eller medmoderskab ved anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning. Der kan eksempelvis være tale om, at statsforvaltningens digitale selvbetjeningsløsning ikke er indrettet til at håndtere en bestemt situation. Tilsvarende vil statsforvaltningen eksempelvis kunne anviser borgeren en anden måde at indgive erklæring eller anmodning på, hvis statsforvaltningens selvbetjeningsløsning er ude af drift. Der vil i sådanne tilfælde være tale om, at der ud fra en samlet økonomisk vurdering er klare fordele ved at modtage anmeldelsen ikke-digitalt.

Ved administrationen af ordningen kan statsforvaltningen informere borgeren om, hvordan borgeren indgiver erklæringen eller anmodningen, herunder at borgeren risikerer, at sagen indbringes for retten, hvis erklæringen eller anmodningen er blevet afvist under henvisning til, at den ikke er indgivet digitalt. Statsforvaltningen skal naturligvis tillige iagttage muligheden for, at der foreligger særlige forhold efter det foreslåede stk. 2, der gør, at erklæringen eller ansøgningen kan indgives på anden måde end digitalt.

Der henvises til de almindelige bemærkninger ovenfor under afsnit 4.2.3 *Særlige forhold* og afsnit 4.2.4 *Ekstraordinære situationer*.

Statsforvaltningen vil efter persondataloven være forpligtet til at stille en sikker digital selvbetjeningsløsning til rådighed for borgerne. Der henvises til de almindelige bemærkninger ovenfor i afsnit 3.2 *Persondatabeskyttelse* og afsnit 4.2.6 *Infrastruktur og tekniske løsninger*.

Statsforvaltningen vil fortsat frit kunne tilrettelægge proceduren i forbindelse med indgivelse af erklæring eller anmodning om fader- eller medmoderskab i de tilfælde, hvor erklæringen eller anmodningen ikke er omfattet af kravet om digital selvbetjening, og herunder kræve at erklæringen eller anmodningen skal være skriftlig og afgives på en godkendt blanket.

Til nr. 6

Det foreslås, at § 33 a, stk. 4, der bliver stk. 5, ændres sådan, at ikke blot en erklæring efter stk. 1,

men også en erklæring eller anmodning efter stk. 2, der er indgivet via den digitale selvbetjeningsløsning, der er nævnt i en af de to bestemmelser, anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for myndigheden, dvs. personregisterføreren (sager efter stk. 1) eller statsforvaltningen (sager efter stk. 2), det vil sige på et tidspunkt, hvor myndigheden har adgang til at behandle eller læse erklæringen eller anmodningen. Der henvises til de generelle bemærkninger ovenfor i afsnit 4.3 *Hvornår en meddelelse anses for at være kommet frem*.

Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger ovenfor i afsnit 4.4 *De konkrete områder omfattet af lovforslaget*.

Til § 8

(Adoption)

Ved den foreslåede bestemmelse i adoptionslovens § 29 c fastsættes, at ansøgninger om adoption og om godkendelse som adoptant skal indgives digitalt ved anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning, som statsforvaltningen stiller til rådighed.

Ansøgninger om adoption omfatter ansøgning om fremmedadoption (adoption af et barn, som adoptanten ikke har en tæt familiemæssig tilknytning til (§ 4 a, stk. 1)), stedbarnsadoption (den ene ægtefælles adoption af den anden ægtefælles barn (§ 5 a)) og familieadoption (adoption af et barn, som adoptanten har en tæt tilknytning til (§ 4 a, stk. 2)).

Digital ansøgning om adoption og om godkendelse som adoptant – herefter ansøgning om adoption – gøres således obligatorisk for borgeren, således at en ansøgning, som ikke er indgivet ved anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning, som statsforvaltningen stiller til rådighed, som udgangspunkt skal afvises af statsforvaltningen. Foreligger der efter statsforvaltningens vurdering særlige forhold, er borgeren imidlertid fritaget for kravet om ansøgning ved anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning.

Kravet om, at ansøgningen skal indgives digitalt, medfører ikke, at alle bilag til ansøgningen også kan indgives digitalt. Det vil fremgå af den digitale selvbetjeningsløsning, hvilke dokumenter der kan eller skal indgives digitalt, og hvilke dokumenter der skal fremlægges i original.

Når der foreligger særlige forhold, der gør, at borgeren ikke kan eller ikke må forventes at kunne anvende den digitale selvbetjeningsløsning, skal statsforvaltningen efter den foreslåede bestemmelse tilbyde borgeren, at ansøgningen kan indgives på anden måde end ved anvendelse af statsforvaltningens digitale selvbetjeningsløsning.

Det er statsforvaltningen, der ud fra et konkret skøn vurderer, om der foreligger særlige forhold. Der skal i den forbindelse lægges vægt på borgerens beskrivelse af egne evner og muligheder for at anvende it-værktøjer og eventuelle problemer med at søge om hjælp, ligesom statsforvaltningen ud fra en helhedsvurdering af borgeren må bedømme, om borgeren vil kunne indgive ansøgningen ved anvendelse af selvbetjeningsløsningen efter modtagelse af hjælp hertil.

Særlige forhold kan for eksempel foreligge, hvor der er tale om borgere med særlige handicap, såvel kognitiv som fysisk funktionsnedsættelse samt demens, borgere, der mangler digitale kompetencer, visse socialt udsatte borgere, borgere med psykiske lidelser, hjemløse, borgere med sprogveskelsigheder mv., hvor hjælp eller medbetjening fra statsforvaltningens side konkret vurderes ikke at være en egnet løsning. Der vil således kunne være tale om, at der foreligger særlige forhold for nogle af de nævnte borgere, der gør, at borgeren ikke kan ansøge om adoption ved anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning. Tilsvarende vil der også være borgere fra de nævnte grupper, der kan anvende den digitale selvbetjeningsløsning og derfor skal anvende den digitale selvbetjeningsløsning. Særlige forhold vil eksempelvis kunne foreligge, hvor en borger er indsat i fængsel eller institutionsanbragt og af den grund ikke har adgang til en computer eller lignende digital platform, hvorfor borgeren ikke kan anvende den digitale selvbetjeningsløsning.

En adoptionssag kan behandles i Danmark, selvom den, der indgiver ansøgningen, er udenlandsk statsborger med bopæl i udlandet. Som det fremgår af de almindelige bemærkninger ovenfor i afsnit 4.2.3 *Særlige forhold* og afsnit 4.2.5 *Identifikation af borgeren*, kan blandt andet udenlandske statsborgere med bopæl i udlandet ikke få NemID. Det må derfor anses som et særligt forhold, at den pågældende part ikke kan få NemID og derfor ikke kan anvende den digitale løsning. Som det fremgår af de almindelige bemærkninger, er der også andre grupper, der ikke kan få NemID.

Udover særlige forhold hos borgeren kan der også helt ekstraordinært forekomme situationer, hvor omstændighederne ved ansøgningen eller statsforvaltningens forhold gør, at der ikke kan ansøges om adoption ved anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning. Der kan eksempelvis være tale om, at statsforvaltningens digitale selvbetjeningsløsning ikke er indrettet til at håndtere en bestemt situation. Tilsvarende vil statsforvaltningen eksempelvis kunne anvisе borgeren en anden måde at ansøge på, hvis statsforvaltningens selvbetjeningsløsning er ude af drift. Der vil i sådanne tilfælde være tale om, at der ud fra en samlet økonomisk vurdering er klare fordele ved at modtage anmeldelsen ikke-digitalt.

Der henvises til de almindelige bemærkninger ovenfor under afsnit 4.2.3 *Særlige forhold* og afsnit 4.2.4 *Ekstraordinære situationer*.

Statsforvaltningen vil efter persondataloven være forpligtet til at stille en sikker digital selvbetjeningsløsning til rådighed for borgerne. Der henvises til de almindelige bemærkninger ovenfor i afsnit 3.2 Persondatabeskyttelse og afsnit 4.2.6 *Infrastruktur og tekniske løsninger*.

Statsforvaltningen vil fortsat frit kunne tilrettelægge proceduren i forbindelse med indgivelse af ansøgning om adoption i de tilfælde, hvor ansøgningen ikke er omfattet af kravet om digital selvbetjening, og herunder kræve at ansøgningen skal være skriftlig og afgives på en godkendt blanket.

Med *stk. 4* foreslås det, at en ansøgning indgivet via den digitale selvbetjeningsløsning anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for statsforvaltningen, der vil være adressat for ansøgningen, det vil sige på et tidspunkt, hvor statsforvaltningen har adgang til at behandle eller læse ansøgningen. Der henvises til de generelle bemærkninger ovenfor i afsnit 4.3 *Hvornår en meddelelse anses for at være kommet frem*.

Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger ovenfor i afsnit 4.4 *De konkrete områder omfattet af lovforslaget*.

Til § 9

(Børnebidrag)

Ved den foreslåede bestemmelser i § 19 a i lov om børns forsørgelse fastsættes, at ansøgning om fastsættelse og ændring af børnebidrag skal indgives digitalt ved anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning, som statsforvaltningen stiller til rådighed.

Det drejer sig om bidrag til børn indtil det fyldte 18. år (§ 13, jf. § 14, stk. 1), uddannelsesbidrag indtil barnets fyldte 24. år (§ 14, stk. 3.), særlige bidrag i anledning af barnets dåb, konfirmation, sygdom, begravelse eller anden særlig anledning (§ 15) samt bidrag til udgifterne ved fødslen og til moderens underhold omkring fødslen (§ 19).

Digital ansøgning om børnebidrag gøres således obligatorisk for borgeren, således at en ansøgning, som ikke er indgivet ved anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning, som statsforvaltningen stiller til rådighed, som udgangspunkt skal afvises af statsforvaltningen. Foreligger der efter statsforvaltningens vurdering særlige forhold, er borgeren imidlertid fritaget for kravet om ansøgning ved anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning.

Kravet om, at ansøgningen skal indgives digitalt, medfører ikke, at alle bilag til ansøgningen også kan indgives digitalt. Det vil fremgå af den digitale selvbetjeningsløsning, hvilke dokumenter der kan eller skal indgives digitalt, og hvilke dokumenter der skal fremlægges i original.

Når der foreligger særlige forhold, der gør, at borgeren ikke kan eller ikke må forventes at kunne anvende den digitale selvbetjeningsløsning, skal statsforvaltningen efter det foreslåede tilbyde borgeren, at ansøgningen kan indgives på anden måde end ved anvendelse af statsforvaltningens digitale selvbetjeningsløsning.

Det er statsforvaltningen, der ud fra et konkret skøn vurderer, om der foreligger særlige forhold. Der skal i den forbindelse lægges vægt på borgerens beskrivelse af egne evner og muligheder for at anvende it-værktøjer og eventuelle problemer med at søge om hjælp, ligesom statsforvaltningen ud fra en helhedsvurdering af borgeren må bedømme, om borgeren vil kunne indgive ansøgningen ved anvendelse af selvbetjeningsløsningen efter modtagelse af hjælp hertil.

Særlige forhold kan for eksempel foreligge, hvor der er tale om borgere med særlige handicap, såvel kognitiv som fysisk funktionsnedsættelse samt demens, borgere, der mangler digitale kompetencer, visse socialt udsatte borgere, borgere med psykiske lidelser, hjemløse, borgere med sprogveskelligheder mv., hvor hjælp eller medbetjening fra statsforvaltningens side konkret vurderes ikke at være en egnet løsning. Der vil således kunne være tale om, at der foreligger særlige forhold for nogle af de nævnte borgere, der gør, at borgeren ikke kan ansøge om børnebidrag ved anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning.

Tilsvarende vil der også være borgere fra de nævnte grupper, der kan anvende den digitale selvbetjeningsløsning og derfor skal anvende den digitale selvbetjeningsløsning. Særlige forhold vil eksempelvis kunne foreligge, hvor en borger er indsat i fængsel eller institutionsanbragt og af den grund ikke har adgang til en computer eller lignende digital platform, hvorfor borgeren ikke kan anvende den digitale selvbetjeningsløsning.

En sag om børnebidrag kan behandles i Danmark, selvom den, der indgiver ansøgningen, er udenlandsk statsborger med bopæl i udlandet. Som det fremgår af de almindelige bemærkninger ovenfor i afsnit 4.2.3 *Særlige forhold* og afsnit 4.2.5 *Identifikation af borgeren*, kan blandt andet udenlandske statsborgere med bopæl i udlandet ikke få NemID. Det må derfor anses som et særligt forhold, at den pågældende part ikke kan få NemID og derfor ikke kan anvende den digitale løsning. Som det fremgår af de almindelige bemærkninger, er der også andre grupper, der ikke kan få NemID.

Udover særlige forhold hos borgeren kan der også helt ekstraordinært forekomme situationer, hvor omstændighederne ved ansøgningen eller statsforvaltningens forhold gør, at der ikke kan ansøges om børnebidrag ved anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning. Der kan eksempelvis være tale om, at statsforvaltningens digitale selvbetjeningsløsning ikke er indrettet til at håndtere en bestemt situation. Tilsvarende vil statsforvaltningen eksempelvis kunne anvise borgeren en anden måde at ansøge på, hvis statsforvaltningens selvbetjeningsløsning er ude af drift. Der vil i sådanne tilfælde være tale om, at der ud fra en samlet vurdering er klare økonomiske fordele ved at modtage ansøgningen ikke-digitalt.

Der henvises til de almindelige bemærkninger ovenfor under afsnit 4.2.3 *Særlige forhold* og afsnit 4.2.4 *Ekstraordinære situationer*.

Statsforvaltningen vil efter persondataloven være forpligtet til at stille en sikker digital selvbetjeningsløsning til rådighed for borgerne. Der henvises til de almindelige bemærkninger ovenfor i afsnit 3.2 *Persondatabeskyttelse* og afsnit 4.2.6 *Infrastruktur og tekniske løsninger*.

Statsforvaltningen vil fortsat frit kunne tilrettelægge proceduren i forbindelse med indgivelse af ansøgning om børnebidrag i de tilfælde, hvor ansøgningen ikke er omfattet af kravet om digital selvbetjening.

Med *stk. 4* foreslås det, at en ansøgning indgivet via den digitale selvbetjeningsløsning anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for statsforvaltningen, der vil være adressat for ansøgningen, det vil sige på et tidspunkt, hvor statsforvaltningen har adgang til at behandle eller læse ansøgningen. Der henvises til de generelle bemærkninger ovenfor i afsnit 4.3 *Hvornår en meddelelse anses for at være kommet frem*.

Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger ovenfor i afsnit 4.4 *De konkrete områder omfattet af lovforslaget*.

Til § 10

(Ægtefællebidrag under ægteskabet)

Ved den foreslåede bestemmelser i § 52 i retsvirkningsloven fastsættes, at ansøgning om fastsættelse og ændring af ægtefællebidrag efter retsvirkningsloven skal indgives digitalt ved anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning, som statsforvaltningen stiller til rådighed. Det drejer sig om ægtefællebidrag under ægteskabet (§§ 5 og 6).

Digital ansøgning om ægtefællebidrag gøres således obligatorisk for borgeren, således at en ansøgning, som ikke er indgivet ved anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning, som statsforvaltningen stiller til rådighed, som udgangspunkt skal afvises af statsforvaltningen. Foreligger der efter statsforvaltningens vurdering særlige forhold, er borgeren imidlertid fritaget for kravet om ansøgning ved anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning.

Kravet om, at ansøgningen skal indgives digitalt, medfører ikke, at alle bilag til ansøgningen også kan indgives digitalt. Det vil fremgå af den digitale selvbetjeningsløsning, hvilke dokumenter der kan eller skal indgives digitalt, og hvilke dokumenter der skal fremlægges i original.

Når der foreligger særlige forhold, der gør, at borgeren ikke kan eller ikke må forventes at kunne anvende den digitale selvbetjeningsløsning, skal statsforvaltningen efter det foreslåede tilbyde borgeren, at ansøgningen kan indgives på anden måde end ved anvendelse af statsforvaltningens digitale selvbetjeningsløsning.

Det er statsforvaltningen, der ud fra et konkret skøn vurderer, om der foreligger særlige forhold. Der skal i den forbindelse lægges vægt på borgerens beskrivelse af egne evner og muligheder for at anvende it-værktøjer og eventuelle problemer med at søge om hjælp, ligesom statsforvaltningen ud fra en helhedsvurdering af borgeren må bedømme, om borgeren vil kunne indgive ansøgningen ved anvendelse af selvbetjeningsløsningen efter modtagelse af hjælp hertil.

Særlige forhold kan for eksempel foreligge, hvor der er tale om borgere med særlige handicap, såvel kognitiv som fysisk funktionsnedsættelse samt demens, borgere, der mangler digitale kompetencer, visse socialt udsatte borgere, borgere med psykiske lidelser, hjemløse, borgere med sprogvanskeligheder mv., hvor hjælp eller medbetjening fra statsforvaltningens side konkret vurderes ikke at være en egnet løsning. Der vil således kunne være tale om, at der foreligger særlige forhold for nogle af de nævnte borgere, der gør, at borgeren ikke kan ansøge om ægtefællebidrag ved anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning.

Tilsvarende vil der også være borgere fra de nævnte grupper, der kan anvende den digitale selvbetjeningsløsning og derfor skal anvende den digitale selvbetjeningsløsning. Særlige forhold vil eksempelvis kunne foreligge, hvor en borger er indsat i fængsel eller institutionsanbragt og af den grund ikke har adgang til en computer eller lignende digital platform, hvorfor borgeren ikke kan anvende den digitale selvbetjeningsløsning.

En sag om ægtefællebidrag kan behandles i Danmark, selvom den, der indgiver ansøgningen, er udenlandsk statsborger med bopæl i udlandet. Som det fremgår af de almindelige bemærkninger ovenfor i afsnit 4.2.3 *Særlige forhold* og afsnit 4.2.5 *Identifikation af borgeren*, kan blandt andet udenlandske statsborgere med bopæl i udlandet ikke få NemID. Det må derfor anses som et særligt forhold, at den pågældende part ikke kan få NemID og derfor ikke kan anvende den digitale løsning. Som det fremgår af de almindelige bemærkninger, er der også andre grupper, der ikke kan få NemID.

Udover særlige forhold hos borgeren kan der også helt ekstraordinært forekomme situationer, hvor omstændighederne ved ansøgningen eller statsforvaltningens forhold gør, at der ikke kan ansøges om

ægtefællebidrag ved anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning. Der kan eksempelvis være tale om, at statsforvaltningens digitale selvbetjeningsløsning ikke er indrettet til at håndtere en bestemt situation. Tilsvarende vil statsforvaltningen eksempelvis kunne anvisе borgeren en anden måde at ansøge på, hvis statsforvaltningens selvbetjeningsløsning er ude af drift. Der vil i sådanne tilfælde være tale om, at der ud fra en samlet vurdering er klare økonomiske fordele ved at modtage ansøgningen ikke-digitalt.

Der henvises til de almindelige bemærkninger ovenfor under afsnit 4.2.3 *Særlige forhold* og afsnit 4.2.4 *Ekstraordinære situationer*.

Statsforvaltningen vil efter persondataloven være forpligtet til at stille en sikker digital selvbetjeningsløsning til rådighed for borgerne. Der henvises til de almindelige bemærkninger ovenfor i afsnit 3.2 *Persondatabeskyttelse* og afsnit 4.2.6 *Infrastruktur og tekniske løsninger*.

Statsforvaltningen vil fortsat frit kunne tilrettelægge proceduren i forbindelse med indgivelse af ansøgning om ægtefællebidrag i de tilfælde, hvor ansøgningen ikke er omfattet af kravet om digital selvbetjening.

Med *stk. 4* foreslås det, at en ansøgning indgivet via den digitale selvbetjeningsløsning anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for statsforvaltningen, der vil være adressat for ansøgningen, det vil sige på et tidspunkt, hvor statsforvaltningen har adgang til at behandle eller læse ansøgningen. Der henvises til de generelle bemærkninger ovenfor i afsnit 4.3 *Hvornår en meddelelse anses for at være kommet frem*.

Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger ovenfor i afsnit 4.4 *De konkrete områder omfattet af lovforslaget*.

Til § 11

(Lån til beboerindskud)

Til nr. 1

Efter § 40, stk. 1, 2. pkt., i lov om individuel boligstøtte skal ansøgning om beboerindskud, depositum, indskud eller lignende indgives til kommunalbestyrelsen, jf. kapitlerne 10-11. Med forslaget indføjes en henvisning til forslaget til den nye bestemmelse i § 40 a i bestemmelsen. Der er således tale om en konsekvensændring som følge af forslaget om at indføre krav om digital selvbetjening med den nye bestemmelse i § 40 a. Der henvises til bemærkningerne til nr. 2.

Til nr. 2

Det foreslås med den nye bestemmelse i § 40 a, stk. 1, 1. pkt., i lov om individuel boligstøtte, at ansøgning om lån til beboerindskud efter §§ 55-57 i boligstøtteloven skal indgives ved anvendelse af den digitale løsning, som kommunen stiller til rådighed. Herved gøres det obligatorisk for borgerne at indgive ansøgning om beboerindskudslån digitalt.

Det foreslås i bestemmelsens *stk. 1, 2. pkt.*, at ansøgninger, der ikke indgives digitalt, skal afvises, jf. dog nærmere nedenfor.

Det foreslås i bestemmelsens *stk. 2*, at hvis kommunalbestyrelsen finder, at der foreligger særlige forhold, der gør, at ansøgeren ikke må forventes at kunne anvende den digitale selvbetjeningsløsning, skal kommunalbestyrelsen tilbyde, at ansøgningen kan indgives på anden måde end digitalt.

Særlige forhold kan for eksempel foreligge, hvor der er tale om borgere med særlige handicap, såvel kognitiv som fysisk funktionsnedsættelse samt demens, borgere, der mangler digitale kompetencer, visse socialt udsatte borgere, borgere med psykiske lidelser, hjemløse, borgere med sprogsværligheder mv., hvor hjælp eller medbetjening fra kommunalbestyrelsens side konkret vurderes ikke at være en egnet løsning. Der vil således kunne være tale om, at der foreligger særlige forhold for nogle af de nævnte borgere,

der gør, at borgeren ikke kan ansøge ved anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning. Tilsvarende vil der også være borgere fra de nævnte grupper, der kan anvende den digitale selvbetjeningsløsning og derfor skal anvende den digitale selvbetjeningsløsning. Særlige forhold vil også kunne foreligge, hvor en borger er indsat i fængsel eller institutionsanbragt og af den grund ikke har adgang til en computer eller lignende digital planform, hvorfor borgeren ikke kan anvende den digitale selvbetjeningsløsning.

Det er kommunalbestyrelsen, der ud fra et konkret skøn vurderer, om der foreligger særlige forhold. Der skal i den forbindelse lægges vægt på borgerens beskrivelse af egne evner og muligheder for at anvende it-værktøjer og eventuelle problemer med at søge om hjælp, ligesom kommunalbestyrelsen ud fra en helhedsvurdering af borgeren må bedømme, om borgeren vil kunne indgive ansøgningen ved anvendelse af selvbetjeningsløsningen efter at have fået bistand til fra kommunen.

Andre særlige forhold, der begrundet undtagelse fra obligatorisk digital selvbetjening, vil i relation til ansøgninger om beboerindskud også omfatte den situation, hvor borgeren - eventuelt med hjælp og bistand i kommunen til medbetjening - har evnen til at anvende den digitale selvbetjeningsløsning, men hvor sagens hastende karakter betyder, at borgeren ikke i praksis kan indgive ansøgningen digitalt uden at miste muligheden for at få indgivet sin ansøgning i rette tid. Situation omfatter de tilfælde, hvor borgeren kan risikere at miste retten til en bolig, hvis borgeren ikke hurtigt får indgivet ansøgningen om lån til betaling af beboerindskud. Det kan eksempelvis være tilfældet, hvor en borger, der ringer, ikke har adgang til en PC, og borgeren ikke kan nå at få adgang til en PC i borgerservice eller på biblioteket med henblik på hurtigt at indsende en ansøgning om beboerindskud.

I denne situation foreslås kommunalbestyrelsen også at være forpligtet til at undtage borgeren fra kravet om obligatorisk digital selvbetjening under henvisning til, at der foreligger særlige forhold. Kommunalbestyrelsen skal også i dette tilfælde tilbyde at modtage ansøgningen på anden måde end digitalt.

Det forudsættes, at kommunen træffer afgørelser om undtagelse hurtigst muligt, det vil sige som udgangspunkt i fortlængelse af den direkte kontakt med borgeren.

Udover særlige forhold hos borgeren kan der også helt ekstraordinært forekomme situationer, hvor omstændighederne ved ansøgningen eller hos kommunen gør, at der ikke kan søges digitalt, eksempelvis hvis selvbetjeningssystemet er ude af drift eller ikke er indrettet til at håndtere en bestemt situation. I så fald vil kommunalbestyrelsen kunne anviser ansøgeren en anden måde at ansøge på. Derfor foreslås det i bestemmelsens *stk. 3*, at kommunalbestyrelsen i sådanne situationer kan undlade at afvise en ansøgning, der ikke er indgivet digitalt. Der vil i sådanne tilfælde være tale om, at der ud fra en samlet vurdering er klare økonomiske fordele ved at modtage ansøgningen ikke-digitalt.

Der henvises til de almindelige bemærkninger ovenfor under afsnit 4.2.3 *Særlige forhold* og afsnit 4.2.4 *Ekstraordinære situationer*.

Kommunerne vil efter persondataloven være forpligtet til at stille en sikker digital selvbetjeningsløsning til rådighed for borgerne. Der henvises til de almindelige bemærkninger ovenfor i afsnit 3.2 *Persondata-beskyttelse* og afsnit 4.2.6 *Infrastruktur og tekniske løsninger*.

Kommunen vil fortsat frit kunne tilrettelægge proceduren i forbindelse med indgivelse af ansøgning om beboerindskudslån i de tilfælde, hvor ansøgningen ikke er omfattet af kravet om digital selvbetjening og bestemme, hvordan ansøgningen skal indgives. Kommunen kan herunder stille krav om, at ansøgningen indgives på en særlig blanket efter gældende bestemmelse i § 41 i lov om individuel boligstøtte, eller at ansøgningen indgives på en anden måde.

Det foreslås i bestemmelsens *stk. 4*, at en ansøgning indgivet via den digitale selvbetjeningsløsning anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for kommunalbestyrelsen, det vil sige på det tidspunkt, hvor kommunalbestyrelsen har adgang til at behandle eller læse ansøgningen. Der henvises til de generelle bemærkninger ovenfor i afsnit 4.3 *Hvornår en digital meddelelse anses for at være kommet frem*.

Det foreslås i bestemmelsens *stk. 5*, at ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold kan fastsætte nærmere regler om, at kommunalbestyrelsens afgørelser om digital selvbetjening på grund af særlige forhold efter *stk. 2* også skal gælde for ansøgninger og meddelelser mv. på andre nærmere angivne sagsområder. Det forudsættes, at disse andre sagsområder skal have en tæt sammenhæng med ansøgningen om beboerindskud. Der kan således for eksempel fastsættes regler om, at en undtagelse fra obligatorisk digital selvbetjening efter forslagets *stk. 2*, der beror på borgerens særlige forhold, og som ikke er begrundet i sagens hastende karakter, kan medføre undtagelse fra andre ansøgninger eller meddelelser for eksempel efter lov om individuel boligstøtte, hvor der er krav om anvendelse af obligatorisk digital selvbetjening.

Det foreslås endvidere, at der administrativt kan fastsættes regler om, at kommunen har pligt til at orientere Udbetaling Danmark om kommunalbestyrelsens afgørelser om at undtage borgere fra digital selvbetjening, hvis afgørelsen har betydning for andre ansøgninger og meddelelser på Udbetaling Danmarks sagsområde. Det vil for eksempel være tilfældet, hvis en afgørelse om undtagelse fra obligatorisk digital selvbetjening har betydning for andre ansøgninger og meddelelser efter lov om individuel boligstøtte, hvor der er krav om anvendelse af obligatorisk digital selvbetjening.

En oplysning om, at en borger er blevet undtaget fra kravet om obligatorisk digital selvbetjening samt om, at borgeren har klaget over et afslag på at blive undtaget fra kravet om obligatorisk digital selvbetjening, er en ikke-følsom personoplysning, som kan videregives fra kommunen til Udbetaling Danmark uden samtykke fra borgeren, jf. persondatalovens § 6, nr. 6, da databehandlingen er nødvendig af hensyn til offentlige myndighedsudøvelse. Der vil således ikke med forslaget blive videregivet oplysninger fra kommunerne til Udbetaling Danmark i videre omfang, end det allerede er muligt efter persondataloven.

Udbetaling Danmark vil ikke med forslaget kunne få oplysninger om begrundelsen for afgørelsen eller klagen. Der vil således ikke være tale om, at kommunen videregiver følsomme personoplysninger efter persondatalovens §§ 7 og 8.

Persondataloven regulerer alene, hvornår en myndighed er berettiget til at videregive oplysninger, men regulerer ikke, hvornår en myndighed af egen drift – det vil sige uden anmodning fra en myndighed – skal videresende en oplysning.

Det forslåede om administrativt at fastsætte regler om, at kommunen skal give Udbetaling Danmark besked, vil således forpligte kommunen til at videregive oplysningerne af egen drift, det vil sige uden forudgående anmodning fra Udbetaling Danmark. Oplysningerne forudsættes videregivet hurtigst muligt til Udbetaling Danmark.

Til nr. 3

Efter den gældende bestemmelse i § 73 i lov om individuel boligstøtte kan kommunalbestyrelsens afgørelser om blandt andet lån til beboerindskud efter lovens §§ 55-57 påklages til Ankestyrelsen efter reglerne i kapitel 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Det foreslås indføjet i § 73, at også kommunalbestyrelsens afgørelse, om ikke at undtage borgeren fra kravet om digital selvbetjening efter forslaget til § 40 a, *stk. 2*, kan påklages til Ankestyrelsen. Forslaget medfører blandt andet, at kommunen, som det også er tilfældet med andre afgørelser, skal genvurdere sagen inden for 4 uger og automatisk sende den videre til Ankestyrelsen, hvis borgeren ikke får fuldt ud medhold.

Til nr. 4

Det foreslås i den nye bestemmelse i § 73, *stk. 2*, at kommunalbestyrelsen ved borgerens klage over en afgørelse om afslag på at blive undtaget fra obligatorisk digital selvbetjening på grund af særlige forhold efter forslaget til § 40 a, *stk. 2* i lov om individuel boligstøtte, skal behandle ansøgningen, selvom den ikke er indgivet digitalt.

Det foreslås i § 73, stk. 3, at ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold fastsætter nærmere regler om, at Ankestyrelsens afgørelser efter forslaget til § 40 a, stk. 2. 1. pkt., også skal gælde for ansøgninger eller meddelelser mv. på andre nærmere angivne sagsområder.

Det forudsættes, at disse andre sagsområder skal have en tæt sammenhæng med ansøgningen om beboerindskud.

Der kan således blandt andet fastsættes regler om, at en afgørelse fra Ankestyrelsen om, at borgeren er undtaget fra obligatorisk digital selvbetjening ved indgivelse af ansøgning om beboerindskud på grund af særlige forhold, også kan gælde andre ansøgninger og meddelelser efter lov om individuel boligstøtte.

Bestemmelsen svarer til den foreslåede affattelse af § 13, stk. 4, 2. og 4. pkt., i lov om Udbetaling Danmark. Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 12 samt afsnit 4.4.5.7 *Ændringer i lov om Udbetaling Danmark*.

Til § 12

(Ændring af lov om Udbetaling Danmark)

Der vil med hjemmel i den eksisterende § 13, stk. 2, i lov om Udbetaling Danmark blive fastsat regler om, at der kan undtages fra kravet om digital selvbetjening, hvis der foreligger særlige forhold, der gør, at borgeren ikke må forventes at kunne anvende digital selvbetjening. Borgeren vil således, som på øvrige områder med obligatorisk digital selvbetjening, kunne blive undtaget fra digital selvbetjening.

Med den foreslåede affattelse af § 13, stk. 3, 1. pkt., i lov om Udbetaling Danmark, foreslås det, at afgørelser om, hvorvidt borgeren er undtaget fra krav om digital selvbetjening, i henhold til regler fastsat i medfør af stk. 2, træffes af kommunalbestyrelsen.

Det vil sige, at kommunen træffer afgørelse om at undtage borgeren fra obligatorisk digital selvbetjening i forhold til de sagsområder, hvor der indføres krav om digital selvbetjening i medfør af bemyndigelsesbestemmelsen § 13, stk. 1, på Udbetaling Danmarks sagsområde, jf. § 1 i lov om Udbetaling Danmark. Der henvises til afsnit 4.4.5.7 *Ændringer i lov om Udbetaling Danmark*.

Der vil som beskrevet ovenfor i de almindelige bemærkninger afsnit 4.4.5.7 *Ændringer i lov om Udbetaling Danmark* administrativt i medfør af § 13, stk. 2, i lov om Udbetaling Danmark kunne blive fastsat regler om, at en afgørelsen om at undtage borgeren fra obligatorisk digital selvbetjening kan få betydning for fremtidige ansøgninger indenfor sammenhængende sagsområder samt fremtidige krav om at meddele ændringer, der er omfattet af kravet om obligatorisk digital selvbetjening.

Med henblik på, at Udbetaling Danmark kan administrere de retlige virkninger af en afgørelse om, at en borger er undtaget fra kravet om digital selvbetjening, foreslås det i den foreslåede affattelse af § 13, stk. 3, 2. pkt., i lov om Udbetaling Danmark, at kommunen har pligt til at give Udbetaling Danmark besked om, at borgeren er undtaget fra krav om digital selvbetjening.

En oplysning om, at en borger er undtaget fra obligatorisk digital selvbetjening, er en ikke-følsom personoplysning, som kan videregives fra kommunen til Udbetaling Danmark uden samtykke fra borgeren, jf. persondatalovens § 6, nr. 6, da databehandlingen er nødvendig af hensyn til offentlig myndighedsudøvelse. Der vil således ikke med forslaget blive videregivet oplysninger fra kommunerne til Udbetaling Danmark i videre omfang end det allerede er muligt efter persondataloven.

Udbetaling Danmark vil ikke med forslaget kunne få oplysninger om begrundelsen for, hvorfor borgeren er undtaget eller oplysninger fra sagen i øvrigt. Der vil således ikke være tale om, at kommunen videregiver følsomme personoplysninger efter persondatalovens §§ 7 og 8.

Persondataloven regulerer alene, hvornår en myndighed er berettiget til at videregive oplysninger. Det foreslås om, at kommunen skal give Udbetaling Danmark besked, vil således forpligte kommunen til at videregive oplysningerne af egen drift, det vil sige uden forudgående anmodning fra Udbetaling Danmark. Oplysningerne forudsættes videregivet hurtigst muligt til Udbetaling Danmark.

Spørgsmålet om, hvorvidt myndigheden er forpligtet til at videregive oplysningerne, beror på lovgivningen i øvrigt, herunder navnlig forvaltningslovens § 31, hvorefter en myndighed på begæring af en anden forvaltningsmyndighed skal videregive en oplysning, hvis den er af betydning for myndighedens virksomhed eller for en afgørelse, som myndighedens skal træffe.

Det foreslås i den foreslåede affattelse af § 13, *stk. 4, 1. pkt.*, at kommunalbestyrelsens afgørelser efter stk. 3, 1. pkt. om at undtage borgeren fra krav om digital selvbetjening på grund af særlige forhold, kan påklages til Ankestyrelsen efter reglerne i kapitel 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Forslaget medfører blandt andet, at kommunen, som det også er tilfældet med andre afgørelser, skal genvurdere sagen inden for 4 uger og automatisk sende den videre til Ankestyrelsen, hvis borgeren ikke får fuldt ud medhold.

Det foreslås med affattelsen af § 13, *stk. 4, 2. pkt.*, at Udbetaling Danmark behandler ansøgningen eller meddelelsen mv., selvom den ikke er indgivet digitalt, hvis borgeren klager over afgørelsen om ikke at være undtaget. Forslaget medfører, at Udbetaling Danmark har pligt til at behandle ansøgningen eller meddelelser mv. og eventuelt udbetale ydelsen, selvom ansøgningen eller meddelelsen mv. ikke er indgivet digitalt, på områder, hvor der er krav om digital selvbetjening. Afgørelsen fra Ankestyrelsen vil således alene få betydning i forhold til fremtidige ansøgninger og meddelelser mv., der er omfattet af kravet om obligatorisk digital selvbetjening, herunder eventuelt andre ansøgninger og meddelelser mv. på områder, der har tæt sammenhæng med den pågældende ydelse eller meddelelse, eksempelvis på pensionsområdet.

Efter forslaget til den affattede § 13, *stk. 4, 3. pkt.*, har kommunen pligt til at give Udbetaling Danmark besked om, at en borger klager over kommunalbestyrelsens afgørelser efter stk. 3, 1. pkt. Beskeden forudsættes afsendt umiddelbart efter modtagelsen af klagen.

En oplysning om, at en borger har klaget over en afgørelse om ikke at blive undtaget fra obligatorisk digital selvbetjening, er en ikke-følsom personoplysning, som kan videregives fra kommunen til Udbetaling Danmark uden samtykke fra borgeren, jf. persondatalovens § 6, nr. 6, da databehandlingen er nødvendig af hensyn til offentlige myndighedsudøvelse. Der vil således ikke med forslaget blive videregivet oplysninger fra kommunerne til Udbetaling Danmark i videre omfang, end det allerede er muligt efter persondataloven.

Udbetaling Danmark vil ikke med forslaget kunne få oplysninger om begrundelsen for, hvorfor borgeren har klaget over afgørelsen eller oplysninger fra sagen i øvrigt. Der vil således ikke være tale om, at kommunen videregiver følsomme personoplysninger efter persondatalovens §§ 7 og 8.

Persondataloven regulerer alene, hvornår en myndighed er berettiget til at videregive oplysninger. Spørgsmålet om, hvorvidt myndigheden er forpligtet til at videregive oplysningerne, beror på lovgivningen i øvrigt, herunder navnlig forvaltningslovens § 31, hvorefter en myndighed på begæring af en anden forvaltningsmyndighed skal videregive en oplysning, hvis den er af betydning for myndighedens virksomhed eller for en afgørelse, som myndighedens skal træffe.

Den enkelte kommune og Udbetaling Danmark skal ved hver enkelt databehandling i forbindelse med forslaget til affattelse af § 13, *stk. 3, 2. pkt.*, og § 13, *stk. 4, 3. pkt.*, i lov om Udbetaling Danmark i øvrigt overholde de grundlæggende betingelser for behandling af personoplysninger i persondatalovens kapitel 4 om saglighed og proportionalitet samt de øvrige bestemmelser om behandling af personoplysninger i for eksempel persondatalovens §§ 6-8. Herudover vil kommunerne og Udbetaling Danmark også skulle overholde persondatalovens kapitel 8-10, der indeholder bestemmelser om registrerede rettigheder over for de dataansvarlige myndigheder, som behandler oplysninger om vedkommende. Det drejer sig blandt andet om reglerne om den dataansvarliges oplysningspligt over for den registrerede, den registreredes ret til indsigt i oplysninger, der databehandles om vedkommende mv. Kommunen og Udbetaling Danmark vil herudover skulle overholde de til enhver til gældende regler om datasikkerhed.

Efter Europa-Parlamentet og Rådets direktiv 95/46/EF af 24. oktober 1995 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (EU's persondatadirektiv), artikel 7, kan der ske databehandling, hvis behandlingen er nødvendig af hensyn til offentlig myndighedsudøvelse. Det forudsættes, at kommunens videregivelse af oplysningerne og Udbetaling Danmarks opslag i registret sker inden for rammerne af EU's persondatadirektiv.

Det foreslås i den foreslåede affattelse af § 13, *stk. 5*, at ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold fastsætter nærmere regler om, at Ankestyrelsens afgørelser vedrørende klager efter *stk. 4* også skal gælde efterfølgende meddelelser fra borgeren vedrørende den ydelse, klagen vedrører, samt ansøgninger eller meddelelser mv. på andre nærmere angivne sagsområder. Det foreslås i den forbindelse blandt andet, at der fastsættes regler om, at en afgørelse fra Ankestyrelsen om, at borgeren ikke er undtaget fra obligatorisk digital selvbetjening, også kan gælde fremadrettet i forhold til eventuelle meddelelser eller andre ydelser på områder, der har en tæt sammenhæng, typisk ansøgninger eller meddelelser efter den samme lovgivning, der indgives ansøgning om til kommunen eller Udbetaling Danmark, og som er omfattet af obligatorisk digital selvbetjening. Der henvises til bemærkninger til forslaget til *stk. 3*.

I den foreslåede affattelse af § 13, *stk. 6, 1. pkt.*, i lov om Udbetaling Danmark foreslås det, at Udbetaling Danmark kan undlade at afvise en ansøgning eller meddelelse mv., der ikke er blevet undtaget fra obligatorisk digital selvbetjening i medfør af regler fastsat efter *stk. 2-5*, , hvis der ud fra en samlet økonomisk vurdering er klare fordele ved at modtage anmeldelsen på anden måde end digitalt.

Udover særlige forhold hos borgeren kan der også forekomme ekstraordinære situationer, hvor omstændighederne ved ansøgningen, meddelelsen mv. eller Udbetaling Danmarks forhold gør, at der ikke skal ansøges eller gives meddelelse mv. om ydelser ved anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning, fordi Udbetaling Danmark vurderer, at det samlet set vil være mest effektivt at fravige kravet om digital selvbetjening. Muligheden for at undlade at afvise ansøgninger eller meddelelser, der ikke er indgivet ved digital selvbetjening, skal imødekomme, at der kan være situationer, hvor det ud fra en samlet vurdering kan være mere økonomisk hensigtsmæssigt for Udbetaling Danmark at behandle en ansøgning eller meddelelse mv., selvom den ikke indgives ved digital selvbetjening.

Der kan eksempelvis være tilfælde, hvor Udbetaling Danmarks digitale selvbetjeningsløsning ikke er indrettet til at håndtere en bestemt situation. Tilsvarende vil Udbetaling Danmark eksempelvis kunne anvise borgeren en anden måde at ansøge eller indgive meddelelsen på, hvis Udbetaling Danmarks selvbetjeningsløsning er ude af drift. Der vil i sådanne tilfælde være tale om, at der ud fra en samlet vurdering er klare økonomiske fordele ved at modtage meddelelsen ikke-digitalt, og Udbetaling Danmark vil i disse situationer kunne udlade at afvise en ansøgning eller meddelelse mv., som ikke er indgivet ved digital selvbetjening.

I den foreslåede affattelse af § 13, *stk. 6, 2. pkt.*, i lov om Udbetaling Danmark foreslås det, at Udbetaling Danmark kan undlade at afvise meddelelser, hvis det efter sagens karakter er hensigtsmæssigt at modtage meddelelsen på anden måde end digitalt. Bestemmelsen vil primært finde anvendelse, hvor borgeren afgiver oplysninger til Udbetaling Danmark på anden måde end digitalt, eksempelvis telefonisk, og hvor oplysningen kan betyde, at borgeren vil få udbetalt for meget, hvis ikke Udbetaling Danmark med det samme lader oplysningen indgå i borgerens sag. Bestemmelsen medfører, at der vil være tilfælde, hvor Udbetaling Danmark vil anse en ikke-digital meddelelse for modtaget for at kunne leve op til sin forpligtelse til at sikre, at ydelsen udbetales på et korrekt grundlag. Udbetaling Danmark vil, som det er tilfældet efter gældende regler, fortsat have notatpligt i henhold til offentlighedsloven. Udbetaling Danmark skal i de tilfælde, hvor de undlader at afvise en meddelelse, der ikke indgives digitalt, så vidt muligt vejlede borgeren om det digitale formkrav og de mulige konsekvenser ved ikke at overholde dette.

Efter gældende regler har myndigheden pligt til at rejse en sag om tilbagebetaling over for en borger, der formodes at have fået for meget udbetalt beløb i sociale ydelser, uberettiget og mod bedre vidende. Mod bedre vidende betyder, at borgeren skal have været i ond tro om modtagelsen af det for meget

udbetalte. Myndigheden skal foretage en konkret vurdering af, om borgeren har været i ond tro om modtagelsen af ydelsen i hver enkelt tilbagebetalingssag. Det forhold, at borgeren ikke opfylder det digitale formkrav i forhold til at oplyse om ændringer, der har betydning for hjælpen, vil ikke i sig selv betyde, at borgeren automatisk skal vurderes til at være i ond tro vedrørende et eventuelt for meget udbetalt beløb i en tilbagebetalingssag. Det vil forsat i bero på en konkret og individuel vurdering.

Der foreslås ikke at være selvstændig klageadgang over Udbetaling Danmarks beslutning om at se bort fra digitaliseringskravet efter forslaget til § 13, stk. 6. Ankeinstansen vil dog i forbindelse med en klage over en afgørelse truffet af Udbetaling Danmark kunne tage stilling til, hvornår en ansøgning anses for at være indgivet til Udbetaling Danmark.

Til § 13

(Råden over private fællesveje)

I privatvejslovens § 66 og §§ 67-69 findes bestemmelserne om, at en privat fællesvejs areal ikke må anvendes til ikke-trafikale formål uden vejmyndighedens (kommunalbestyrelsens) tilladelse.

Private fællesveje i byer og bymæssige områder, lovens afsnit III, indgår som en del af det lokale vejnet, og er derfor åbne for almindelig færdsel, med mindre andet er bestemt. Derfor er kommunalbestyrelsen med disse bestemmelser tillagt kompetence til at træffe afgørelser om de nævnte former for ikke-trafikal råden over vejarealet. Det skal understreges, at tilladelser efter §§ 66 og 67 er offentligretlige tilladelser, jf. § 56, som kun kan udnyttes, hvis modtageren af tilladelsen på privatretligt grundlag har ret til at råde på den ansøgte måde.

Privatvejsloven indeholder ikke nærmere bestemmelser om, hvordan ansøgninger skal indleveres til vejmyndigheden. Vejmyndigheden kan i overensstemmelse med den almindelige forvaltningsret fastsætte nærmere regler for, hvordan disse ansøgninger skal indleveres.

Med forslaget til § 70 a, stk. 1, i privatvejsloven indføres digitale ansøgninger som den primære ansøgningsmåde for de i §§ 66, stk. 1, og 67-69 i lov om private fællesveje (privatvejsloven) regulerede foranstaltninger på vejarealet. Der henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 4.2.2 *Hjælp og vejledning*. Vejmyndigheden har fortsat den i forvaltningslovens § 7 nævnte vejledningspligt.

Privatvejsloven sonder mellem private fællesveje i byer og bymæssige områder, jf. lovens § 3, og private fællesveje på landet.

Privatvejsloven indeholder ikke bestemmelser om, at kommunalbestyrelsen som vejmyndighed for private fællesveje på landet, skal meddele tilladelse til anden råden, opgravning m.m. og etablering af ledninger inden for det ibrugtagne vejareal. Spørgsmålet om, hvorvidt en grundejer eller ledningsejer må foretage de ønskede handlinger, er således et rent privatretligt spørgsmål, i det omfang den konkrete handling ikke kræver tilladelse efter anden lovgivning.

Privatvejsloven indeholder ikke bindende regler om, hvordan grundejere eller andre skal søge om tilladelse efter privatvejslovens § 66, stk. 1, til at råde over den del af en privat fællesvej i by og bymæssigt område, jf. privatvejslovens § 3, som er taget i brug som privat fællesvej til et ikke-trafikalt formål.

Der findes heller ikke bindende regler for, hvordan grundejere, ledningsejere eller deres repræsentanter skal søge om tilladelse efter privatvejslovens §§ 67-69 til at grave i den ibrugtagne del af en privat fællesvejs areal, for eksempel i forbindelse med placering af ledninger, hvilket er nærmere reguleret i privatvejslovens §§ 68-69.

I disse tilfælde gælder de almindelige forvaltningsretlige regler om, at vejmyndigheden i ansøgningssager kan kræve, at ansøger bidrager til sagens oplysning, for så vidt angår oplysninger, som ansøger er nærmest til at kunne levere. Kommunalbestyrelsen kan dog ikke lægge en større del af forpligtelsen til

at oplyse sagen over på borgeren, end der er rimeligt i forhold til sagens økonomiske værdi og tekniske kompleksitet.

I forbindelse med udformningen af kravene til de digitale ansøgninger vedrørende de i privatvejslovens §§ 66 til 69 omhandlede former for råden skal kommunalbestyrelse være opmærksom på partshøringsforpligtelsen i forvaltningslovens § 19. Med mindre ejeren af den pågældende vejareal er ansøger, skal kommunalbestyrelsen som hovedregel høre denne, inden tilladelsen kan meddeles.

Kommunalbestyrelsens tilladelser meddelt efter privatvejslovens §§ 66 og 67 er offentligretlige tilladelser, som kun kan udnyttes af modtageren, hvis denne har ret på privatretligt grundlag til at foretage de af kommunalbestyrelsen tilladte handlinger, jf. privatvejslovens § 56.

Kommunalbestyrelsen tilladelser til at etablere, flytte, fjerne m.m. ledninger i private fællesveje, der er taget i brug som private fællesveje, eller i arealer udlagt til fremtidig brug som private fællesveje, kan udnyttes uden arealejerens tilladelse, jf. privatvejslovens § 68, stk. 4.

Uanset bestemmelserne i forslaget til ændring af privatvejlovens § 70 a, stk. 1, vil ledningsejere fortsat kunne foretage uopsættelige reparationer af ledninger uden forudgående tilladelse. Dog skal de snarest underrette kommunalbestyrelsen herom, jf. privatvejslovens § 68, stk. 3.

Med forslaget til privatlovens § 70 a, stk. 2, er det hensigten, at indføre, at en ansøgning ikke skal indgives digitalt, hvis der foreligger særlige forhold.

Når der foreligger særlige forhold, der gør, at borgeren ikke kan eller ikke må forventes at kunne anvende den digitale selvbetjeningsløsning, skal kommunen efter den foreslåede bestemmelse tilbyde borgeren, at ansøgningen kan indgives på anden måde end ved brug af kommunens digitale selvbetjeningsløsning.

Det er kommunen, der ud fra et konkret skøn vurderer, om der foreligger særlige forhold. Der skal i den forbindelse lægges vægt på borgerens beskrivelse af egne evner og muligheder for at anvende it-værktøjer og eventuelle problemer med at søge om hjælp, ligesom kommunen ud fra en helhedsvurdering af borgeren må bedømme, om borgeren vil kunne foretage ansøgningen ved brug af selvbetjeningsløsningen efter modtagelse af hjælp hertil.

Særlige forhold kan for eksempel foreligge, hvor der er tale om borgere med særlige handicap, såvel kognitiv som fysisk funktionsnedsættelse samt demens, borgere, der mangler digitale kompetencer, visse socialt udsatte borgere, borgere med psykiske lidelser, hjemløse, borgere med sprogsvækeligheder mv., hvor hjælp eller medbetjening fra kommunens side konkret vurderes ikke at være en egnet løsning. Der vil således kunne være tale om, at der foreligger særlige forhold for nogle af de nævnte borgere, der gør, at borgeren ikke kan ansøge ved anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning. Tilsvarende vil der også være borgere fra de nævnte grupper, der kan anvende den digitale selvbetjeningsløsning og derfor skal anvende den digitale selvbetjeningsløsning. Særlige forhold vil eksempelvis kunne foreligge, hvor en borger er indsat i fængsel eller institutionsanbragt og af den grund ikke har adgang til en computer eller lignende digital platform, hvorfor borgeren ikke kan anvende den digitale selvbetjeningsløsning.

Der henvises til de almindelige bemærkninger ovenfor under afsnit 4.2.3 *Særlige forhold*.

For så vidt angår de forhold, der gælder for virksomheder henvises til beskrivelsen ovenfor i afsnit 4.2.7 *Obligatorisk digital selvbetjening for virksomheder*.

Udover særlige forhold hos borgeren kan der efter lovforslagets stk. 3 også helt ekstraordinært forekomme situationer, hvor omstændighederne ved ansøgningen eller kommunens forhold gør, at der ikke kan ansøges ved anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning. Der kan eksempelvis være tale om, at kommunens digitale selvbetjeningsløsning ikke er indrettet til at håndtere en bestemt situation. Tilsvarende vil kommunen eksempelvis kunne anviser en anden måde at ansøge på, hvis kommunens selvbetjeningsløsning er ude af drift. Der vil i sådanne tilfælde være tale om, at der ud fra en samlet vurdering er klare økonomiske fordele ved at modtage ansøgningen ikke-digitalt.

Der henvises til de almindelige bemærkninger ovenfor under afsnit 4.2.4 *Ekstraordinære situationer*.

Kommunerne vil efter persondataloven være forpligtet til at stille en sikker digital selvbetjeningsløsning til rådighed for borgerne. Der henvises til de almindelige bemærkninger ovenfor i afsnit 3.2 *Persondata-beskyttelse* og afsnit 4.2.6 *Infrastruktur og tekniske løsninger*.

Det foreslås i *stk. 4*, at en ansøgning indgivet via den digitale selvbetjeningsløsning anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for kommunalbestyrelsen, der vil være adressat for ansøgningen. Det vil sige på et tidspunkt, hvor kommunen har adgang til at behandle eller læse ansøgningen. Der henvises til de generelle bemærkninger ovenfor i afsnit 4.3 *Hvornår en meddelelse anses for at være kommet frem*.

Til § 14

(Råden over offentlig vej)

Til nr. 1

I vejlovens §§ 101 og 102 findes bestemmelserne om, at en offentlig vejs areal ikke må anvendes til ikke-trafikale formål uden vejbestyrelsens (kommunalbestyrelsens eller Vejdirektoratets) tilladelse.

Bestemmelserne er et udslag af vejbestyrelsens ejendomsret til vejens areal, samt at vejarealet primært er erhvervet for at tjene et trafikalt formål.

Vejloven indeholder ikke nærmere bestemmelser om, hvordan ansøgninger skal indleveres til vejbestyrelsen. Vejbestyrelsen kan derfor i overensstemmelse med den almindelige forvaltningsret på sagligt grundlag fastsætte nærmere regler herfor.

Med forslaget til § 102 a, *stk. 1*, i vejloven indføres digitale ansøgninger som den primære ansøgningsmåde for de i § 101, *stk. 1* og 2, og § 102, *stk. 1*, i lov om offentlige veje (vejloven) regulerede foranstaltninger/dispositioner på vejarealet. Der henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 4.2.2 *Hjælp og vejledning*. Vejbestyrelsen har fortsat den i forvaltningslovens § 7 nævnte vejledningspligt.

Vejloven indeholder ikke bindende regler om, hvordan vejens naboer eller andre skal søge om tilladelse efter vejlovens § 102, *stk. 1*, til at råde over en offentlig vejs areal (det i matriklen udskilte areal eller den del af en matrikuleret ejendom, som er taget i brug som areal for en offentlig vej).

Der findes heller ikke bindende regler for, hvordan grundejere, ledningsejere eller deres repræsentanter skal søge om tilladelse efter vejlovens § 101, *stk. 1* eller 2, til at grave i eller foretage opfyldninger på den offentlige vejs areal, eller nærmere end 3 meter fra vejarealet.

I disse tilfælde gælder de almindelige forvaltningsretlige regler om, at vejbestyrelsen i ansøgningssager kan kræve, at ansøger bidrager til sagens oplysning, for så vidt angår oplysninger, om ansøger er nærmest til at kunne levere. Vejbestyrelsen kan dog ikke lægge en større del af forpligtelsen til at oplyse sagen over på borgeren, end der er rimeligt i forhold til sagens økonomiske værdi og tekniske kompleksitet.

I forbindelse med udformningen af kravene til de digitale ansøgninger vedrørende de i vejlovens §§ 101 og 102 omhandlede former for råden skal vejbestyrelsen være opmærksom på, at der kan forekomme tilfælde, hvor der skal partshøres, jf. forvaltningslovens § 19, inden der meddeles tilladelse.

Uanset bestemmelserne i forslaget til vejlovens § 102 a, *stk. 1*, vil ledningsejere fortsat kunne foretage uopsættelige reparationer af ledninger uden forudgående tilladelse. Dog skal de snarest underrette vejbestyrelsen herom, jf. vejlovens § 106, *stk. 4*, 2. pkt.

Når der foreligger særlige forhold, jf. *stk. 2*, der gør, at borgeren ikke kan eller ikke må forventes at kunne anvende den digitale selvbetjeningsløsning, skal vejbestyrelsen efter den foreslåede bestemmelse tilbyde borgeren, at ansøgningen kan indgives på anden måde end ved brug af vejbestyrelsens digitale selvbetjeningsløsning.

Det er vejbestyrelsen, der ud fra et konkret skøn vurderer, om der foreligger særlige forhold. Der skal i den forbindelse lægges vægt på borgerens beskrivelse af egne evner og muligheder for at anvende it-værktøjer og eventuelle problemer med at søge om hjælp, ligesom vejbestyrelsen ud fra en helhedsvur-

dering af borgeren må bedømme, om borgeren vil kunne foretage ansøgning ved brug af selvbetjeningsløsningen efter modtagelse af hjælp hertil.

Særlige forhold kan for eksempel foreligge, hvor der er tale om borgere med særlige handicap, såvel kognitiv som fysisk funktionsnedsættelse samt demens, borgere, der mangler digitale kompetencer, visse socialt udsatte borgere, borgere med psykiske lidelser, hjemløse, borgere med sprogsvækheder mv., hvor hjælp eller medbetjening fra vejbestyrelsens side konkret vurderes ikke at være en egnet løsning. Der vil således kunne være tale om, at der foreligger særlige forhold for nogle af de nævnte borgere, der gør, at borgeren ikke kan ansøge ved anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning. Tilsvarende vil der også være borgere fra de nævnte grupper, der kan anvende den digitale selvbetjeningsløsning og derfor skal anvende den digitale selvbetjeningsløsning. Særlige forhold vil eksempelvis kunne foreligge, hvor en borger er indsat i fængsel eller institutionsanbragt og af den grund ikke har adgang til en computer eller lignende digital platform, hvorfor borgeren ikke kan anvende den digitale selvbetjeningsløsning.

Der henvises til de almindelige bemærkninger ovenfor under afsnit 4.2.3 *Særlige forhold*.

For så vidt angår de forhold, der gælder for virksomheder henvises til beskrivelsen ovenfor i afsnit 4.2.7 *Obligatorisk digital selvbetjening for virksomheder*.

Udover særlige forhold hos borgeren kan der efter forslaget til *stk. 3* også helt ekstraordinært forekomme situationer, hvor omstændighederne ved ansøgningen eller vejbestyrelsens forhold gør, at der ikke kan ansøges ved anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning. Der kan eksempelvis være tale om, at vejbestyrelsens digitale selvbetjeningsløsning ikke er indrettet til at håndtere en bestemt situation. Tilsvarende vil vejbestyrelsen eksempelvis kunne anviser en anden måde at anmode på, hvis vejbestyrelsens selvbetjeningsløsning er ude af drift. Der vil i sådanne tilfælde være tale om, at der ud fra en samlet vurdering er klare økonomiske fordele ved at modtage anmeldelsen ikke-digitalt.

Der henvises til de almindelige bemærkninger ovenfor under 4.2.4 *Ekstraordinære situationer*.

Vejbestyrelsen vil efter persondataloven være forpligtet til at stille en sikker digital selvbetjeningsløsning til rådighed for borgerne. Der henvises til de almindelige bemærkninger ovenfor i afsnit 3.2 Persondatabeskyttelse og afsnit 4.2.6 *Infrastruktur og tekniske løsninger*.

Det foreslås i *stk. 4*, at en ansøgning indgivet via den digitale selvbetjeningsløsning anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for vejbestyrelsen, der vil være adressat for ansøgningen. Det vil sige på et tidspunkt, hvor vejbestyrelsen har adgang til at behandle eller læse ansøgningen. Der henvises til de generelle bemærkninger ovenfor i afsnit 4.3 *Hvornår en meddelelse anses for at være kommet frem*.

(Ansøgning om parkeringslicens efter vejloven)

Til nr. 2

Parkeringsrestriktioner på offentlige veje er reguleret i færdselsloven, navnlig § 92, stk. 1, hvorefter vejmyndigheden for en offentlig vej med politiets samtykke kan træffe nærmere bestemmelser om parkering, herunder en tidsmæssig begrænsning af parkeringen.

Færdselsloven indeholder dog ikke bestemmelser om betaling for parkering på offentlige veje, herunder betaling for at parkere lovligt ud over en gratis tidsbegrænsning. Disse bestemmelser findes i vejlovens § 107.

Vejmyndigheden kan efter vejlovens § 107, stk. 2, - med politiets samtykke - bestemme, at der skal opkræves en betaling med henblik på at begrænse parkering på bestemte steder. Betalingen kan sættes i forhold til det tidsrum, hvor motorkøretøjerne holder parkeret. Bestemmelsen tager ikke stilling til, hvor stor en betaling der må opkræves, og er ikke til hinder for, at der opkræves forskellige betalinger fra forskellige grupper af køretøjer eller trafikanter ud fra saglige hensyn.

Vejloven indeholder ikke nærmere bestemmelser om, hvordan ansøgninger skal indleveres til vejbesty-

relsen (kommunalbestyrelsen eller Vejdirektoratet). Vejbestyrelsen kan derfor i overensstemmelse med den almindelige forvaltningsret på sagligt grundlag fastsætte nærmere regler herfor.

Med forslaget til § 107 a, stk. 1, i vejloven indføres digitale ansøgninger som den primære ansøgningsmåde for parkeringstilladelser, der er fastsat med hjemmel i lovens § 107, stk. 2.

For så vidt angår vejbestyrelsens pligt til at vejlede om den digitale ansøgningsform henvises dels til de almindelige bemærkninger afsnit 4.2.2 *Hjælp og vejledning*, dels til den i forvaltningslovens § 7 nævnte vejledningspligt.

Forslaget om digital ansøgning omfatter de parkeringstilladelser (differentieret betaling for parkering) fastsat af vejbestyrelsen med hjemmel i vejlovens § 107, stk. 2, som eksempelvis beboere, erhvervsdrivende og andre grupper kan ansøge om, så de betaler en forholdsmæssig lavere pris for at parkere i et bytæt område, hvor kommunalbestyrelsen ønsker at regulere færdselsadfærden. Bestemmelsen vil således omfatte parkeringstilladelser efter vejlovens § 107, stk. 2, hvor der forinden skal indgives ansøgning til kommunalbestyrelsen og vil typisk få betydning for trafikanter, som har en særlig tilknytning til det pågældende område, for eksempel ved ansøgning om beboerlicens. Forslaget vil derimod ikke påvirke den lejlighedsvis parkerende, hvor der betales for parkering ved brug af for eksempel parkeringsautomater eller lignende.

Det foreslås med stk. 2, at når der foreligger særlige forhold, der gør, at borgeren ikke kan eller ikke må forventes at kunne anvende den digitale selvbetjeningsløsning, skal vejbestyrelsen efter den foreslåede bestemmelse tilbyde borgeren, at ansøgningen kan indgives på anden måde end ved brug af vejbestyrelsens digitale selvbetjeningsløsning.

Det er vejbestyrelsen, der ud fra et konkret skøn vurderer, om der foreligger særlige forhold. Der skal i den forbindelse lægges vægt på borgerens beskrivelse af egne evner og muligheder for at anvende it-værktøjer og eventuelle problemer med at søge om hjælp, ligesom vejbestyrelsen ud fra en helhedsvurdering af borgeren må bedømme, om borgeren vil kunne foretage ansøgningen ved brug af selvbetjeningsløsningen efter modtagelse af hjælp hertil.

Særlige forhold kan for eksempel foreligge, hvor der er tale om borgere med særlige handicap, såvel kognitiv som fysisk funktionsnedsættelse samt demens, borgere, der mangler digitale kompetencer, visse socialt udsatte borgere, borgere med psykiske lidelser, hjemløse, borgere med sprogvanskeligheder mv., hvor hjælp eller medbetjening fra vejbestyrelsens side konkret vurderes ikke at være en egnet løsning. Der vil således kunne være tale om, at der foreligger særlige forhold for nogle af de nævnte borgere, der gør, at borgeren ikke kan ansøge ved anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning. Tilsvarende vil der også være borgere fra de nævnte grupper, der kan anvende den digitale selvbetjeningsløsning og derfor skal anvende den digitale selvbetjeningsløsning. Særlige forhold vil eksempelvis kunne foreligge, hvor en borger er indsat i fængsel eller institutionsanbragt og af den grund ikke har adgang til en computer eller lignende digital platform, hvorfor borgeren ikke kan anvende den digitale selvbetjeningsløsning.

Der henvises til de almindelige bemærkninger ovenfor under afsnit 4.2.3 *Særlige forhold*.

For så vidt angår de forhold, der gælder for virksomheder henvises til beskrivelsen ovenfor i afsnit 4.2.7 *Obligatorisk digital selvbetjening for virksomheder*.

Udover særlige forhold hos borgeren kan der efter det foreslåede i stk. 3 også helt ekstraordinært forekomme situationer, hvor omstændighederne ved ansøgningen eller vejbestyrelsens forhold gør, at der ikke kan ansøges ved anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning. Der kan eksempelvis være tale om, at vejbestyrelsens digitale selvbetjeningsløsning ikke er indrettet til at håndtere en bestemt situation. Tilsvarende vil vejbestyrelsen eksempelvis kunne anvise en anden måde at anmode på, hvis vejbestyrelsens selvbetjeningsløsning er ude af drift. Der vil i sådanne tilfælde være tale om, at der ud fra en samlet vurdering er klare økonomiske fordele ved at modtage anmeldelsen ikke-digitalt.

Der henvises til de almindelige bemærkninger ovenfor under afsnit 4.2.4 *Ekstraordinære situationer*.

Vejbestyrelsen vil efter persondataloven være forpligtet til at stille en sikker digital selvbetjeningsløsning til rådighed for borgerne. Der henvises til de almindelige bemærkninger ovenfor i afsnit 3.2 *Persondatabeskyttelse* og afsnit 4.2.6 *Infrastruktur og tekniske løsninger*.

Det foreslås i *stk. 4*, at en ansøgning indgivet via den digitale selvbetjeningsløsning anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for vejbestyrelsen, der vil være adressat for ansøgningen. Det vil sige på et tidspunkt, hvor vejbestyrelsen har adgang til at behandle eller læse ansøgningen. Der henvises til de generelle bemærkninger ovenfor i afsnit 4.3 *Hvornår en meddelelse anses for at være kommet frem*.

Til § 15

(Logiværtserklæring)

Til nr. 1

Ved den foreslåede bestemmelse i *§ 10, stk. 4, 1. pkt.*, fastsættes, at indgivelse af logiværtserklæringer skal ske digitalt ved brug af den digitale selvbetjeningsløsning, som kommunen stiller til rådighed.

Digital indgivelse af logiværtserklæringer gøres således obligatorisk, således at en logiværtserklæring efter det foreslåede *stk. 4, 2. pkt.*, som ikke er indgivet ved anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning, som kommunen stiller til rådighed, som udgangspunkt skal afvises af kommunen. Efter *stk. 4, 3. pkt.*, foreslås det, at hvis der efter kommunalbestyrelsens vurdering foreligger særlige forhold, er logiværten imidlertid fritaget for kravet om indgivelse af logiværtserklæring ved anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning.

Når der foreligger særlige forhold, der gør, at logiværten ikke kan eller ikke må forventes at kunne anvende den digitale selvbetjeningsløsning, skal kommunalbestyrelsen efter den foreslåede bestemmelse tilbyde logiværten, at anmodningen kan indgives på anden måde end ved brug af kommunens digitale selvbetjeningsløsning.

Det er kommunalbestyrelsen, der ud fra et konkret skøn vurderer, om der foreligger særlige forhold. Der skal i den forbindelse lægges vægt på logiværtens beskrivelse af egne evner og muligheder for at anvende it-værktøjer og eventuelle problemer med at søge om hjælp, ligesom kommunalbestyrelsen ud fra en helhedsvurdering af logiværten må bedømme, om logiværten vil kunne indgive logiværtserklæringen ved brug af selvbetjeningsløsningen efter modtagelse af hjælp hertil.

Særlige forhold kan for eksempel foreligge, hvor der er tale om logiværter med særlige handicap, såvel kognitiv som fysisk funktionsnedsættelse samt demens, logiværter, der mangler digitale kompetencer, visse socialt udsatte logiværter, logiværter med psykiske lidelser, logiværter med sprogveskelsigheder mv., hvor hjælp eller medbetjening fra kommunens side konkret vurderes ikke at være en egnet løsning. Der vil således kunne være tale om, at der foreligger særlige forhold for nogle af de nævnte logiværter, der gør, at logiværten ikke kan indgive logiværtserklæringen ved anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning. Tilsvarende vil der også være logiværter fra de nævnte grupper, der kan anvende den digitale selvbetjeningsløsning og derfor skal anvende den digitale selvbetjeningsløsning. Særlige forhold vil eksempelvis kunne foreligge, hvor en logivært er indsat i fængsel eller institutionsanbragt og af den grund ikke har adgang til en computer eller lignende digital platform, hvorfor logiværten ikke kan anvende den digitale selvbetjeningsløsning.

Kommunerne vil som foreslået i *stk. 4, 4. pkt.*, fortsat frit kunne tilrettelægge proceduren i forbindelse med indgivelse af logiværtserklæringer i de tilfælde, hvor indgivelsen ikke er omfattet af kravet om digital selvbetjening, og herunder kræve at logiværtserklæringen skal være skriftlig og afgives på en særlig blanket.

Baggrunden for den særlige formulering i *stk. 4, 4. pkt.*, sammenlignet med de øvrige områder, der underlægges obligatorisk digital selvbetjening, er, dels at denne formulering er anvendt i CPR-lovens §

12, stk. 3, og § 28, hvorved anmeldelse af indenlandsk flytning og anmodning om navne- og adressebeskyttelse blev underlagt obligatorisk digital selvbetjening, og dels at anvendelse af blanketter til brug for logiværtserklæringer i dag er meget udbredt.

Udover særlige forhold hos logiværten kan der også efter det foreslåede *stk. 4, 5. pkt.* forekomme ekstraordinære situationer, hvor omstændighederne ved indgivelsen af logiværtserklæringen eller kommunens forhold gør, at logiværtserklæringen ikke kan indgives ved anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning. Der kan eksempelvis være tale om, at kommunens digitale selvbetjeningsløsning ikke er indrettet til at håndtere en bestemt situation. Tilsvarende vil kommunen eksempelvis kunne anvisе logiværten en anden måde at indgive logiværtserklæringen på, hvis kommunens selvbetjeningsløsning er ude af drift. Der vil i sådanne tilfælde være tale om, at der ud fra en samlet vurdering er klare økonomiske fordele ved at modtage logiværtserklæringen ikke-digitalt.

Kommunerne er efter CPR-loven forpligtet til at drage omsorg for, at CPR er korrekt udvisende, og kommunernes indhentelse af logiværtserklæringer er med til at sikre dette formål. Det er således i alle tilfælde kommunen, der har et behov for at modtage oplysningerne med henblik på at kunne foretage korrekt registrering i CPR eller rette en registrering i CPR vedrørende en anden borger.

Som følge heraf kan kommunen være forpligtet til at tage oplysninger fra en logivært i betragtning på trods af, at oplysningerne fra logiværten ikke er indgivet ved anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning. Kommunen vil således kunne være forpligtet til at tage oplysningerne fra en logivært i betragtning, hvor kommunen må formode, at logiværten ikke, på trods af kommunens anvisninger herom, vil indgive logiværtserklæringen via den digitale selvbetjeningsløsning. I et sådant tilfælde vil kommunen således ud fra sagens karakter kunne vælge at acceptere en ikke-digital anmeldelse, hvis kommunen vurderer, at oplysningerne fra logiværten ikke vil blive indgivet digitalt.

Der henvises til de almindelige bemærkninger ovenfor under afsnit 4.2.3 *Særlige forhold* og afsnit 4.2.4 *Ekstraordinære situationer*.

Kommunerne vil efter persondataloven være forpligtet til at stille en sikker digital selvbetjeningsløsning til rådighed. Der henvises til de almindelige bemærkninger ovenfor i afsnit 3.2 *Persondatabeskyttelse* og afsnit 4.2.6 *Infrastruktur og tekniske løsninger*.

Det foreslås i *stk. 4, 6. pkt.*, at en logiværtserklæring indgivet via den digitale selvbetjeningsløsning anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for kommunalbestyrelsen, der vil være adressat for logiværtserklæringen, det vil sige på et tidspunkt, hvor kommunalbestyrelsen har adgang til at behandle eller læse logiværtserklæringen. Der henvises til de generelle bemærkninger ovenfor i afsnit 4.3 *Hvornår en meddelelse anses for at være kommet frem*.

Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger ovenfor i afsnit 4.4 *De konkrete områder omfattet af lovforslaget*.

(Vejviser- og markedsføringsbeskyttelse)

Til nr. 2

Ved den foreslåede bestemmelse fastsættes, at anmodning om registrering i CPR af henholdsvis lokalvejviserbeskyttelse og markedsføringsbeskyttelse skal ske digitalt ved brug af den digitale selvbetjeningsløsning, som bopælskommunen stiller til rådighed. Det foreslås endvidere, at ophævelse af registrering i CPR af henholdsvis lokalvejviserbeskyttelse og markedsføringsbeskyttelse skal ske digitalt ved brug af den digitale selvbetjeningsløsning, som kommunen stiller til rådighed.

Anmodning om navne- og adressebeskyttelse i CPR, jf. CPR-lovens § 28, stk. 1, er i dag er underlagt obligatorisk digital selvbetjening, jf. § 28, stk. 2-4. Obligatorisk digital selvbetjening ved anmodning om henholdsvis lokalvejviserbeskyttelse og markedsføringsbeskyttelse samt ophævelse heraf indføres ved en henvisning i den foreslåede § 29, *stk. 4*, til reglerne om digital anmodning i § 28, stk. 2 og 4.

Digital anmodning om registrering eller ophævelse i CPR af henholdsvis lokalvejviserbeskyttelse og markedsføringsbeskyttelse gøres obligatorisk for borgeren, således at en anmodning, som ikke er indgivet ved anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning, som kommunen stiller til rådighed, som udgangspunkt skal afvises af kommunen. Foreligger der efter kommunalbestyrelsens vurdering særlige forhold, er borgeren imidlertid fritaget for kravet om anmodning ved anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning.

Når der foreligger særlige forhold, der gør, at borgeren ikke kan eller ikke må forventes at kunne anvende den digitale selvbetjeningsløsning, skal kommunalbestyrelsen efter den foreslåede bestemmelse tilbyde borgeren, at anmodningen kan indgives på anden måde end ved brug af kommunens digitale selvbetjeningsløsning.

Det er kommunalbestyrelsen, der ud fra et konkret skøn vurderer, om der foreligger særlige forhold. Der skal i den forbindelse lægges vægt på borgerens beskrivelse af egne evner og muligheder for at anvende it-værktøjer og eventuelle problemer med at søge om hjælp, ligesom kommunalbestyrelsen ud fra en helhedsvurdering af borgeren må bedømme, om borgeren vil kunne foretage anmodningen ved brug af selvbetjeningsløsningen efter modtagelse af hjælp hertil.

Særlige forhold kan for eksempel foreligge, hvor der er tale om borgere med særlige handicap, såvel kognitiv som fysisk funktionsnedsættelse samt demens, borgere, der mangler digitale kompetencer, visse socialt udsatte borgere, borgere med psykiske lidelser, hjemløse, borgere med sprogveskelligheder mv., hvor hjælp eller medbetjening fra kommunens side konkret vurderes ikke at være en egnet løsning. Der vil således kunne være tale om, at der foreligger særlige forhold for nogle af de nævnte borgere, der gør, at borgeren ikke kan anmode om registrering eller ophævelse i CPR af henholdsvis lokalvejviserbeskyttelse og markedsføringsbeskyttelse ved anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning. Tilsvarende vil der også være borgere fra de nævnte grupper, der kan anvende den digitale selvbetjeningsløsning og derfor skal anvende den digitale selvbetjeningsløsning. Særlige forhold vil eksempelvis kunne foreligge, hvor en borger er indsat i fængsel eller institutionsanbragt og af den grund ikke har adgang til en computer eller lignende digital platform, hvorfor borgeren ikke kan anvende den digitale selvbetjeningsløsning.

Udover særlige forhold hos borgeren kan der også helt ekstraordinært forekomme situationer, hvor omstændighederne ved anmodningen eller kommunens forhold gør, at anmodning ikke kan fremsættes ved anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning. Der kan eksempelvis være tale om, at kommunens digitale selvbetjeningsløsning ikke er indrettet til at håndtere en bestemt situation. Tilsvarende vil kommunen eksempelvis kunne anvisе borgeren en anden måde at anmode på, hvis kommunens selvbetjeningsløsning er ude af drift. Der vil i sådanne tilfælde være tale om, at der ud fra en samlet vurdering er klare økonomiske fordele ved at modtage anmodningen ikke-digitalt.

Der henvises til de almindelige bemærkninger ovenfor under afsnit 4.2.3 *Særlige forhold* og afsnit 4.2.4 *Ekstraordinære situationer*.

Kommunerne vil efter persondataloven være forpligtet til at stille en sikker digital selvbetjeningsløsning til rådighed for borgerne. Der henvises til de almindelige bemærkninger ovenfor under afsnit 3.2 *Persondatabeskyttelse* og afsnit 4.2.6 *Infrastruktur og tekniske løsninger*.

Kommunerne vil fortsat frit kunne tilrettelægge proceduren i forbindelse med indgivelse af anmodning om registrering eller ophævelse i CPR af lokalvejviserbeskyttelse og markedsføringsbeskyttelse i de tilfælde, hvor anmodningen ikke er omfattet af kravet om digital selvbetjening, og herunder kunne kræve at anmodningen skal være skriftlig og afgives på en særlig blanket, jf. den foreslåede bestemmelse i § 29, stk. 4, der indeholder en henvisning til de nærmere regler herom i § 28, stk. 2, 4. pkt.

Ved den foreslåede bestemmelse i § 29, stk. 4, jf. § 28, stk. 4, foreslås det, at en anmodning om registrering eller ophævelse i CPR af henholdsvis lokalvejviserbeskyttelse og markedsføringsbeskyttelse indgivet via den digitale selvbetjeningsløsning anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig

for kommunalbestyrelsen, der vil være adressat for anmodningen, det vil sige på et tidspunkt, hvor kommunalbestyrelsen har adgang til at behandle eller læse anmodningen. Der henvises til de generelle bemærkninger ovenfor under afsnit 4.3 *Hvornår en meddelelse anses for at være kommet frem*.

Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger ovenfor under afsnit 4.4 *De konkrete områder omfattet af lovforslaget*.

(Anmodning om enkeltstående ubeskyttede standardoplysninger fra CPR)

Til nr. 3

Ved den foreslåede bestemmelse i § 42, stk. 7, 1. pkt., fastsættes, at anmodning om oplysninger efter § 42, stk. 1, skal ske digitalt ved brug af den digitale selvbetjeningsløsning, som kommunen stiller til rådighed.

Som betingelse for at få udleveret oplysningerne efter § 42, stk. 1, skal den, der ønsker oplysningerne udleveret, overfor kommunen kunne identificere den person, der anmodes om oplysninger om. Identifikation kan efter reglerne ske ved enten navn (nuværende eller tidligere) og fødselsdato, navn (nuværende eller tidligere) og (nuværende eller tidligere) adresse eller navn (nuværende eller tidligere) og personnummer.

Efter CPR-lovens § 32, stk. 2, fastsætter Økonomi- og Indenrigsministeriet vilkårene, herunder om sikkerhedsforanstaltninger og betalingen, for videregivelse af oplysninger fra CPR for så vidt angår offentlige myndigheders indhentning af oplysninger i CPR. Inden lovens ikrafttræden vil standardvilkårene for offentlige myndigheders adgang til CPR blive ændret. Der vil blive stillet krav om, at offentlige myndigheder ved anvendelse af adgangen til CPR i forbindelse med elektronisk selvbetjening skal sikre, at borgeren er logget ind med digital signatur, således at det i den enkelte selvbetjeningsløsning er muligt at registrere, hvem der har anvendt selvbetjeningsløsningen (logning).

Der vil endvidere i standardvilkårene blive stillet krav om, at digitale selvbetjeningsløsninger til brug for anmodning om oplysninger efter § 42, stk. 1, hvor der gives et umiddelbart svar til spørgeren, tilrettelægges således, at de digitale selvbetjeningsløsninger ikke overfor spørgeren afslører resultatet af en søgning i CPR på navn (nuværende og tidligere) og personnummer, men alene giver en umiddelbar tilbagemelding til spørgeren, hvis der kan udfindes en person på baggrund af indtastede oplysninger om navn (nuværende eller tidligere) og fødselsdato eller navn (nuværende eller tidligere) og adresse (nuværende eller tidligere).

Kommunerne kan kræve betaling til dækning for kommunens omkostninger ved udleveringen af oplysningerne efter CPR-lovens § 42, stk. 1. De digitale selvbetjeningsløsninger vil blive indrettet således, at der kan ske betaling med betalingskort via selvbetjeningsløsningen. Lovforslaget om digital anmodning om oplysninger efter CPR-lovens § 42, stk. 1, indebærer ikke en indskrænkning af de betalingsmåder, som kommunerne i øvrigt stiller til rådighed for borgerne.

Digital anmodning om oplysninger efter § 42, stk. 1, gøres obligatorisk for borgeren, således at en anmodning, som ikke er indgivet ved anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning, som kommunen stiller til rådighed, som udgangspunkt skal afvises af kommunen, jf. stk. 7, 2. pkt.. Foreligger der efter kommunalbestyrelsens vurdering særlige forhold, er borgeren imidlertid fritaget for kravet om anmodning ved anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning, jf. stk. 7, 3. pkt..

Når der foreligger særlige forhold, der gør, at borgeren ikke kan eller ikke må forventes at kunne anvende den digitale selvbetjeningsløsning, skal kommunalbestyrelsen efter den foreslåede bestemmelse tilbyde borgeren, at anmodningen kan indgives på anden måde end ved brug af kommunens digitale selvbetjeningsløsning.

Det er kommunalbestyrelsen, der ud fra et konkret skøn vurderer, om der foreligger særlige forhold. Der skal i den forbindelse lægges vægt på borgerens beskrivelse af egne evner og muligheder for at anvende

it-værktøjer og eventuelle problemer med at søge om hjælp, ligesom kommunalbestyrelsen ud fra en helhedsvurdering af borgeren må bedømme, om borgeren vil kunne foretage anmodningen ved brug af selvbetjeningsløsningen efter modtagelse af hjælp hertil.

Særlige forhold kan for eksempel foreligge, hvor der er tale om borgere med særlige handicap, såvel kognitiv som fysisk funktionsnedsættelse samt demens, borgere, der mangler digitale kompetencer, visse socialt udsatte borgere, borgere med psykiske lidelser, hjemløse, borgere med sprogveskelligheder mv., hvor hjælp eller medbetjening fra kommunens side konkret vurderes ikke at være en egnet løsning. Der vil således kunne være tale om, at der foreligger særlige forhold for nogle af de nævnte borgere, der gør, at borgeren ikke kan anmode om oplysninger efter § 42, stk. 1, ved anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning.

Tilsvarende vil der også være borgere fra de nævnte grupper, der kan anvende den digitale selvbetjeningsløsning og derfor skal anvende den digitale selvbetjeningsløsning. Særlige forhold vil eksempelvis kunne foreligge, hvor en borger er indsat i fængsel eller institutionsanbragt og af den grund ikke har adgang til en computer eller lignende digital platform, hvorfor borgeren ikke kan anvende den digitale selvbetjeningsløsning.

Udover særlige forhold hos borgeren kan der efter *stk. 7. 4. pkt.*, også helt ekstraordinært forekomme situationer, hvor omstændighederne ved anmodningen eller kommunens forhold gør, at der ikke kan anmodes om oplysninger efter § 42, stk. 1, ved anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning. Der kan eksempelvis være tale om, at kommunens digitale selvbetjeningsløsning ikke er indrettet til at håndtere en bestemt situation. Tilsvarende vil kommunen eksempelvis kunne anvise borgeren en anden måde at indgive anmodning på, hvis kommunens selvbetjeningsløsning er ude af drift. Der vil i sådanne tilfælde være tale om, at der ud fra en samlet vurdering er klare økonomiske fordele ved at modtage anmodningen ikke-digitalt.

Der henvises til de almindelige bemærkninger ovenfor under afsnit 4.2.3 *Særlige forhold* og afsnit 4.2.4 *Ekstraordinære situationer*.

Kommunerne vil efter persondataloven være forpligtet til at stille en sikker digital selvbetjeningsløsning til rådighed. Der henvises til de almindelige bemærkninger ovenfor i afsnit 3.2 *Persondatabeskyttelse* og afsnit 4.2.6 *Infrastruktur og tekniske løsninger*.

Kommunerne vil fortsat frit kunne tilrettelægge proceduren i forbindelse med indgivelse af anmodning om oplysninger efter § 42, stk. 1, i de tilfælde, hvor anmodningen ikke er omfattet af kravet om digital selvbetjening, og herunder kræve at anmodningen skal være skriftlig, jf. CPR-lovens § 51, stk. 1.

En anmodning indgivet via den digitale selvbetjeningsløsning anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for kommunalbestyrelsen, der vil være adressat for anmodningen, det vil sige på et tidspunkt, hvor kommunalbestyrelsen har adgang til at behandle eller læse anmodningen. Der henvises til de generelle bemærkninger ovenfor i afsnit 4.3 *Hvornår en meddelelse anses for at være kommet frem*.

Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger ovenfor i afsnit 4.4 *De konkrete områder omfattet af lovforslaget*.

(Anmodning om attestation af oplysninger i CPR eller andet folkeregistermateriale)

Til nr. 4

Ved den foreslåede bestemmelse i § 46, stk. 2, 1. pkt., fastsættes, at anmodning om attestation af oplysninger, som er registreret i CPR eller andet folkeregistermateriale, skal ske digitalt ved brug af den digitale selvbetjeningsløsning, som kommunen stiller til rådighed.

Digital anmodning om attestation af oplysninger, der er registreret i CPR eller andet folkeregistermateriale, gøres således obligatorisk for borgeren, således at en anmodning, som ikke er indgivet ved

anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning, som kommunen stiller til rådighed, som udgangspunkt skal afvises af kommunen, jf. *stk. 2, 2. pkt.* Foreligger der efter kommunalbestyrelsens vurdering særlige forhold, er borgeren imidlertid fritaget for kravet om anmodning ved anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning, jf. *stk. 2, 3. pkt.*

Kommunerne kan kræve betaling for attestation af oplysninger, der er registreret i CPR eller andet folkeregistermateriale. De digitale selvbetjeningsløsninger vil blive indrettet således, at der kan ske betaling med betalingskort via selvbetjeningsløsningen. Lovforslaget om digital anmodning om attestation af oplysninger i CPR indebærer ikke en indskrænkning af de betalingsmåder, som kommunerne i øvrigt stiller til rådighed for borgerne.

Når der foreligger særlige forhold, der gør, at borgeren ikke kan eller ikke må forventes at kunne anvende den digitale selvbetjeningsløsning, skal kommunalbestyrelsen efter den foreslåede bestemmelse tilbyde borgeren, at anmodningen kan indgives på anden måde end ved brug af kommunens digitale selvbetjeningsløsning.

Det er kommunalbestyrelsen, der ud fra et konkret skøn vurderer, om der foreligger særlige forhold. Der skal i den forbindelse lægges vægt på borgerens beskrivelse af egne evner og muligheder for at anvende it-værktøjer og eventuelle problemer med at søge om hjælp, ligesom kommunalbestyrelsen ud fra en helhedsvurdering af borgeren må bedømme, om borgeren vil kunne foretage anmodningen ved brug af selvbetjeningsløsningen efter modtagelse af hjælp hertil.

Særlige forhold kan for eksempel foreligge, hvor der er tale om borgere med særlige handicap, såvel kognitiv som fysisk funktionsnedsættelse samt demens, borgere, der mangler digitale kompetencer, visse socialt udsatte borgere, borgere med psykiske lidelser, hjemløse, borgere med sprogveskelsigheder mv., hvor hjælp eller medbetjening fra kommunens side konkret vurderes ikke at være en egnet løsning. Der vil således kunne være tale om, at der foreligger særlige forhold for nogle af de nævnte borgere, der gør, at borgeren ikke kan anmode om attestation af oplysninger, som er registreret i CPR eller andet folkeregistermateriale, ved anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning.

Tilsvarende vil der også være borgere fra de nævnte grupper, der kan anvende den digitale selvbetjeningsløsning og derfor skal anvende den digitale selvbetjeningsløsning. Særlige forhold vil eksempelvis kunne foreligge, hvor en borger er indsat i fængsel eller institutionsanbragt og af den grund ikke har adgang til en computer eller lignende digital platform, hvorfor borgeren ikke kan anvende den digitale selvbetjeningsløsning.

Udover særlige forhold hos borgeren kan der efter *stk. 2, 4. pkt.*, også helt ekstraordinært forekomme situationer, hvor omstændighederne ved anmodningen eller kommunens forhold gør, at der ikke kan anmodes om attestation af oplysninger, der er registreret i CPR eller andet folkeregistermateriale, ved anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning. Der kan eksempelvis være tale om, at kommunens digitale selvbetjeningsløsning ikke er indrettet til at håndtere en bestemt situation. Tilsvarende vil kommunen eksempelvis kunne anviser borgeren en anden måde at indgive anmodning på, hvis kommunens selvbetjeningsløsning er ude af drift. Der vil i sådanne tilfælde være tale om, at der ud fra en samlet vurdering er klare økonomiske fordele ved at modtage anmodningen ikke-digitalt.

Der henvises til de almindelige bemærkninger ovenfor under afsnit 4.2.3 *Særlige forhold* og afsnit 4.2.4 *Ekstraordinære situationer*.

Kommunerne vil efter persondataloven være forpligtet til at stille en sikker digital selvbetjeningsløsning til rådighed for borgerne. Der henvises til de almindelige bemærkninger ovenfor i afsnit 3.2 *Persondata-beskyttelse* og afsnit 4.2.6 *Infrastruktur og tekniske løsninger*.

Kommunerne vil fortsat frit kunne tilrettelægge proceduren i forbindelse med indgivelse af anmodning om oplysninger efter § 46 i de tilfælde, hvor anmodningen ikke er omfattet af kravet om digital selvbetjening, og herunder kræve at anmodningen skal være skriftlig, jf. CPR-lovens § 51, stk. 1.

Med *stk. 3* foreslås det, at en anmodning indgivet via den digitale selvbetjeningsløsning anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for kommunalbestyrelsen, der vil være adressat for anmodningen, det vil sige på et tidspunkt, hvor kommunalbestyrelsen har adgang til at behandle eller læse anmodningen. Der henvises til de generelle bemærkninger ovenfor i afsnit 4.3 *Hvornår en meddelelse anses for at være kommet frem*.

Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger ovenfor i afsnit 4.4. *De konkrete områder omfattet af lovforslaget*.

Til § 16

Det foreslås i *stk. 1*, at loven træder i kraft den 1. december 2014. De enkelte offentlige myndigheder er ansvarlig for at stille en selvbetjeningsløsning til rådighed for borgerne, så det sikres, at de udvalgte selvbetjeningsløsninger kan anvendes ved lovens ikrafttræden, således at selvbetjening bliver obligatorisk digital.

Det foreslås i *stk. 2*, at loven finder anvendelse for ansøgninger, anmeldelser, anmodninger, meddelelser og erklæringer, som indgives fra og med den 1. december 2014. Ansøgninger mv., der er indgivet før lovens ikrafttrædelsestidspunkt, men som ikke er færdigbehandlet af myndigheden inden den 1. december 2014, er således ikke omfattet af kravet om obligatorisk digital selvbetjening.

Til § 17

Bestemmelsen i § 17 vedrører lovens territoriale anvendelsesområde. Det foreslås i *stk. 1*, at loven ikke skal gælde for Færøerne og Grønland.

I *stk. 2* foreslås det, at § 5 om forældreansvar, § 6 om separation, skilsmisse og ægtefællebidrag, § 7 om fader- og medmoderskab, § 8 om adoption, § 9 om børnebidrag og § 10 om ægtefællebidrag skal kunne sættes i kraft for Færøerne ved kongelig anordning med de ændringer, som de færøske forhold tilsiger.

Forældreansvarsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1073 af 20. november 2012 med senere ændringer, er ikke sat i kraft for Færøerne, og reglerne om forældremyndighed og samvær mv. findes i anordning nr. 228 af 15. marts 2007 om ikrafttræden for Færøerne af lov om forældremyndighed og samvær. Forældreansvarsloven er heller ikke sat i kraft for Grønland, og reglerne om forældremyndighed og samvær mv. findes i anordning nr. 306 af 14. maj 1993 om ikrafttræden for Grønland af myndighedsloven. Forældreansvarsloven kan ved kongelig anordning sættes i kraft for Færøerne og Grønland.

Lov om ægteskabs indgåelse og opløsning, jf. lovbekendtgørelse nr. 1052 af 12. november 2012 med senere ændringer, er sat i kraft for Grønland, jf. anordning nr. 307 af 14. maj 1993 om ikrafttræden for Grønland af lov om ægteskabets indgåelse og opløsning med senere ændringer. Loven er også sat i kraft for Færøerne, jf. anordning nr. 37 af 22. januar 2002 om ikrafttræden for Færøerne af lov om ægteskabets indgåelse og opløsning.

På Færøerne findes reglerne om faderskab og børnebidrag i lov om børns retsstilling, der er sat i kraft for Færøerne ved kongelig anordning nr. 367 af 29. november 1962. I Grønland findes reglerne om faderskab og børnebidrag i lov nr. 197 af 16. juni 1962 om børns retsstilling i Grønland. Børneloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 18. af 10. januar 2014, (faderskab) kan ved kongelig anordning sættes i kraft for Færøerne og Grønland, men dette er endnu ikke sket. Lov om børns forsørgelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 1044 af 29. oktober 2009 med senere ændringer, (børnebidrag) kan ved kongelig anordning sættes i kraft for Grønland, men dette er endnu ikke sket.

Adoptionsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 392 af 22. april 2013 med senere ændringer, er i kraft for Færøerne, jf. senest kongelig anordning nr. 1169 af 25. november 2006 om ikrafttræden for Færøerne af lov om adoption. Adoptionsloven er i kraft for Grønland, jf. senest kongelig anordning nr. 410 af 21. april 2010 om ikrafttræden for Grønland af forskellige love om ændring af adoptionsloven.

Retsvirkningsloven, jf. lov nr. 56 af 18. marts 1925 med senere ændringer, finder anvendelse på Færøerne. Visse senere ændringer af loven er sat i kraft for Færøerne. Retsvirkningsloven er ikke sat i kraft for Grønland. For Grønland findes reglerne om formueforholdet mellem ægtefæller i lov nr. 150 af 31. marts 1993 om ikrafttræden for Grønland af lov om ægteskabets retsvirkninger.

Lov om Det Centrale Personregister, jf. lovbekendtgørelse nr. 5 af 9. januar 2013 med senere ændringer, er delvist sat i kraft for Grønland ved kongelig anordning nr. 198 af 29. november 2006 om ikrafttræden for Grønland af lov om Det Centrale Personregister. Det foreslås derfor i stk. 3, at den foreslåede § 15 ved kongelig anordning helt eller delvist kan sættes i kraft for Grønland med de ændringer, som de grønlandske forhold tilsiger.

I *stk. 3* foreslås det, at § 5 om forældreansvar, § 6 om separation, skilsmisse og ægtefællebidrag, § 7 om fader- og medmoderskab, § 8 om adoption, § 9 om børnebidrag og § 15 om de områder, der er omfattet af CPR-loven, skal kunne sættes i kraft for Grønland med de ændringer, som de grønlandske forhold tilsiger. Der henvises til bemærkningerne til stk. 2 ovenfor.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov*Gældende formulering**Lovforslaget**Justitsministeriet***§ 1**

I lov om våben og eksplosivstoffer, jf. lovbe-
kendtgørelse nr. 1005 af 22. oktober 2012, som
ændret ved § 1 i lov nr. 431 af 1. maj 2013 og §
1 i lov nr. 1623 af 26. december 2013, foretages
følgende ændring:

1. Efter § 2 f indsættes:

»§ 2 g. Justitsministeren kan fastsætte regler om,
at anmeldelser og ansøgninger, som efter denne
lov eller bestemmelser udfærdiget i medfør heraf
indgives til politiet, skal indgives ved anvendelse
af den digitale løsning, som politiet anviser (digital
selvbetjening).«

Klima-, Energi- og Bygningsministeriet

§ 2

I byggeloven, jf. lovbe-
kendtgørelse nr. 1185 af
14. oktober 2010, som ændret ved § 3 i lov nr. 389
af 2. maj 2012, § 3 i lov nr. 577 af 18. juni 2012
og § 1 i lov nr. 640 af 12. juni 2013, foretages
følgende ændring:

§ 16. Arbejder, der er omfattet af § 2, må ikke
påbegyndes uden byggetilladelse. Kommunalbesty-
relsen kan kræve, at ansøgeren giver de oplysning-
er, der er nødvendige for bedømmelse af ansøg-
ningen. Ansøgeren skal i ansøgningen om byggetil-
ladelse oplyse, om bygningen er omfattet af stk.3.

Stk. 2. Ansøgeren skal til kommunalbestyrelsen
fremsende relevante tekniske oplysninger om byg-
ningens data til brug for opbevaring.

1. I § 16 indsættes efter stk. 2 som nye stykker:

»*Stk. 3.* Ansøgning om byggetilladelse, dispensa-
tion fra denne lov og regler fastsat i medfør heraf
samt anmeldelse af et byggearbejde skal indgives
til kommunalbestyrelsen ved anvendelse af den di-
gitale løsning, som kommunen stiller til rådighed
(digital selvbetjening). Ansøgninger, der ikke ind-
gives ved digital selvbetjening, afvises af kommu-
nalbestyrelsen, jf. dog stk. 4 og 5.

Stk. 4. Hvis kommunalbestyrelsen finder, at der
foreligger særlige forhold, der gør, at ansøgeren el-
ler anmelderen ikke må forventes at kunne anvende

digital selvbetjening, skal kommunalbestyrelsen tilbyde, at ansøgningen eller anmeldelsen kan indgives på anden måde end ved digital selvbetjening efter stk. 3. Kommunalbestyrelsen bestemmer, hvordan en ansøgning eller anmeldelse omfattet af 1. pkt. skal indgives, herunder om den skal indgives mundtligt eller skriftligt.

Stk. 5. Kommunalbestyrelsen kan helt ekstraordinært ud over de i stk. 4 nævnte tilfælde undlade at afvise en ansøgning eller anmeldelse, der ikke er indgivet ved digital selvbetjening, hvis der ud fra en samlet økonomisk vurdering er klare fordele for kommunen ved at modtage ansøgningen eller anmeldelsen på anden måde end digitalt.

Stk. 6. En digital ansøgning eller anmeldelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for kommunalbestyrelsen.«

Stk. 3-10 bliver herefter stk. 7-14.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen skal ikke foretage en vurdering af de tekniske forhold ved følgende bygningstyper, jf. dog stk. 5 og 8:

1) Mindre bygninger, herunder carporte, garager, udhuse, drivhuse og tilbygninger hertil m.v.

2) Småhuse, herunder enfamiliehuse, tilbygninger til og ombygninger af enfamiliehuse, sommerhuse, opvarmede udestuer m.v.

3) Jordbrugserhvervets avls- og driftsbygninger.

4) Industri- og lagerbygninger, hvor installationerne har et begrænset omfang, hvor bygningen kun har en etage, og hvor bygningen har en let tagkonstruktion.

Stk. 4. Ved tekniske forhold forstås i denne lov krav, som er indført i medfør af byggeloven, til

1) adgangsforhold eller tilgængelighed, herunder krav til indretning,

2) konstruktioner, herunder krav til fugt og holdbarhed,

3) brandforhold,

4) indeklima,

5) energiforbrug og

6) installationer.

Stk. 5. I sager vedrørende bygninger omfattet af stk. 3, nr. 3 og 4, foretager kommunalbestyrelsen uanset stk. 4 en vurdering af, om lovgivningens krav til brandforhold er opfyldt. Tilsvarende gæl-

der i sager om sammenbyggede enfamiliehuse med over to husstande, herunder række- og kædehuse.

Stk. 6. En byggetilladelse kan opdeles i deltilladelser, hvis byggeriet efter kommunalbestyrelsens skøn kan påbegyndes, uden at alle forhold i byggesagen er endeligt afklaret.

Stk. 7. En tilladelse bortfalder, hvis det af tilladelsen omfattede arbejde ikke er påbegyndt inden 1 år fra tilladelsens dato. Må det antages, at et projekt, der omfatter flere bygninger, ikke kan færdiggøres inden 2 år fra dets påbegyndelse, kan tilladelsen begrænses til en del af projektet.

Stk. 8. I bygningsreglementet kan der fastsættes regler om, at kommunalbestyrelsen ikke må meddele tilladelse efter stk. 1, før der er meddelt nødvendig tilladelse efter anden lovgivning til det ansøgte.

Stk. 9. Økonomi- og erhvervsministeren kan fastsætte nærmere regler om, hvilke bygningstyper der er undtaget fra teknisk kontrol hos kommunalbestyrelsen, jf. stk. 3, og om, hvad der efter denne lov forstås ved tekniske forhold, jf. stk. 4.

Stk. 10. Økonomi- og erhvervsministeren kan endvidere fastsætte bestemmelser om, at kommunalbestyrelsen skal registrere oplysninger om faktiske sagsbehandlingstider for ansøgninger om byggetilladelse, ibrugtagningstilladelse og andre tilladelser, jf. stk. 1 og 6 samt § 16 A og de regler, der er fastsat i medfør af § 16 B, stk. 1, samt for ansøgninger om dispensation, jf. § 22.

Kulturministeriet

§ 3

I folkeoplysningsloven, jf. lovebkendtgørelse nr. 854 af 11. juli 2011, som ændret ved § 2 i lov nr. 444 af 23. maj 2012, foretages følgende ændring:

1. Efter § 33 indsættes:

»§ 33 a. Ansøgning om anvisning af lokaler og udendørsanlæg efter bestemmelserne i kapitel 6 og 7 skal indgives ved anvendelse af den digitale løsning, som kommunen stiller til rådighed (digital selvbetjening). Ansøgninger, der ikke indgives ved digital selvbetjening, afvises af kommunalbestyrelsen, jf. dog stk. 2 og 3.

Stk. 2. Hvis kommunalbestyrelsen finder, at der foreligger særlige forhold, der gør, at ansøgeren ikke må forventes at kunne anvende digital selvbetjening, skal kommunalbestyrelsen tilbyde, at ansøgningen kan indgives på anden måde end ved digital selvbetjening efter stk. 1. Kommunalbestyrelsen bestemmer, hvordan en ansøgning omfattet af 1. pkt. skal indgives, herunder om den skal indgives mundtligt eller skriftligt.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan helt ekstraordinært ud over de i stk. 2 nævnte tilfælde undlade at afvise en ansøgning, der ikke er indgivet ved digital selvbetjening, hvis der ud fra en samlet økonomisk vurdering er klare fordele for kommunen ved at modtage ansøgningen på anden måde end digitalt.

Stk. 4. En digital ansøgning anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for kommunalbestyrelsen.«

Miljøministeriet

§ 4

I lov om miljøbeskyttelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 879 af 26. juni 2010, som ændret senest ved lov nr. 87 af 28. januar 2014, foretages følgende ændring:

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen fastsætter i et regulativ forskrifter om de kommunale affaldsordningers omfang og tilrettelæggelse m.v.

1. I § 45, *stk. 4*, indsættes som 2. *pkt.*:

»Kommunalbestyrelsen fastsætter desuden i regulativet forskrifter om,

1) at meddelelser til kommunalbestyrelsen i relation til affaldsordninger omfattet af regulativet skal indgives ved anvendelse af den digitale løsning, som kommunen stiller til rådighed (digital selvbetjening),

2) at meddelelser, som ikke indgives ved digital selvbetjening, afvises af kommunalbestyrelsen,

3) at meddelelser kan indgives på en anden måde end ved digital selvbetjening, hvis der foreligger særlige forhold, der gør, at meddelelsen ikke må forventes at kunne indgives ved digital selvbetjening,

4) at kommunalbestyrelsen bestemmer, hvordan en meddelelse skal indgives, hvis der foreligger

særlige forhold som nævnt i nr. 3, herunder om den skal indgives mundtligt eller skriftligt,

5) at kommunalbestyrelsen helt ekstraordinært udover de tilfælde, der er nævnt i nr. 3, kan undlade at afvise en meddelelse, der ikke er indgivet ved digital selvbetjening, hvis der ud fra en samlet økonomisk vurdering er klare fordele for kommunen ved at modtage meddelelsen på anden måde end digitalt, og

6) at en digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for kommunalbestyrelsen.«

Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold

§ 5

I forældreansvarsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1073 af 20. november 2012, som ændret ved § 3 i lov nr. 652 af 12. juni 2013, foretages følgende ændringer:

§ 31. Anmodning om afgørelse om forældremyndighed efter §§ 11, 14 eller 15, om barnets bopæl efter § 17 og om samvær m.v. efter §§ 19-22 og 25 indgives til statsforvaltningen.

Stk. 2. Statsforvaltningen indkalder parterne til et møde, medmindre anmodningen alene vedrører en afgørelse om anden kontakt efter § 22.

Stk. 3. Statsforvaltningen kan undlade at indkalde parterne til et møde, hvis det er unødvendigt eller uhensigtsmæssigt.

1. § 31, stk. 2 og 3, ophæves, og i stedet indsættes:

»*Stk. 2.* Anmeldelse af en aftale efter §§ 9, 10 og 13 og anmodning om en afgørelse efter §§ 11, 14 og 17, § 19, stk. 1-3, §§ 20, 20 a, 21, 22 og 25 skal indgives til statsforvaltningen ved anvendelse af den digitale løsning, som statsforvaltningen stiller til rådighed (digital selvbetjening). Anmeldelser og anmodninger, der ikke indgives ved digital selvbetjening, afvises af statsforvaltningen, jf. dog stk. 3 og 4.

Stk. 3. Hvis statsforvaltningen finder, at der foreligger særlige forhold, der gør, at borgeren ikke må forventes at kunne anvende digital selvbetjening, skal statsforvaltningen tilbyde, at anmeldelsen eller anmodningen kan indgives på anden måde end ved digital selvbetjening efter stk. 2. Statsforvaltningen bestemmer, hvordan en anmeldelse eller anmodning omfattet af 1. pkt. skal indgives, herunder om den skal indgives mundtligt eller skriftligt.

Stk. 4. Statsforvaltningen kan ud over de i stk. 3 nævnte tilfælde undlade at afvise en anmeldelse eller anmodning, der ikke er indgivet ved digital selvbetjening, hvis der ud fra en samlet økonomisk

vurdering er klare fordele for statsforvaltningen ved at modtage anmeldelsen eller anmodningen på anden måde end digitalt, eller hvis det må antages at være bedst for barnet, at anmeldelsen eller anmodningen ikke afvises.

Stk. 5. En digital anmeldelse eller anmodning anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for statsforvaltningen.«

2. Efter § 31 indsættes før overskriften til § 32:

»§ 31 a. Ved anmodning om en afgørelse, som nævnt i § 31, stk. 1, indkalder statsforvaltningen parterne til et møde, medmindre anmodningen alene vedrører en afgørelse om anden kontakt, som nævnt i § 22. Statsforvaltningen kan undlade at indkalde parterne til et møde, hvis det er unødvendigt eller uhensigtsmæssigt at afholde et møde.«

§ 6

I lov om ægteskabs indgåelse og opløsning, jf. lovbekendtgørelse nr. 1052 af 12. november 2012, som ændret ved § 9 i lov nr. 622 af 12. juni 2013 og § 20 i lov nr. 647 af 12. juni 2013, foretages følgende ændringer:

§ 58 d. Ansøgning om prøvelse af ægteskabsbetingelserne skal indgives til den myndighed, som efter § 13, stk. 1, skal prøve ægteskabsbetingelserne, ved anvendelse af den digitale løsning, som myndigheden stiller til rådighed (digital selvbetjening). Ansøgninger, der ikke indgives ved digital selvbetjening, afvises af myndigheden, jf. dog stk. 2 og 3.

1. I § 58 d, stk. 1, 2. pkt., ændres »stk. 2 og 3« til: »stk. 3 og 4«.

2. I § 58 d indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»Stk. 2. Anmodning om separation og skilsmisse efter § 37, stk. 2, og ansøgning om fastsættelse eller ændring af størrelsen af bidrag efter § 50, stk. 1, og § 53, stk. 2, skal indgives til statsforvaltningen ved anvendelse af den digitale løsning, som statsforvaltningen stiller til rådighed (digital selvbetjening). Anmodninger og ansøgninger, der ikke indgives ved digital selvbetjening, afvises af statsforvaltningen, jf. dog stk. 3 og 4.«

Stk. 2-4 bliver herefter stk. 3-5.

Stk. 2. Hvis der foreligger særlige forhold, der gør, at borgeren ikke må forventes at kunne anvende digital selvbetjening, skal myndigheden tilbyde, at ansøgningen kan indgives på anden måde end ved digital selvbetjening efter stk. 1. Myndigheden bestemmer, hvordan en ansøgning omfattet af 1. pkt. skal indgives, herunder om den skal indgives mundtligt eller skriftligt.

Stk. 3. Myndigheden kan helt ekstraordinært ud over de i stk. 2 nævnte tilfælde undlade at afvise en ansøgning, der ikke er indgivet ved digital selvbetjening, hvis der ud fra en samlet økonomisk vurdering er klare fordele for myndigheden ved at modtage ansøgningen på anden måde end digitalt.

Stk. 4. En digital ansøgning anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for myndigheden.

§ 33 a. Erklæring efter § 2, stk. 1, skal indgives til personregisterføreren ved anvendelse af den digitale løsning, som Ministeriet for Ligestilling og Kirke stiller til rådighed (digital selvbetjening). Erklæringer, der ikke indgives ved digital selvbetjening, afvises af personregisterføreren, jf. dog stk. 2 og 3.

Stk. 2. Hvis der foreligger særlige forhold, der gør, at borgerne ikke må forventes at kunne anvende digital selvbetjening, skal personregisterføreren

3. I § 58 d, stk. 2, 1. pkt., der bliver stk. 3, 1. pkt., indsættes efter »myndigheden«: », jf. stk. 1 og 2,«, og »stk. 1.« ændres til: »stk. 1 og 2.«.

4. I § 58 d, stk. 3, der bliver stk. 4, indsættes efter »Myndigheden«: », jf. stk. 1 og 2,«, og »stk. 2« ændres til: »stk. 3«.

§ 7

I børneloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 18 af 10. januar 2014, foretages følgende ændringer:

1. I § 33 a, stk. 1, 2. pkt., ændres »stk. 2 og 3« til: »stk. 3 og 4«.

2. I § 33 a indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»Stk. 2. Erklæring efter § 3 b, anmodning om rejsning eller genoptagelse af sag om faderskab eller medmoderskab efter §§ 4, 5, 6, 6 a og 21-24 og anmodning om anerkendelse af faderskab eller medmoderskab efter § 14 skal indgives til statsforvaltningen ved anvendelse af den digitale løsning, som statsforvaltningen stiller til rådighed (digital selvbetjening). Erklæringer og anmodninger, der ikke indgives ved digital selvbetjening, afvises af statsforvaltningen, jf. dog stk. 3 og 4.«

Stk. 2-4 bliver herefter stk. 3-5.

3. I § 33 a, stk. 2, 1. pkt., der bliver stk. 3, 1. pkt., ændres »personregisterføreren« til: »myndigheden, jf. stk. 1 og 2«, og »stk. 1.« til: »stk. 1 og 2.«.

tilbyde, at erklæringen kan indgives på anden måde end ved digital selvbetjening efter stk. 1. Personregisterføreren bestemmer, hvordan en erklæring omfattet af 1. pkt. skal indgives, herunder om den skal indgives mundtligt eller skriftligt.

Stk. 3. Personregisterføreren kan helt ekstraordinært ud over de i stk. 2 nævnte tilfælde undlade at afvise en erklæring, der ikke er indgivet ved digital selvbetjening, hvis der ud fra en samlet økonomisk vurdering er klare fordele for personregisterføreren ved at modtage erklæringen på anden måde end digitalt.

Stk. 4. En digital erklæring anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for personregisterføreren.

4. I § 33 a, stk. 2, 2. pkt., der bliver stk. 3, 2. pkt., ændres »Personregisterføreren« til: »Myndigheden, jf. stk. 1 og 2«.

5. I § 33 a, stk. 3, der bliver stk. 4, ændres »Personregisterføreren« til: »Myndigheden«, og »stk. 2« til: »stk. 3«.

6. I § 33 a, stk. 4, der bliver stk. 5, ændres »personregisterføreren« til: »myndigheden«.

§ 8

I adoptionsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 392 af 22. april 2013, som ændret ved § 24 i lov nr. 647 af 12. juni 2013 og § 2 i lov nr. 652 af 12. juni 2013, foretages følgende ændring:

1. Efter § 29 b indsættes i *kapitel 4*:

»§ 29 c. Ansøgning om bevilling til adoption og om godkendelse som adoptant skal indgives til statsforvaltningen ved anvendelse af den digitale løsning, som statsforvaltningen stiller til rådighed (digital selvbetjening). Ansøgninger, der ikke indgives ved digital selvbetjening, afvises af statsforvaltningen, jf. dog stk. 2 og 3.

Stk. 2. Hvis statsforvaltningen finder, at der foreligger særlige forhold, der gør, at borgeren ikke må forventes at kunne anvende digital selvbetjening, skal statsforvaltningen tilbyde, at ansøgningen kan indgives på anden måde end ved digital selvbetjening efter stk. 1. Statsforvaltningen bestemmer, hvordan en ansøgning omfattet af 1. pkt. skal indgives, herunder om den skal indgives mundtligt eller skriftligt.

Stk. 3. Statsforvaltningen kan helt ekstraordinært ud over de i stk. 2 nævnte tilfælde undlade at afvise en ansøgning, der ikke er indgivet ved digital selvbetjening, hvis der ud fra en samlet økonomisk vurdering er klare fordele for statsforvaltningen ved at modtage ansøgningen på anden måde end digitalt.

Stk. 4. En digital ansøgning anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for statsforvaltningen.«

§ 9

I lov om børns forsørgelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 1044 af 29. oktober 2009, som ændret ved § 18 i lov nr. 647 af 12. juni 2013, § 4 i lov nr. 652 af 12. juni 2013 og § 4 i lov nr. 1313 af 27. november 2013, foretages følgende ændring:

1. Efter § 19 indsættes i *kapitel 4*:

»§ 19 a. Ansøgning om fastsættelse eller ændring af bidrag efter denne lov skal indgives til statsforvaltningen ved anvendelse af den digitale løsning, som statsforvaltningen stiller til rådighed (digital selvbetjening). Ansøgninger, der ikke indgives ved digital selvbetjening, afvises af statsforvaltningen, jf. dog stk. 2 og 3.

Stk. 2. Hvis statsforvaltningen finder, at der foreligger særlige forhold, der gør, at borgeren ikke må forventes at kunne anvende digital selvbetjening, skal statsforvaltningen tilbyde, at ansøgningen kan indgives på anden måde end ved digital selvbetjening efter stk. 1. Statsforvaltningen bestemmer, hvordan en ansøgning omfattet af 1. pkt. skal indgives, herunder om den skal indgives mundtligt eller skriftligt.

Stk. 3. Statsforvaltningen kan helt ekstraordinært ud over de i stk. 2 nævnte tilfælde undlade at afvise en ansøgning, der ikke er indgivet ved digital selvbetjening, hvis der ud fra en samlet økonomisk vurdering er klare fordele for statsforvaltningen ved at modtage ansøgningen på anden måde end digitalt.

Stk. 4. En digital ansøgning anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for statsforvaltningen.«

§ 10

I lov om ægteskabets retsvirkninger, jf. lovbekendtgørelse nr. 1053 af 12. november 2012, som ændret ved § 19 i lov nr. 647 af 12. juni 2013, foretages følgende ændring:

1. Efter § 49 indsættes i *kapitel 7*:

»§ 52. Ansøgning om fastsættelse eller ændring af bidrag efter denne lov skal indgives til statsforvaltningen ved anvendelse af den digitale løsning, som statsforvaltningen stiller til rådighed (digital selvbetjening). Ansøgninger, der ikke indgives ved digital selvbetjening, afvises af statsforvaltningen, jf. dog stk. 2 og 3.

Stk. 2. Hvis statsforvaltningen finder, at der foreligger særlige forhold, der gør, at borgeren ikke må forventes at kunne anvende digital selvbetjening, skal statsforvaltningen tilbyde, at ansøgningen kan indgives på anden måde end ved digital selvbetjening efter stk. 1. Statsforvaltningen bestemmer, hvordan en ansøgning omfattet af 1. pkt. skal indgives, herunder om den skal indgives mundtligt eller skriftligt.

Stk. 3. Statsforvaltningen kan helt ekstraordinært ud over de i stk. 2 nævnte tilfælde undlade at afvise en ansøgning, der ikke er indgivet ved digital selvbetjening, hvis der ud fra en samlet økonomisk vurdering er klare fordele for statsforvaltningen ved at modtage ansøgningen på anden måde end digitalt.

Stk. 4. En digital ansøgning anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for statsforvaltningen.«

§ 11

I lov om individuel boligstøtte, jf. lovbekendtgørelse nr. 1231 af 29. oktober 2013, foretages følgende ændringer:

Kapitel 8

Ansøgning og udbetaling

§ 40. Ansøgning om boligsikring og boligydelse indgives til Udbetaling Danmark. Boligstøtte ydes med virkning fra begyndelsen af den måned, der følger nærmest efter ansøgningens indgivelse. Ansøgning om beboerindskud, depositum, indskud el.lign. indgives til kommunalbestyrelsen, jf. kapitlerne 10-11.

Stk. 2. Når boligstøtte søges i forbindelse med indflytning i en bolig, kan Udbetaling Danmark, uanset om ansøgeren hidtil har modtaget støtte til en anden bolig, lade boligstøtten udbetale med

1. I § 40, *stk. 1, 3. pkt.*, indsættes efter: »jf.«: »§ 40 a og«.

virkning fra indflytningsdagen, når denne ikke ligger mere end 1 måned fra ansøgningens indgivelse.

Stk. 3. En boligstøttemodtager, som er berettiget til lån efter §§ 24 g eller 31, kan søge om hel eller delvis udbetaling af det beregnede lån. Ansøgning kan ud over de i stk. 1 nævnte tilfælde kun ske med virkning fra den 1. januar i det følgende år.

2. Efter § 40 indsættes:

»§ 40 a. Ansøgning om lån til beboerindskud efter §§ 55-57 skal indgives til kommunalbestyrelsen ved anvendelse af den digitale løsning, som kommunen stiller til rådighed (digital selvbetjening). Ansøgninger, der ikke indgives ved digital selvbetjening, afvises af kommunalbestyrelsen, jf. dog stk. 2 og 3.

Stk. 2. Hvis kommunalbestyrelsen finder, at der foreligger særlige forhold, der gør, at borgeren ikke må forventes at kunne anvende digital selvbetjening, skal kommunalbestyrelsen tilbyde, at ansøgningen kan indgives på anden måde end ved digital selvbetjening efter stk. 1. Kommunalbestyrelsen bestemmer, hvordan en ansøgning omfattet af 1. pkt. skal indgives, herunder om den skal indgives mundtligt eller skriftligt.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan helt ekstraordinært ud over de i stk. 2 nævnte tilfælde undlade at afvise en ansøgning, der ikke er indgivet ved digital selvbetjening, hvis der ud fra en samlet økonomisk vurdering er klare fordele for kommunen ved at modtage ansøgningen på anden måde end digitalt.

Stk. 4. En digital ansøgning anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for kommunalbestyrelsen.

Stk. 5. Ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold kan fastsætte nærmere regler om, at kommunalbestyrelsens afgørelser om digital selvbetjening efter stk. 2 også skal gælde for ansøgninger og meddelelser mv. på andre nærmere angivne sagsområder, samt regler om, at kommunen skal give Udbetaling Danmark besked, hvis kommunalbestyrelsen har truffet afgørelse om digital selvbetjening efter stk. 2, og afgørelsen har betydning for andre ansøgninger og meddelelser mv. på sagsområder, der hører under Udbetaling Danmark.«

Kapitel 13

Klageadgang

§ 73. Kommunalbestyrelsens afgørelser om lån til betaling af beboerindskud, forudbetalt leje, depositum eller boligandel i private andelsboligforeninger efter §§ 55-57, 60 a, 64 b, 64 e, 66 og 67 kan påklages til det sociale nævn efter reglerne i kapitel 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

3. I § 73 indsættes efter »efter«: »§ 40 a, stk. 2, og«.

4. I § 73 indsættes som stk. 2 og 3:

»*Stk. 2.* Hvis en borger klager over en afgørelse efter § 40 a, stk. 2, skal kommunalbestyrelsen behandle ansøgningen, selvom den ikke er indgivet digitalt.

Stk. 3. Ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold kan fastsætte nærmere regler om, at Ankestyrelsens afgørelser vedrørende klager over kommunalbestyrelsens afgørelser efter § 40 a, stk. 2, også skal gælde ansøgninger eller meddelelser mv. på andre nærmere angivne sagsområder.«

§ 12

I lov om Udbetaling Danmark, jf. lov nr. 324 af 11. april 2012, som ændret ved § 1 i lov nr. 494 af 21. maj 2013, foretages følgende ændring:

Kapitel 4

Digital kommunikation

§ 13. Social- og integrationsministeren kan på Udbetaling Danmarks sagsområde efter § 1 fastsætte regler om, at kommunikation mellem Udbetaling Danmark og andre myndigheder og mellem Udbetaling Danmark og borgere og virksomheder skal ske i elektronisk form (digital kommunikation). Ministeren kan herunder fravige formkrav i lovgivningen, der er til hinder for digital kommunikation.

Stk. 2. Social- og integrationsministeren kan fastsætte regler om, at visse borgere og virksomheder

helt eller delvis skal være undtaget fra kravet om digital kommunikation.

1. I § 13 indsættes efter stk. 2 som nye stykker:

»Stk. 3. Afgørelser om, hvorvidt borgeren skal undtages fra obligatorisk digital selvbetjening efter regler fastsat i medfør af stk. 2, træffes af kommunalbestyrelsen. Kommunen skal give Udbetaling Danmark besked, hvis kommunalbestyrelsen træffer afgørelse efter 1. pkt.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsens afgørelser efter stk. 3, 1. pkt., kan påklages til Ankestyrelsen efter reglerne i kapitel 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Hvis en borger klager over en afgørelse efter stk. 3, 1. pkt., skal Udbetaling Danmark behandle ansøgningen eller meddelelsen mv., selvom den ikke er indgivet digitalt. Kommunen skal give Udbetaling Danmark besked, hvis en borger klager over kommunalbestyrelsens afgørelser efter stk. 3, 1. pkt.

Stk. 5. Ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold kan fastsætte nærmere regler om, at Ankestyrelsens afgørelser vedrørende klager efter stk. 4 også skal gælde efterfølgende meddelelser fra borgeren vedrørende den ydelse, klagen vedrører, samt ansøgninger eller meddelelser mv. på andre nærmere angivne sagsområder.

Stk. 6. Udbetaling Danmark kan undlade at afvise en ansøgning eller meddelelse mv., der ikke er indgivet ved digital selvbetjening og som ikke er undtaget herfra efter stk. 2-5, hvis der ud fra en samlet økonomisk vurdering er klare fordele ved at modtage ansøgningen eller meddelelsen mv. på anden måde end digitalt. Udbetaling Danmark kan endvidere undlade at afvise en meddelelse, der ikke er indgivet ved digital selvbetjening, hvis det efter sagens karakter er hensigtsmæssigt at modtage meddelelsen på anden måde end digitalt.«

Stk. 3 og 4 bliver herefter stk. 7 og 8.

Stk. 3. Social- og integrationsministeren kan på Udbetaling Danmarks sagsområde efter § 1 fastsætte regler om, at udstedelse af dokumenter uden underskrift eller med maskinelt gengivet underskrift eller på tilsvarende måde i retlig henseende sidestilles med et dokument med personlig underskrift.

Stk. 4. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for modtageren.

§ 13

I lov om private fællesveje, jf. lov nr. 1537 af 21. december 2010, som ændret ved § 3 i lov nr. 379 af 2. maj 2011, foretages følgende ændring:

1. Efter § 70 indsættes i *kapitel 10*:

»§ 70 a. Ansøgning efter § 66, stk. 1, og §§ 67-69 skal indgives til kommunalbestyrelsen ved anvendelse af den digitale løsning, som kommunen stiller til rådighed (digital selvbetjening). Ansøgninger, der ikke indgives ved digital selvbetjening, afvises af kommunalbestyrelsen, jf. dog stk. 2 og 3.

Stk. 2. Hvis kommunalbestyrelsen finder, at der foreligger særlige forhold, der gør, at ansøgeren ikke må forventes at kunne anvende digital selvbetjening, skal kommunalbestyrelsen tilbyde, at ansøgningen kan indgives på anden måde end ved digital selvbetjening efter stk. 1. Kommunalbestyrelsen bestemmer, hvordan en ansøgning omfattet af 1. pkt. skal indgives, herunder om den skal indgives mundtligt eller skriftligt.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan helt ekstraordinært ud over de i stk. 2 nævnte tilfælde undlade at afvise en ansøgning, der ikke er indgivet ved digital selvbetjening, hvis der ud fra en samlet økonomisk vurdering er klare fordele for kommunen ved at modtage ansøgningen på anden måde end digitalt.

Stk. 4. En digital ansøgning anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for kommunalbestyrelsen.«

§ 14

I lov om offentlige veje, jf. lovbekendtgørelse nr. 1048 af 3. november 2011, som ændret ved § 2 i lov nr. 613 af 18. juni 2012 og § 2 i lov nr. 169 af 26. februar 2014, foretages følgende ændringer:

1. Efter § 102 indsættes:

»§ 102 a. Ansøgning efter § 101, stk. 1 og 2, og § 102, stk. 1 og 4, skal indgives til vejbestyrelsen ved anvendelse af den digitale løsning, som vejbestyrelsen stiller til rådighed (digital selvbetjening). An-

søgninger, der ikke indgives ved digital selvbetjening, afvises af vejbestyrelsen, jf. dog stk. 2 og 3.

Stk. 2. Hvis vejbestyrelsen finder, at der foreligger særlige forhold, der gør, at ansøgeren ikke må forventes at kunne anvende digital selvbetjening, skal vejbestyrelsen tilbyde, at ansøgningen kan indgives på anden måde end ved digital selvbetjening efter stk. 1. Vejbestyrelsen bestemmer, hvordan en ansøgning omfattet af 1. pkt. skal indgives, herunder om den skal indgives mundtligt eller skriftligt.

Stk. 3. Vejbestyrelsen kan helt ekstraordinært ud over de i stk. 2 nævnte tilfælde undlade at afvise en ansøgning, der ikke er indgivet ved digital selvbetjening, hvis der ud fra en samlet økonomisk vurdering er klare fordele for vejbestyrelsen ved at modtage ansøgningen på anden måde end digitalt.

Stk. 4. En digital ansøgning anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for vejbestyrelsen.«

2. Efter § 107 indsættes i *kapitel 11*:

»§ 107 a. Ansøgning om særlige parkeringstilladelser, hvor adgangen til parkering er begrænset med hjemmel i § 107, stk. 2, skal indgives til vejbestyrelsen ved anvendelse af den digitale løsning, som vejbestyrelsen stiller til rådighed (digital selvbetjening). Ansøgninger, der ikke indgives ved digital selvbetjening, afvises af vejbestyrelsen, jf. dog stk. 2 og 3.

Stk. 2. Hvis vejbestyrelsen finder, at der foreligger særlige forhold, der gør, at ansøgeren ikke må forventes at kunne anvende digital selvbetjening, skal vejbestyrelsen tilbyde, at ansøgningen kan indgives på anden måde end ved digital selvbetjening efter stk. 1. Vejbestyrelsen bestemmer, hvordan en ansøgning omfattet af 1. pkt. skal indgives, herunder om den skal indgives mundtligt eller skriftligt.

Stk. 3. Vejbestyrelsen kan helt ekstraordinært ud over de i stk. 2 nævnte tilfælde undlade at afvise en ansøgning, der ikke er indgivet ved digital selvbetjening, hvis der ud fra en samlet økonomisk vurdering er klare fordele for vejbestyrelsen ved at modtage ansøgningen på anden måde end digitalt.

Stk. 4. En digital ansøgning anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for vejbestyrelsen.«

§ 15

I lov om Det Centrale Personregister, jf. lovbe-
kendtgørelse nr. 5 af 9. januar 2013, som ændret
ved § 10 i lov nr. 494 af 21. maj 2013 og § 1
i lov nr. 622 af 12. juni 2013, foretages følgende
ændringer:

§ 10. En kommunalbestyrelse, der får formodning
om, at en person ikke er korrekt bopælsregistre-
ret, skal undersøge sagen for at rette eventuelle
fejl. Undersøgelsen foretages af den kommunalbe-
styrelse, hvor vedkommende er registreret, med-
mindre der kendes en bestemt adresse i en anden
kommune, hvor vedkommende menes at opholde
sig. I sidstnævnte tilfælde foretages undersøgelsen
af denne kommunalbestyrelse.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan til brug for un-
dersøgelsen af en persons bopælsforhold ud over
de oplysninger, som den har adgang til efter anden
lovgivning, afkræve følgende oplysninger:

1) En nærmere redegørelse fra vedkommende
selv om dennes bopælsforhold.

2) En erklæring fra husejer eller lejer om, hvem
der flytter til eller fra dennes ejendom eller lejlig-
hed, samt om, hvem der bor eller opholder sig i
ejendommen eller lejligheden.

3) Oplysninger fra virksomheder, der er pålagt
befordringspligt efter postloven, private tele- og
forsyningsselskaber, private boligselskaber og -for-
eninger, arbejdsløshedskasser, fagforeninger og
pengeinstitutter med henblik på at fastlægge ved-
kommendes bopælsforhold.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan til brug for un-
dersøgelsen af en persons bopælsforhold indhente
oplysninger i elektronisk form fra andre offentli-
ge myndigheder. Oplysningerne kan indhentes som
led i behandlingen af en enkelt sag eller som led i
en generel søgning til brug for kontrol.

1. I § 10 indsættes som *stk. 4*:

»*Stk. 4.* Erklæringer efter stk. 2, nr. 2, skal
indgives ved anvendelse af den digitale løsning,
som kommunen stiller til rådighed (digital selvbe-

tjening). Erklæringer, der ikke indgives ved digital selvbetjening, afvises af kommunalbestyrelsen, jf. dog 3. og 5. pkt. Hvis kommunalbestyrelsen finder, at der foreligger særlige forhold, der gør, at husejeren eller lejereren ikke må forventes at kunne anvende digital selvbetjening, skal kommunalbestyrelsen tilbyde, at erklæringen kan indgives på anden måde end ved digital selvbetjening. Kommunalbestyrelsen kan bestemme, at erklæringer, der kan indgives på anden måde end ved digital selvbetjening, skal være skriftlige og afgives på en særlig blanket. Kommunalbestyrelsen kan ud over de i 3. pkt. nævnte tilfælde undlade at afvise en erklæring, der ikke er indgivet ved digital selvbetjening, hvis der ud fra en samlet økonomisk vurdering er klare fordele for kommunen ved at modtage erklæringen på anden måde end digitalt, eller hvis det efter sagens karakter er hensigtsmæssigt at modtage erklæringen på anden måde end digitalt. En digital erklæring anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for kommunalbestyrelsen.«

§ 29. Enhver har ret til ved henvendelse til sin bopælskommune at få registreret lokalvejviserbeskyttelse i CPR, således at vedkommendes navn og adresse ikke videregives fra CPR til brug for optagelse i lokale vejvisere, jf. § 47.

Stk. 2. Enhver har ret til ved henvendelse til sin bopælskommune at få indsat en markering i CPR, som sikrer, at vedkommende ikke modtager henvendelser i forbindelse med statistiske og videnskabelige undersøgelser, hvortil Økonomi- og Indenrigsministeriet efter §§ 35 og 36 leverer oplysninger fra CPR eller foretager adressering og udsendelse af materiale.

Stk. 3. Enhver har ret til ved henvendelse til sin bopælskommune at få indsat en markering i CPR om, at den pågældende frabeder sig henvendelser, der sker i markedsføringsøjemed. En sådan markering giver dels den beskyttelse mod markedsføring, der er fastsat i markedsføringslovens § 6 sammenholdt med denne lovs § 40, stk. 4 og 5, dels den beskyttelse mod videregivelse m.v. til brug ved anden virksomheds markedsføring, der er fastsat i § 36 i lov om behandling af personoplysninger.

2. I § 29 indsættes som *stk. 4*:

»Stk. 4. § 28, stk. 2 og 4, finder tillige anvendelse ved anmodning om lokalvejviserbeskyttelse efter stk. 1 og markedsføringsbeskyttelse efter stk. 3, samt anmodning om ophævelse af lokalvejviserbeskyttelse og markedsføringsbeskyttelse.«

§ 42. Enhver har ret til ved henvendelse til en kommunalbestyrelse at få oplysninger i CPR om en bestemt person, som den pågældende forud har identificeret, jf. stk. 6.

Stk. 2. Oplysningerne, der kan videregives efter stk. 1, er

1) nuværende navn, medmindre dette er beskyttet, jf. § 28,

2) nuværende adresse, medmindre denne er beskyttet, jf. § 28, og datoen for flytningen hertil,

3) eventuel stilling,

4) eventuel markering af, at den pågældende frabeder sig henvendelser, der sker i markedsføringsøjemed, jf. § 29, stk. 3,

5) eventuel død, datoen for dødsfaldet og afdødes daværende adresse, medmindre denne er beskyttet, jf. § 28,

6) eventuel forsvinden og datoen herfor,

7) eventuel udrejse og datoen herfor, eventuel ny adresse i udlandet, medmindre denne er beskyttet, jf. § 28, og datoen herfor,

8) eventuel kontaktadresse og datoen herfor og

9) eventuelt værgemål efter værgemålslovens § 6, datoen herfor og værgens navn og adresse.

Stk. 3. Forsikringsselskaber og pensionskasser omfattet af lov om finansiel virksomhed samt pengeinstitutter ved administration af opsparing i pensionsøjemed i henhold til lov om finansiel virksomhed, har ud over oplysningerne angivet i stk. 2 ret til at få oplyst vedkommendes civilstand og civilstandsdato, bortset fra oplysning om separation, samt de oplysninger om dennes slægtskabsforhold, herunder om slægtnings navne og adresser, uanset om disse er beskyttede efter § 28, der er nødvendige for at udbetale en forsikringssum eller pension til vedkommende. De nævnte forsikringsselskaber, pensionskasser og pengeinstitutter har til samme formål ret til at få oplyst navn og adresse på afdø-

des ægtefælle eller registrerede partner, samt navn og adresse på en person, der på tidspunktet for den registreredes død var registreret med bopæl i CPR på samme adresse som afdøde, såfremt afdøde og vedkommende person har eller har haft fælles børn, der er registreret i CPR som børn af de pågældende. Navn og adresse kan udleveres, uanset om der er registreret beskyttelse efter § 28.

Stk. 4. Kreditoplysningsbureauer, som Datatilsynet har meddelt tilladelse til kreditoplysningsvirksomhed, har ret til at få oplyst navn og adresse fra CPR, uanset om disse er beskyttede efter § 28.

Stk. 5. En persons navne- og adressebeskyttelse, jf. § 28, kan normalt ikke opretholdes over for kreditorer, der agter at foretage skridt til opkrævning eller inddrivelse af en forfalden fordring. Ved tvivl om fordringens eksistens skal kommunalbestyrelsen indhente en udtalelse fra den angivne debitor, før oplysningerne kan videregives.

Stk. 6. Identifikationen af den pågældende person efter stk. 1-4 skal ske ved

- 1) navn (nuværende eller tidligere) og fødselsdato,
- 2) navn (nuværende eller tidligere) og adresse (nuværende eller tidligere) eller
- 3) navn (nuværende eller tidligere) og personnummer.

3. I § 42 indsættes som *stk. 7*:

»*Stk. 7.* Anmodning om oplysninger efter stk. 1 skal indgives ved anvendelse af den digitale løsning, som kommunen stiller til rådighed (digital selvbetjening). Anmodninger, der ikke indgives ved digital selvbetjening, afvises af kommunalbestyrelsen, jf. dog 3. og 4. pkt. Hvis kommunalbestyrelsen finder, at der foreligger særlige forhold, der gør, at borgeren ikke må forventes at kunne anvende digital selvbetjening, skal kommunalbestyrelsen tilbyde, at anmodningen kan indgives på anden måde end ved digital selvbetjening. Kommunalbestyrelsen kan helt ekstraordinært ud over de i 3. pkt. nævnte tilfælde undlade at afvise en anmodning, der ikke er indgivet ved digital selvbetjening, hvis der ud fra en samlet økonomisk vurdering er klare fordele for kommunen ved at modtage anmodningen på anden måde end digitalt. En digital

anmodning om oplysninger efter stk. 1 anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for kommunalbestyrelsen.«

§ 46. Enhver har ret til ved henvendelse til en kommunalbestyrelse at få en attestation på dansk af aktuelle og tidligere oplysninger, som er registreret i CPR, eller andet folkeregistermateriale i denne kommune om vedkommende selv, herunder egne børns, ægtefælles samt forældres personnumre. Anmodning om oplysning om adresser forud for den 1. januar 1971 skal rettes til den daværende bopælskommune.

4. I § 46 indsættes som *stk. 2* og *3*:

»*Stk. 2.* Anmodning om attestation efter stk. 1 skal indgives ved anvendelse af den digitale løsning, som kommunen stiller til rådighed (digital selvbetjening). Anmodninger, der ikke indgives ved digital selvbetjening, afvises af kommunalbestyrelsen, jf. dog 3. og 5. pkt. Hvis kommunalbestyrelsen finder, at der foreligger særlige forhold, der gør, at borgeren ikke må forventes at kunne anvende digital selvbetjening, skal kommunalbestyrelsen tilbyde, at anmodningen kan indgives på anden måde end ved digital selvbetjening. Kommunalbestyrelsen kan helt ekstraordinært ud over de i 3. pkt. nævnte tilfælde undlade at afvise en anmodning, der ikke er indgivet ved digital selvbetjening, hvis der ud fra en samlet økonomisk vurdering er klare fordele for kommunen ved at modtage anmodningen på anden måde end digitalt.

Stk. 3. En digital anmodning om attestation efter stk. 1 anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for kommunalbestyrelsen.«

§ 16

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. december 2014.

Stk. 2. Loven finder alene anvendelse for ansøgninger, anmeldelser, anmodninger, meddelelser og erklæringer, der indgives efter lovens ikrafttræden.

§ 17

Stk. 1. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, jf. dog stk. 2 og 3.

Stk. 2. §§ 5-10 kan ved kongelig anordning helt eller delvist sættes i kraft for Færøerne med de ændringer, som de færøske forhold tilsiger.

Stk. 3. §§ 5-9 og § 15 kan ved kongelig anordning helt eller delvist sættes i kraft for Grønland med de ændringer, som de grønlandske forhold tilsiger.